

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Eliška Charvátová

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Katedra Archivnictví a pomocných věd historických

Bakalářská práce

Eliška Charvátová

**František Kaván v pramenech Památníku národního
písemnictví a Archivu Národní galerie**

**František Kaván in sources of The Museum of Czech
literature and Archives of National gallery in Prague**

Praha 2011

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

Za cenné rady, poskytnutí důležitých informací, trpělivost, odborné vedení a celkově inspirující přístup děkuji vedoucí této práce Doc. PhDr. Ivaně Ebelové, CSc.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne: .....

podpis: .....

Anotace

Tato bakalářská práce s názvem František Kaván v pramenech Památníku národního písemnictví a Archivu Národní galerie předkládá zpracovaný soubor korespondence malíře Františka Kavána s jeho druhou ženou Pavlou Kavánovou-Šírovou formou edice. V první kapitole jsou zhodnoceny a rozebrány použité prameny a literatura. Edice vychází ze souboru dopisů uložených v LA PNP ve fondu František Kaván. Dopisy přibližují život malíře v období 1928–1941. Druhá kapitola představuje malířův životopis doplněný o poznatky, které vyplynuly ze studované korespondence. Třetí kapitola, ediční poznámka, seznamuje s postupy badatelské práce a metodami edičního zpřístupnění. Čtvrtou kapitolu tvoří samotná edice korespondence 155 dopisů Kavána Pavle. Předkládaný soubor je sondou do manželského života českého malíře dvacátých až čtyřicátých let minulého století. Cílem této práce je přiblížit poslední roky jeho života, kdy za pomoci své manželky znovu obnovil pravidelnou výstavní činnost a stal se vyhledávaným krajinářem své doby.

Summary

This bachelor's thesis, entitled František Kaván in sources of The Museum of Czech literature and Archives of National gallery in Prague presents compiled and edited collection of letters between František Kaván and his second wife Pavla Kavánová-Šírová. Chapter one contains and analyses all and used sources and literature. This edition is based on collection of letters stored in The Museum of Czech literature in Prague. The letters explained life of painter in period from year 1928 to 1941. Chapter two presents painter's biography which is refilled by informations from the collection of letters. Chapter three, editorial comment, informs about principles and methods of editorial work. Chapter four is the edition of 155 letters sent from Kaván to Pavla. This collection is a probe to married life of czech painter in period from 1920s to 1940s. The main goal of this bachelor's thesis is approximation of last years of his life. Kaván with his wife's help restored his regular exhibitons and became sought-after landscape painter of his period.

Obsah

Úvod	7
1. Prameny a literatura	9
2. František Kaván	14
3. Ediční poznámka	28
4. Vzájemná korespondence Františka Kavána a Pavly Kavánové-Šírové	34
Závěr	132
Soupis pramenů a literatury	
Rejstříky	
Seznamy zkratk	
Seznam příloh	
Přílohy	

Úvod

Osoba akademického malíře Františka Kavána a ediční zpřístupnění určitého souboru korespondence od počátku představovali cestu, po které se mělo ubírat zpracování mé bakalářské práce. Jméno František Kaván mě provází od prvních návštěv Krkonošského muzea, které sídlí v Jilemnici, v městě, kde odmala žiji a kde jsem navštěvovala základní školu a gymnázium. Mistrovy obrazy zde stále provází zájemce o regionální historii téměř na každém kroku. Zpočátku mi připadaly všední, pro dětské oko podivně barevné a zvláště namalované. Každá další návštěva mi ale poskytla novou šanci, jak obrazy pozorovat. Kaván se za tu dobu v mých očích velmi proměnil. Z tvůrce navzájem si hodně podobných obrázků se stal podkrkonošský rodák, básník, překladatel, pan akademik, malíř zim a významná osobnost českého krajinářství. Stal se vším, čím ho dostupná literatura a vystavené obrazy nechaly. V průběhu mého studia na katedře Archivnictví a pomocných věd historických vyvstala otázka, zda by nebylo možné prostřednictvím dokumentů, které vznikly jeho vlastní rukou, poznat umělce z další stránky.

Snahu nalézt vhodný soubor korespondence, který jsem chtěla zpřístupnit, podporovala má vlastní záliba v pramenech osobní povahy. Původně jsem doufala v existenci malířových osobních poznámek nebo deníků. Na základě zjištění existence fondů, které se týkají Františka Kavána, a jako občasný pisatel dopisů jsem usoudila, že právě korespondence by mohla být cestou k bližšímu poznání malířova soukromí. Dopisy jsou velmi osobní, psané proto, že je chceme psát a předávající informace, které chceme předat. Osobnost podkrkonošského umělce a archivní fond v LA PNP s jeho dopisy daly impuls k vzniku předkládané edice korespondence Františka Kavána s jeho druhou manželkou Pavlou Kavánovou-Šírovou. Daný soubor jsem si vybrala pro vysoký počet dopisů, které se dochovaly za čtrnáct let, které František s Pavlou vedle sebe prožili. Podstatný důvod pro tuto volbu byl také fakt, že se publikace zaměřující na umělcův život podrobněji věnují především období jeho studií na AVU v Praze a následnou tvorbou zhruba do třicátých let dvacátého století. Mnou editovaná korespondence pochází z let 1928–1941, tedy z období, kdy se umělec za vydatné podpory své manželky Pavly znovu vrátil k pravidelné tvůrčí a výstavní činnosti. Dočkal se veřejného uznání a ocenění své práce. Roky 1928 a 1941 připomínají seznámení Františka Kavána s Pavlou, tehdy ještě Šírovou, a umělcovo úmrtí v prosinci 1941. Toto období sice nepřineslo žádný výrazný převrat v mistrově tvorbě, ale tvořilo významnou kapitolu jeho osobního života. Přitahovala mě myšlenka možnosti odhalit okolnosti vedoucí k dalšímu sňatku obou lidí, následný způsob jejich společného života a poznat povahu

vzájemného citu. Jméno Pavly Kavanové-Šírové odborná literatura zmiňuje v souvislosti s organizováním manželových výstav a proměnou jeho života. Předpokládala jsem, že ji korespondence představí v mnohem osobnějším světle mistrových očí. Stejně tak mě zajímal rok 1938, během kterého došlo k záboru pohraničí, což Kavána velmi zasáhlo a doufal, že se dožije osvobození. V neposlední řadě jsem doufala, že dopisy poodkryjí atmosféru umělcových posledních dnů, týdnů či měsíců.

Soubor korespondence, který jsem si vybrala, je součástí umělcova fondu v Literárním archivu Památníku národního písemnictví. Mým cílem je zpřístupnit tento soubor pro další uměleckohistorické bádání a představit umělce z nového úhlu pohledu. Na 155 dopisech psaných Kavanovou rukou přede mnou leželo čtrnáct let krajinářova života, které nyní předkládám ve formě edice korespondence.

1. Prameny a literatura

V bakalářské práci jsem zpracovala ve formě edice část korespondence akademického malíře Františka Kavána. Hledala jsem ve zpřístupněných fondech a sbírkách v České republice.¹ Dochované archivní soubory se nachází na 3 místech: Literární archiv Památníku národního písemnictví (dále jen LA PNP), Archiv Národní galerie (dále jen ANG) a Krkonošské muzeum Jilemnice (dále jen KMJ). Při prvním průzkumu jsem zjistila, že tamní sbírka týkající se Františka Kavána byla přiřčena ke stávajícímu osobnímu fondu v LA PNP.

Zaměřila jsem se na fond František Kaván z LA PNP, který je kompletně zpřístupněn.² Fond je uložen ve 14 kartonech a tematicky rozdělen na: 1. doklady vlastní; 2. korespondence, a) přijatá, b) odeslaná, c) cizí; 3. rukopisy, a) vlastní, b) cizí; 4. tisky; 5. výstřižky; 6. fotografie; 7. dokumentace – reprodukce obrazů F. Kavána s popisem. Fond se skládá převážně z písemné pozůstalosti po editorovi uměleckých děl a vydavateli knihovny Zodiak Svatopluku Klírovi.³

Obsahuje první dva díly z chystané čtyřdílné řady věnované F. Kavánovi, která ovšem nevyšla. První část – Literární odkaz Františka Kavána obsahuje soubor malířových básní, Kavánovy umělecké studie a náčrt vlastního životopisu. Druhá část – Vzpomínky přátel je soubor vzpomínek významných umělců, teoretiků a nejbližších přátel na umělce. Třetí část – Soupis malířského díla je roztržena ve sbírce fotografií obrazů s popisy na rubu, která

---

¹ Archivní fondy a sbírky v České republice – databáze dostupná na webových stránkách Ministerstva vnitra České republiky. Dostupné online (<http://aplikace.mvcr.cz/vozidla/peva/index.php>). [cit. 27. 7. 2011].

² Průvodce fondu – Pavel CHALUPA: František Kaván (1866 – 1941), Písemná pozůstalost, Literární archiv Památníku národního písemnictví. Praha 1986, edice inventářů č. 421.

³ Svatopluk Klír se narodil 26. září 1896 v Kladně, kde jeho otec, Josef Klír, působil jako portrétista a krajinář. Vystudoval uměleckoprůmyslovou školu v Praze. Byl žákem Emanuela Dítěte, Arnošta Hofbauera, Jakuba Schikanedera, Vratislava Brunnera a Františka Kysely. Studoval soukromě grafiku u Františka Koblihy a Alfonse Muchy. Po ukončení studií působil jako učitel kreslení v Kladně a v Litomyšli. Od roku 1941 byl profesorem na Státní grafické škole v Praze. Vydal grafické cykly: „Pražská nockurna“, „Vzpomínky z Alp“, „Plodná země“ mimo řadu jednotlivých listů, dřevorytů i litografií. Po založení nakladatelství Aventinum v roce 1919 spolupracoval s Otakarem Štorchem-Mariem, pro něhož upravoval tituly. Například Básnické spisy Otokara Fischera, spisy Růženy Jesenské. Od roku 1927 vydával bibliofilskou edici Zodiak. Publikace Zodiaku se vyznačovaly velkým formátem, grafické úpravy byly jednoduché a výzdoba obálek spočívala v ornamentálních prvcích, abstraktních nebo v jednoduchých symbolech. V této edici vyšly například „Slezské písně“ Petra Bezruče s dřevoryty Ferdinanda Duši nebo „Boží převozník“ Jiřího Karáska ze Lvovic s dřevoryty Františka Koblihy. Mimo edici vydal „Dopisy Karla Hlaváčka Marii Balounové.“ Zabýval se výzdobami soukromých i veřejných budov. Například Bratrské revírní pokladny v Kladně nebo vily Ferdinanda Heidlera v Praze. Od roku 1937 sleduje se zvláštním zájmem životní básnickou a výtvarnou práci Františka Kavána, o kterém chystal 4 svazky souboru literárního a malířského díla. První dva díly jsou úplné, redigoval je pro svou edici Zodiak, jež ale nevyšla. Třetí část se měla týkat soupisu malířského díla, čtvrtá korespondence. Nyní se nachází v jeho písemné pozůstalosti, která je součástí fondu František Kaván v LA PNP. Po roce 1948 nebylo možné mnohé knihy edice Zodiak distribuovat ani rozpracované dokončit. V 50. letech splácel Svatopluk Klír dluhy tiskárnám za nevydané tisky, to ho přivedlo do obtížné finanční situace. Zemřel 28. prosince roku 1959 v Praze.

vznikla z činnosti Svatopluka Klíra. Čtvrtou část – Korespondenci tvoří většinou originální Kavánovy dopisy či opisy.

Z fondu jsem vybrala korespondenci F. Kavána Pavle Kavánové-Šírové, jeho druhé manželce. Soubor je uložen v kartonu č. 2 – korespondence odeslaná, originály. Podle inventáře obsahuje 155 jednotlivin z let 1928–1941⁴ rozdělených do dvou období. Období 1928–1930, do svatby Kavánových (inv. č. 123–195), obsahuje 8 dopisů, 1 dopisnici, 3 pohlednice, 60 dopisů bez datace, 1 pohlednici bez datace. Období 1930–1941, do úmrtí F. Kavána (inv. č. 196–277), obsahuje 39 dopisů, 1 dopisnici, 6 pohlednic, 36 dopisů bez datace. Dopisní obálky jsou částečně dochované. Všechny dokumenty jsou originály a jsou adresované Pavle Šírové, později Kavánové-Šírové. Výjimkou je dopis JUDr. Václava Fittery adresovaný Kavánovi, který byl přiložen k dopisu č. 19. V dopise č. 119 je navíc přípis od Kavánovy sestry Marie Kavánové.

Využila jsem dvou životopisných vzpomínek Františka Kavána z kartonu č. 6 – rukopisy vlastní, z října roku 1941⁵ a ledna roku 1935.⁶ Z těchto autobiografických statí a třech novinových článků, které na základě první z nich postupně vyšly v Lidových novinách v roce 1934,⁷ čerpali převážně také autoři Kavánových monografií.⁸

Rozšiřující informace o paní Pavle Kavánové-Šírové jsem získala z kartonu č. 7 – rukopisy cizí, opis⁹. Vzpomínku Marie Kavánové opsal S. Klír.

Osobní fond F. Kavána v ANG není zpracován. Obsahuje několik menších souborů korespondence. Existence dalších jednotlivin pocházejících od F. Kavána v ostatních fondech ANG je možná. Doplnujícím materiálem jsou dvě výstřižkové knihy Jubileí a nekrologií.

Publikace zaměřená na edici korespondence Františka Kavána s Pavlou Kavánovou-Šírovou dosud nevznikla, ani z ní nevyšel žádný výběr.

Základní představu o dostupné literatuře věnované akademickému malíři F. Kavánovi poskytují odborné slovníky a encyklopedie¹⁰ věnované umění, především slovník umění

---

⁴ P. CHALUPA: ... , s. 8.

⁵ PNP, fond FK, karton 6, Rukopisy vlastní, Literární odkaz Františka kavána, svazek I., 4. část, Cyril Metoděj METELKA: Životní zpověď mistra Františka Kavána, LA 71/71 1300.

⁶ PNP, fond FK, karton 6, Rukopisy vlastní, Literární odkaz Františka Kavána, svazek I., 4. část, F. KAVÁN: Malý životopisný přehled, LA 71/71 1300.

⁷ František KAVÁN: Krajínářova životní zpověď. Lidové noviny ze dne 24. září, 1. října a 8. října 1934.

⁸ Například František KOVÁRNA; Ludmila KARLÍKOVÁ, Michael ZACHAŘ.

⁹ PNP, fond FK, karton 7, Rukopisy cizí, KAVÁNOVÁ M.: Paní Helena a Pavla Kavánovy, LA 105/71 00065, s. 6–7.

¹⁰ Například Taťána PETRASOVÁ, Helena. LORENZOVÁ: Dějiny českého výtvarného umění, díl III 1,2. Praha 2001

JUDr. Prokopa Tomana.¹¹ Cenným zdrojem je časopis Umění vycházející jako dvouměsíčník od roku 1953.¹² Za první republiky měl svého předchůdce, tzv. Štencovo¹³ Umění, kam kunsthistorik František Žákavec napsal ve třicátých letech stať o F. Kavánovi.

První větší ucelenou monografie o F. Kavánovi sepsal František Kovárna a vyšla těsně po umělcově smrti v roce 1941.¹⁴ O rok později se dočkala druhého doplněného vydání. Autor se rozepisuje o Kavánově dětství a studiu, zachycuje vliv Julia Mařáka na něj a jeho spolužáky. Věnuje také velkou pozornost Kavánově básnické a překladatelské činnosti a celkovému zhodnocení Kavána jako krajináře. Monografie obsahuje černobílé a barevné reprodukce mistrových děl. K otázce padělků umělcových obrazů¹⁵ se vyjádřil kavánovský znalec a sběratel JUDr. Karel Vancl¹⁶ a později vydal Kavánovu monografii.¹⁷ Monografickou a katalogovou tvorbu věnovanou F. Kavánovi dále zastupuje práce Ludmily Karlíkové¹⁸ s barevnými reprodukcemi, která ke Kavánovu životopisu a zhodnocení díla připojila výběr z jeho dopisů K. V. Raisovi¹⁹ a několik umělcových básní. Také Jan Luštinec,²⁰ jehož publikace obsahují obrazovou přílohu zaměřenou především na díla ve vlastnictví Krkonošského muzea v Jilemnici. Další výstavní katalogy s biografickou částí zastupuje například Anna Masaryková,²¹ Jitka Boučková,²² Karel Václav Adámek,²³ Antonín Matějček²⁴ a Michael Zachař.²⁵

Studiu Kavánova okruhu, především Mařákovy školy, mezi jejichž žáky se umělec řadí, se věnovala Naděžda Blažíčková-Horová,²⁶ Jiří Hlušička²⁷ a Martin Kodl s Michaellem Zachařem.²⁸ Monografie také věnují pozornost osobnosti profesora Julia Mařáka,²⁹ lze v nich

---

¹¹ Prokop TOMAN: Nový slovník československých výtvarných umělců. Ostrava 1993. Jeho nové vydání z roku 2000.

¹² Umění, časopis Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky. Praha.

¹³ Jan Štenc, 13. září Praha – 5. listopad 1947, tiskař, grafik, knihkupec a nakladatel.

¹⁴ František KOVÁRNA.: František Kaván. Praha 1941.

¹⁵ Karel VANCL.: Padělky obrazů F. Kavána. Praha 1946.

¹⁶ K tomu blíže Michael ZACHAŘ, František Kaván. Praha 2009, s. 168-169.

¹⁷ K. VANCL.: F. Kaván. Liberec 1962.

¹⁸ Ludmila KARLÍKOVÁ: František Kaván. Praha 1992.

¹⁹ Výběr z Marie MÍŠKOVÁ-RAISOVÁ: Dopisy Fr. Kavána K. V. Raisovi. Praha 1949.

²⁰ Jan LUŠTINEC: František Kaván. Expozice Krkonošského muzea v Jilemnici. Praha 1988; František Kaván. Správa KRNAP. Vrchlabí 2006.

²¹ Anna MASARYKOVÁ: František Kaván a Českomoravská vysočina. Praha 1962.

²² Jitka BOUČKOVÁ: František Kaván, katalog výstavy. Pardubice 1981; František Kaván. Výbor z díla. Pardubice 1977.

²³ Karel Václav ADÁMEK: František Kaván. Hlinsko 1914.

²⁴ Antonín MATĚJČEK: Malířské mládí F. Kavána, katalog. Praha 1946.

²⁵ M. ZACHAŘ.: František Kaván. Praha 2001; František Kaván. Praha 2002; František Kaván / hvězda Mařákovy školy. 2011; Mistrovské doteky českého impresionismu. Litomyšl 2010.

²⁶ Například Naděžda BLAŽÍČKOVÁ-HOROVÁ: Julius Mařák a jeho žáci, katalog. Praha 1999; Krajina v českém umění 17. – 20. století. Průvodce stálou expozicí Národní galerii v Praze v paláci Kinských. Praha 2005.

²⁷ Jiří HLUŠIČKA: České moderní malířství v MG v Brně I. Brno 1984.

²⁸ Martin KODL – M. ZACHAŘ.: Mařáková škola. Praha 2007.

nalézt soupisy studentů Mařákovy krajinářské školy. Literaturu spojenou s osobností Josefa Hlávky a jeho nadace představuje například výstavní katalog Naděždy Blažičkové-Horové k 100. výročí úmrtí Josefa Hlávky.³⁰

V časové posloupnosti posledním dílem o umělcově tvorbě je monografie PhDr. Michaela Zachaře z roku 2009,³¹ které předcházely 2 rozsahově menší práce.³² Kavánovu tvorbu v ní zastupují obrazy výhradně ze soukromých sbírek. Text je proložen citacemi z Kavánovy korespondence a básní. V závěru jsou připojeny vzpomínky na malíře od Jaroslava Skrbka, Karla Vika, Jaroslava Chvoje, Arnošta Kruse a Václava Aleše. Publikace z roku 2001 a 2009 obsahují rozsáhlý soupis díla a exkurz o Kavánově signatuře.

Dosud byl edičně vydán jeden soubor Kavánovy korespondence s Karlem Václavem Raisem, později s Marií Míškovou-Raisovou.³³ Součástí je první zhodnocení Kavánovy korespondence, které provedla sama autorka s ohledem na to, že mistra osobně znala. Edice je doplněna o poznámky vypracované Štěpánem Ježem,³⁴ které se zaměřují na výklad zvláštností podkrkonošského nářečí, v závěru jsou umístěny poznámky věcné. Jednota umělců výtvarných (dále jen JUV)³⁵ vydala pro své členy k roku 1947 novoročenku připravenou z dopisů F. Kavána grafiku Aloisi Chválovi.³⁶ Korespondenci Kavánovi došlou zastupuje edice dopisů od umělcových přátel vydaná Svatoplukem Klírem,³⁷ doplněná úvodním slovem Miloslavem Novotným,³⁸ a novoročenka Jednoty umělců výtvarných k roku 1936 připravená z dopisů Antonína Slavíčka Františku Kavánovi.³⁹

---

²⁹ Například Jan LORIŠ.: Julius Mařák, sbírka dobrého umění, sv. 42. Praha 1940.

³⁰ N. BLAŽIČKOVÁ-HOROVÁ: Odkaz Josefa Hlávky Národní galerii v Praze. Praha 2008. Nejnovější přehled k životu a dílu Josefa Hlávky podává LODR, A.: Josef Hlávka. Český architekt, stavitel a mecenáš; POKORNÝ, J.: Odkaz Josefa Hlávky. Historie České akademie věd a umění, Hlávkových studentských kolejí, Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, jakož i Národohospodářského ústavu.

³¹ M. ZACHAŘ: František Kaván. Praha 2009.

³² Tentýž: František Kaván z roku 2001 a 2002.

³³ Marie MÍŠKOVÁ-RAISOVÁ: Dopisy Fr. Kavána K. V. Raisovi. Praha 1949.

³⁴ PhDr. Štěpán Jež, výtvarný a literární kritik, překladatel. Zach, Aleš: Slovník českých nakladatelství 1849–1949.

Dostupné online (<http://www.slovník-nakladatelstvi.cz/nakladatelstvi/stepan-jez.html>). [cit. 27. 7. 2011].

³⁵ JUV, založená roku 1898 jako sdružení výtvarníků, kteří vystoupili z Umělecké besedy (dále jen UB). Důvodem bylo údajně nedostatečné respektování zájmů výtvarného odboru UB ve srovnání s odborem literárním a hudebním. Programem JUV byla zejména prezentace „národních ideálů“ v českém umění, což naznačoval i název, odvozený od jména původní Jednoty umělců výtvarných, založené roku 1848 z iniciativy Josefa Mánesa. Mezi zakladateli JUV a jejími prvními členy byli mimo jiné například Mikoláš Aleš, František Ženíšek, Václav Brožík, Otakar Lebeda. František Kaván se stal členem roku 1929 jako jeden z mnoha Mařákových žáků. Po roce 1948 existuje JUV krátce jako středisko v rámci Svazu českých výtvarných umělců, roku 1952 je rozpuštěna.

³⁶ Z dopisů malíře Františka Kavána grafiku Aloisi Chválovi: novoročenka JUV, 1947.

³⁷ S. KLÍR: Přátelská slova z listů psaných F. Kavánovi. Praha 1946.

³⁸ Miloslav Novotný, prozaik, literární historik a bibliograf, kunsthistorik, překladatel. Slovník české literatury po roce 1945.

Dostupné online (<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=527>). [cit. 27. 7. 2011].

³⁹ Z dopisů malíře Antonína Slavíčka malíři Františku Kavánovi: novoročenka JUV, 1936.

Kavánovi literárně činnému se věnoval již František Kovárna.⁴⁰ Větší prostor pro rozbor díla předpokládal první svazek připravované Klírovy monografie o mistrovi, kde se k jeho básnické a spisovatelské tvorbě vyjádřil v úvodní studii Miloslav Novotný. Konkrétně na básnictví je zaměřena diplomová práce Martina Štěpánka z Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové.⁴¹

Doplňující literatura se nachází v příloženém seznamu bibliografie. Dokladem zájmu o tvorbu Františka Kavána a publikační činnost s ním spojenou je také personální bibliografie autora sestavená Severočeskou vědeckou knihovnou v Ústí nad Labem.⁴²

---

⁴⁰ F. KOVÁRNA: ...

⁴¹ Martin ŠTĚPÁNEK: Básnické dílo Františka Kavána. Diplomová práce. Vysoká škola pedagogická, Hradec Králové 1999.

⁴² František Kaván, personální bibliografie Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem. Dostupné online (<http://www.svku.cz/dat/bib/aut/00135-bibliografie.pdf>). [cit. 27. 7. 2011].

2. František Kaván

Edice korespondence, kterou zde předkládám, mapuje životní pout' malíře F. Kavána a jeho ženy Pavly v letech 1928–1941. Roky 1928–1929 sledují rodící se vztah dvou lidí, které spojila ztráta jejich partnerů, snaha vyrovnat se s tím a otázka vzájemné přátelské výpomoci. Období 1930–1941 naplněné malířskou a výstavní činností představuje manželství malíře a praktické, ambiciózní ženy, která učinila během krátké doby z téměř zapomenutého malíře nejprodávanějšího krajináře své doby.⁴³

Pro komplexnější poznání Kavánovy osobnosti je potřeba se seznámit také s jeho dětstvím, životem gymnazisty, mladého akademika a umělce na vrcholu sil, v neposlední řadě manžela a živitele rodiny. Při popisu Františkových osudů, pokud neuvádím jinak, cituji z monografie Michaela Zachaře *František Kaván* vydané v roce 2001 v Praze. Předkládaný životopis nemá ambice nové samostatné monografie, jeho smyslem je přiblížit důležité okamžiky v umělcově osobním a rodinném životě a lépe se zorientovat v Kavánově přístupu k umělecké tvorbě. Uměleckohistorickému zhodnocení jeho díla se věnují publikace uvedené v soupisu bibliografie.

Severovýchodně od Jilemnice se rozkládá vesnička Víchovká Lhota. Stranou od ní pod Křížlickou Skalkou stála na samotě zvané „Na Končinách“ chalupa Kavánů, kde se 10. září roku 1866 narodil rodičům Anně a Davidovi syn František. František byl nejstarší ze tří sourozenců. Sestra Marie byla o osm a bratr Jan o deset let mladší.⁴⁴ Rodiče hospodařili na poměrně velkém pozemku a na děti jim mnoho času nezbývalo. Do popředí vstupuje babička Anna Kavánová, dychtivá čtenářka se vzácnou pamětí, porozuměním pro přírodu a dobrým srdcem k horským lidem i žebrákům. Naučila ho číst a psát dřív, než šel do školy a znát přírodu kolem sebe.⁴⁵ V prvních letech Františkova života měla na jeho psychický růst vliv především ona, zemřela, když mu bylo deset let.⁴⁶ Otec David byl typický horal, ovládající všechny potřebné venkovské práce, navíc všemohl vyhledávaný často pro opravu hodin, duševně hluboce založený čtenář, písmák a obdivovatel ptactva. V souvislosti s touto otcovou zálibou došlo patrně i k prvnímu Kavánovu setkání s kreslířským náčiním a tedy s výtvarnou prací. Otec schovával školní sešity, jejichž obálky zdobily drobné kresby ptáků, a František ještě před vstupem do školy je vybarvoval a také po paměti podle nich sám kreslil. Otcova zručnost a obratnost rukou ukazují na výtvarné nadání, babička udržovala v rodině písmácký

---

⁴³ M. ZACHAŘ: *František Kaván* .... 2011, s. 35.

⁴⁴ F. KOVÁRNA: ...., s. 33.

⁴⁵ Cyril Metoděj METELKA: *Životní zpověď Mistra Františka Kavána*, LA 71/71 1300, s. 3.

⁴⁶ F. KOVÁRNA: ...., s. 33.

život.⁴⁷ O vlivu matky Anny nejsou přímé doklady, jejím přáním ale bylo, aby se syn dal na kněžskou dráhu. Bratr Jan musel zůstat doma, protože otec chtěl mít dědice, byl uzavřený a vysedával nad knihami. Zemřel v 59 letech. Sestra Marie psala pak přímo veršem i prózou a přispívala do katolických časopisů.⁴⁸

Do školy v nedalekých Křižlicích chodil František kolem míst, která se mu vepsala do paměti a byla mu inspirací do posledních dnů. V křižlické jednotřídce se kreslení vyučovalo podle připravených vzorů, aby se žáci naučili základy technického provedení a řemeslné dovednosti. Ve vyšších třídách měl Kaván možnost pracovat s kvalitnějšími předlohami a poprvé se sám pouštěl do malování v plenéru. První obrázky se nedochovaly, ale na základě gymnaziálních prací lze usuzovat, že se mu dostalo dobrého základu v kresbě, což ocenil i profesor Julius Mařák na Akademii.

Bezpochyby největší inspirací a základním vkladem umělcovy osobnosti byla krajina. Přirozeně naplňovala duši vnímavého dítěte, působila na jeho obrazotvornost a umocňovala majestátnost horské přírody. Příroda pro něj byla ztělesněním krásy, stal se jejím neúnavným hledačem. Jako dítě naslouchal vypravěčům z okolí, kteří se doma občas sešli. Vzpomínali na dávné doby, kdy byl jejich kraj útočištěm českých bratří a protestantů kteří sem za protireformace utíkali z jilemnického panství arcibiskupa Harracha. Poprvé si zde mohl uvědomovat, jakou cenu má pravda, čím se za ni platí a jak důležitá je lidská pospolitost, procítit přilnutí k domovu. Měl možnost zamyslet se nad pojmy víra, odvaha, upřímnost, pomoc či zrada. Zde tkvěla podstata jeho mravního přesvědčení, kterou svým životem a dílem neohroženě a samozřejmě naplňoval.

František se výborně učil, přesto jej otec nechtěl pustit na studia z obavy, že by ho nemohl zaopatřit a sám by nezvládal hospodářství. Teprve ve čtrnácti letech opouští Kaván rodný dům a krajinu a odchází studovat na gymnázium v Hradci Králové, aby byl jako mnozí chudí studenti na přání matky za osm let vysvěcen na kněze. Osud mu ale určil jinak.

Osmdesátá léta devatenáctého století přinesla do Hradce Králové čilý městský ruch, který musel introvertního chlapce patrně lekat. Měl ale nejvyšší čas získat základní společenské povědomí a rozhled, jeho kroky ovšem směřovaly jinam. Rád se toulal po okolí a objevoval pro něj dosud neznámé scenérie, které ho okouzlovaly odlišností od horské krajiny. Malířské potulky podél Labe nebo Orlice tehdy konávali i další spolužáci a vytvořila se tak skupinka nadšenců pro krajinomalbu. Zásadním mezníkem gymnaziálních let se stal rok 1885, kdy skončila výuka kreslení a byla vystřídána teorií. Škola tehdy odebírala obrázkový časopis Světozor a nově Zlatou Prahu. Největší úspěch u mladých gymnazistů

---

⁴⁷ F. KOVÁRNA:..., s. 34.

⁴⁸ Tamtéž, s. 35.

vyvolávaly krajinné záběry Antonína Chittussiho, jehož tvorbu časopis pečlivě sledoval. Poslední gymnaziální roky byly naplněné snahou, aby uměli malovat jako mistři Mařák, Chittussi nebo Liebscher. Kaván se blížil k ukončení studia a v té době se objevovaly na stránkách Zlaté Prahy zprávy o reorganizaci pražské akademie a příchodu Julia Mařáka za účelem zřízení krajinářské třídy na Akademii. V této době Kaván již věděl, že se chce stát krajinářem a začal usilovně malovat. Z tohoto období se dochovaly první ucelenější soubory maleb. Doby gymnaziálních studií zůstává obestřena romantickým kouzlem lásky ke krásné dceři místního profesora Ludmile Vocáskové,⁴⁹ která v něm probudila básnické nadání.

Po úspěšném složení maturity v červnu roku 1888 spěchal Kaván domů, aby se věnoval celé léto malování a práce se mu tak dařila, že se k lítosti rodičů rozhodl pevně stát se malířem. V cestě mu kromě rodičovského souhlasu stála ještě vojenská služba. Zažádal proto o Prahu a na podzim nastoupil jednoroční prezenční službu u 28. pěšího pluku. Tam se setkal s absolventem malířské akademie Josefem Voříškem, který znal Julia Mařáka a natolik uměl ocenit jeho uměleckou zručnost a krásné lidské vlastnosti, že Františka strhl pro studium docela. Kaván se proto hned po skončení služby v říjnu 1889 přihlásil k zápisu do krajinářské třídy na Akademii a na základě předložených kreseb i maleb byl dokonce bez zkoušky přijat. Zbývalo přesvědčit rodiče, kteří najisto počítali, že s nimi syn zůstane na horách a pomůže s hospodářstvím. Julius Mařák poslal dopis, v němž poukazuje na Františkův talent a je nakloněn jeho rozhodnutí nastoupit ke studiu. To rodiče patrně přesvědčilo. Pražská akademie prošla roku 1887 reorganizací a zejména ateliéry krajinomalby a figurální malby zaznamenaly příliv talentů. Neplatil zde dril, ale volný individuální vývoj. Mařák uměl navíc svým žákům zajistit i materiální výhody, proto se mohli naplno věnovat studiu. Základem v Mařákově škole byla kresba, kterou musel student zvládnout, než mohl přejít k barvám. Nejvíce tato kritéria uplatňoval na jarních exkurzích, které pro studenty zajišťoval. Kavánovy studie zde vynikaly, hlavně ty s krkonošskými motivy. Mařák je nosil proto často s sebou, aby se mohl pochlubit svým žákem a zprostředkoval mu tak případnou koupi. Tímto způsobem své studenty při práci dostatečně zabezpečil.⁵⁰ Na základě jedné takové starší práce vybrané profesorem namaloval Kaván obraz Na vrcholu Kotle v Krkonoších, který byl vystaven na Jubilejní výstavě v Praze roku 1891. Už po prvním roce studia se zařadil k vůdčím osobnostem atelieru. Roku 1893 získal Hlávkovo cestovní stipendium, kterého využil pro cestu do rodných Krkonoš a malování na Labské boudě, na rozdíl od svých spolužáků

---

⁴⁹ Více o Ludmile Vocáskové, provdané Řezáčové a jejím vztahu k F. Kavánovi v příloze: „Paní Helena a Pavla Kavánovy.“

⁵⁰ Studenti Akademie sami nesměli veřejně prodávat svá díla. Františkovy práce si prostřednictvím Mařáka koupil například Josef Hlávka, Václav Brožík nebo kardinál Schönborn. Hlávka později obraz poslal na světovou výstavu v Paříži v roce 1900, kde obdržel zlatou medaili.

nevystoupil do zahraničí.⁵¹ Přes očividné úspěchy sužovala Kavána subjektivní trýzeň, že jeho věci jsou mizerné, hnala jej neustále kupředu, takže maloval s takovou vervou jako snad nikdo jiný. Vycházel z dobré znalosti krajiny prošlé křížem krážem a byl ovlivňován lyrikou mařákovskou, ale také malbou chittussovskou. Pod dojmem Chittussiho tvorby odeznívají dojmy romantiky a ve Františkově malování začínají převažovat šířkové formáty s prostými polními a lučními motivy. Postupně přibývá obrazů, které jsou výsostnou stylizací realistického krajinářství a předznamenávají umělcův symbolismus. V roce 1893 se také již podruhé vydává za Chittussiho motivy do jižních Čech. Dále strávil delší čas v Dolní Kalné u svého příznivce pana Noska. Kavánova studia u Mařáka končí rokem 1895 a přináší příznačně nejvíce prací, z nichž mnohé náleží i k vrcholům umělcova krajinářství vůbec. Pracuje na drobných studiích, stejně tak přistupuje v jarních měsících k větším olejům. Kaván s Mařákovým svolením odjel ze školní exkurze na Okoř a vydal se k Ronovu nad Doubravou, do rodného kraje Chittussiho. Blízké hory ho přitahovaly a přesunul se pod Lichnici do Třebošnice. Právě zde se utvořila malířská kolonie, které určoval tón Kaván. Malovali s ním spolužáci Bohuslav Dvořák, Josef Holub a Antonín Slavíček. Dvě Kavánova plátna od Třebošnice označil malíř Jakub Obrovský za jedny z nejskvělejších krajinářských obrazů 19. století. František byl v období vrcholné malířské zralosti a vytvářel zásadní díla českého krajinářství. Tím se završila umělcova akademická léta a nastává patrně jeho vnitřně nejtěžší období usilovného hledání krajiny i sebe sama. Obrazy z Třebošska byly Mařákem i jeho spolužáky kritizovány. Odsuzující kritiky blízkých a umění znalých lidí nesl mladý akademik velmi těžce, vyřešil to útekem do hor. Zklamání a další vlivy ho přiměly vystoupit z Akademie.

Známa je jeho sebekritika, strádal obavou z nízké úrovně svých děl, z přepracovanosti trpěl únavou, jež se dostavila po předchozím fanatickém tvůrčím vypětí. Kromě toho se na podzim seznámil v Praze se slečnou Helenou Váňovou, s níž se 28. srpna 1896 oženil.⁵² Ve víru událostí se přecitlivělý, rozbolestněný básník spěchal ukrýt do ústraní, kde by našel ztracený klid.

Na podzim se již se ženou usazuje v Bojanově u Chrudimi. Častěji se v jeho tvorbě objevují lyrizované náměty nebo již vysloveně symbolistické. Spiritualizace krajinomaleb byla ovlivněna hojnou dobovou četbou a také úvahami, které vedl se svým někdejší spolužákem z gymnázia Otakarem Hruškou, kaplanem v Dobrušce. Dosáhnul zde nejnütnějšího vyrovnání duše. Experimentoval s novými výtvarnými technikami, umožňoval. Vedle malování v duchu symbolismu vytvářel Kaván i nadále ryzí realistické náměty.

⁵¹ M. ZACHAŘ: ... Praha 2009, s. 20.

⁵² C. M. METELKA: Životní zповěď..., s. 49.

Technické zdokonalení, jeho malby, mu umožnilo podívat se nově na krajinu v barevně sytějším a živějším pojednání. Kavánův symbolismus je proto potřeba chápat ne jako prohru nebo slepou uličku, ale jako nezbytnou potřebu okamžité seberealizace člověka, který ač bolestně vyvrácen, znal míru věcí a dovedl vždy najít cestu ke krajině vlastního domova.

Přestěhoval se z Bojanova k Týništi nad Orlicí, do krajiny, kterou znal z dob gymnaziálních studií. Začal opět malovat typické prosté motivy ze školních let na větších formátech. Ovšem pro nedostatek barev a drahotu rámců zůstal zatím u menších velikostí. Jeden z takových obrazů vystavil na 59. výroční výstavě Krasoumné jednoty⁵³ a rehabilitoval se tak poněkud v očích pražské veřejnosti. Za pobytu v Blešně u Třebechovic častěji zajížděl k Pardubicím, kam přesídlil Otakar Hruška z Dobrušky, navázal zde užší kontakt s jednatelem a pozdějším ředitelem spořitelny Františkem Růžičkou, organizátorem zdejších výstav. Často zachycoval hrad Kunětická hora, maloval ořezané vrbičky, tzv. babky, podél potočnic a říčních toků. Zachycení těchto motivů předznamenalo další období – náladové krajinomalby. Kaván toužil studovat přírodu v její bohatosti a košatosti, zakotvil proto v romantické krajině Českého ráje. Zdejší bujně stromoví a skaliska Jizery kontrastovaly s plochou krajinou, které se dosud věnoval. Toužil strávit alespoň ještě jeden rok u profesora Mařáka a pod vlivem této touhy a krásné přírody vznikla díla vysoké výtvarné úrovně. Hojně obesílal výstavy, kritiky se různily, prodávalo se méně. Překonávání srázného terénu, špatný odbyt velkých pláten a únava z přírody plné vzruchů učinily konec zhruba dvouleté periodě, kterou se uzavřela první a nejvýznamnější etapa Kavánovy tvorby – období prvotního realismu, symbolismu a náladového krajinářství. Rozhodnul se pro mírnější krajinu Jičínka a v dubnu 1900 opustil dosavadní bydliště ve Vranové.

Čtyři léta v Železnici u Jičína (1900–1904) patřila v Kavánově životě lidsky i umělecky k nešťastnějším. S plným smyslovým zaujetím se ponořil do přímého studia přírody, jež přineslo přibližně dvě stovky plenérů, které vznikly z chvilkové pohody. Vedl spokojený život a maloval s chutí, ale kdysi probuzené nálady a stavy nebral na lehkou váhu. V malování jsou za tím definitivní tečkou místní hřbitovní motivy, ale v mysli nálady přetrvávaly dál. Kaván se pomalu uzavřel a umlčel. Nespornou úlohu zde sehrál vliv Lva Nikolajeviče Tolstého, kterého malíř nejen horlivě četl, ale dokonce přeložil jeho pohádky do

---

⁵³ Krasoumná jednota pro Čechy, spolek výtvarných umělců, který vznikl na půdě Společnosti vlasteneckých přátel umění (SVPU) roku 1835. Po vzoru německých Kunstvereinů, tj. uměleckých spolků, získával pomocí sítě agentur přispívající členy – akcionáře, z jejichž příspěvků byly zakupovány obrazy pro slosování mezi členy, vydávány prémiové listy a udržován tzv. veřejný fond, z něhož se platily monumentální umělecké objednávky, později byl užíván na doplňování obrazárny SVPU. Každoroční výstavy se konaly ve šlechtických palácích, od roku 1866 na Žofíne a od roku 1885 v Rudolfinu. Od roku 1840 vystavovali i němečtí umělci, od sedmdesátých let Belgičané, koncem století Francouzi. Největší rozmach do konce padesátých let devatenáctého století, od šedesátých let úpadek, roku 1940 byl spolek zrušen.

podkrkonošského nářečí.⁵⁴ Touha po slynutí s řádem světa, po vyřešení rozporu mezi sebou samým a přírodou, mezi sebou samým a společností žila v jeho nitru. Nenápadný odchod z veřejného života měl i sociální nádech. Trvalý pobyt na venkově, malovat tu a stát se venkovanem, navrátit se ke způsobu života svého písmáckého rodu. Všechn tento zápas Kaván v sobě vedl, ale jen málo z toho se odrazilo v jeho korespondenci, postupně je stále mlčenlivější a neurčitější. Tyto rozpory se tentokrát vůbec neodrazilo v jeho malování, skryl je za fasádu líbezných krajinek. Mimořádně se mu dařilo v zimních motivech, které předtím zanedbával. Nyní navázal na své rané malby z doby kolem roku 1890. Udržoval výstavní činnost, zúčastňoval se přehlídek Krasoumné jednoty v Rudolfinu a obeslal mánesáckou přehlídku českého umění. Velký soubor měl v roce 1903 na druhé umělecké výstavě v Pardubicích, kde hodně obrazů také prodal a v roce 1904 se účastnil krajinské výstavy v Hořicích. Stálou klientelu získal v Jičíně, kde ve výloze Zajíčkova knihkupectví prodával obrázky za jednotnou cenu 25 Korun. Další zájemci za ním jezdili i přímo do Železnice. Kavánovi si tak ušetřili na vlastní domek, protože dosud žili v podnájmu. Malíř toužil po místě na kopci u řeky, aby měl rozhled, mohl chytat ryby, s dostatkem světla, aby mohl malovat i doma, a hlavně co nejvíce v ústraní, aby ho nikdo nerušil. V červenci roku 1904 proto manželé opustili Železnici a usadilo se ve Vítanově na Hlinsku. Odchodem na Českomoravskou vysočinu začíná jeho dlouhé odloučení od společenského a veřejného života. Splňuje se mu jeho dávná touha – žít a malovat nerušeně v klidu a pohodě, nebýt nikým výjimečným, jen jedním z venkovanů, jedním z tisíců.

Svým odchodem na venkov ztratil Kaván již dávno své prvenství mezi Mařákovci, přestal obesílat výstavy, styky omezil na několik málo přátel. Během několika let se jeho jméno vytratilo z povědomí kulturní veřejnosti a význam umělcův se zapomněl. V dodatcích Ottova slovníku je dokonce uveden jako zemřelý roku 1906. Dětství a mládí v okolí rodné chalupy z něj učinilo laskavého a skromného člověka. Byl jiný než ostatní, pod povrchem vyrovnaného venkovana dřímal neklid a lidem se jevil jako „plachý venkovský synek, stydlivý nemluva, určený za panáčka. Zadumaný, samotařící blondýn, utíkající takřka z Prahy do samoty tvrdých hor. Bojácný, zženštilý, celým životem to s ním šlo. Utíkal před lidmi, rděl se jako panenka, byl-li přistižen navečer při popásání kozy, bez kabátu, bos. Stal se vědomě vesnickým pantátou a rozuměl si nejlíp s chalupákem.“⁵⁵ Přestože nikdy nevyhledával společenský život a netoužil po světských poctách a uznáních, nebyl rozhodně zaostalým venkovanem. Měl klasické vzdělání, francouzské a ruské autory četl v originále, uměl dobře

⁵⁴ Poudačky / L. N. Tolstoj: nářečím z nad Jilemnic přeložil Kavánů František. Praha, Josef Pelcl 1902.

⁵⁵ Tak charakterizoval F. Kavána Milan Zrůst ve svém článku Výtvarné mládí malíře Kavána, který vyšel ve Světu práce 5. září 1946. Převzato z M. ZACHAŘ: František Kaván. Praha 2001, s. 25.

německy a nikdy nepřestal odebírat odborné i zábavné časopisy, noviny a sledovat literaturu.⁵⁶ Někteří jeho přátelé s oblibou vzpomínali, jak mezi řečí překvapil originálním řeckým citátem z Platóna. Velkou láskou mu byl zpěv a nezřídka si doma zpíval, doprovázeje se na harmoniku (zmínka v dopise č. 129). Neměl rád město, ale miloval vodu. Nikdy se neusadil na místě, kde by nebyl rybník či potok. Ačkoliv prožil osm let v Hradci Králové, nikdy si nezvyknul na Prahu, která pro něj byla patrně příliš velká. Byl snad také jediným umělcem, studujícím v Praze, který nenamaloval nikdy městskou partii.⁵⁷ Kavánův odchod na venkov je spjat především s hledáním krásy, kterou lze vyjádřit prostřednictvím hlubokého prožitku. S krajinou kolem Vítanova spokojen nebyl, zvláště poté, co ji odsoudili Antonín Slavíček s Bohuslavem Dvořákem, kteří jej navštívili. Raději se obracel k záhonům u chalupy a pro potěšení maloval květiny. Deštivé jaro roku 1906 přimělo Kavána k dalšímu stěhování. Od podzimu zakotvil v Nové Vsi u Lomnice nad Popelkou, odsud často vyjížděl do vzdálenějšího okolí. Léto 1907 strávil v přátelské společnosti Bohuslava Dvořáka v Levínské Olešnici a zajížděl domů do Víchovské Lhoty, kde namaloval i otce s bratrem při práci. Dál pokračuje v malování zimních obrázků. V roce 1908 přistupuje i k větším plátnům dekorativnější povahy. Přestal postupně obesílat pražské výstavy, v regionech se jich ale účastnil (Jičín 1906). V Lomnici nad Popelkou podnikli jeho příznivci výstavu téměř devadesáti obrazů, z nichž se prodala čtvrtina a finanční úspěch byl pro Kavána nezanedbatelný. Malebně nezajímavá Nová Ves bez typických horských zim ho přivedla k myšlence vrátit se zpět na Vysočinu do Vítanova, i do stejné chalupy. S manželkou Helenou zde zakotvili na třináct let, což se příznivě odrazilo na kvalitě malování. Zde se pustil mistr do usilovné práce, převažují opět zimní náměty, které vynikají absolutním mistrovstvím.

Válečná léta Kavána nesmírně vyrušila. V Krkonoších musel zastat v hospodářství bratra, kterého povolali do armády, a postarat se o matku a sestru. Sám byl ušetřen odchodu, ale vnitřně nesl válku těžce. Kvůli nedostatku barev a plátna nemohl moc malovat, obrázky, které měl v zásobě, nyní musely hradit služby a živobytí. Po skončení války a vyhlášení republiky namaloval několik dvoumetrových pláten, v nichž se projevuje ještě skutečná fyzická mohoucnost i ryzí malířský duch. Působivé zimní motivy byly vykoupeny náročnou prací v plenéru, často při krutých mrazech. Vytvořil si proto šikovný zimní pultík, zavěšený přes rameno, který se dal rychle rozložit i složit, aby se zbytečně nezdržoval a mohl se přizpůsobit počasí. Bohuslav Dvořák tomuto zařízení říkal šelmosmrt (dopis č. 73, 92, 106).

---

⁵⁶ Potvrzuje to i předkládaná korespondence, kde se zmiňuje o placené předplatného na tituly: Dílo – dopis č. 19., Letem světem – dopis č. 93, Turnovské dílo – dopis č. 114, Republikán – dopis č. 128, Národní politika – dopis č. 152.

⁵⁷ V dopise č. 22 se ale zmiňuje, že prozkoumával výhled na Hradčany, který by nebyl tak často malíři ztvárňovaný.

Takto a s batohem býval Kaván často viděn v přírodě domorodci i turisty, před nimiž zdaleka utíkal. Ve snaze pomoci nemocné ženě a v důvěře, že se jí bude jinde dařit lépe, se rozhodl přestěhovat zpátky do mírného a vlidného okolí Jičína. Zakotvili v Libuni u Železnice, kam malíř začal opět chodit na známá místa pro motivy, častěji se objevují Trosky ve všech denních i ročních dobách. Malování mu zde ale nešlo od ruky a očekávané uzdravení manželky se rovněž nedostavovalo, naopak došlo k výraznému zhoršení. Helena vzpomínala na Vysočinu, kde byli vyhlášení doktoři, Kavána též přitahovala svými zimami. Po úspěšné výstavě svých děl v Hlinsku se rozhodli k návratu. Tentokrát se usadili ve Svobodných Hamrech, kde bylo neklidné bydlení hned u řeky Chrudimky, která se často rozvodňovala. Při jedné povodni v roce 1926 se Helena Kavánová nachladila a zemřela. Kaván úporně bez oddechu maloval, aby přehlušil nápor vzpomínek. Ve Svobodných Hamrech dokázal trpělivě stát a malovat po celé hodiny venku na mrazu, ve sněhu, v krátkém kožichu, chráněn proti omrznutí nohou jen dřeváky, v nichž stál ve vysokých botách, a povříslý otočenými kolem nohou. Někdy mu prý i tuhly barvy nebo musel malovat levačkou, aby pravou ruku mohl strčit do kapsy. Roku 1929 dvěma zimními obrazy uzavřel druhou velkou periodu své tvorby. Umělcovy šedesáté narozeniny prošly bez větší pozornosti a oslav, ani sám malíř netušil, že již pětadesátka proběhne za ohromného zájmu veřejnosti a jeho jméno se stane doslova objevem roku.

V únoru roku 1928 zemřel v Pardubicích malíř Jan Šír,⁵⁸ jehož Kaván znal z pražské Akademie. Věděl, jak je těžké ztratit blízkého člověka, a proto se rozhodl darovat několik svých obrazů vdově po malíři Pavle Šírové,⁵⁹ aby je zpeněžila (např. dopis č. 12, 17, 36). Navštívil ji a navázali přátelství. Kaván začal jezdit pracovat do Šírova ateliéru (např. dopis č. 8, 24), paní Pavla Šírová se o něj starala v době nemoci. Vyvinulo se mezi nimi pouto, z něhož vzešel v květnu 1930 sňatek. Kavánova druhá žena ovšem vzala chod věcí pevně do svých rukou. Malíř musel vstoupit do Jednoty umělců výtvarných (např. dopis č. 26, 30), namalovat obraz pro parlament, 19. května 1931 byl zvolen řádným členem České akademie věd a umění⁶⁰ a čekalo jej několik zakázek pro vlivné osoby, což nebylo Kavánovi příjemné (např. dopis č. 14, 19). Roku 1931 se péčí jeho choti, profesora Václava Viléma Štecha a Maxe Švabinského uskutečnila v pražském Rubešově salonu souborná výstava ke Kavánovým 65. narozeninám (dopis č. 128). Šestapadesát obrazů zde předvedených Pražany okouzlo. Po tomto pražském triumfu následovala výstava za výstavou a Kavánův

---

⁵⁸ Jan Šír, 12. červenec 1868 Nové Město na Moravě – 28. únor 1928 Pardubice, akademický malíř, Pirnerův žák, profesor na dívčí škole „Vesna“ v Pardubicích, bratranec profesora Jakuba Obrovského, první manžel Pavly Kavánové-Šírové, Kavánův spolužák z malířské akademie.

⁵⁹ Pavla Kavánová-Šírová, vdova po malíři Janu Šírovi, od 31. května 1930 druhá manželka F. Kavána.

⁶⁰ C. M. METELKA: Životní zpověď..., s. 42.

život byl přísně organizován. Od roku 1930 bydlel opět v Libuni, kde zakoupil vilku s pěkným ateliérem s výhledem na Trosky (např. dopis č. 40, 55), byt ve Slezské ulici⁶¹ na Královských Vinohradech si nadále držel pro vyřizování pražských záležitostí, ale nikdy tu dlouho nepobýval (např. dopis č. 81, 94). Od roku 1931 se každoročně účastnil pražských přehlídek soudobého krajinářství, měl několikrát do roka samostatnou výstavu. V Brně (např. dopis č. 70, 126), Ostravě (např. dopis č. 85, 134), Plzni, Hradci Králové (například dopis č. 148 152) a Pardubicích (např. dopis č. 99, 155). Po letech zaslal obrazy zase do Vídně, kde zaznamenal výrazný finanční úspěch. Zazářil jako meteor, sil mu však ubývalo. Vstoupil do osmé desítky svého života.

Pracovní den vypadal tehdy asi následovně: „Obyčejně mezi 9. a 10. hodinou dopolední vypravila Pavla Mistra v autu někam, kde chtěl malovat. Okolo jedné hodiny s poledne se Mistr vracel autem k obědu a ke třetí, bylo-li třeba a měl-li ještě chuť k práci, odjížděl znova za svým dílem. V zimě maloval z okna bytu nebo z vnitřku vozu. Kavánovi býval takový přesný způsob života občas – zejména když ochabl zájem o temata za léta tuze okoukaná – trochu nudný a stěžoval si, že není, co by tu už maloval.“⁶²

Kavánův druhý libuňský pobyt v letech 1930–1941 je považován za třetí, poslední periodu umělcovy tvorby. Projevila se v ní navenek záplava obrazů, ale také únava, spojená též se stárnutím oka (dopis č. 113). Malby se vyznačují až přehnanou barevností a technikou zjednodušenou na minimum tahů štětcem. Přílišná frekvence výstav a pobídky manželky k větší malířské aktivitě se projevily velmi negativně v ukvapeném, nuceném výrazu. Roku 1932 si postěžoval, jaké měl bez výstav blažené časy. Snažil se vyhovět paní Pavle s malbou větších věcí, proto tolik pracoval. Je ale potřeba zdůraznit, že bez malování nemohl být. I systému pravidelného výkonu byl navyklý a jisté potěšení z pracovního mechanismu nepochybně cítil tím spíše, že překonal dosavadní nejvážnější zdravotní problémy (např. dopis č. 79, 94).⁶³

Většina výtvarníků v závěru tvorby postupuje k čím dál většímu zjednodušování, u Kavána to bylo zřetelné a navíc, s ohledem na dobrou prodejnost jeho děl, to přineslo bohatou falzifikátorskou produkci⁶⁴ (např. dopis č. 59, 140). Byla provozována ve třicátých a čtyřicátých letech v souvislosti s umělcovou rehabilitací a enormním zájmem kupců. Týká se

⁶¹ Pražský byt Kavánů se nacházel na rohu ulice Slezská a Písecká v Královských Vinohradech. Na obálky Kaván psal adresu Písecká čp. 2221, Královské-Vinohrady, Praha.

⁶² Takto popsal pracovní den F. Kavána Jindřich Čadík ve vzpomínce na F. Kavána uložené v LA PNP. Převzato z M. ZACHAŘ: František Kaván. Praha 2001, s. 31.

⁶³ Patrně největší Kavánova zdravotní komplikace si vyžádala půlroční pobyt na pražské ortopedické klinice u profesora Zahradníčka, kde se podrobil operaci boláku, který se mu vytvořil po omrznutí nohy při malování v zimě 1931–1932 nebo 1932–1933 u Mašova.

⁶⁴ Napodobeninám mistrových obrazů se poprvé významně věnoval Karel Vancl v knize Padělky obrazů Františka Kavána, která vyšla v roce 1946.

to ale především tvorby z posledních dekád života neboť ta je napodobitelnější než práce z doby kolem roku 1900. Kavána samotného to příliš netrápilo, obtěžovala jej pouze kvantita příchozích a jejich zármutek nad jím vyneseným soudem. Nikdy proti falzifikátorům nic nepodnikl, bál se někomu ublížit či poškodit, zvláště v těžkých dobách okupace.

Smutnou epizodou bylo jeho přesídlení do Dolní Kalné, kde 1937 koupil vilu.⁶⁵ Poprvé si tu zřídil rozlehlý ateliér, z něhož se ovšem dlouho neradoval. Zastihl jej zde totiž zábor pohraničí, věstící zlověstné události. Protož se nemohl po okolí volně pohybovat, vrátil se znovu do Libuně. Bylo to jeho poslední, devatenácté stěhování. Kavánovo dílo představovalo v době sklánějící se demokracie na sklonku třicátých let bez ohledu na svoji technickou úroveň značnou duchovní posilu národnímu uvědomění. Umělec byl uznáván jako největší krajinář své doby a považován i jako osobnost za národní hodnotu. Hojně navštěvované výstavy po českých a moravských městech dávaly jejich obyvatelům alespoň náznakem procítit malířovo vytržení nad krásami rodné země, ohrožované ze všech stran fašistickou mocí. Rozpoutání válečného zápasu nesl velmi těžce a z korespondence s přáteli vysvítá, že základním pocitem byla zuřivost a nechuť k malování.⁶⁶ V létě 1941 se přiblížily Kavánovy pětasedmdesátiny (např. dopis č. 139) a pocty s tím spojené. Hlinsko tehdy uskutečnilo dosud největší výstavu Kavánových obrazů, 612 kusů, udělilo mu čestné občanství stejně jako Vítanova a Svobodné Hamry, pojmenovalo po něm turistickou stezku⁶⁷ a Kaván se nechal nakonec zlákat i na vernisáž.⁶⁸ Hlinecké setkání bylo jedním z posledních radostných okamžiků Kavánova naplněného života, jehož soumrak se blížil v září 1941 se objevil ještě v Praze na své výstavě v Jednotě umělců výtvarných, ale táhlo jej to zpět za klidem a zimou rodného kraje. Vroucně si přál dožít se osvobození a navštívit opět rodiště a hrob rodičů v Poniklé. Byl přesvědčen, že zůstal svému rodnému místu umělecky hodně dlužen, a proto se chystal oslavit je po osvobození cyklem velkých pláten z okolí Víchovské Lhoty.

František Kaván zemřel 16. prosince 1941. Od 20. prosince toho roku leží na libušském hřbitově, kde se nachází prostý hrob z umělého kamene.

---

⁶⁵ Přes pana Novopackého se Kaván dostal k vytvoření obrazu továrny a vily továrníka Noska v Dolní Kalné čp. 40 pro místoředitele spořitelny JUDr. Dědka, který vzpomínal, že doprovázel F. Kavána, když maloval pro jeho zemřelého strýce továrníka Noska. Na základě této návštěvy v Dolní Kalné se Kavánovi rozhodli pořídit danou vilu v dražbě, pobývali zde v roce 1937–1938, do záboru Sudet, kdy se rozhodli vrátit zpátky do Libuně, protože Kaván zde nemohl volně chodit a malovat. Vilu v roce 1941 věnovali České dětské nemocnici v Praze jako ozdravovnu.

⁶⁶ Naproti tomu v předkládané korespondenci s manželkou Pavlou se téma okupace a války neobjevuje vůbec, s výjimkou dopisu č. 111 a 133.

⁶⁷ Více o turistické trase napsal Jaroslav CHVOJ: Cesta mistra Františka Kavána, převzato z M. ZACHAŘ: František Kaván. Praha 2009, s. 178.

⁶⁸ K vernisáži výstavy v Hlinsku k mistrovým narozeninám napsal více Arnošt KRUS: Moje vzpomínka na mistra Kavána, převzato z M. ZACHAŘ: František Kaván. Praha 2009, s. 180–187.

Kaván zastupuje linii krajinomalby u nás. Tehdy strhnul svým způsobem celou generaci vrstevníků a nasměroval tak jejich další růst, i když se sám stáhnul do ústraní, kde s většími či menšími úspěchy rozvíjel realisticko-impresionistické krajinářství. Jeho díla jsou prostoupena vlídností a přívětivostí, podněcují schopnost vnímat krásu kolem nás. Kavánovy krajinomalby zachytily obraz domova a ukázaly tvárnost různých oblastí země. V tomto ohledu je ceněné i dokumentaristické hledisko.

Příběh Františka a Pavly z let 1928–1941 na řádcích dopisů a pohlednic odkrývá další oblasti jejich společného života. Veškeré Kavánovo konání prostupoval upřímný cit k Pavle a hnala ho kupředu neustálá snaha dobře ji zaopatřit (např. dopis č. 70). Svě chyby a dle vlastních slov nepřístojné chování způsobené přemírou snahy a roztržitosti pak často omlouval (např. dopis č. 74). Z dopisů je znát, že chtěl být v Pavlině přítomnosti co nejdéle a cenil si každé chvíle, kterou mu věnovala a každého psaní, které obdržel. Všechny jeho řádky prostupovala neodolatelná touha ji spatřit (např. dopis č. 45, 57, 59, 66). Míval často obavy o její zdraví (např. dopis č. 50, 53, 81, 99), ale přesto ji toužil vidět (dopis č. 64). Postupem času se mezi témata dopisů dostávaly zmínky o připravovaném sňatku Pavly a Františka a projevovaly se nepříjemnosti spojené patrně se záměrem zpočátku utajit chystanou svatbu (dopis č. 64). Situaci moc nepřidalo Kavánovo žertování (dopis č. 67) a došlo na zmínky o prstýnku po nebožce (dopis č. 65, 72). O sňatku včas spravil i sestru Mařenku (dopis č. 127), aby ji sousedi s tou informací náhodou nepřekvapili. Při psaní o svatbě a chystaném společném soužití vždy pookřál, až se rozohnil. Zde je dobré si uvědomit, že Františkovi bylo v té době již skoro pětadesát let, přesto dopisy týkající se tohoto dalšího životního kroku působí velmi mladistvě, nadšeně a vytváří téměř dokonalou iluzi mladého muže, který od života to nejlepší teprve očekává. Skládal Pavle sliby věrnosti, lásky a oddanosti za jakoukoliv cenu (dopis č. 72). Tak po ní toužil a těšil se na ni, až z toho byl neklidný (dopis č. 52, 62, 63). Těšil se, až bude moci paní Kavánovou představit lidem a jak na ni budou obdivně koukat (dopis č. 75), prvně tak učinil se stavitelem v Libuni, který měl na starost předělání Kavánova ateliéru. Umělcovým největším přáním byl společný domov (například dopis č. 43, 60), což se mu splnilo v roce 1930, kdy se po svatbě přestěhovali společně do Libuně. Z množství dopisů a neustálém stesku po Pavle, který František připisoval obvykle na poslední řádky, ale vyplývá, že spolu manželé po delší dobu patrně nikdy nežili. Pavla často cestovala po republice a organizovala Františkův tvůrčí život. Kavánovu domácnost vedla jeho sestra Mařenka a později s nimi žili i synovci František a Jan.

Kavánovi předně hodně záleželo na srovnání rozdílu co se týče nemovitého majetku mezi ním a Pavlou, který oba přinesli do nového manželství. Byl si vědom nevyváženosti v tomto směru a snažil se to napravit. Počítal se sňatkem dopředu a moc si ho přál (např. dopis č. 40, 61, 62, 67). Snažil se Pavle v tomto směru co nejvíce zavděčit (např. dopis č. 50, 67). Veškerou svou práci věnoval jí (dopis č. 69), dle jeho slov dokázal i víc, když bylo pro koho (dopis č. 54). Františkovy myšlenky se zaobíraly také tím, aby byla Pavla zajištěná po jeho smrti (např. dopis č. 41, 63).

Značná část dopisů je věnovaná malířské a výstavní činnosti. V dopise č. 57 vychvaloval Český ráj jako obrazovou zásobárnu a vhodné místo pro studie k větším obrazům a uvažuje o domku u Vltavy někde v Praze blízko nádraží, kde by si vytvořil zázemí pro malování. Popisoval například krásný den ve Svobodných Hamrech jako ideální pro jarní malování (dopis č. 60), zmiňoval se o rozmalovávání na pěkné zimní obrázky (dopis č. 61). S úbytkem fyzických sil se pustil do rozkopírovávání starších motivů (např. dopis č. 84, 110), nechával se inspirovat svými obrazy a studii (dopis č. 113). Hledal vhodné náměty i formáty, který by byly pro prodej nejvhodnější (dopis č. 99).

Přemýšlel, zda jsou jeho obrazy pro dané zákazníky vhodné, uspokojivé (např. dopis č. 53). Hodnotil zájemce, kteří přišli přímo za ním se žádostí o prodej obrazu (např. dopis č. 55), doporučoval Pavle, aby obrazy v určitém období vystavovala jako soukromý majetek, aby v danou dobu nic neprodávala (dopis č. 71). Obraz se jevil jako vhodná cena do tomboly pro Sokoly (dopis č. 74) nebo jako dar patrně pro dobročinnou prodejní výstavu (dopis č. 98).

Kaván věnoval značnou pozornost rámování svých obrazů, doporučoval podobu rámu, které často nechávala vyrábět Pavla (například dopis č. 50), zda nechat obraz zasklít (např. dopis č. 55, 130), popřípadě přemýšlel o přerámování (např. dopis č. 55). Už hotovým a nevyužitým rámu přizpůsoboval náměty obrazů (např. dopis č. 55). Zmiňoval návštěvu manželky rámaře Sýkory a koupi jednoho jeho rámu (dopis č. 91). Popisuje Pavle podrobně vlastnoruční napínání staršího rámu a přípravu plátna na malování (dopis č. 132). Získali jsme i drobné informace o temperových barvách od pana Novotného (dopis č. 87) a reklamním oznámením týkajícím se zkušeností s barvami Štols (dopis č. 92). Kaván pravidelně spravoval Pavlu o rozmalovaných i dokončených obrazech, kde schnuly, jestli bylo potřeba nějaké opravit (např. dopis č. 84), předělat (např. dopis č. 85) a které se chystal jí poslat (např. dopis č. 78, 82). V oblasti prodeje obrazů se spoléhal převážně na Pavlu a sám nepodnikal žádné kroky, ani členové rodiny – sestra Mařenka a synovec František (dopis č. 117). Přesto se ale ozval proti Pavlině rozhodnutí, pokud s něčím nesouhlasil (dopis č. 66). Neustále ho provázely obavy z výstav (např. dopis č. 55). Otázce padělání obrazů se Kaván nevyhýbal

(např. dopis č. 59). V dopisech se setkáme s mnoha způsoby, jakými Kaván nazýval svá díla: mazby, mazbičky, kartony, kartoňáky, kartoňáčky, lepenky, překlihy, překličky, překlížky, tempery, škráby, prostředňáky nebo plachty. Obrazy označoval také podle námětu jako zimy nebo ty zimní, podzimní či českorájské.

V korespondenci komentoval svůj vzhled na základě fotografie (dopis č. 123) i oblečení (dopis č. 153) a narážel na své stáří (například dopis č. 118). Obdiv k Pavle, jejímu vzhledu a schopnostem, téměř neznal mezí (dopis č. 7, 59, 61, 64, 72, 119). Paní Pavla je v Kavánových dopisech objektem neutuchajícího zbožňování, přirovnává ji k vládce svých dnů i snů (dopis č. 64), přeje si, aby mu její hvězdy zářily (dopis č. 24), aby nad jeho srdcem nezapadly (dopis č. 37). Nazývá ji svou Velitelkou (například dopis č. 30, 81) a podřizuje jí celé své bytí (dopis č. 66). Často se mu po ní stýskalo (např. dopis č. 44, 107), i proto korespondenci prostupuje řada milých a pozorných oslovení. Až do posledních dopisů pro něj zůstává stále nejdražší ženou. Kaván také udržoval památku na svého přítele a jejího prvního manžela Jana Šíra (např. dopis č. 46, 59).

Téma nemovitosti, jejich koupě, prodej a povinnosti z toho vyplývajících se stalo spolu se stěhováním do Libuně a její rekonstrukcí námětem několika dopisů (např. dopis č. 50, 56). Ruku v ruce s tím jdou naprosto běžné informace, týkající se jídla a potravin (např. dopis č. 95), pomocné síly v domácnosti (např. dopis č. 83) a jejího samotného provozu (např. dopis č. 67). Samostatnou kapitolu by mohly tvořit informace o počasí a komplikace s ním spojené při malování (např. dopis č. 92, 96, 99). Kavána velmi těšil chov domácích zvířat a také jim často věnoval prostor ve svých dopisech. Po dvoře běhaly vždy kočky, o kterých psal jako o Angoře nebo Kočuce (např. dopis č. 23, 83, 126). Měl radost z nových kozlích i králíčích přírůstků (např. dopis č. 60, 155) a obzvlášť kozlí rodina vyžadovala pozornost (například dopis č. 93, 137, 141). Oblíbeným námětem se staly příhody se psem Žočkem, kterého měli Kavánovi po zemřelém Janu Šírovi (například dopis č. 30, 82), a později Ďolíkem (například dopis č. 80, 106). Po otci zdědil František zálibu v ornitologii a choval holuby (dopis č. 80, 83), nechyběly zmínky o slepicích (například dopis č. 80) a vejcích (například dopis č. 120). Hodně se věnoval zahradě, a když už nemohl sám, tak se o ni starali zahradníci (například dopis č. 93) a sestra Mařenka s Pavlou. V tomto směru je pro něj Pavla královnou zahrady (dopis č. 121), bylo v zájmu obou, aby dům v Libuni měl zahradu nebo sad (dopis č. 38).

Téměř pravidelným námětem se stala otázka zdraví a nemoci. Kaván se zmiňoval o návalech do hlavy, kdy ztrácel na chvíli sluch i rozum (dopis č. 48). Psal o revmatu za krkem z otáčení hlavy při malování, kdy měl na krku zavěšenou „škatuli“ s malířskými potřebami (např. dopis č. 73). Byl odolný vůči zimě, nevnímal mráz (dopis č. 58). Informoval

i o zdraví sestry (např. dopis č. 63). Nevynechal zmínku o bolavé hnatě (dopis č. 98), tj. ruce nebo noze, na tomtéž místě přiznal střevní nebo urologické problémy. Dále si hlídá krevní tlak, teplotu a zažívání (např. dopis č. 106). Trápila ho nemocná játra paní Pavly (dopis č. 87) a byl rád, že si dávala pozor na ledviny, odkazuje také patrně na nějaký ozdravný pobyt Pavly, snad lázně, kde dostávala ledové obklady (dopis č. 107). Vyslovil obavu z bacilů na hospodském jídle (dopis č. 125). Popsal také své ležení při nemoci (např. dopis č. 105, 107) Mezi manželi panovala velmi otevřená komunikace o vzájemném zdravotním stavu. Kaván si nejednou povzdechnul, že dříve mu na sobě nezáleželo, ale nyní má o sebe větší strach, aby se ve zdraví dočkal společného shledání a mohl dál malovat (např. dopis č. 106). Ovšem nejčastějším Kavánovým neduhem byly nemoci z lásky (dopis č. 64, 71), které sám nazýval úzkostmi lásky (dopis č. 73).

František velmi dbal na soukromí dopisů, přikládal velkou pozornost tomu, zda jej ten den mohl odnést na poštu sám nebo ne, a tomu přizpůsoboval jeho obsah (například dopis č. 123). Dozvídáme se, zda mohl psát v klidu v soukromí nebo na dopis spěchal (např. dopis č. 55, 70). Dotazoval se, zda Pavla spálila už dopisy, u kterých o to požádal, aby se jejich obsah nedostal nikdy na veřejnost (například dopis č. 68). Nabízí se tedy otázka, jestli je předkládaný soubor dopisů kompletní nebo ne, a zda Pavla Františkovu přání vždy vyhověla. Stejně důsledně jako si hlídal korespondenci ukládal Kaván důležité dokumenty do bezpečí na „známé místo“ někde nahoru (dopis č. 55), které ale v dopisech konkrétně neodhalil.

Velkou změnou v Kavánově životě byl vstup do JUV (dopis č. 26) a Jednota ho přihlásila do Syndikátu (dopis č. 60). Přistoupil také na pojištění (dopis č. 60). Přestal patrně kvůli Pavle a svému zdravotnímu stavu pít alkohol (dopis č. 70), cítil se být Pavlou polepšen. Novinkou pro něj bylo pořízení lyží (dopis č. 64), aby se mu v zimě lépe malovalo. Zajímavostí je také Pavlin kurz autoškoly (dopis č. 155).

František Kaván, největší krajinář, co jsme kdy měli,⁶⁹ se na základě předkládaných dopisů může jevit místy jako úzkostlivý a lítostivý jedinec v letech, kterým do jisté míry určitě byl. Především před námi ovšem stojí vytrvalý, pracovitý a poprvé pořádně zamilovaný muž odhodlaný učinit pro Hvězdu svého života téměř cokoliv.

---

⁶⁹ M. ZACHAŘ – Martin KODL: ... , s. 63

3. Ediční poznámka

Edice vypovídá o vztahu Františka Kavána s Pavlou Kavánovou-Šírovou, s okruhem jejich rodiny a přátel. Současně je sondou do života akademického malíře od konce dvacátých do počátku čtyřicátých let dvacátého století, kdy se „ztracený a znovu objevený“⁷⁰ Kaván opět zapojil do společenského života.

Zdrojem archivních dokumentů se stal osobní fond František Kaván uložený v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze (dále jen LA PNP).⁷¹ Předkládaná edice korespondence Františka Kavána a Pavly Kavánové-Šírové obsahuje dva soubory korespondence s celkem 155 dokumenty z let 1928–1941.⁷² První období zahrnující léta 1928–1930 se věnuje vytvoření přátelských vazeb mezi paní Pavlou a Františkem. Ovdovělá paní Šírová po smrti svého muže požádala Kavána, aby jí pomohl uspořádat manželovy obrazy, současně se začala o umělce starat po zdravotní i existenční stránce. Vzájemná přátelská pomoc přerostla v milostný cit, který směřoval k sňatku 31. května 1930.⁷³ V této době Kaván obnovoval své kontakty z dob studií a znovu se začal připravovat na výstavy. Soubor obsahuje osm datovaných a šedesát nedatovaných dopisů, tři datované a jednu nedatovanou pohlednici a jednu dopisnici. Druhé období 1930–1941 sleduje manželské soužití Kavánových. Tématy dopisů se stávají především malířské, výstavní a obchodní příležitosti, vedení domácnosti, starost o domácí zvířata, počasí a hlavně zdraví. Dopisy jsou prostoupeny upřímným Kavánovým citem a neutuchající starostí o manželku Pavlu. Tento soubor zahrnuje 39 datovaných a 36 nedatovaných dopisů, šest datovaných pohlednic a jednu dopisnici. Dané počty dokumentů a jejich typy odpovídají průvodci po fondu⁷⁴ a způsobu reálného uložení v LA PNP (Tabulka č. 1).

Tabulka č. 1

TYP DOKUMENTU	DATAČE	OBDOBÍ – PŘÍJEMCE	
		1928–1930 Pavle Šírové	1930–1941 Pavle Kavánové
Dopisy	Datované	8	39
	Bez datače	60	36
Pohlednice	Datované	3	6

⁷⁰ M. ZACHAŘ: ... Praha 2009, s. 156.

⁷¹ P. CHALUPA: ...

⁷² Tamtéž, s. 8.

⁷³ L. KARLÍKOVÁ: ..., s. 70.

⁷⁴ P. CHALUPA: ..., s. 8.

	Bez datace	1	
Dopisnice		1	1
Celkem za dané období		73	82
Celkem		155	

Při edičním zpracování korespondence jsem respektovala její původní řazení podle inventárních čísel LA PNP.⁷⁵ Pořadí jednotlivých dokumentů za stávajícího stavu je smysluplné a při procházení fondu z něj nevyplývají žádné nedostatky. Při tvorbě evidenční pomůcky fondu⁷⁶ bylo primárním účelem dopisy zpřístupnit badateli, během tohoto procesu nebyly podrobeny hlubšímu zkoumání. Chronologické uspořádání dopisů vychází z datací, pokud je uvedl sám Kaván, nebo z poštovních razítek na obálkách, které jsou dochovány pouze částečně. Tam, kde to bylo možné, jsem se dokumenty pokusila dále časově určit na základě věcných souvislostí. Zároveň jsem ale zachovala jejich původní řazení, i za předpokladu, kdy by dopis mohl být v rámci chronologického uspořádání edice přemístěn. Vzhledem k možnosti další komparace s prameny, které nebyly v rámci tohoto edičního zpřístupnění využity, proto nevyklučuji změnu v pozdějším chronologickém uspořádání souboru.

Edice vychází z originálů rukopisů, které byly napsány v češtině. Správné přečtení rukopisu Františka Kavána nepředstavuje obtížný paleografický úkol. Přestože se zdá být použití metody transkripce pro přepis textů (i s ohledem na dobu jejich vzniku) jako logické, zvolila jsem metodu transliterace.⁷⁷ Přizpůsobení Kavánovy češtiny současným jazykovým normám by totiž zbavilo text jeho osobitosti a informační hodnoty. Při charakteristice úrovně Kavánovy znalosti jazyka nelze vycházet z pravidel pravopisů platných během jeho života,⁷⁸ protože byl značně ovlivněn používáním nářečí. Nezanedbatelné je i studium cizích jazyků, které Kaván absolvoval během svých gymnaziálních studií v Hradci Králové.⁷⁹ Díky použití metody transliterace nedojde k setření ani jednoho z těchto aspektů Kavánových vyjadřovacích schopností. Zároveň se tak může naplno projevit autorovo aktuální rozpoložení, které odráží fyzický a hlavně psychický stav umělce.

⁷⁵ P. CHALUPA: ... , s. 8.

⁷⁶ P. CHALUPA: ...

⁷⁷ I. ŠŤOVÍČEK A KOLEKTIV: Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.–20. století pro potřeby historiografie. Praha 2002, § 46 c), s. 50.

⁷⁸ I. ŠŤOVÍČEK A KOLEKTIV: Zásady vydávání..., § 50, pravopisná pravidla vydaná v letech 1855, 1886, 1902, 1913 a 1941.

⁷⁹ Více o jazykovém vzdělání F. Kavána v M. ZACHAR: František Kaván, 2009, s. 102.

V textu jsem záměrně neprovedla žádné editorské zásahy a doplňky. Díky tomu zůstává zachována autenticita textu, která odráží Kavánovu osobnost. Ve svých textech často využíval interpunkčních prostředků – psaní čárek a teček je místy důsledné, jindy naopak velmi nahodilé, popřípadě úplně chybí. Hojně psal pomlčky, sděloval jimi své emoce, také jimi dotvářel grafickou úpravu dopisu. Nedílnou součástí téměř všech dopisů jsou závorky, v kterých najdeme upřesňující informace, mnohdy vysvětlení a omluvy umělcových chyb a selhání. Ne vždy jsou závorky ukončené, to se týká i samotných vět. Přičítám to umělcově aktuální roztržitosti nebo přerušovanému psaní dopisu. V takovém případě na tuto skutečnost adresátku sám obvykle upozorňuje. Členění textu je zachováno podle originálů. Určení odstavců nebylo vždy jednoznačné. Pořadí stránek dopisu se řídí původním číslováním stránek, pokud bylo uvedeno.

Na první pohled se zdá, že absence jakýchkoliv úprav v textu čtenáři jeho četbu neusnadní, ale po začtení se do předkládaných dopisů uvedený způsob jejich zpřístupnění jistě ocení. (Stejným způsobem je zpracována například edice korespondence Josefa Mánesa.⁸⁰)

Pokud jde o psaní malých a velkých písmen, ponechala jsem, z důvodů uvedených již dříve, důsledně Kavánův způsob. S velikou pečlivostí dodržoval psaní zdvořilostních velkých písmen, zejména pokud se týkaly paní Pavly (například *Si, Se, Sobě, Ti, Tvoje, Tobě, Jste, Váš*). Velké počáteční písmeno zachovával také většinou při oslovení své ženy *Hvězdo, Srdéčko, Duše, Potěšení, Přítelkyně, Krásná hospodyňko, Velitelko, Paní* nebo *Ženo*, také pokud psal o domácí kočce jako o *Kočuce*. Psaní velkého písmena v těchto případech ale není pravidlem.

Údaje o místě a datu napsání dopisu, pokud jsou uvedeny, jsou sjednoceny a uvedeny vpravo nahoře ve tvaru den, měsíc a rok. Pokud je uvedeno i místo, tak po vrocení následuje místo odeslání. Uvedení způsob uspořádání vychází z nejčastější formy zápisu datace v originálech. Pokud je v dopisu datace uvedena na jiném místě, připojil ji až na závěr dopisu pod podpis s celou adresou (dopis č. 104), je tam ponechána a pro přehlednost zopakována ještě jednou vpravo nahoře. Údaje o dni a místě odeslání psal Kaván zřídka, často jsem je zjišťovala z poštovního razítka nebo je odvodila z kontextu. V takovém případě je uvádím v závorkách rovných / /.⁸¹

Kaván používal v období 1928–1930 při oslovení nejčastěji spojení *Vysocevážená Paní, Vysoce vážená Paní, Nejmilejší Paní, Nejdražší Paní*, někdy oslovení úplně vynechal (například dopis č. 10). Jen ve dvou dopisech oslovuje paní Pavlu křestním jménem, *Drahá*

---

⁸⁰ JINDŘICH ANGER – MIROSLAV ANGER: Josef Mánes. Dopisy. Fontes historiae artium, svazek V. Praha 1998, s. 27.

⁸¹ I. ŠTOVÍČEK A KOLEKTIV: Zásady vydávání..., § 46 b), s. 50.

Pavlo! (dopis č. 18), *Nejdražší Paní Pavlinko!* (dopis č. 19). Období 1930–1941 je charakteristické osobnějším tónem, *Nejdražší Pavlo*, *Nejdražší Pavličko*, *Nejmilejší Pavlo*, *Pavlinko*, *Pavlušo*, *Nejdražší Ženo*. V jednom dopise je oslovení vztahující se na dvě osoby, *Nejdražší Ženo a velevážená Slečno Vandičko!* (dopis č. 139). Za oslovením často následuje vykřičník. Pokud není uvedeno jinak, vztahuje se vždy oslovení na Pavlu Kavánovou-Šírovou.

Kaván se podepisoval několika různými způsoby. V prvním období 1928–1930 *F.K.*, *F.*, *K.*, *F.*, *F. Kaván.*, *Fr. Kaván.* V druhém období 1930–1941 *Franta*, *František Kaván*, *Fr.*, ojediněle *Frantůra* (Tabulka č. 2). Závislost varianty podpisu na typu dokumentu (dopis, pohlednice, dopisnice) nebo povaze obsahu nelze určit. Použití dané varianty lze přisoudit okamžitému rozpoložení umělce. Podpis občas doplňuje rozvíjícími přívlastky, například *F. (kocour medvědí)* (dopis č. 11). Pro snadnější orientaci jsem každý podpis umístila na nový řádek.

Tabulka č. 2

VARIANTY PODPISŮ			
1928–1930	počet	1930–1941	Počet
<i>F</i>	9	<i>F.</i>	2
<i>F. K.</i>	28	<i>Fr.</i>	1
<i>F. K</i>	6	<i>F. K</i>	1
<i>F K</i>	1	<i>Franta</i>	74
<i>K.</i>	1	<i>Frantůra</i>	1
<i>F. Kaván</i>	6	<i>František Kaván</i>	1
<i>Fr. Kaván</i>	11	<i>Fr. Kaván</i>	2
<i>Kaván</i>	1		
bez podpisu	10		

K vlastnímu podpisu často připojuje pozdrav sestry Mařenky. Například *Mařenka pozdravuje* nebo *s pozdravem od Mařenky*, později i synovce Františka Kavána, například *Mařenka a Frantík ruce líbají* (dopis č. 92). V některých dopisech je podpis rozšířen o přívlastek – *Franta postrach výstav* (dopis č. 135); *Franta, ochraňovatel ptactva* (dopis č. 99); *bláznivý Franta* (dopis č. 154), *ubohý Franta*⁸² (dopis č. 92, 105, 142, 150). Dva dopisy jsou doplněny pod podpisem adresou. *František Kaván, akad. malíř, Libuň č. 117.*

⁸² Ubohý, ve smyslu nemocný, neschopný pohybu.

okres Semily (dopis č. 104); *Fr. Kaván, Libuň 117* (dopis č. 116). Téměř nedílnou součástí bývá přípis ujišťující o neutuchající oddanosti a úctě k adresátce. Například *Tvůj nejoddanější..., nejuctivěji oddaný..., s poručeními oddaný..., na vždy oddaný ..., na smrt oddaný ....* Obzvláště v dopisech z prvního období je znatelný kontrast ve formálnějšímu začátku dopisu oproti intenzivnímu, velmi osobnímu až intimnímu loučení (například dopis č. 17).

Jak již bylo uvedeno výše, při přepisu jsem dodržela původní grafické rozložení textu. Interlineární a marginální poznámky jsou do textu zařazeny ve složených závorkách { }, autorské přepisy a škrty jsem zapsala pomocí lomených závorek < >.⁸³ Použití kulatých závorek ( ) zachovává použití původcem. Podtrhl-li autor text, je též podtržení zachováno. Podtržení je zpravidla jednou plnou čarou. Četba a přepis rukopisů neskýtaly větší překážky, přesto případné nejisté čtení vyznačuji [?], nečitelný a chybějící text pak [...]. Rozdílné zápisy časových údajů jsem ponechala také v původním tvaru, který použil Kaván, například *4 ho, 29. ho, o 1. hodině*.

Každý dokument je opatřen vlevo nahoře novým pořadovým číslem, které jsem mu přiřadila v rámci této edice. Záhloví každého dopisu potom obsahuje základní údaje o dokumentu:

- a) místo archivního uložení se zápisem citace v podobě: archiv, archivní fond, signatura;
- b) typ dokumentu: pokud není uvedeno jinak, jde o dopis, dále pohlednice, dopisnice;
- c) rozměry v centimetrech ve tvaru šířka x výška, údaje o použitém psacím náčiní – pero, tužka,⁸⁴ počtu popsaných stran, psací látce – papír linkovaný, nelinkovaný, čtverečkovaný, dopisní papír:⁸⁵
  - a. „František Kaván, ak. malíř, Libuň u Jičína 117.“ Dvojlist formátu 21 x 27 cm, papír nelinkovaný;
  - b. „František Kavan, akademický malíř.“ Dvojlist formátu 22,4 x 29 cm, papír nelinkovaný;
  - c. „František Kavan.“ Dvojlist formátu 21 x 26,6 cm, papír nelinkovaný;
  - d. „Pavla Kavanová.“ Dvojlist formátu 22,4 x 29,2 cm, papír nelinkovaný;
- d) údaje o datování;

---

⁸³ I. ŠŤOVÍČEK A KOLEKTIV: *Zásady vydávání...*, § 46 b), s. 50.

⁸⁴ Ve většině případů psal F. Kaván perem a černým inkoustem. Tužkou jsou napsány dopisy vzniklé převážně venku, při malování nebo během cesty ve vlaku. Stejný psací prostředek používal, pokud byl nemocný a korespondenci vyřizoval v posteli (například dopis č. 92).

⁸⁵ Ukázky jednotlivých typů dopisního papíru jsou uvedeny v příloze.

e) údaje o obálce, pokud je, adresy na obálcích, pohledech a dopisnicích jsou transliterovány;

Dopisy jsou vybaveny jednotným poznámkovým aparátem, označeným arabskými číslicemi. Přináší rozšiřující informace, bibliografické údaje, vysvětlující výklady, umožňují bližší identifikaci osob, reálií a událostí. V jejich rámci jsou rovněž uvedeny odkazy na jiné dokumenty obsažené v edici.⁸⁶ V případech, kdy je obsah poznámky v jednom dokumentu stejný, opakují v textu tutéž číslici.

Součástí edice je osobní a místní rejstřík. Odkazuje na průběžné číslování dopisů. Hesla v osobním rejstříku uvedená v uvozovkách, například „nóbl Dánka“ nebo „stavitel“ jsem uvedla kvůli případné dodatečné identifikaci osob na základě dalších pramenů, které jsem v rámci této práce nevyužila.

Zkratky též nejsou rozepisovány. Pokud by jejich identifikace nebyla jednoznačná, jsou vysvětleny v poznámkách pod čarou. Ideogramy jsou ponechány († = zemřel). Osobní jména, pokud jsou psána ve formě zkratk, jsou také rozvedena v poznámce. V závěru připojuji seznam zkratk, které jsem v edici použila.

Edici korespondence jsem zaměřila na malíře Františka Kavána a jeho ženu Pavlu Kavánovou-Šírovou. Umělcovo jméno zkracuji ve formě F. Kaván. Pokud nepoužívám celé jméno jeho manželky, uvádím ji jako paní Pavlu nebo Pavlu.

---

⁸⁶ Forma citací použitých v edici vychází ze zásad vypracovaných redakcí Českého časopisu historického použitých v knihnici Korespondence T. G. Masaryka vycházející ve spolupráci Masarykova ústavu a Archivu AV ČR.

4. Vzájemná korespondence Františka Kaván a Pavly Kavánové-Šírové

4.1 Období 1928–1930, před svatbou

1

/9. listopadu 1929/

Vysoce vážená Paní

Račte přijmouti nej[...] vřelý pozdrav z Poličky, kde jsem učinil první krok po Vašem přání. Odpusťte snažně prosím že jsem na rozchodu opomněl zulíbati ještě Vaše ruce nejdražší, které mně tak šlechetně podáváte! Věřte mně, že se mně chtělo za Vámi do P.ⁱ abych napravil! Odevzdávám se se Vám duše drahá, s přesvědčením, že pro mne lepší není v celém světě. Vy mně ovšem musíte odpustiti mnoho, vím dobře a kdybych měl toho býti hoden musil bych dělati zázraky! Kéž mohu udělat aspoň jeden! Buďte zdráva Šetřete Se co nejvíce a kdyby bylo zlé počasí, cestu odložte Telegrafujte jen kolikátého Stačí: Kaván Svobodné Hamry Trhová Kamenice.ⁱⁱ

A kolikátého (např. osmého)

Líbá ruce Vaše nejdražší nejuctivěji oddaný

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000123. Dvojlist formátu 10,8 x 17,4 cm, psáno tužkou na straně 1 a 3–4, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, pí. P. Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova 3. příz.

ⁱ P., myšleno Praha, kde měla paní Pavla od zimy 1929–1930 byt na adrese Vlastislavova čp. 3, Praha-Nusle.

ⁱⁱ F. Kaván bydlel v domě čp. 26, v bývalé Streislerově (Štreislerově) hospodě ve Svobodných Hamrech u Trhové Kamenice až do června roku 1930.

2

/1929/

Vysocevážená Paní!

Na tom starém zimmím (pro velváž. Sl. J) jsem zapomněl ještě věnování, myslím, napíšu dodatečně. Plátěný (též starý) byl ovšem míněn pro Vás, milostivá Paní, ale je dobře, že plátěný byl na ten účel by se kartoňák¹ neocenil a nic jiného takového jsem neměl. Konečně i pro Sl. J. bych radši plátěný, ale bylo už pozdě, když přijela. – Vzdáváme uctivé vřelé díky za návštěvu všech a prosíme za odpuštění, kde co nedostatečného bylo. {Kytka konečně tu zůstala!} Kdybyste ráčila na rozdání potřebovati, několik z poslední doby doschne za několik dní. – Ráčíte Si představití, že u mě zůstal nyní stesk obrovský ze všeho. Jaká Jste zas byla! Ruku líbá nejuctivěji s poručeními oddaný

F. K

Píšu narychlo –

Na půdu pro ty mazby před milostivou Paní J. možno nebylo, jinak ráčíte znáti

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000124. Dvojlist formátu 10,7 x 14,9 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír nelinkovaný, částečně datováno.

¹ Kartoňák, tj. obraz na kartonu.

3

/1929/

Nejmilejší Paní!

Mám dnes těžkou úlohu: přiznati konečně, že jsem ten domek pod Hrubou Skalou ztratil a musil nešťastně dobývat jiný. Za nic na světě bych byl hned neřekl a jak Jste byla u nás

kaziti ty krásné hodiny nemohl obzvláště! Snažně za dopuštění prosím že jsem zalhával, strašně nerad ale. Víte, že jediná naděje veliká je pobyt Váš u nás a bez toho bych byl u Vás ztracen. V Doubravici¹ se spoléhali, jak pamatujete na synovce, že postaví barák. Z toho sešlo pro nedorozumění jeho se tchánem, tak s velkým nářkem mně vraceli závdavek, že by neměli kam se stěhovat (on má místo tam v pivováře) Co jsem měl dělat? zeptal jsem se na to a jinak nebylo možno. Slibovali, že hned prodají mně kdyby se dalo dohromady – tak jsem trochu naděje měl a hned Vám neoznamoval. Nejhuře, že některé baráky, lepší se už prodaly když jsem zvěděl a bral závdavek bylo mně neobyčejně zle – nevěděl jsem, co dělám a v noci nemohl ani vydržet musil jsem chodit venku. Pak jsem ovšem spal druhý den chodě. Na kraji Rovenska² na tichém místě známém byl baráček o 2 místnostech s ovocnou zahradou (a hlavně jsem chtěl {všude} s takovým sadem, když ráčíte mít ráda) když nezbyvalo jiného dal jsem tam zálohu a chystal se dát přistavět. (Před tím {abych neztratil} jsem už měl prohlédnuto též.) Ptal jsem se po staviteli a připomněli mě právě jednoho co jsem v Libuni s ním byl dlouho znám,³ v celém kraji oblíbeného nevzpomněl jsem naň dříve. Napsal jsem mu aby Tam dojel, ale zvěděl jsem od něho, že přístavba je těžká a s opravou by vylezlo tak vysoko, že jsem se na to nemoh odvážit představíte Si, že mně bylo zle. A ztratit tam závdavek ještě líp než se do toho pustit (půlku nejspíš ale stavitel dostane.) Vymoci na stavbu kdekoli nelze nechťi prodat, ale v Rovensku blízko nádraží. už v polích u potůčku, stavitel právě stavební místo kupoval, tak jsem s ním smluvil domek, kde by byla místnost s velkým severním světlem na malování (s jednou malou místností pro služku 5 místností {asi}) Místo zlé není – klidné, odlehlé (jen ovšem zatím beze stromů zahradu – velkou dost. Studna by tam nebyla hluboká. Říkal, že by bylo do zimy pod střechou, dovolí-li počasí trochu. Ale dobrá věc je, že zároveň prodává též svůj domek. Je to v Libuni,⁴ taky úplně na kraji na tichém místě – na druhém konci, než jsme byli. Mohu si, když by s jara v čas nebylo k stěhování nové, ponechat jeho, on se vystěhuje do baráku, který právě koupil s tím stavebním místem. A ten vůbec chci: – podívat se na to ale s jara aspoň, prosím Vás, musíte. Smluvil jsem na 68 tisíc, je to u silničky okresní, kudy málo co jede a zatím už jen 2 baráky i zahrada dost veliká jenže stromků též málo – dvorek, kam i autem možno zajet, pumpa, vchod mansardou, pak menší místnost s velkým oknem kde stavitel pracuje (vchod je síňkou {k tomu}) a naproti do větší místnosti; a vedle ní ještě pokoj; nahoře po schodech dřevěných pohodlných též velký pokoj. – topit se se tam může, mohla byste mítí za ložnici. Sklep pěkný, chlívek pro kozu a pro králíky, dřevník, kousek půdy zkrátka vše potřebné. Zahrada je přilehlá na susedovu velikou {ovocnou}, které půlku má stavitel pronajmutou (stavení susedovo je hodně opodál u silnice státní, ta {pronajatá} půlka zahrady patří naší známé učitelce, bydlící u dcery na Slovensku, ta by i nám ráda přenechala. Je rozvedena – a barák i zahradu si rozdělili. Na druhou stranu je sused, za ním ještě jeden jenom, jinak už do pole všecko. Domek je snad asi 3 leta starý, v pořádku pod taškami atd. Já bych tam pokračoval, jak jsem byl zvyklý, ani bych nemusil partie⁵ hledat. Je tam nádraží na křižovatce 2 drážek⁶ – 2 vlaky na každé ještě přibýly. – Turnovu, Jičínu Staré Pace, Mladé Boleslavi. – pošta – státní autobus též, staví na pár kroků od baráku. Lidi tam na besedu tak nechodí, jako tu – ani pro obrázky. Myslím, že by se Vám tam líbilo. Sháněl jsem, co jsem moh, snad bych z toho byl měl už smrt – je zejména těžko s tím stromovím! Mohu doufat, že mně odpustíte, že jsem nezdar raději zatajoval? Abych Vám nepřidával trápení!

Odpust'te, že jsem toho tolik namazal⁷ nevěděl jsem, jak jinak. Buď klidna Pavlo zlatá, každá chvilka patří Tobě, těším se na Tebe nevýslovně – teď i vždycky. Jsi mé jediné štěstí a rád bych Tě, kdybych mohl, též nejšťastnější na světě udělal! Líbá tě vřele

F.

Nějakýho „bosáka“⁸[?] tam taky mají.

Maluju ovšem teď opět

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000125. Dva dvojlisty formátu 10,8 x 16 cm, psáno perem na straně 1–8, papír linkovaný, částečně datováno.

---

¹ Doubravice, patrně Doubravice v Královéhradeckém kraji, blízko obce Jinolice.

² Myšleno Rovensko pod Troskami.

³ F. Kaván žil v Libuni už se svou první ženou Helenou od roku 1922 do 1925.

⁴ Dům v Libuni čp. 117. Zde Kaván žil a tvořil s jednou přestávkou (1937–1938 pobyt v Dolní Kalné) od roku 1930 až do své smrti v roce 1941.

⁵ Partie, tj. venkovní náměty pro malování.

⁶ Drážek, tj. železničních kolejí.

⁷ Namazal, tj. napsal.

⁸ Bosák, tj. pes Žoček nebo jiný pes, viz dopis č. 18. Určeno na základě dopisu č. 60.

4

17. 3. 1930

Nejdražší Paní!

Do Prahy¹ ovšem jak jsem ve psaní č. 1 napsal, se odvážím jen na laskavé pozvání. Kdybych se více rozstona, musil bych napsat velkou prosbu, abyste tam laskavě jela Vy. Já, když budu moci, pošlu z Lomnice² suchary³ to bude znamenat, že je zápis. Peníze nepotřebuju, mám doma přes 5 tisíc Bůh Vás, drahá Pavlinko, opatruj a mě taky. Ruce Vám líbá nejuctivěji

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000126. Dvojlist formátu 11 x 17 cm, psáno tužkou na straně 1, papír linkovaný, datováno.

---

¹ Pavla Šírová vlastnila od přelomu roku 1929–1930 byt v Praze-Nusle, ulice Vlastislavova čp. 3, později v Královských Vinohradech, ulice Písecká čp. 2221.

² Tj. Lomnice nad Popelkou.

³ Lomnické suchary, tradiční cukrářský výrobek pojmenovaný podle místa původu, Lomnice nad Popelkou. První suchary byly vyrobeny již před rokem 1800 a jejich produkce pokračuje prakticky nepřetržitě až do současnosti.

5

25. března 1929, /Hlinsko v Čechách¹/

Vysocevážená Paní!

Tak jsem slavně dokázal se [...] jsem jel, a tomu p. Ingenieurovi² napsal.

Ruku líbá nejuctivěji oddaný

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000127. Dopisnice „Kunětická Hora“ formátu 13,7 x 8,7 cm, psáno tužkou, datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, pí P. Šírová, Pardubice, Kostelní 24.

---

¹ V Hlinsku měl F. Kaván výstavu v roce 1923 a 1941.

² Tj. panu inženýrovi.

6

/Hlinsko v Čechách¹/

Vysocevážená Paní!

V tom dopise jsem napsal, že bych přijel hned – není však více méně doslovně. Ať se týká čehokoliv, neudělám nikdy nic bez laskavého dovolení Vašeho. Snažně prosím za odpuštění, že jsem nedobře napsal. Teď teprve jedu na známou stranu, přišlo psaní. Budu vzpomínat

Nejuctivěji oddaný
F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000128. Dopisnice „Karel Beneš: Z českého venkova serie IV.“ formátu 13,7 x 9 cm, psáno tužkou, nedatováno. Adresa: Vysocevážená Paní, paní Pavla Šírová, Praha-Nusle, Vlastislavova 3. Mezzanin.

---

¹ Viz dopis č. 5.

7

/27. září 1928, Trhová Kamenice¹/

Vysocevážená Paní!

Nemám stále tolik klidu, abych souvislých pár řádků napsal, snažně prosím za odpuštění – je ustavičně, jak ráčila Jste tu viděti. Pročež jen na lístku vzdáváme uctivé vřelé díky za laskavou návštěvu vzácnou ale hlavně velmi prosím: nesmíte Se s ničím pro nás příště cestou obtěžovati a škodu si dělati, nýbrž bych naopak sám rád byl prospěšen. Jak bude možno, na chvilku vyrušiti si dovolím i napíšu.

Zatím s uctivými poručeními našimi ruku líbá nejuctivěji oddaný
F. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000129. Pohled „Hlinsko“ formátu 13,9 x 9 cm, psáno perem, částečně datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, paní Pavla Šírová, vdova po ak. malíři a profesoru, Pardubice, Kostelní 24.

---

¹ Viz dopis č. 1.

8

/11. 11. 1928, Německý Brod¹/

Vysocevážená Paní!

Ty potřeby do atelieru dávám dodatečně poslati nejprve domů,² musím se na to podívat {a případně} spravit a pak by Vám takto na neurčité datum atd. vadilo v cestě někam a podobně. Mám však jízdu přes P.³ dvacátého šestého a dodal bych o druhé hodině (a druhé některé potřeby k tomu.) Psáním Se neračte prosím vyrušovati – ani z čeho potřebného. Kdybyste ráčila býti pryč, složím u kohokoli známého. Ruku líbá s uctivými poručeními našimi nejuctivěji vždy oddaný

Fr. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000130. Korespondenční lístek formátu 14,5 x 9,5 cm, psáno perem, částečně datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, paní P. Šírová, vdova po ak. malíři atd., Pardubice, Kostelní 24.

---

¹ Tj. Havlíčkův Brod.

² Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

³ P., tj. Pardubice. Paní Pavla vlastnila do přelomu roku 1929–1930 dům s atelierem v Pardubicích, Kostelní ulice čp. 24, který měla po svém manželovi Janu Šírovi.

9

/27. 3. 1930, Trhová Kamenice¹/

Vysocevážená Paní!

Obdržel jsem express od jednoho Pána z Prahy, že by koupil tu věc. Z okna mé chalupy. Musil jsem taky odpovědět expres (večer) a napsal adresu Vaši, ale připomněl, že někdy nebyváte <někdy> doma, ale že to prodáte – pro málo místa v bytě. Bude tedy psát. Kdybych

byl věděl je-li ve výstavě a Vaše dovolení ku prodeji toho byl bych napsal sám za Vás vše. A teď Paní nejdražší snažnou prosbu: Ani Vás nenapadniž mně z toho něco nabízeti, prodá-li se. Je první obraz náš který by se prodal na výstavě, budiž k Vašemu štěstí! Mně by štěstí nepřineslo je to tak stará pranostyka Račte vyslyšeti prosím Vás a Bůh Vás opatruj. Líbá Vám nejuctivěji ruce

F. K.

Řek jsem že ráčíte mít za atelier a byt (je tam věnování)

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000131. Dvojlist formátu 11,2 x 17,2 cm, psáno tužkou na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3. Mezzanin.

---

¹ Viz dopis č. 1.

10

/5. 4. 1930, Německý Brod¹ – Pardubice/

...a pomalu poštou je z toho motanina.

Pan doktor F.² upouštěl do té zimy velmi nerad, až jsem mu svatě slíbil, že mu z Č. ráje udělám ještě lepší. Nejdříve ovšem Vám. Na smlouvu jsme byli u advokáta, který mě znal a má ode mne obrázky, jak jsme tam asi před 20 lety byli (Taky snad je svobodný a obrázkář jako pan D{r}. Fittera. Měl jsem už u kontraktu³ teda protekci.) Paní stavitelová tam byla taky, měla na polovic. Hypotéku jsem převzal, mám volnější proto, račte býti bez starosti Perný měsíc to bude a tam taky asi jeden, než budu moci plynne malovat. Budu psát ustavičně, nyní s tím musím běžet. Možná že jsem se mohl s Vámi někde na cestě dokonce setkat, ale štěstí teď nemám. Ani vlastně nemohu psát jako dříve, když nemohu dávat rekommandovaně.⁴ Přeje Vám nejdražší Paní mnoho zdraví a zbožně ruce líbá nejuctivěji oddaný

F. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000132. List formátu 13,9 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–2, papír bez linek, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova 3. Mezzanin.

---

¹ Tj. Havlíčkův Brod.

² F., tj. JUDr. Václav Fittera, advokát v Chrudimi, předseda Spolku pro zbudování nového divadla v Chrudimi. Sběratel Kavánových obrazů.

³ Tj. u smlouvy.

⁴ Tj. doporučeně.

11

/29. 4. 1930, Trhová Kamenice¹/

Nejdražší Paní!

S tím zdejším kupcem nejde ke konci, nechce se mu ještě, ani nemá nyní kdy a musil dokonce teď kvůli silnici do Prahy; tak tady kdyby ti Páni chtěli se sem podívat sami, (ze Hlinska autobusem od vlaku, co přijede v poledne, – autobus jeden je již v pořádku) mohou podle počasí udělat, totiž když byste rozuměla, jak už asi dobře posoudíte, že by nebyli zklamáni tuze naším barákem.² Jenom že, když nebudete kupovat barák jejich, stejně, myslím, odpadne Kdyby sem chtěli jet, nemusí psát napřed, budu chodit o polednách domů a zůstávati do půl druhé asi. Ostatně i Mařenka³ nic nezkaží už jsme všecko zevrubně ujednali. Pročež snad budete moci se uvolnit od nich. A lépe možná když ještě dům nebudete kupovati zatím. Nabídku na byt bych poslal honem, až přijde. Pro mne je tuze dobře že nejsem nucen barák zdejší prodávat na prospěch starosta sotva si dá ujít; já dám ještě inzerát

do Hlineckých novin.⁴ – Obrázky pošlu s tou látkou a jsou Vaše, budete potřebovat všeliké kromobyčejné věci – a vydání mnoho. Tisíckrát ti děkuju za prokázané obětovati závatné a prosím snažně za odpuštění, kde jsem byl příčinou trápení Vašeho nebo dokonce nemoci, já ovšem za něco nemohl taky pro trochu churavosti a víte, že lehkomyšlně nemohu takového významu důležitosti v hlavě srovnat najednou! Teď už ano, už jsem přemohl. Jsem si vědom ohromné zodpovědnosti, ale cítím i trochu síly na to a mám nejčistší úmysl pro Vás žít a co nejvíce dle Vaší vůle dělat. Mnoho možno polepšiti i nechám se! toliko se stránky obchodní mnoho nepořídím, musíte udržovati. S libuňskou usedlostí,⁵ jak budete tedy chtít, nechám Kdybyste uznala za dobré, třeba celé kdykoli Si ponechte. Co se tkne toho hochy od nás. Jste velmi šlechtná, nejlepší Pavlinka má! Jen je na pováženou pro Váš klid Srdéčko mé! na spěch nerozhodujte!

Buďte zdráva, psát budu zas okamžitě, to víte. Vzývám Vás na kolenou a děkuji za všecko. Starostí mám mnoho všelijakých, ale nejsou bolestné ani ubíjející – jsou milostné takové. Pavlo. Pavlinko zlatá – jen mě znepokojuje, nerozstůněte-li se těžce. a zas mně tu přibýlo plno objednávek i {beznadějných dost} psaní s tím. Líbá Vám ruce nenahraditelné

Váš

F.

(kocour medvědí)

Šetřete Se a napište studené

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000133. Dvojlist formátu 13,3 x 21 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „František Kavan“ nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3. Mezzanin.

¹ Viz dopis č. 1.

² Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

³ Mařenka, tj. Marie Kavanová, mladší sestra F. Kavana.

⁴ Hlinecké noviny – nezávislý týdeník vydávaný Společností pro vydávání hlineckého časopisu od roku 1927.

⁵ Dům v Libuni čp. 117, viz dopis č. 3.

12

/1930, Německý Brod¹ – Pardubice/

Nejdražší Paní!

S prodáváním baráku² vzdávám zatím vřelé díky, účet, prosím Vás, račte poslati. bez laskavého pozvání Vašeho nedovolím si přijet ovšem – můžete mně dovolit Vás Pavlinko drahá {dle možnosti} vidět? Víím že nic zasloužím ale v té mrazivé mlze den co den stejný, v těžkých myšlenkách a úzkostech o Vás při malování prostávat a klopýtat po kostrbatině³ ať ledové nebo zmrzlé zemi, doma lidi vydírající lacino obrázky a zas jen strach o Vás – těžko vydržovat!⁴ Co vlastně jinak mám? Ani teď nemohu na trápení pivo nalejt abych to tak necítil – a vůbec se mně i zprotivilo nadobro! Držet se při prodeji budu, nebojím se nyní uváznutí když mám něco namalováno – a míním teprve podfít – se zdravím venku jde, nerad bych už vypůjčoval.⁵ Něco z toho co je sušší přivezu nebo pošlu musíte Si pro Sebe prodat, zimní⁶ půjde snáze – jdou na Vás taky mimořádné výlohy velké. Až bude v pořádku se přesídlením budu, doufám, schopen přispěti Vám více i plachty⁷ pro Vás udělat. Tady bude ovšem těžko dobře prodat někdo cizí teď cestu vážít si sotva bude a lidi, obzvláště v hospodě, kde chtějí sami lacino vyrazit⁸ se postarají o nás báječně. Konečně – třeba náhoda. – Chtěl jsem napsat mnoho ale už mně tu zase sedí dokonce Vítanová K⁹ a moří o velký¹⁰ dokonce, tak už mám hlavu ve varu! Jak jsem poslední psaní posílal, musil jsem i v Pardubicích se octnouti. Nějak mně tam připadalo strašidelné při starých vzpomínkách. Proti srdci bláznivému u mě rozum stále nemůže vzít převahu, vidím Vás ustavičně i s Vámi mluvím – ať je jakkoli, budu hledět vše vyplniti a bude možno pro ty oči báječné. Buďte zdráva Duše duše mé líbá Vám nejvroucněji ruce, k smrti oddaný

F. K.

Psaní jsem spálil ale nebylo v něm nic závadného. Snad Jste jen chtěla napsat

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000134. Dvojlist formátu 13,5 x 21 cm, psáno perem na straně 1 a 3, dopisní papír „František Kavan“ nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní P. Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3. Mezzanin.

---

¹ Tj. Havlíčkův Brod.

² Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

³ Kostrbatina, tzn. hrbolátý terén.

⁴ Tj. vydržet.

⁵ Tj. zadlužoval.

⁶ Tj. obraz se zimním námětem.

⁷ Tj. velká plátna.

⁸ Tj. koupit.

⁹ Tj. vítanovská kmotra.

¹⁰ Tj. velký obraz.

13

Vysocevážená Paní!

Adresa na Paní prof. Schwaigrovou¹ je: Bubeneč-Praha, ulice D{ra}-. Wintra č. 345. III. poschodí

Ruku líbá nejuctivěji oddaný

Fr. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000135. Pohled „Německý Brod. Havlíčkově náměstí“ formátu 13,7 x 8,8 cm, psáno perem, nedatováno. Adresa: Vysocevážená Paní, paní Pavla Šírová, vdova po ak. malíři – profesorovi, Pardubice, Kostelní č. 24. II.

---

¹ Schwaigrová Jožka, rozená Kučerová, profesorka, od roku 1891 manželka malíře Hanuše Schwaigra.

14

Vysocevážená Paní!

P. prof. Jan Jindra stát. ředitel Vysoké Mýto píše, že osobně Vám poděkuje, ale obrazy chce ode mne, – mám zimy¹ „vykouzlit“ a „vdechnouti“ atd. – zkrátka tak, že člověku odpadne všecka chuť na malování! Jen kdyby byl viděl, jak se s tím musím zápolit na 17 stupních.² Přijedou si sem autem; tak musím uvědomiti, abyste na ty mazby³ neráčila ho zvatí.

Domů jsem se dostal šťastně, ale od Hlinska⁴ ve vánici jako když jsem jel dolů, jenže cesta byla lepší, nebořilo se to tak. Na Vaše drahokamové oči jsem při tom myslit nepřestal a doma posud též ne – i na ostatní závatné sny a přípovědi do kterých Jste mě zapředla jako do nebeského hedvábí, díky Vám vroucí. Třeba se to nevyplní mně, ale ráčíte mysliti dobře a věrně, na tolik jsem přesvědčen. Já ovšem taky, jenže musím, tak není žádná zásluha. Krásná podívaná tu nyní jest bude doufám možno něco „vykouzlit“ udržím-li v osobě ohníček známý v patřičných mezích. Díky Vám za vše, Krásná hospodyňko, kéž Se stále nad mým ložem smutným skláníte se svými vlasy neodolatelnými i hvězdama a hebkýma ručkama – všecko za to jsem ochoten dát! Chraň vás nebe od všeho zármutku.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000136. Dvojlist formátu 7,7 x 14 cm, psáno perem na straně 1–3, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. obrazy se zimními náměty.

---

² Tzn. při -17°C.

³ Tzn. malby.

⁴ Viz dopis č. 5.

15

Vysocevážená Paní!

Posílám tu malířskou skříň, aby Vám přišla v sobotu, jak ráčila Jste říkati. Na levé straně víka jsou Vaše obrázky, stačí tu kratší laťku odstranit a balíček vyjmouti. Snažně prosím, abyste ráčila přijmouti, ani celý Frantův¹ pokoj nic neodvděčí. Odvažuji se poprvé napsat ve psaní – chci dát sám do schránky – říci též bylo ohromné: Ale na konci roku nutno. Na kolenou děkuju za Vaši krásnou čistou a něžnou lásku k mému ubohému srdci! Věřím v ni jako ve spasení, ale jelikož nezasluhuju, zakrýval jsem, často velmi neobratně, myslím. Raději spalte list – zůstane to stejně ve Vašem drahém zlatém srdci.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000137. List formátu 14 x 18,4 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, nedatováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní P. Šírové, Pardubice, Kostelní 24.

---

¹ Tzn. F. Kavána.

16

/5. 11./

Vysocevážená Paní!

Příkládám dodatečně důležitý objev neotevřené Vaše psaníčko – zapoměla mně je sestra¹ odevzdat – uklízela na bílení (na které měl zedník přijít už o týden dříve) a uložila do bezpečné zásuvky, kam se jinak málo chodí – byl bych jí dělal křivdu. Těch 50 věcí bylo po svratecké výstavě a že by mně pardubičtí známí v atelieru² rovněž nedali pokoj jsem patrně říkal, jak jsem odtamtud předminule přijel tak tedy spojila. Bránil jsem se ještě ovšem tehdy, abych se nešťastně nezamiloval ráčíte vědět jen Vy – a proč taky...

Psaníčko je památné – rád bych do něho podíval nebo ponechal, ale musím poslati na důkaz – a zvláště bylo příčinou mého strašlivého psaní. A ráčíte-li někdy Si chtít postěžovat, jak říkáte, jen račte, prosím Vás psáti – ráčíte vidět, že nestane se nic. Obzvláště kdyby důležité bylo, stačí doporučit. A všecko nyní dle Vašeho přání udělám neboť ... Jen snažně prosím nic neračte nutiti přejímat čím byste Si újmu působila

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000138. Dvojlist formátu 10,9 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír linkovaný, částečně datováno.

---

¹ Marie Kavánová, sestra. Viz dopis č. 11.

² Atelier v Kostelní ulici v Pardubicích, viz dopis č. 8.

17

/první den v měsíci/

Vysocevážená Paní!

Hodlám na jisto 1. prosince přijet a objednávám plátno i rámy jakých je třeba na větší.¹ Uctivě prosím, abyste mně ráčila dát vyzdvihnout a dopraviti k Vám, dovolil jsem si na Vaši adresu Vyplaceno bude odtud, přepravu pak vyrovnám Snažně prosím znova, abyste vše, co kdy pro mne bude, ráčila Si dáti zaplatiti, jak se patří – nechci, abyste Si jaké újmy na podnikání Svě i živobyť ráčila působiti, ať je v čemkoli, tak je nejlepší shoda možna. I na

jídlo bych mohl sběhnouti do hospody, ráčíte býti ostatně {často} pryč – všechno dle laskavé vůle Vaší jinak. (vlastní vůle už mnoho nemám {stejně})

Tuže se bojím, abych nečím maně neztrpčoval život a neurazil, i vystřihám² se teď na slabou hlavu všeho alkoholického. leda co uzná ruka Vaše moudrá mě podat. A tak i v jiném. A neračte mně ničeho „do začátku“ ani k svátkům chystati na Svou škodu. jen račte říci, co poříditi mám. Píšu co nejstřízlivěji, abych nemusil přepisovat kvůli slovům, která propalují papír, jenže těžko se uvazovat – posledně nebylo zrovna spůsobilé, abych dostal rozum – balení se mně stejně nedaří, jako ve světle Vašich očí hlubokých – míhají se mně mezi tím nějaké hbité prstíčky, které bych rád chytil a podržel!

Následující stranu potom snad račte hned spáliti.

Prosím na kolenou za odpuštění nechápatosti – já vždy doslovně věřím a nenapadlo mě, že by vůbec mohlo býti dříve. Ted' ostatně, myslím, posud není rozhodnuto. Račte naložiti se mnou, jak a kdy jen chcete podle Svého, udělám vše – budu čekat dlouho, nebo půjdu hned – jsem na vždy Váš! – Ted' na 1.ho takový mráz a Vy musíte, milostpaní, dolů, – po chřipce! Já bych místo psaní se tam rozjel, ale v těchto dnes ani Vám tam přijít není možno, – nutno čekat, až přijde od Vás psaní. A možno-li, prodejte Si i přijměte to Tání – a za zimní menší, jistě teď vydání máte – neměl jsem ani tam to bráti! Všecko se zastane jen když je malování takovéhle. Strašně se obdivuju Vašemu geniálnímu rozluštění všeho – kde by člověk postačil za Vámi, proto těžko přivykati že by si Vás zasloužil. Ale srdce Vaše je nebeské, jak nemám pro ně hořet!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000139. 2 listy formátu 11,3 x 17,5 a 10,3 x 16,9, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno.

---

¹ Tj. větší obrazy.

² Tj. vyvaruji se.

18

Drahá Pavlo!

Přijměte, snažně prosím, co tuto posílám – neboť v „umělecké činnosti“ za kterou dostávám, bych bez Vás nyní nic nebyl, ani na výstavu bych neposlal! Jste má Hvězda opravdu, bez nadsázky. Když od Vás dlouho nejde řádek, je mé malování ubohé (a vůbec jsem nejvíce v jetelišti.) Konečně nevěřím tak docela, že Jste mně k tomu nebyla nápomocna. Bylo by mně velmi zle, kdybyste přijmouti nechtěla, neříkám jen tak! Heslo musím Vám říci později.

Odměřený kus zahrady¹ (na silnici) jsme jakž takž uprázdnil a ploty přesadili. Žoček² při tom utek několikrát, ale šťastně ho kluci brzo sehnali. Leží nejvíce s čumákem pod vraty, čeká Pardubice Jinak je zvěřinec jako u Vás bylo prohánějí se po baráku. Koča³ opanoval kamna, troubu, postele misky a co se dá kde sežrat. Žočka² po prádle vydřel ve vaně kartáčem ale za chvíli lezl do hnojiště. Líbí se velmi, jen kumšty a poslouchání zapomíná

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000140. List formátu 11 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1–2, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ V Libuni, viz dopis č. 3.

² Žoček, pes Šírových, kterého paní Pavla po smrti manžela přesunula ke Kavánovým.

³ Koča tzn. kočka, kocour.

19

Nejdražší Paní Pavlinko!

/duben, 1930/

Posílám Vám na pospěch dopis pana D{ra}– Fittery,¹ jelikož nevím, jak to tam dopadlo s tím p. Sokolovským (nebo teprve dopadne) Nebyla byste tak laskava a nenapsala panu Doktorovi sama? Kdyby nebylo možno jemu, tak prosím Vás, mně. Psaní Vaše milené jsem správně obdržel – vzdávám vřelé díky, odpusťte, že s těmi starými obrázky straším O Libuni² nevím posud, patrně teď má na pilno.

Líbá Vám nejuctivěji ruce i Mařenka.³ Říkala že psala lístek – ona měla kdy obrátit kabát. a psala, že mně je líp snad – a mně už dávno není nic, i s tím mazáním dobře.

List V. Fittery:¹

Slovutný místě!

Máte na výstavě Jednoty umělců výtvarných v Praze⁴ v obecním domě⁵ vystavený obraz – zimu představující výhled z okna Vaši chalupy ve Svobodných Hamrech. Prosím o laskavé sdělení, zdali Jste ochoten, tento obraz prodati a mnoho-li zaň žádáte. Děkuji předem za Vaši laskavou odpověď znamenám se Vám s přáním stálého zdraví a uctivým poručením

Váš oddaný

JuD{r}– Václav Fittera¹

V Chrudimi 2. dubna 1930. Chrudim.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000141. Dvojlist formátu 17,4 x 22,1 cm, psáno perem na straně 1 a 4, papír nelinkovaný, dopis F. Kavána připsán na dopis V. Fittery, částečně datováno.

---

¹ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.

² Viz dopis č. 3.

³ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁴ Jednota umělců výtvarných (JUV), založená roku 1898 jako sdružení výtvarníků, kteří vystoupili z Umělecké besedy (dále jen UB). Důvodem bylo údajně nedostatečné respektování zájmů výtvarného odboru UB ve srovnání s odborem literárním a hudebním. Programem JUV byla zejména prezentace „národních ideálů“ v českém umění, což naznačoval i název, odvozený od jména původní Jednoty umělců výtvarných, založené roku 1848 z iniciativy Josefa Mánesa. Mezi zakladateli JUV a jejími prvními členy byli mimo jiné například Mikoláš Aleš, František Ženíšek, Václav Brožík, Otakar Lebeda. František Kaván se stal členem roku 1929 jako jeden z mnoha Mařákových žáků. Po roce 1948 existuje JUV krátce jako středisko v rámci Svazu českých výtvarných umělců, roku 1952 je rozpuštěna. Vydávala časopis Dílo: list věnovaný původní tvorbě české hlavně dekorativní, který vycházel jako měsíčník v letech 1903–1949.

⁵ Tj. Obecní dům v Praze.

20

Nejdražší Paní!

Měl jsem trápení: nemohl jsem odnésti sám na poštu psaní, několik dní napsané, abych dal doporučeně, víte, že žádnému nedám do rukou. Ale byla děsná cesta ledovatá a kdy jsem rovněž neměl – pustil jsem se do malování na několika měřících sněhu uchráněného v závětrí – přestává všechno, nutno něco dělat, – kdyby došlo na výstavu – (a vydržím dobře, líp než dříve i zimu i škatuli¹ na sobě.) Odpověď sice ještě nemám, jak dopadne Jen mně je při malování tesknout musím na Vás myslit celý den a jak se v noci probudím, okamžitě se mně krutě stýská – teď teprve mé děvče krásné! rád bych Vám byl při nemoci něco platen; mám strach, že Vám budou řezati dáseň. Vidím Vás v tom bílém úboru se vlasy jako noc na spadajícími, nebo v některé té zástěře s tvrdýma nožičkami přes má kolena (a při vzpomínce ovšem nemaluju chvíli) A míhá se mně hlavou mnoho báječného, s Vámi prožitého A ústečka kouzelná! Stisknul bych Vás tak rád k nešťastnému srdci!

Kdykoli byste stonala, zavolejte mě, pojedu v každém počasí, Pavlinko zlatá. Nedovedu si představit jak bych mohl žít bez Vás, ale stejně byste se mnou nebyla! I tak byste mně byla nekonečně drahá!

Několik zbylých obrázků jsem musil aspoň opravit, a uschnou taky zimní nějaké přitáhnou nebo pošlu ale bude jen pro Vás, já vyřídím a máte moc vydání jinak v Praze nelze. Za adresu rámařovu díky, chtěl jsem domalovat, co jsem Vám chtěl dát k Vánocům a pro tmy nemohl, teď ale zas nutno venku dělat. – Posílám Vám obdržené lístky co jsem dostal – († Mistr² by z nich měl radost.) Teď je jinovatka musím na honem psát moc pěkně není napsáno, odpusť Paní má nevyrovnatelná, mám Tě k smrti rád a budu mít – ať si mě vezmeš nebo ne – musím, jen se nezatvrzuj nad mým ubohým srdcem které se stále o Tebe děsně leká! Jak by ne Ty skvěle mládneš. Buď jen zdráva, ženo sladká, nezapomínej na mne – zlíbám Ti ruce nezapomenutelné, Pavlinko, Pavlo!

Tvůj na vždy oddaný

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000142. Dvojlist formátu 14,5 x 22,3 cm, psáno perem na straně 1–3, papír čtverečkovaný, nedatováno.

---

¹ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

² Jan Šír, 12. červenec 1868 Nové Město na Moravě – 28. únor 1928 Pardubice, akademický malíř, Pirnerův žák, profesor na dívčí škole „Vesna“ v Pardubicích, bratranec profesora Jakuba Obrovského, první manžel Pavly Kavánové-Šírové, Kavánův spolužák z malířské akademie.

21

Nejdražší Paní!

Zprávu o koupi Jste zatím patrně obdržela a ostatně v Libuni¹ taky už by nebylo služby potřeba. Stavitel se stěhuje sice docela do Rovenska² ještě teď a budou přistavovat, to tam bude jezdit na kole a po práci zavře a klíč si vezme. Vedle a naproti jsou naši známí dobří dohlídnou. Za 14 dní tam mám zas jet na nějaký obhled. My tu Julku nepotřebujem ani tady, to jsme myslili, že ji tam budete mít na krku brzo, tak že bychom Vám od ní pomohli – nějaká štrachanda³ by se pro ni našla. Račte Si všechno dle uznání Svého i potřeby udělati, my se přece chceme podrobiti všemu, co za dobré uznáte a co se vykonati dá. Byl bych Vám dopodrobna a lépe napsal, ale je na mne strašná doba – ustavičně sužují lidé, když cítí že jdeme pryč a je pěkně a malovat je taky nutno – nejhezčí nálada – tak večer „padám na hubu“ a ráno abych vstával brzo toho času, je mnoho důležité korespondence, která se vyříditi musí – i úřední tahání zbytečná. Tu verandu jsem ještě nechal, nevím jestli dáti p. Matouškovi – až jak sama rozhodnete, komu. Dělal by stejně naposled. Já vlastně bych Vás co nejméně chtěl obtěžovati a vyrušovati se záležitostmi na tu vzdálenost

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000143. List formátu 13,7 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–2, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. Rovensko pod Troskami.

³ Tj. práce.

22

Nejdražší Paní!

Domů jsem se dostal šťastně – a také opravdu šťasten – po těch překrásných dnech, za které Vám vřelé díky vzdávám, stále k slzám dojatý! Cítím až ve hloubi srdce božská ústečka Vaše, z celého světa pro mě nejbláživější. Jak byste mně je mohla, drahá Pavlo, ženo tak láskyplného srdce začít odříkati!! Udělám pro Vás vše co jen lze dokázat! Není třeba Vám nijaké podmínky (jako ten Váš pobyt v Praze¹) vyjednávat, Jste má dobroditelka a jen jediná

zbožňovaná musím poslouchat já Vás, což budu hledět zachovávat ještě ke svému dobrému též. Když jsem to sliboval řekl jsem beze všeho uvažování prostořece nehorázný a nevhodný příklad (o Tom namlouvání) Snažně prosím za odpuštění stalo se beze všeho úmyslu. A víte, že Jste u mně vždy jako světice a nenechám si na Vás ani stínu padnouti, už dávno jsem říkal.

Je mně po cestě zcela dobře, moh bych za Vámi spěchat na novo. A Vám bylo hned rovněž, netřeba se podle doktorských výstrah strachovat. Ale vůle Vaše budiž všade, I při tom obraze velkém zimním. Nepíšu jak ráčíte Si přáti ale jinak pro mne ničeho jiného, zvláště starého vyhazovati Si neračte – vyřídí se dobře pamatujte na Sebe. Za pobytu pana Dr. F.² jsem taky trochu okukoval nějaký výhled na Hradčany neotřískaný³ od malířů. Přibližně bych měl, ale nejprve arci musím vidět za sněhu. Na pražské věci mě jaksi začíná táhnout nyní.

Co se tkne služby, Mařenka⁴ zcela souhlasí – i se vším bude – o to není starost. Slečně Raisov⁵ se dodatečně poroučím a uctivě jejich rodinu pozdravuju.

Žoček⁶ by mě byl roztrhal, zrovna jak jsem přišel a trápil stále. Kočovi,⁷ jenž byl právě nepřítomen, ukrad jeho díl se stolu v kuchyni. S Vánoce bylo by pro mne báječné, jsem nad tím u vytržení – (Jen jsem měl nějaké špatné znamení na cestě z Prahy, vykládám-li dobře. Asi v ½ 5 odpoledne, jakoby Vás ztrácel nebo Jste Se na mne rozhněvala. Možná však jen omyl též) – Líbám zatím vřele Tvé rozkošné ruce, nejdražší Ženo, a vydávám díky tisíceré – odpusť, zavinil li jsem něco. Bud' zdráva! Vidím Tě stále!

Tvůj nejoddanější

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000144. Dvojlist formátu 10,9 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Viz dopis č. 4.

² JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.

³ Tj. často nezpracovávaný, nemalovaný.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁵ Marie Raisová, provdaná Míšková, dcera spisovatele Karla Václava Raise, Kavánova přítele.

⁶ Žoček, pes, viz dopis č. 18.

⁷ Koča, kočka nebo kocour.

23

Vysocevážená Paní!

Vzdávám uctivé vřelé díky za obdržené bedny a lepenky Vám i milost. Paní Kolenaté – zůstávám povinen. Byl bych už napsal mnoho, nevím však, jak je tam spolehlivo. Bojím se, že byste ze psaní mnoho neměla teď, přimíchám do toho raději Žočka.¹ Trpí teď jako já, celou tu dobu namáhá hlavu, jak se k Vám dostal. Líhá dle libosti na rozestlané posteli vzadu, ale oči má nejvíc otevřené a náramně smutné a jak jsou za vraty nóbl lidí, – obzvláště s autem neudržíme ho, dělá strašné kusy, neposlechne nás. Všechno by jim snesl, když jsou uvnitř (patrně aby mu dopomohli k Vám.) Se zlou na něho za nic! nemůžeme tak s ním nic nesvedeme, taky je teď silák – sestra ho s jídlem neošidí. ráčíte znáti, jí co chce a kdy chce, a je silnější též, že někdy lítá do úpadu v zahradě a skáče do velké výšky – na některých místech přelít přes plot! – ale jeho mysl je u Vás On tu bezpochyby nadobro zdivočí, ale jinak to nejde, snažně za odpuštění prosím Moh bych už o něm psát kroniky i o Angoře² (dlouho se nedala vidět, když druhý den utekla na půdu, nosilo se tam jen jídlo. Jednou přitáhnu z malování a u nás sedí nóbl Dánka, která cestovala po republice, po československých slavnostech Dagmařiných³ zůstalo seznámení našich s Dány. Mluvila dost srozumitelně česky a chutnalo jí šípkové víno. A na klíně jí sedí oblezlý Koča,⁴ slezl poprvé dolů, myslil bezpochyby že přišel někdo z Pardubic! – Ted' tak do světnice nejde, jen přijde skočit na ramena na půdě. Spravuje se, žere všecko.)

Ale potřebuji se zmínit i o sobě (jak nic venku nemaluju. hledám na Vás čtyřlístky) a o p. D{ru}– Fitterovi⁵ – psal opět, aspoň o ten jeden co podepsal, a bojím se, že by mně zasvětil soudně – možno-li, snažně prosím mu jej račte prodat {ale pro sebe!} až ale budete mít pokdy.

Připsáno po levé straně textu, který následuje:

{Tohle Vy ale už nebudete číst musím říct aspoň že jsem Žoček¹ {pro}- II.}

Přeju Vám {tam} všeho nejlepšího – vynasnažím se pro Vás ještě více žít – necháte-li mě. Udělám vše {dokonce} kdybyste přece ráčila jednou rozhodnouti pro Frantu. půjdu na přání Vaše slavnostně poprosit o Vaši ruku drahou, – kterou vřele líbá nejuctivěji s díky oddaný

F K

Uctivé poručení sestry

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000145. Dvojlist formátu 13,6 x 21 cm, psáno perem na straně 1 a 3–4, papír nelinkovaný, nedatováno.

¹ Žoček, pes, viz dopis č. 18.

² Angora, kočka.

³ Dagmařiny slavnosti, patrně oslavy spojené s dcerou Přemysla Otakara I. a Adléty Míšeňské, dánskou královnou Dagmar (asi 1186 – 24. květen 1213), jejíž české jméno byla Markéta. Roku 1205 si v Lübecku vzala v zastoupení dánského krále Valdemara II. Markéta-Dagmar si v krátkém čase získala své poddané dobrotou a laskavostí. V roce 1209 se jí narodil syn, budoucí král Valdemar III., korunovaný ještě za otcova života. Valdemar II. ho ale přežil. Královna Markéta-Dagmar zemřela v Ribe jako sedmadvacetiletá po osmiletém manželství při porodu druhého syna. Je pohřbena v ringstedském chrámě na Seelandu. V jejím hrobě byl v 18. století objeven kříž byzantské provenience ze zlata a emailu. Je uložen v Národním muzeu v Kodani. Kopii tohoto Dagmařina šperku prý ještě nedávno nosily mnohé dánské ženy a dívky na krku. Legendy o Dagmařině krásě, dobrotě a velkomyslnosti přetrvaly stejně jako její kříž až do dnešních dnů.

⁴ Koča, kočka nebo kocour.

⁵ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.

24

Vysocevážená Paní!

Díky vřelé! S dopisy račte býti bez starosti, dostal jsem vždy neporušeno a po přečtení hned podle přání vyplním. (ač ne právě rád!) Kdybyste přijeti nemohla (nebo se Vám nechtělo. snažně prosím mě pozvete když tam Sl. jest má touha nyní velká, a stejně ještě tam je co dělat, račte Si napsati seznam. Po výpravě nic mně nebylo byl bych mohl obratem znova. Třeba bych odejel večer.

Co se tkne atelieru s bytem,¹ platil bych měsíčně vše. Když by mně hvězdy zářily, nebál bych se ničeho, Teď tu bývalo mnoho lidí i lepších, ráno, v poledne i večer mě zdržovali, ale já věcí suchých kale² nemám, mnoho-li jsem také mohl od Vašeho stěhování udělat. Počasí dříve nevalné a dlouho jsem se považoval za ztracena – a bez Vás to ráčíte vědět! Též tu byla rodina Ročáková a ještě jedna obrazová obchodnice – a jen mě dostat na smlouvu! I dopisů mnoho. Tak bych s radostí ode všeho utekl k nebožce, kdyby nebylo Vás. – Zimní, namaluju-li dám k Vám všecky, aby se s tím něco neprovedlo. A s jara snad již budete míti na mne dohled tak by bylo krásně Paní života mého. Panu D{ru}– Fitterovi³ co se tkne cen, jsem napsal, že je rozhodujete Sama, i u těch dvou, co jsem mu poslal přímo, na konci výstavy, když jsem Vám tam ty chtěl zachovat. Jsou rovněž starší, bez ráků, bude-li chtít račte laskavě cenu určit, nebude-li, že prosím, aby poslal k Vám též – jsou Vaše. Za Litomyšl až obdržím cheky,⁴ pošlu Vám do Chr. sedm set korun.

Neračte Se domnívati prosím Vás že bych chtěl si čímkoli získávat právo na Vás! – Mám Vás rád, rád, rád! – i abyste měla vzpomínku na člověka nejoddanějšího!

Nekonečně líbám ruce Vaše milosrdné, Pavličko drahá. Váš
F.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000146. Dvojlist formátu 13,5 x 21 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „František Kaván“ nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Byt s ateliérem v Pardubicích, Kostelní ulice čp. 24, který měla Pavla Šírová po svém manželovi Janu Šírovi. Kaván tam jezdil malovat, viz dopis č. 8.

² Tj. dobře, kvalitně.

³ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.

⁴ Tj. šeky.

25

Nejdražší Paní!

Měli jsem tu několik dní Mařenčinu¹ přítelkyni učitelku (a ještě možno-li nábožnější a k tomu ještě dobročinnější než ona – a lidi ustavičně, tak jsem Vám k té ubohé zásluce nemohl ani nic připsat, nebylo ani kde. Tak odpusťte, prosím vás. A teď zas M.² jde do kostela časně, musím než se ustrojí – a chci aby šlo, běží o toho kupce Vašeho. Myslím, že bude lépe ho sem již neobtěžovat, on by sotva byl nadějnější než soused naproti, i ví dobře, že zlacínělo a až okusí zdejší komunikace bude toho mít dost. Soused je ovšem kupec jediný, ale převezme i poplatky, které nebudou malé a dohromady by nám bylo na padesát dva. Na tyto časy vlastně není zlé, a myslím, že je marno více chtít {a vidím, že o tisíc by ještě třeba vylez}. Dá při smlouvě polovičku a ostatní za půl leta. Já v Libuni³ aspoň půl hypotéky budu moci pustit zatím. Teď odtamtud nepíšíou, ale po svátcích tam zarazím⁴ zas.

Kdyby ten tady neměl na pádle⁵ ještě jednu hospodu, bylo by snadnější {i ovšem dražší} – takhle se ztěžuje. Co se tkne peněz za ten obraz, nerad bych upotřebil (bude-li pěkně, ještě něco taky vytrísknu⁶ konečně – na mne nejhorší je jen jedno: mizerné počasí, nepočítaje ovšem ještě víc nejhorší: když jsou Vaše hvězdy za mrakem, nejdražší Pavlo.) Budu psát honem – možná, že v úterý potáhnu do Libuně. – Váš kupec by asi jel dnes nebo zítra, což už je pozdě zarážet⁷ Znepokojuje mě, že Si přihoršíte zas. Líbám Vám vřele ruce neocenitelné! Nejuctivěji oddaný Váš

F.

Mařenka¹ uctivě pozdravuje.

Nutno psát opatrně.⁸

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000147. Dvojlist formátu 13,5 x 16,5 cm, psáno perem na straně 1–3, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Myšlena Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Viz dopis č. 3.

⁴ Tzn. Vydám.

⁵ Tj. vyhlédnutou, vybranou.

⁶ Tj. namaluju.

⁷ Tj. rušit, zastavovat.

⁸ Aby mu sestra Marie nečetla v rozepsaném dopisu.

26

/1929/¹

Nejdražší Paní!

Obrázky jsou všechny Vaše, třeba jsem napsal věnování jen na tom plátěném.² Který by se Vám líbil, uložte druhé pro Sebe prodejte. Ku plátěnému zatím nemám rámeček dejte Si

napnout u rámaře. Dal bych Vám jiný a jiné ale bude na nich nejprve kus práce (musí se hledět, aby nová barva se pak tuze nelišila od staré. Když uschne tak, aby bylo na to hodně světlo. Teď není věru kdy, rovněž! Vzdávám Vám největší díky, že Jste mně do Jednoty³ a výstavy poručila se odhodlat je ovšem nepřípustno, abych od Vás co z toho obrazu přijal, už jsem vysvětlil, proč, ale jsem rád, že jsem tím trochu uznán a budu Vám moci býti něčím platný. A vidíte, právě jsem minule, když jsem přirovnával ve výstavě své malování k jiným tuze zmalomyslně a přišla na mne úzkost. jestli nejednám špatně a netáhnu Vás do neštěstí, když svoluji – víte k čemu – To byl začátek, na druhé straně zase zlé Vás ztratit. Začal jsem o tom, jak víte ale strašně nešikovně, takže když jsem se octnul doma, už Vás měl za ztracenou a měl do hlavy strašné, nemohl spát, tím hůře potom! A k tomu nějaký rheumatismus⁴ na krku, dohromady se zdálo, že ani nevydržím tím psaním a cestou (pro Vás nešťastnou) Jste mně prokázala dobrodiní závratné, děkuju Vám znova nejvřeleji, Jste jediná na světě! Chybějí mně nyní ty hubičky, co Jste mně nedala minule myslím taky hodně z trestu, který by byl krutý! je pro mne nekrásnější a nevyjádřitelné vůbec! Mám Vás na smrt rád a tak odkázán na milost nemilost

Panu D{rovi}– Fitterovi⁵ jsem o tom zas hned napsal. (on už poslal psaní, že mu máme obraz poslat) Koupí třeba jiný někdy, je velmi hodný opravdu. Peníze myslím pošlu pak do Jednoty (koupili tam jistě hodně –) a Jednota³ má asi procenta z prodeje. Protáhne se možná. Z Libuně jsem nedostal posud nic, bude nejspíš na pospěch tam. Napíšu někomu, aby tam dohlíd a mně podal zpráv. Mám tam kolik dobrých známých.

Nehněvejte se na mne, mé Děvče nejlepší, jsem šmodrcha, nedvídek⁶ a co jen chcete, ale poslechnu – a snad zlé se mnou nebude: odpustíte lásko má báječná, něco? Líbá Vám ruce nejrozkošnější Váš

F.

Balík přijde dnes, vzdáváme předem vřelé díky zatím berete Si kvůli nám na Sebe děsně mnoho, Mařenka⁷ je z toho celá pryč

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000148. Dvojlist formátu 13,7 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–4, papír nelinkovaný, nedatováno.

¹ Rok určen na základě Kavánova vstupu do JUV v roce 1929.

² Tj. obraz na plátnu.

³ Tj. JUV – Jednota umělců výtvarných, viz dopis č. 19.

⁴ Tj. revmatismus.

⁵ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 26.

⁶ Pavla patrně Kavána oslovovala Nedvídek a Šmodrcha.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

27

Nejdražší Paní!

Dal bych za to mnoho, kdybych byl napsal o to dovolení laskavé – však bez mého obtěžování neráčíte zapomenouti. Prosím za odpuštění znova. Nevadilo by Vám, kdybych přijel o polednách v neděli 9. ho? Moh bych se totiž ráno svézti se zámeckými, jistě. Ale kdyby bylo nevhod – přímo račte laskavě několik slov napsat, kdy mám přijít, prosím uctivě. Neračte posílati nic. S velkou touhou se těším Vás vidět, a laskavé informace si vyprosit. Chtělo by se mně tolik toho napsat, ale člověk je jako u vyjevení! Líbá Vám ruce dobrotivé nejuctivěji navždy oddaný

F. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000149. Dvojlist formátu 13,5 x 21 cm, psáno perem na straně 1, dopisní papír „František Kaván“ nelinkovaný, nedatováno.

Nejdražší Paní!

Prosím snažně za odpuštění, že je to teď se mnou proti dřívějšku obrácené totiž málo psaní a ještě ubohého, ale mám tyto dny velké trápení s lidmi, chtějí ze mne něco vytřískat než potáhnou.¹ Zpozdím-li se ráno ven už mě tu někdo drží, o polednách – odpoledne, (přijdu-li pozdě a večír též někdo – je pěkně není možno spořádat myšlenky. K tomu ještě Chrudim, na kterou jsem málo naložen, se mně do toho plete. Zakládal jsem si na tom, že tam za 20 (celkem asi) roků ode mne mnoho neměli.² (A † M. Šíra³ tam sotva vytrhli – podle jejich řečí)

Odpusťte tedy prosím Vás prozatím. S tím zdejší kupcem se nepohnulo posavad, sotva už co přidá. Kdyby tam ten uštědřil o jeden–dva tisíce více snad by se mu mohlo dát – tu mně, jak jsem psal, vypadá přibližně na 52, ale neračte Se s tím tuze vyrušovat, aniž obtěžovat – on to ostatně sotva dá, tu pro něho tak vábné, jak vidím, není. A kdyby věděl, že na hospodu⁴ zrovna skvělá vyhlídka není, teprve by nechtěl. My však nezakazili nic. – Já jsem teď, mně se zdá tlustší, což bych nerad ale čeká strašlivá túra stěhovací, konečně třeba i mlíka musím nechat.) Jinak začíná naděje, že všechno se rozluští k dobrému – a v takovém myslu uspokojení přijde často ohromná hlavní rána, jak už mám zkušenosti. Má zlatá Paní, má touho nejsladší, buďte hodně zdráva, líbám Vám nejrůzněji ruce.

F. K.

Přes celé psaní seděl vedle v šenkovně⁵ Chrudimák – co má člověk kloudného napsat!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000150. Dvojlist formátu 13,4 x 16,5 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. chtějí po mně ještě něco namalovat, než se odstěhují (z Trhové Kamenice).

² Patrně se odvolává na výstavu v Chrudimi z roku 1903.

³ Jan Šír, viz dopis č. 20.

⁴ Dům čp. 26 ve Svobodných Hamrech, v bývalá Streislerova (Štreislerova) hospoda, viz dopis č. 1.

⁵ Místnost v domě ve Svobodných Hamrech, původně byl dům hospoda, od toho název místnosti, kde se podávalo pivo.

Vysoce vážená Paní!

Děkuju za nezapomenutelný den. Ráčíte se příčiny mého smutku domáhati – hlavní je to, že ráčíte býti čím dál mladší, a co jsem já?! Ale buďte znova ze všech nejdražší ani nevím, kde a jak je mé zamilování ale jest duše má ze všech nejdražší!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000151. List formátu 13,5 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, nedatováno.

Nejdražší Paní!

Psaní jsem nemohl napsati v čas, aby se dostalo do balíčku – a tak musím napsati opět rozumné, sotva budu moci sám odnésti. Snažně Vás prosím za odpuštění, že jsem minulou prosbou dovolení Vaše, abych Vás viděl. {předbíhal} Stesk po Vás je někdy bláznivý a na srdce ještě horší věc, než celodenně držet stoje při malování v zimě těžkou škatulí¹ (– to je jako nic i jiné práce.). V tom stesku se zlou předtuchou (třeba člověk i sám si ji dělal) tříská srdce hůř. Proto odpusťte má nejdražší Velitelko, – prosím vřele, já budu hledět se toho

vystříhat.² Též jsem chtěl o té Libuni promluvit i výstavě, ale L.³ jsem zas odložil a do Jednoty⁴ poslal žádost o přijetí (má-li však být ta výstava⁵ útechou v nějakém velkém pro mne neštěstí případném, bylo by pochybné a výsledek obrácený). Račte prosím ode mne shovívavě přijmouti poslané obrázky, já Vám na nezapomenutelné svátky dal jen ten menší (a na velký posud zas nesáhl). Ty nové zimní, kdyby někdo chtěl Si račte pro Sebe! prodati – a jarní i letní je Váš starý. – Ten tmavý (jak táhne [...] na žně) je jen pro balení. Košile dle přání laskavého přikládám i hodily se mezi to zmačkané budou, (ale doma jsem na sebe nevzal, – v P.⁶ jednou.) Teď se navalilo sněhu a ještě navalí zas to zalehne tu dálku k nejdražší bytosti. Malování ovšem snad bude. Žoček⁷ provádí s velkou zálibou reje ve sněhu, je veselý pořad a čumák má nabraný stále stále – apportuje velké koště. Kdybych byl od Vás dovolen musil bych nejspíše přijet až ke 4.té odpoledne. Ráčíte vědět jistě, že strašně bych toužil třeba jen hodinku Potěšení své jediné vidět, ale musím všechno podle uznání a rozhodnutí Vašeho, buďte jen co nejvíce zdráva a veselá Líbá Vám nejdražší ruce

neuctivěji navždy oddaný

F.K

Sestra též uctivě pozdravuje. (Ona je stále kolem – splete mě {musím vždy přikývat} opakoval jsem tu nejdražší kolikrát, víte však, čím mně Jste sama.)

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000152. Dvojlist formátu 13,5 x 21 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „František Kaván“ nelinkovaný, nedatováno.

¹ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

² Tj. vyhnout se tomu.

³ Tj. Libuň.

⁴ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁵ Výstava JUV: Julius Mařák a jeho žáci v Praze, uskutečnila se v dubnu a květnu roku 1929.

⁶ P., tj. v Pardubicích, viz dopis č. 8.

⁷ Žoček, pes, viz dopis č. 18.

31

/1929/¹

Nejdražší Paní!

Psaní jsem už měl připraveno, ale nevím, budu-li moci sám na poštu, tak raději přepíšu na střízlivě – nerad. člověk si uleví z toho stesku po Vás. Zachovávám abstinenci, ovšem Vaší zásluhou – na malování prospěšno jest, ale člověk je mnohem citlivější na stesk a bolest. Děkuji vřele za psaní i účinkování v můj prospěch s inserátem i výstavou.² Inserát jsem přehlídl – nevzpomněl pro malování a návštěvníky ani, snad mně to pak s účtem pošlou, nebo Vám vyrovnám. Teď by měl kupec radost, jsme jako prostřed kluziště, na dvoře i náves jedna hladina (nemá nikam odpad a co roztaje, brzo zase zamrzá i se vraty – musí se kolem nich ráno vysekávat led, abychom se dostali ven.) U nové silnice pak ovšem spraví příkopem, ale teď je krásné moc Žočkovi ujíždějí nohy na tom taky, když se rozběhne ke vratům. Má teď spoustu známých na starosti a už jim podává tlapu skulinou, ovšem ho držíme doma, leží na okně u šenktyše³ a ostřížuje⁴ – jak je někdo u vrat, zařve⁵ velkým hlasem a sápe se oučinkovat venku.⁶

Já co možno maluju, abych neuváz,⁷ kdyby se nemoh prodat barák. O nastuzení žádná starost! Je to velmi mírné – jenže taky už skoro žádný sníh a kraj nepěkný. Z dosavadního na výstavu by nebylo, ale pro prodej se zužitkuje Počítaje {podle} starých cen, „předširovských“, bych již sehnal polovic, co bude asi v Libuni⁸ třeba – nějaká tesařina, převod baráku, stěhování a pro Vás ložničku nahoru, o které Jste Se zmiňovala. Myslím, že bude ještě sníh, přijde den delší i více světla – dorazím vše. Rozhodně kdyby došlo na výstavu, především bych nic nepřijal z toho malování, co ráčíte mít ode mne zvláště co se tkne starých byst mně mohla strašně uškodit. Je Vaše a dalšího neodvděčí, co ráčila Jste mně

prokázati (a Jste hvězda srdce mého, nejlepší Paní, co znám – neříkám z lichocení, jsem z celé duše o tom přesvědčen i podle toho jedním a chci vždycky. Vrátila Jsi mě vlastně životu a trochu kumštu, jsem obojím Vám povinen! (Ovšem dle mnohostranného nadání Svého se možná k jinému oboru odkloníte a vyhledáte Si někoho z toho oboru k tomu, – cesty ztracení mého jsou nevyzpytatelné!)

Co se tkne výstavy,² mám radost toliko z toho, že mně tím radost udělali chcete. Což bych Vám kaziti nechtěl. Velké štěstí nám tam z toho sice vykvěsti nemůže, honem by mně tam ubylo přátel, kdybych měl obdržeti na úkor jiných místo větší. Přece znáte mnohé!

S Vašimi starými obrázky bych ovšem se nebál, jenže ve vysokých sálech a velkými obrazy by se moc tratily (moh bych ztratit i v očích Vašich) A shánět po světě, kde co lepšího mám (musil bych i jezdit (nepamatuju většinou) psát, bedny a dopravné platit, obrázky abych přidával – to bych právě ve stěhovací době vydržet sotva moh! Strašně bych rád vůbec měl několik plachet⁹ z Č. ráje, ty by to mohly trochu zdvihnout, tedy zatím poodložit jen. A nejnadějnější podniknouti tažení na menší obrázky (jako Vaše staré) aby s Vašimi bylo okolo 300, pak by mohlo za to stát rámovati {a v menším Saloně}. Na horší časy jako teď je pak rozumnější. Jinak bych nerad viděl ovšem, abyste do zarámování Si sama utrácela. – Do spolku¹⁰ vlezte třeba hned a pro Vás bych třeba i život dal nejen výstavu, – jen tak píšu, abyste ráčila znáti situaci celou. Radši kdybyste byla zachránila zoubek – nedávejte Si tam zlato a buďte co nejvíce zdráva nejdražší mé srdce.

Líbá Vám ruce krásné nejuctivěji

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000153. Dvojlist formátu 13,5 x 21 cm, psáno perem na straně 1–4, dopisní papír „František Kaván“ nelinkovaný, nedatováno.

¹ Rok určen podle výstavy, viz pozn. č. 2.

² Výstava JUV: Julius Mařák a jeho žáci nebo členská výstava JUV, obě v roce 1929.

³ Šenktyš, šenkovna, místnost v hospodě v domě ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

⁴ Tj. hlídá.

⁵ Tj. zašteká.

⁶ Tj. běžší pozorovat, hlídat ven.

⁷ Tj. nezůstal bez prostředků.

⁸ Viz dopis č. 3.

⁹ Tj. velkých pláten.

¹⁰ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

32

/1929/¹

Nejdražší Paní!

V neděli ráno, když jsem byl doma sám, napsal jsem si psaní, ale jelikož právě zemřela naše dobrá známá stará, bylo psaní na smutno, tak jsem přepisoval a ty řádky „jestli zůstanu opuštěn tu“ vynechal, abyste nepovažovala zase za úhonu – a já si představoval zatím, jak by bylo, kdybyste (odpusťte že píšu) umřela nešťastnou ranou osudu! – V tom ale třískání na vrata, nahrnula se společnost celá, musil jsem uklízet. Pak byl čas k autobusu, honem jsem pečetil a šťastně dal do obálky to první psaní – přišel jsem na to, až jsem se vrátil. Snažně Vás teda prosím za odpuštění. Taky jsem do opraveného nepřevzal o těch Pardubicích, ač nic na tom není, jen jsem se bál, pojedete-li do Pardubic a uslyšíte nějakou narážku na vdávání abyste neráčila považovati mě za původce, já jsem měl strach na děkanství se představovat – vyznám se ve farách, že se těžce co utají. To bylo 2. den, co jsem na nádraží setkal se s Majstrem Ž.² a pustil jsem se do vypravování o staré Krajinářské,³ aby nic nevyzvídal, odkud jedu, to je látka osvědčená!

Chtěl jsem k nedělnímu psaní též přiložit kus dopisu od jedné partaje, která nám psala abychom se přimluvili u Vás o prodej Žočka,⁴ který se jim tu (nebyl jsem ale doma) krásně

producíval těmi žlutými tlapami – nemohli naň zapomenout. Odepsali jsme ovšem, že nedáte za nic, že je po nebožtíku Pánovi Vašem!⁵

V Jednotě⁶ má býti bohužel brzo – do 3. března možná, že těžko mně co doschne, a ještě valné není. Nejnadějnější by snad byl ten zimní velký (s měsícem) a má rám ač zas veliké! Jiného neračte snad, prosím Vás připravovat nic, proč dávat na rámy, tam sotva víc přijmou a čerta starého to vynese. Vůbec by bylo nejlepší, abyste ráčila nechat běžet, máte lázně i jiné věci co Si přidělávati obtíže! A pro mne už rozhodně teprve ne, budu mít nějaké odběratele na tyhle nové obrázky, všecko, doufám se přeplete!⁷ Vynasnažím se ze všech sil, aby má zbožňovaná velitelka měla u nás snesitelné. Tam je přece má jediná naděje a život můj na tom závisí. Prosím Vás Se na mne nehněvejte pro všeliké bláznění, nemohu jinak než býti se vším Váš, ruce Vám zbožně líbajíce

F.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000154. Dvojlist formátu 11,2 x 16,9 cm, papír linkovaný, nedatováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Šírová, vdova po ak. malíři, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3. Mezzanin.

---

¹ Rok určen podle konání výstavy JUV: Julius Mařák a jeho žáci v roce 1929.

² Patrně František Žákavec, 23. únor 1878 Kdyně – 25. prosinec 1937 Praha, historik umění, kritik, předkladatel, pedagog a odborný publicista. Po roce 1918 se zabýval psaním o umění.

³ Tj. Krajinářské školy Julia Mařáka při AVU v Praze.

⁴ Žoček, pes, viz dopis č. 18.

⁵ Jan Šír, viz dopis č. 20.

⁶ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁷ Tj. zvládne.

33

Vysocevážená Paní!

Já teď jedu do Libuně¹ na tu smlouvu a snažně bych Vás prosil, abych mohl s Vámi několik slov promluvit. Chtěl bych Vám dáti půlku, platí-li, co ráčila Jste mně říci (což u mě určitě!)

Neračte Se mne obávati jen těch několik slov aspoň. Rád bych to tam odbyl, musím pak patrně zůstat ležet (nic infekčního, je to z toho přetlaku, horečku teď nemám)

Nejuctivěji ruce líbá

vždy oddaný

Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000155. Dvojlist formátu 11,1 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno. Obálka: Velevážená Paní! paní P. Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3, zvýšené přízemí v pravo pozor na schod před 1.ním bytem.

---

¹ Viz dopis č. 1.

34

Vysocevážená Paní!

Adressu Paní prof. Schwaigrové¹ jsem na rychlo musil napsat ve Hlinsku a nyní shledávám, že je potřeba, abyste ráčila Si přečísti psaní od Pí. M. posílám tedy A s těmi obrázky, když byste ráčila dovoliti laskavě přišel bych raději sám, bude jeden v rámku – a to v sobotu 3. listopadu o 10. hodině ráno. Kdybyste neráčila býti doma ponechal bych prostě dole – a podobenku (zatím obdržím, dal jsem se blejsknout to zas budu vejpada²) pošlu, nechci dávat do balíku. Jinak míním podniknouti větší túru potřeboval bych na to; (Bůh

chraň ne prostředky! {mám dost}) něco více síly – jako požehnání, není od koho jinak. snažně tedy prosím za odpuštění předem a ruku pokorně líbám

Nejuctivěji oddaný
Fr. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000156. Dvojlist formátu 10,9 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Jožka Schwaigrová, rozená Kučerová, profesorka, od roku 1891 manželka malíře Hanuše Schwaigra.

² Tj. vypadat.

35

Vysocevážená Paní!

Právě se rozhodlo konečně o té silnici, což pro mne znamená kousek naděje, že se z této zapadliny¹ – a snad méně pochroumán – přece dostanu. Zápavy přestanou,² a silnice ledaco polepší, jenž taky mnoho krásy malebné pokazí, neračte tedy časem opomenout ještě využití (Teď ovšem sotva mnoho začnou.) Račte beze všeho oznámení kdykoli dle možnosti a libosti přijeti aniž se starati jak tu budete živa. Kromě slabšího masování³ sestra dobře pořídí a jen snažně prosíme abyste se pro nás hlavně ani v nejmenším neráčila olupovati stačujeme dobře na vše. Snadno se vše spraví přeštrachá⁴ jen postel atd. – na několik hodin pobyt by Vám nebyl mnoho platný potřeba déle.

Do Pardubic⁵ musím již opravdu a dovolím si vyrušiti na chvíli o půldruhé hodině v pondělí příští. Velmi prosím, abyste neráčila chystati pro mne hostinu žádnou, budu po obědě – jinak ani nelze. Kdyby se v ten čas nehodilo Vám milostivá Paní, zastavil bych se po druhém.

Teď tu je kus počasí mizerného a už se trochu též chumelilo. Po těch pěkných časech se do toho nechce, ale byl jsem přece jen až v Možděnicích.⁶ Přeju zatím co nejvíce zdraví. Ruku líbá, s uctivými poručeními našimi nejuctivěji oddaný

Fr. Kaván

"	7.17	–	8.49
Hlinsko	10.49	–	Pardubice 12.15

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000157. Dvojlist formátu 11 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

² Kavánův dům ve Svobodných Hamrech stál blízko řeky Chrudimky, která se často rozvodňovala.

³ Tj. nedostatek masa.

⁴ Tj. přestaví.

⁵ Viz dopis č. 8.

⁶ Možděnice, část obce Vysočina. Nachází se zde roubená škola, zvonička, stará kovárna, kovářská a truhlářská dílna. Tyto objekty jsou součástí Skanzenu lidových staveb Vysočina, tzv. Veselý Kopec.

36

Vysocevážená Paní!

Podařilo se mně zté míchanice počasí udělati ten podzimní za protějšek té zimy a druhý menší,¹ jak Jste ráčila říkati. Až uschne (pak asi k těm Dušičkám) dovolím si někde tam ponechat – což napíšu, kde, nejspíše na dráze v šatně – já nebudu míti kdy do města, až pojedu domů nebo pošlu poštou {lístek pošlu a račte si poslati pro to}. Snažně prosím, abyste ode mne ten podepsaný věnováním ráčila přijmouti – a druhý bych nejraději též já bych

především chtěl, abyste ode mne měla do jednání s tou výstavou a vůbec přesunem života, jak chcete podnikati) pár obrázků ne všeliké zprostředkovávání, abyste nemusila dávat Mistrovy,² anebo kupovat něco. Lidi jsou tak zaslepení, že mé obrázky v takovém pádě něco dokážou. – A já pak už třeba ani nebudu. – Račte mně to udělati kvůli, jak kdy co míti budu {lepšího}, – ani nepoznám (a čert vše stejně vezme! jednou) A vše pořizuji dobře. Příkládám, co jsem právě obdržel od výtvarné jednoty.³ je to legrace – já mám jen tu pašeráckou⁴ {nikdy jsem nechtěl nikam dáti} a pro uveřejnění ovšem vůbec žádnou nedám. Vy ráčíte obdržeti (tak Jste mě přeměnila) i sám se někde dám blejsknout.⁵ A velmi mě hned mrzelo, že jsem podobenku Vaši hned nevzal s sebou, snad Jste dokonce i jinak ráčila Si vyložiti a já jen pro tu hloupou úzkostlivost – a boj se sebou. Velmi prosím, abyste ji pro mne nechati ráčila a na mne Se nehněvala. Pavlušo!

Přeje vše dobrého a ruku líbá nejuctivěji vždy oddaný

Fr. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000158. Dva listy formátu 10,9 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1,2 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. obrazy s podzimním a zimním námětem a menší obraz

² Jan Šír, viz dopis č. 20.

³ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁴ Tj. fotografii.

⁵ Tj. vyfotografovat.

37

Vysocevážená Paní!

Dělám ze 3 psaní jedno, tedy – to nejlepší vynechávám. Psal jsem hned na štědrý večer jedno, postihlo mě to, jak jsme říkal – dokonce i se stromečkem. – zatím co lítostivě vzpomínám nádherných vlasů kolem hlavy tak bohatě umělecky nahozených – užaslý jakou duhou září Vaše oči v různých osvětleních a náladách, a jak se směje a hovoří živý červený květ. Na jiné věci paměť nemám, je v ní tolik o Vás, od Vás a pro Vás, milostivá Paní a vše v baráku¹ je mně lhostejno – shledáte, budete-li chtít že jsem při tom šťasten a nacházím starou veselost tolika dní jsem byl na sluníčku, snažím se urovnati spoustu dojmů nelze však ještě. Lístek s tím drahým Š.² jsem obdržel, vřelé díky! pojedu, poslechnu, musím ale bylo by lepší pro mne kdybyste byla ode mne přijala Vy nebo aspoň na výstavu. Když se přijmouti zdráháte zdá se mně že proto, abych si nedělal na něco právo jako tuhle s tím ranním psaním, – rozpředu žvást z toho! Hrdinnost má při odchodu stačila jen na pár kroků od Vašeho domu.³ – těžce se šlo, nelze jinak, je tu sníh a začínám malovat, opravil jsem staré a přivezu 10. I některé horší na rozdej!

Sestra⁴ měla oči navrch hlavu a byla dojata tím, co bez porušení tajemství⁵ jsem vypravoval. Když mě jednou uznáte za hodna, beze všeho hned ji vysvětlím dle přání a poručení Vašeho Do Pardubic by ovšem nechtěla říkala že v takovém prostředí městském by trpěla a chce umřít jako nebožka maminka⁶ v prostém venkovském.⁷ Ten pokojík, o kterém Jste ráčila zmíniti, bych si ale, když by bylo Vaše přání a dala si nájem jak se patří zaplatiti (ale jistě) najal sám.⁸ Něco bych si tam složil – mého – občas u P.⁹ zamaloval a Vás milostivá Paní viděl, dělalo by mně i dobře na malování – a ráčila byste Si používat jako teď S pobytem u Pardubic a u Vás na jaře Mařenka souhlasí i s Julou¹⁰ na ten čas, napřed Jule¹¹ však ještě neračte oznamovati. Ta slečna co tu je churaví ale i tak mnoho vylepšila. pojedete pryč. Zdraví jsem dosud nezhoršil (leďa do té Prahy, bude-li mizerně). Jak se na Vás, má vzácná Přítelkyně, těším. – Škatule¹² malovací je těžká mrzí mě to, ale napřed tam je třeba, ponesu jiné věci. Račte laskavě do atelié mně složit, už tam nedám, mám zařízeny škatule¹⁰ čtyři i s barvami.

Přeju mnoho zdraví štěstí a zdaru v N. roce nastokrátě děkuji za prokázané dobrodiní a prosím za odpuštění všeho čím jsem pochybil ten rok proti dobrotě Vaší. Odevzdávám s prosbou za shovívavé přijetí zbylé obrázky, Slečně neteři přinesu 10. Zkusím malovat.

Pro sebe má jen toužebné přání, abyste mně někdy pár řádků i když „obchodně“ ráčila napsati a za čas dovoliti ráčila Vás vidět. Je u mě velmi potřeba mé srdce hoří – takto klidným plamenem, když někdy Vás, milostivá, vidím. Ne-li rozhořívá se neklidně {a hůř}, což je zlobno pro mne celého – to je ta má nemoc – (jednou mě taky sklátí) – a ráčila jste se přesvědčiti, že tak je v pravdě. Nyní dle písma shledáte, že tuze klidno není.

A mám vřelou touhu i prosbu snažnou, aby mé drahé tmavé hvězdy ani letos nad mým srdcem nezapadly!

Ruce Vám věrně líbá nejuctivěji oddaný

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000159. Dva dvojlisty formátu 11 x 16,5 cm, psáno perem na straně 3–8, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

² Tj. Jan Šír, viz dopis č. 20.

³ Dům Pavly Šírové v Pardubicích, viz dopis č. 4.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁵ Patrně rozhovory o plánovaném sňatku F. Kavána a Pavly Šírové.

⁶ Anna Kavánová, rozená Kubátová, manželka Davida Kavána, matka Františka Kavána a Marie Kavánové.

⁷ Výchovská Lhota čp. 32. Rodný dům F. Kavána.

⁸ Pokoj v domě v Pardubicích u Pavly Šírové, viz dopis č. 4, kde využíval ateliér po malíři Janu Šírovi.

⁹ P., tj. Pardubice, viz pozn. č. 3 a 8.

¹⁰ Tj. Julka.

¹¹ Tj. Julka.

¹² Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

38

/přelom roku 1929 a 1930 nebo rok 1930/¹

Musím psát honem, nerozbírejte prosím Vás paní přísně!

Nejmilejší Paní!

Mohl bych Vás tedy prositi, abyste v úterý 5. listopadu vydala Se do té Libuně?² (ovšem na můj účet), myslím, že byste mohla dobře poříditi za den. Vyjela byste z Wilsonova³ nádr. rychlíkem v 7 hod. 10 min. a v 9.33 byla byste v Turnově a hned přesedla do vláčku k Jičínu, stanice Libuň.² Já bych Vás v Turnově na nádraží již čekal. Račte si koupit lístek do Turnova a dát orazítkovat přímou jízdu nebo budou-li mít což by bylo lepší hned {do Libuně²}.

V Libuni² budem v 10 hod 24 a myslím, že bychom do 11 hod 47 min kdy zas odjíždí vláček k Turnovu, postačili s časem. Jel bych s Vámi do Turnova, odtamtud vlak jede ku Praze 12 hod. 55 a je v Praze na Wilsonově³ 4 hod 25 odp. Oběť velká by od Vás byla vím to když byste pro mne vykonala, oceňoval bych Vám co nejvíce. Na starosti v Rovensku⁴ toho mnoho k posouzení nebude ještě {začínají teprve teď}, jen teda jestli by Vám hlavně vyhovělo v Libuni² – mohla byste Se stěhovat v půli května. Tam je taky lákavý ten najmutý sad ovocný zrovna vedle stavitelova gruntu (stavitel má na půl korci⁵) Myslím, že je té zahrady aspoň korce ne-li víc a vzorné stromoví všeho druhu – ovoce začíná brzy – a až do zimy Stavitelovi chovají 3 kozy a králíky. Na jeho barák už bych teď víc peněz nepotřeboval, nechá na tom hypotéku spořitelni, kterou chtěl přeložit na koupený barák v Rovensku⁴ (aby měl stavební pozemek). Do toho by se do posledního dubna nebo polovičky máje (dle našeho přání) přestěhoval. Měl bych takto po Jinak by bylo nutno čekat na novostavbu nebo dále hledat. Já bych, jak říkám, s Vámi, nejdražší srdce mohl dokázat v Č. ráji mnoho – krajinu tedy uvidíte, že je na to – Bez Vás už nejspíše nic nikde mé malování bude mizerné nebo žádné a jak bych mohl vydržet i kdybych chtěl. Jen když aspoň jako dosud ke mně budete,

sňatek úplně na Vás záleží, (ovšem dobrodiní na světě největší byste mně prokázala) Se žádnou {ani za nebožky} jsem nic neměl – ani bych nemohl teď míti všecko lhotejně! Ale víte stejně – a rozhodují teď patrně jiné věci. Jestli s baráky jsem nemohl pro úzkost lásky své hned vše říci, řekl jsem brzo.

Posílám obdržené psaní, musím patrně jeti do Prahy. Osmělím se v tom případě, u Vás na chvílku 30. ho asi o půl druhé se ukázati, ráčíte-li dovoliti. Ale jisté není. A ten veliký zimní raději prosím Vás, neprodávejte kdyby se rozhoupali.⁶ Já myslím, že spíše s Libuní² budete souhlasiti a tu by nebylo třeba na jiné seženu tady. Raději ať máte velký. Kdyby mně souzeno bylo zařvat.⁷

Kéž bych Vás brzo viděl, Paní mého života, líbám Vám ruce všemocné. Váš nejuctivěji na smrt oddaný

F. K

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000160. List formátu 11,1 x 17,3 cm a dvojlist formátu 10,9 x 16,5 cm, psáno perem na straně 1–6, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Roky určeny podle přestěhování Pavly Šírové do Prahy v zimě na přelomu let 1929 a 1930.

² Viz dopis č. 3.

³ Wilsonovo nádraží, dnes Hlavní vlakové nádraží v Praze.

⁴ Tj. Rovensko pod Troskami.

⁵ Korec, stará česká plošná míra. Jeden korec se rovnal zhruba 2877,5 metrů čtverečných.

⁶ Tj. rozhodli.

⁷ Tj. zemřít.

39

/30. listopadu 1929, Trhová Kamenice¹/

Velevážená Paní!

Doporučeně není možno již. (přijedu v úterý v poledne (4 ho) a tak musím, abyste v čas obdržela) tedy píšu jen, co lze

Kufřík jsme dostali v pořádku 29. ho – Žoček² se nechtěl od něj hnout a hrabal doň packama při otvírání. Vzdáváme vřelé díky bylo pro všechny (i na Vánoce pro kluky³ v Krkonoších. Tolik toho! zůstáváme zatím dlužníky. Byl jsem včera u Pardubic a tak neodolal odtamtud psát. Ať jakkoli bude – hlavní je to, že budu se snažiti pro Vás vždycky vše dělati a zvláště to, co je povoláním – malování.

Nejuctivěji, s poručením od sestry i díky opětnými ruku Vám líbá vždy oddaný

Fr. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000161. Dvojlist formátu 10,6 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocvážená Paní, paní P. Šírová, Nusle-Praha, Vlastislavova č 3.

---

¹ Viz dopis č. 1.

² Žoček, pes, viz v dopise č. 18.

³ Patrně synovci F. Kavána Jan (Honzíček) a František (Frantík) Kavánovi, synové Kavánova bratra Jana. František (Frantík) Kaván promoval roku 1953 na doktora práv na Karlově univerzitě v Praze.

40

Nejdražší Paní!

Tu listinu z Pardubic ráčíte obdržeti doporučeně, s sebou jsem dokázat nemoh, třeba bylo v úředních hodinách; – mnoho lidí a ke všemu musil na pohřeb. Račte Si uschovati – po včerejšku mnoho naděje nemám, že bude pro mne. Kdyby pro mne bylo, prosím Vás co nejsnažněji, abyste ten libušský barák¹ ode mne přijala a kontrakt² na Sebe udělala, Víte

drahá Pavlinko, že bych nabídl neskonale lepší kdybych mohl, ale pro Boha Vás prosím, uznejte to aspoň za počátek snahy mé, abych vyrovnával ten strašný rozdíl majetku, budu se vynasnažovati i dále. Platí to, i kdybyste mně chtěla nadále jen nejdražší Přítelkyní zůstatí.

Nechtěl jsem, abyste ze Svého co na mne vynakládala a třeba ranou o něco přišla, proto jsem shánku českorájskou na „svou pěst“ chtěl podnikati – ale vůbec ani jinak tuze možno nebylo – kam jste mohla v Pardubicích jezdit a čím jsem Vám vůbec byl?! a pak asi 6 neděl v Praze! A v Doubravici³ {s tím barákem} jsem měl pak za jisté. Po Doubravici³ jsem z úzkosti o Vás překalupoval, ale v tomto výletním kraji je vždy s baráky dražší – a nešťastně zrovna podražilo dříví o 70% (i lepenky dřevité dokonce!). Když bylo již nutno Vás včera obtěžovati, musilo již jednou prasknout s mými hloupostmi. Zapřísahám Vás, nejdražší Paní, abyste příliš na váhu na můj neprospěch to tak nekladla, já už nejvíce provedl ze slepé lásky k Vám – a Vy ke starému strejci takovou lásku mít nemůžete, proto nelze Vám pochopiti a omluviti, to je to zlé. – Za to přidělování místností 2 atd. ještě pak dorovná, pospěch nebude, snad se ke kontraktu² půjde, až udělá. Začali jsme o tom hned dříve mluvit, ale jen o jedné místnosti. (Že jsem k němu dříve jít musil bylo proto, abychom se s ním sešli a dojednali, psát se těžko dalo, tu byly deště a nebezpečí zátopy zas a voda zatarasená materiálem při stavbě mostu).

Z hypotéky – nevím, říkal-li 20 nebo 21 tisíc jsem {dříve} přebíral asi 15–16. na ostatní {mně} stačilo. Teď na přistavování bych ji převzal celou a doma mám ty poslední 4, tak se myslím dobře sežene. A tam, když zůstanete aspoň mou nejdražší Přítelkyní, strach nemám – než bych jinde to malování sehnal, to by dalo! Mohu říci, – znám ten kraj dobře. (neráčila Jste vlastně posud nic vidět) A mám za pár roků prostudováno hodně, bude jistší výsledek. Vše je jen pro Vás, jinak bych už nic nesved vůbec na světě. Kdybych já měl jen trochu víc aspoň, je to věc trpká!

Ty obrázky horší byly je pro rozdání Vaše, ne pro Ročáky⁴ teď, ti potřebujou smetanu! A Hlinsko – Nehlinsko! Vaší lásky je mně potřeba a Č. ráje. – Učiňte prosím Vás na kolenou tam to přijměte. Rozpočet pošlu i tu adresu. Líbá Vám ruce nejuctivěji oddaný, Váš

F.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000162. Dvojlist formátu 11,1 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Dům v Libuni čp. 117, viz dopis č. 3.

² Tj. smlouvu.

³ Doubravice, viz dopis č. 3.

⁴ Tj. rodina Ročáková.

41

Vysocevážená Paní!

Posílám dráhou ty dva větší obrazy. (aby nezhráb¹ náhodně někdo – jsou Vaše, ne pro mne na prodej!) Ty staré jsem sebral zatím, co se nerozpadají – a ještě bude nutno nalepit na něco u Vás; račte Si schovati – po mé smrti i to třeba se zužitkuje. {Jiné nalepím a spravím}. Píšu na rychlo – aby šlo poštou (a jen nezávadně.) Bednu tam nejraději nechte rozbítí již na topení. Co se tkne peněz, neračte pro {mne} (sháněti nic {neprodávati Svě pro mne!}), já vyřídím, není ani naspěch. – Možná, že se stavbou bude dobré. Ruce líbá, nejuctivěji oddaný Váš

Fr. Kaván.

Ten na lepence je asi z r. 1916.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000163. List formátu 10,9 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. nechtěl někdo koupit.

42

Vysocevážená Paní!

Adresa ta jest p. Josef Tlustý,¹ továrna na vázané koberce, N. Hlinsko v Čechách.

Domů jsem se dostal dobře až po tmě autobusem. Vzdávám uctivé nejvřelejší díky za ten den a obětavost nesmírnou zůstávám dlužníkem velkým.

Tamto, co píšu ve psaní druhém, jsem měl v mysli hned jak jsem začal baráky tam shánět – už jsem i říkal. neoslyšte [?] mne prosím Vás – stará též měla vždy na sebe a pro mne by bylo dobrodiním.

Ruce líbá oddaný navždy nejucitvěji

F. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000164. Dvojlist formátu 11 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Josef Tlustý, majitel továrny na vázané koberce v Hlinsku.

43

Vysocevážená Paní!

Musím dodatečně oznámit, že mohu přijeti až o 1. hodině (3. ho), neodtáhli by mně tu věci v čas. A opět pozdě jsem rozmyslil – kvůli té hlavě tehdy, že i ještě jsem dobře nerozuměl o štedrém večeru. Má odpověď, že mně je to stejné, vztahovala se na dva domovy: krkonošský¹ a hamerský.² Ale kdybyste ráčila Si přátel u Vás,³ pak pro mne žádného jiného domova není. Ale račte rozhodnouti, až jak se tam zachovám, třesu se abych obstál! Ta hlava je tak obyčejně po chřipce, co jsem měl – byl jsem u lékaře – je lépe.

Líbám ruku milosrdnou, aby mně požehnala.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000165. Dvojlist formátu 10,9 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Víchovská Lhota čp. 32, viz dopis č. 37.

² Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

³ Tj. v Pardubicích, Kostelní čp. 24 nebo Praze-Nusle, Vlastislavova čp. 3, viz dopis č. 8.

44

Vysocevážená Paní!

Prosím za odpuštění, že opět měním čas – chtěl jsem jeti nejprve do Č. ráje abych viděl staveniště,¹ ale je studené mokré počasí, musím přímo, přijedu tedy v poledne v pondělí (14. ho) jako obyčejně. Včera ve čtvrtek po poledni venku při malování dostal jsem neobyčejný záchvat pláče – když jsem si představil jak bylo krásné sedat s Vámi v polednách v P.² Myslívám na to ostatně každý den ale ne s tak velkým steskem – měl jsem starost nestalo-li se Vám něco. Těším se na Vás s velkou touhou. Ruku líbá

Vám navždy oddaný

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000166. Dvojlist formátu 10,9 x 16,2 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Patrně v Libuni, viz dopis č. 3.

² P., tj. patrně Pardubice, viz dopis č. 8 nebo Praha, viz dopis č. 4.

45

Vysocevážená Paní!

Mám uchystaný balíček se psaním a dopisem p. D{ra}– Fittery,¹ ale bál jsem se teď posílat, abych Vás nespletl s Vaší výpravou. Pan D{r}. Fittera¹ píše, že podle jeho mínění není třeba, aby tam přišel, když už tam jednou za tím účelem byl, – a jen, že stačí ceny. A já píšu tam, kdybyste pro počasí mizerné (co začíná právě) nemohla se vydati, {taky} tu snažnou prosbu, abyste mě ráčila povolati opět tam {už cestu nespletu 18. – 19. na Riegrové²} Jinak bych ovšem nejraději Vás tu viděl. – O mnohých věcech zprávu potřebuju podat – teď ale jen hlavně o tom p. D{rovi}–.¹ Jak by bylo bývalo nejlepší, kdybyste ráčila Si tamto ponechati beze všeho – když jsou staré obrázky! Zatím nejuctivěji ruku líbá

F. K.

(Píšu raději jak jsem dříve psal nevím nebudete-li pryč)

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000167. Dvojlist formátu 10,9 x 16, 7 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.

² Riegrové, mohly by to být Riegrovy sady v Praze, díky blízkosti ulice Písecká, kde měli Kavánovi byt, čp. 2221.

46

Nejdražší Paní!

Vřelé díky vzdávám – jaké krásné psaníčko Jste mně poslala {přišlo 16. ho}, člověk je hned v ohni! Potěšilo mě tuze že se Vám v Libuni¹ zdá přijatelné! já vše nejvíc kvůli Vám chci a jsem v ouzkostech o to už dobu dlouhou. Stavitelovi napíšu, aby se do toho pustil, jakmile venku se nedá už pracovat, což bude brzo. Veranda ovšem se musí až s jara taky, rozsypalo by se to. Boudu necháme a vše jak budete Si přát. Co se tkne peněz, třeba do té doby budu mít. Kdyby to bylo na Vás, bylo by nejlepší, – jak můžete Pavličko, mluvit o smrti! – Podívat se tam ještě asi dvakrát pojedu. Dražší je hlavně proto, že na stavbě teď právě velmi přirazilo {na silnici těž je tak}, postihlo mě to právě pro tu Doubravickou chalupu.² Ale až projedete trochu více Č. ráj a v lepším počasí, pochopíte hned, že zas se může vyrovnati na malování. Jak já se tam na to s Vámi těším!

Budu-li trochu zdrav, myslím, že něco udělám. Odpusťte mně, že tolik píšu, – Bože co já jsem Vám už poslal psaní, a je to čím dál horší – zdržuju co mohu víc, ale často bych snad umřel, kdybych s Vámi nesdělil, co se se mnou děje a hlavně se o Vás bojím, to je to. Letěl bych k vám ovšem okamžitě, ale ráčila Jste říkati, až tam nebude – tak přijedu ve středu 20. ho o polednách jako obvykle. Kdyby bylo brzo račte prosím Vás napsati na lístku jen datum. Nemusím říkati, že toužím silně, neračte Se hněvati, jsem strašně Váš, nejdražší Paní, líbám Vám ruce zbožňované. Nejuctivěji oddaný navždy

F. K.

Z musejního spolku v Pardubicích³ poděkování Vám ukážu. Píšíou že naň⁴ též stále pamatují, – že byl horlivý příznivec spolku.³ Tak jsem udělal dobře.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000168. List formátu 10,9 x 16,9 cm a dvojlist formátu 10,8 x 16,9 cm, psáno perem na straně 3–5, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Doubravice, viz dopis č. 40.

³ Muzejní spolek v Pardubicích, vzniknul schválením stanov Muzejního spolku v roce 1880, je spojen s počátky místního muzea. Při hledání vhodných prostor pro uložení stále se rozrůstajícího počtu exponátů se roku 1920 podařilo spolku koupit budovu zámku v Pardubicích a o rok později dokonce i hradu Kunětická Hora. Činnost spolku se zastavila se začátkem druhé světové války, po roce 1945 nebyla dostatečně obnovena a hrad Kunětická Hora přešel do správy státu. Spolek se rozpadnul, když byla správa muzejních sbírek i prostor svěřena profesionálnímu personálu.

⁴ Jan Šír, viz dopis č. 20.

47

Nejmilejší Paní!

Musil jsem Vám sebrati ten rámeček, co byl na zimním, nechtělo se nic hoditi do většího co mám doma. Svě věcičky: 4 malé a bez rámu jinovatku přijměte s políbením ruky Vaší. Ty dva v rámcích by byly pro Syndikát,¹ cenu velkou tomu neračte snad dávatí.

Myslil jsem, že se zastavíte s hor, ten med – i jiné. bylo pro Vás schystáno. Teď zas čekání, a kdo ví, jak potom se mnou vypadne – člověk není nikdy jist ... Buďte mně snažně prosím, přízniva. Nejoddanější Váš

K.

S poručeními

Bednu si ponechají v Synd.¹

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000169. List formátu 11,1 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Patrně Syndikát výtvarníků československých.

48

Vysocevážená Paní

V Libuni jsem byl, ale na smlouvu ještě nedošlo, neměl pohromadě lejstra – bude do týdne asi Prosím snažně račte o tom napsati. Půl sadu nám odpadlo totiž půl té půlky – bude nájem 300 Kč za to jsem tam najal louku za 330 Kč. Sadu bude ještě dost je toho stejně kus velký. Strašně jsem zkusil při nemoci jezdim mám v týle děsné rheuma¹ a návaly do hlavy {s velkou bolestí} to vždy ztrácím chvíli sluch i rozum. Slitujte se prosím Vás napište. Ruku líbá

Nejuctivěji vždy oddaný

F. K

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000170. Dvojlist formátu 10,8 x 16,9 cm, psáno tužkou na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. revma.

49

Nejdražší Paní!

Posílám balíček abyste v něm ráčila obdržeti psaní se vloženými 2 tisíci Korun Popsal bych i tyhle lístky, ale je pospěch. Jestli jsme něco nedobře napsal a naškrábal¹ prosím snažně za odpuštění je právě pospěch i s malováním.

Buďte zdráva zlaté Srdce mé já hořím touhou zlíbatí Vaše ruce drahá a není dopřáno.

Nejuctivěji s díky
Fr. Kaván

Do Libuně² zas jakmile mně oznámí Jezdí odjinud notář prozatím – po větších místech úřadovat musí být ohlášeno. Stavitel tam přihlásí a bude psát. Oznámím – i vlaky a celou cestu. Kdybyste chtěla jeti za mnou.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000171. Dvojlist formátu 11,1 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. napsal.

² Viz dopis č. 3.

50

/1930/¹

Nejdražší Paní!

Spěchám ještě připomenouti, abyste Si neráčila na ty větší zimy objednávat rámy stříbrné – zabilo by se – nýbrž nějaké tmavé. Přitáhnu obrázky a ty Si na to račte prodati. Kolikrát jsem už Vám říkal o těch větších že jsou Vaše, nedám za žádným jiným účelem, leda snad, abyste byla shovívava, že jsem neřekl o tom baráku doubravickém² – ostatně netrvalo dlouho a chtěl jsem nejprve novou jistotu mít. Bude teď ovšem domek³ lepší (ten nový tedy) blízko nádraží, stranou do pole – a v městečku⁴ pošta, lékař, lékárna nákup lepší a vycházky méně krkolomné. Maluju plnou parou spoléhám nyní jen na sebe, nic Vašeho nesmí být v nebezpečí, dokážu dobře jen když nebudu ztracen u Vás – z obrázků starých co ještě a pro Vás mám nic nebude rovněž ztraceno. Já bych se byl rval s peklem, abych pro Vás vybojoval – ale myslím, že nebožka mne do Čes. ráje nechtěla pustit, tak se mně nevedlo nikdy. Ten p. stavitel je náš starý známý – dobrý též nám něco spravoval, škoda že jsem naň nevzpomněl dříve!

Přijedu k Vám tedy v pondělí asi o 10. hodině dopoledne. Bojím se něčeho neblahého – ale k smrti mám Vás rád, nelze mně jinak, buďte milostiva, Paní mého života

Líbá Vám ruce nejoddanější

F. K.

Ta ztráta závdavková {ne ten druhý barák} v nejhorším pádě 1000 Kč. Na tolik kupování není tak mnoho!

O ten květen bylo právě nejhuř, i posud docela nevěřím, že k nám přijdete

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000172. Dvojlist formátu 10,9 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Rok určen na základě dokončování příprav ke stěhování do Libuně.

² Doubravice, viz dopis č. 3.

³ Tj. v Libuni, viz dopis č. 3.

⁴ Tj. Libuň, viz dopis č. 3.

51

/23. listopadu/

Vysocevážená Paní!

Snažně prosím za odpuštění, že zase píšu ale polekal jsem jsem zprávou o té nemoci a musím oznámiti, že je překonána a honem se vzpamatovávám, takže bez obavy mohu 28. přijet. Sestřina¹ známá též 3. ho přijede. Dělam si už kresby na věci, ale často přestanu, vidím Vaše oči jak se dívaly, když Jste to ráčila psát. Mně tak na sobě nezáleživalo, ale teď mám úzkost, abych neztratil štěstí. Bože můj! viděl jsem Vás několikrát, ale co už toho prožil

– dny jsou jako celá léta, nejvíce od 11. minulého měsíce. Kdybyste ráčila přijeti, byla by krása (A kdyby bylo možno zahrabat Vás tu do peřin a nepustit odtud!) Ale je právě nebezpečno do té sychraviny a chřipek se pouštět, račte raději ponechat, mám strach! až na později. – Nemoc byla dost ostrá, též jsem mnoho přechodil, ale většinou nemoc odchází letos snadněji, když se nepřistudí. Buďte co nejvíce zdráva! jak vzpomenu na shledání, zastavuje se mně srdce.

Posílám, aby psaní šlo, nenechal bych tolik prázdného místa jinak. Líbám Vám, milostpaní vděčně ruku, která mě nyní zase tak potěšila.

Nejuctivěji oddaný povždy

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000173. Dvojlist formátu 11,1 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

52

/1930/¹

Vysocevážená Paní!

Neměl jsem psát – ale ještě budete doma, myslím. Oznamuji, že teď dostanu těch 5 tisíc od Akademie² opravdu, a že musíte ode mně taky půlku přijmout na ... dar³ (nebo ještě radši celé!) Není možná vyslovit, co se se mnou od 25. ho děje a ovšem nesmím vyslovit! Co bych udělal, kdybych mohl, víte! A budu vymýšlet, co bych věnoval. Celé žití je málo tak jak mám rozluštit, – ale rozluštím!

Buďte zdráva a nezapomeňte na mne

Ruce líbá nejuctivěji

F. K.

{Díky nejvřelejší}

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000174. Dvojlist formátu 10,5 x 13,2 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Rok určen podle narážek na svatbu F. Kavána s Pavlou Šírovou, která se uskutečnila 31. května 1930.

² Mohla by být Akademie výtvarných umění v Praze (AVU), založená v roce 1799 z iniciativy Společnosti vlastenecký přátel umění Dějiny českého výtvarného umění jsou s existencí AVU úzce spjaty nejenom zastoupením řady významných osobností v pedagogickém sboru, ale i tím, že většina čelních československých výtvarných umělců tuto školu absolvovala. Ve svých počátcích založena jako kreslířská akademie, pod vedením prvního ředitele J. Berglera, omezovala se víceméně na kopírování kresebných předloh a kreslení podle odlišek antických soch. Rozšířením 1806 o novou krajinářskou školu, kterou vedl K. Postl se stala malířskou akademií. V období romantismu 30. let sehrála pod vedením A. Mánesa významnou roli při utváření ideálu národního umění. I do oblasti figurální malby byla tehdy vnesena nová atmosféra reformami učebního procesu, o které se zasloužil první čes. ředitel F. Tkadlík. V této době vyrůstali na AVU představitelé národního obrození, z nichž mnozí však za ředitelství Ch. Rubena odcházeli studovat do ciziny (J. Mánes, J. Čermák, K. Purkyně, S. Pinakas). Za ředitele J. Trenkwalda na AVU vyrostal nová generace Národního divadla, navazující vědomě na odkaz tvorby J. Mánesa (F. Ženíšek, J. Tulka, M. Aleš, V. Brožík, J. V. Myslbek, A. Chittussi ad.). Tehdy začala být věnována soustavnější pozornost výuce dějiny umění. Od roku 1869 je přednášel A. Ambros a pak A. Woltmann (známý aférou vyvolanou tvrzením o německém původu veškerého umění v Čechách. Bouře odporu studentu AVU, která se přenesla i na ostatní vysoké školy, skončil nakonec uvězněním hlavního inspirátorů M. Alše a A. Chittussiho). – Kvalitativní odraz i v tomto směru znamenalo od 1877 osmileté působení významného čes. estetiky O. Hostinského, na jehož místě se v průběhu dalších desetiletí až do 1918 vystřídali K. Chytil, B. Matějka a F. X. Jiřík. – Zásadní vývojový zlom v dějinách AVU nastal od 1887 s příchodem J. Mařáka (krajinářská škola), který se zasloužil o podstatné reformy výuky a nakonec i o zestátnění školy (1896). Za jeho rektorství začala hrát AVU významnou úlohu nejen ve vývoji čes. malby, zastoupené v profesorském sboru představiteli generace Národního divadla, ale i plastiky, od 1896 reprezentované osobností J. V. Myslbeka. Z tohoto pedagogického zázemí vzešla i generace 90. let, která položila základy pro rozvoj čes.

---

moderního umění. Na ně pak mohla navázat mladší generační vrstva, která na počátku 20. stol. rozvíjela podněty postimpresionismu, fauvismu a kubismu, tentokrát ovšem v přímé opozici k programu školy. Její vliv na vývoj čes. umění byl alespoň částečně obnoven teprve s příchodem J. Kotěry a M. Švabinského (1910), J. Preisslera (1913) a J. Štursy (1916). – po první světové válce se projevila tolerance k novým proudům, například grafická škola Maxe Švabinského. Vzniklo stálé profesorské místo pro výuku dějin umění – přednášeli je postupně A. Matějček, V. V. Štech a Jiří Kotalík. Meziválečné období je spjato se školou W. Nowaka. Zavření vysokých škol zasáhlo i AVU a únor 1948 ovlivnil její další vývoj neustálým ideologickým nátlakem. Po listopadu 1989 a radikální reformě systému studia (realizované rektorem M. Knížákem) se před AVU otevřely nové perspektivy. Mohla by to být i Akademie věd a umění.

³ Dar, snad svatební. O svatbě Kaván nechtěl do dopisů psát, kdyby se náhodou dostaly do rukou nepovolanému čtenáři.

53

Nejdražší Paní!

Mařenka¹ kabát obdržela v pořádku a tuze se jí jak ve střihu tak v barvě a látce líbí. Padne jí dobře. Říkala že, zas bude na 20 roků pokoj, a mám dát za to krásný obrázek, jelikož si Žoček² na pensi vydělá, hlídá A snad bychom Vám nevyhověli za vše dobrodiní? I kdyby byl velký jako kráva! Zatím tedy naše nejdražší díky. {A už se přizpůsobil, vůbec není ani znát, že tu máme co }

Jak Vám je, neráčila Jste napsati – možná že bídne, a nic neřeknete. Toho p. tov. Tlustého³ myslím, že bych moc neuspokojil. On sem sotva půjde, a já pochybuju, že bych mu mohl tolik říci. A zkusit to když jsem tehdy od Vás zvěděl i ostatní familii, oni by to kupovali nebo vlastně už kupovali pro něho. – Z druhé třetí ruky draho koupili (jak jsem nedávno sám viděl) páni továrníci mnozí ode mne jen lacino udělali. – Ten Pán na chalupu⁴ dnes {(v úterý)} ovšem nepřijel, je zase liják, vody hojnost A psaní musím dát po posluhovačce do Hlinska, nemohu tady nic pořádného sem napsat Přejeme zdraví a všeho dobrého a opětně velmi za obětavost děkujeme. Napíšu zase brzo. Ruce stokrát líbá

Nejuctivěji vždy oddaný

F.

a sestra

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000175. Dvojlist formátu 11,2 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1–2, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Žoček, pes viz dopis č. 18.

³ Josef Tlustý, viz dopis č. 42.

⁴ Tj. ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

54

Vysocevážená Paní!

Vzdávám uctivé srdečné díky za obdržený laskavý dopis i pozvání. Oba teď odejít nemůžeme – a právě, čeho jsem se nejvíce bál, jsem způsobil, nechtěl jsem vyrušit tak a připravit nesnáze, jen chvilku Vás uvidět. Jedu do našich hor a musím, nelze-li jinak než obtěžovati při obědě zastavit se na zpáteční cestě 11. ho ve čtvrtek o polednách, snažně prosím za odpuštění tedy, že jsem způsobil to trápení a jen nic zvláštního neračte chystat. Vzdávám za dojemnou péči Vaši tisíceré díky a budu vděčně pamatovati – dokážu více když je pro koho! Ruku líbá zatím

nejuctivěji vždy oddaný

F. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000176. Dvojlist formátu 10,8 x 16,1 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

55

/1930/¹

{Snažně Vás prosím za odpuštění já toto musel načerstvo napsat, vedle čekal jeden velký pán ze kterého ale nic! nic! nekouká.}

Nejdražší Paní!

Vzdávám Vám vřelé díky za to psaní, je to zrovna jako když Vás člověk slyší mluvit (a je mu teskno, že Vás při tom vidí jen v duchu) a s těmi lejstry obzvláště je tak jako byste mě kolem krku držela – račtě mně prosím Vás odpustiti. – Už bych to byl uložil na známé místo – ale buď nemohl nepozorovaně nebo zas večer bych s nohama ubohýma nemoh po žebříku (nevíte jaké cesty ustavičně a v těch botách velkých, ale jinak nelze až –7° bývá, a někdy stávám na ledě na Chrudimce² i rybníce). Dnes dokumenty uklidím nahoru bezpečně {(pochybuju, že by na ně došlo – ale jak Bůh dá)}. Z toho posílání obrazů do Jednoty³ mám strach, nevezmou mě to tam, bude nával a Vy mě pak teprve nepřijmete na milost, když tak ubohý s tím zůstanu. Radš to tam snažně prosím, neračte dávat, uděláme někde výstavičku sami,⁴ jak Jste ráčila říkat – některé nejnovější by byly a budu-li takto vydržovat {přijde to}. Dejme tam 3 menší {<dva> a jeden nový}, které zítra pošlu, ty se tam snáze dostanou, a stačí to. Jsou 2 to staré a Vaše! Prosím Vás to dejte u toho rámaře zarámovat – snad ještě by do 3. ho udělal a laskavě pošlete. Názvy jsou v rohu. Račte na účet můj rámy pořídit, já víc než půlku – v nejhorším pádě – z prodaného o čem píšete, nevezmu, vyjednali jsme. Přidám k tomu něco suššího nového tedy, když ráčíte Si přát. S tou Jednotou³ to tak udělejte, Pavličko zlatá! (leda nanejvýš ten večer s měsícem, když byste jinak nedovolila. Rámy už s rámařem vyberete.) Několik malých tu budu muset prodat, už asi 2 roky to slibuju!

S Libuní nyní ty mrazy pozdržely přestavbu, ale snad nejdéle 15. ho května by se tam mohlo, ostatně zatím do té světnice přistavené nemusíme – ani do ateliéru. S Julkou, jak Si budete přát, vše se vyřídí – bez Vás ovšem bychom tak si na ní nedokázali, musí myslet, že je pro Vás! – Ovšem budete musit svoliti, abych vše udržoval, – jsem neskonale povinnen a mít na to, jak vypadá budu taky. Posílat není potřeba nic. – Obrázky tedy zítra asi obdržíte. – Obtěžuji Vás tolik nerad, vzdávám předem díky nejvřelejší. Místo všeho bych psal raději něco jiného, nemusím říkat, ale držím se co nejvíce, abych Vás poslechl. Je to těžko neobvykle. Buďte zdráva a odpusťte, co chybuju, Paní života mého, líbá Vám oddaně ruce drahé nejuctivěji

F. K.

Ještě něco: Do takovéhle výstavy nemáme na tom máku a pasece rámy vhodné, namaluju do nich pak, jak tam přijedem, něco z Č. ráje⁵ a na obrazy koupím jiné, na výstavku bude větších potřeba. Večer velký by taky neškodilo nedat ale na ten Jste dala rám dobrý. I na tu menší zimu převklíknem.⁶ Na ty menší dobře prosím Vás račtě vyzkusit jak by se dělalo. Sklo neračte dávat. Ty na prodej pošlu dodatečně – ještě mokré.⁷

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000177. Dvojlist formátu 11,2 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Rok určen na základě zmínek o stěhování do Libuně, viz dopis č. 3, které proběhlo v červnu 1930.

² Chrudimka protéká blízko bývalého Kavánova domu ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

³ JUV, viz dopis č. 19. Jedná se patrně o obrazy na plánovanou výstavu Julius Mařák a jeho žáci v dubnu a květnu roku 1929.

⁴ První samostatná výstava obrazů Františka Kavána proběhla v Rubešově v Praze k jeho pětadesátým narozeninám v lednu roku 1931.

⁵ Tj. Českého ráje.

⁶ Tj. vyměníme rám.

---

⁷ Nedoschnuté obrazy bylo potřeba dodatečně po vybalení z beden dosušit.

56

Nejdražší Paní!

Píšu Vám při čekání v Pardubicích a o tom panu Hejhalovi¹ jsem poslal telegram proto, že před odjezdem jsem nemohl už mluvit se starostou, byl už pryč za úřední záležitostí. Chtěl jsem jen prozatím (než se dál dovím) abyste nepřipomínala závdavek, což možná bylo zbytečné sotva by ještě dával, on se nepřekalupuje Prohlíd vše dobře a chtěl vědět cenu ale já jen řek, na kolik nám přišlo, od oka asi 56 – toho se ovšem hrozil. Nic jsem nesmlouval, jen odkazoval na Vás. – Bylo by, myslím pozdě psát až přijedu večer domů a tu je schránka na snadě, na půl cestě do Prahy. Jedu z Libuně² už jsem nemoh vydržet se na to nepodívat, stavitel dávno nepsal. A tam jsem se hrozil – nebyl doma (čekal jsem na něho) a jak jsem posledně tam viděl je posud – Ale pak jsem se uklidnil dodělal pilně u Rovenska³ a s neděle se tam stěhuje – v Libuni začnou nahoře pořádně rozeberou tu střechu, ke kontraktu⁴ jdeme ve středu.

Sháněl taky přeložení své hypotéky na Rovenský barák – na který jsem se též podíval je to dost velké a ucházející má hotové. A v červnu se můžeme přestěhovat jistě do Lib.⁵ Nedovede Julka vařit, mohla by tam na konec hlídat – ale u nás ji taky spotřebujem. Je mně den ze dne pohnutlivě, když si pomyslím (a to je celý den i často půl noci) že tam budete, nechce se mně to věřit. Radši bych ani nepsal, abych něco nezkažil! Až přijedu domů promluví s Pujmanem,⁶ že je potřeba přidat a hned oznámím. Ten p. Hejhal¹ se nepřidá, je praktikus. A ovšem se pro něho nehodí, chce mít jen jednu světlici na letní pobyt a jinak mít pronajato po případě hospodskému, což by byla spekulace zlá, – jinak ale mu rozmlouvat nemohu. – Je to strašné, že Vám nemohu pořádně nic pořádného napsat – teď nemohu ani zapečetit. Co se tkne finančního, jsem jinak bez nesnází posud, neračte míti starosti žádných. Jen ráčíte-li býti zdráva nejdražší Pavlo, já jsem dost. Líbá Vám nejvřeji ručky nejuctivěji vždy oddaný

F.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000178. Dvojlist formátu 10,7 x 16,9 cm, psáno tužkou na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Hejhal, snad kupec na stavení ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

² Viz dopis č. 3.

³ Tj. Rovenska pod Troskami.

⁴ Tj. prodeji, k podpisu prodeje.

⁵ Tj. Libuně, viz. dopis č. 3.

⁶ Pujman, snad kupec na stavení ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

57

Nejdražší Paní!

Když jsem nesl na poštu psaní, dostal jsem cestou expres, poslal jsem Vám tedy narychlo doporučený lístek a psaní píšu znova. Račtě odpustiti bláznění, vždyť to má co dělat s Bohnicemi!¹ – Když do Prahy přijdu, jak neputovat za hvězdami srdce mého! – jak si je představím – musím. A hořím, jakmile shlednu Vaše písmo. V Turnově dokonce v Libuni² Vás vidět a jeti s Vámi po místech, kde jsem ještě nedávno byl tak zoufalý, je štěstí, kterého sotva si zasluhuji. – Kéž je pěkně k tomu abyste Č. ráj viděla v parádě, ovšem nejpěknější částí nepojedeme ani. Posoudíte, byla-li by zásobárna obrazová a na studie k velkým věcem. Vycházky a vyjíždky krásné těšil bych se tuze. O nadějích, kterými Jste srdce naplnila ani

nemluvě! na nic právo nemám, přijmu v pokoře co rozhodnete vždycky a všude – všeliké plány však samy se v hlavě rozvíjejí. Není jich potřeba, umínil jsem si i dodržím podřídit se rozumu Vašemu i vůli Vaší. Za pobytu Vašeho v Praze, když byste mě chtěla mít u Sebe, bych u Vás a když byste Si nepřála – (abych nekazil něco motáctvím svým³) nikoliv. Do okolí Prahy bych jezdil malovat a láká mě někde na Vltavě nad V. Prahou⁴ na pěkném místě u nádraží sehnat domek – laciný asi se 2 místnostmi (jednou, kdy by se mohlo malovat.) Někdy tam na pár dní zůstat, nebo se tam převlíkat a připravovat na malování v okolí. – Prahou nemohu tak zhaštrošený⁵ {i na zimní malování} táhnout. Třeba mně na takový domek z tohohle barce⁶ zbude. To jsou fantazie, ze kterých se vylíhly Štěchovice,⁷ ale vše snadno srovnáte dle Svého a nebudu odporovat. V zimě letos bych rád něco kalého⁸ udělal tady – jen ty dlouhé noci se steskem jsou tu zoufalé, snažně prosím, abyste mně lhůty {příjezdové} neráčila moc prodlužovati – síla má k malování z Vašich studánek se obcerstvuje, nemluví na plano. Že se ně do toho pletou tak slastné hubičky, že by člověk omdlel, Se diviti nebudete – co všecko nebeské vzpomínky semelou! Celé dny bych ruce vaše líbal, buďte zdráva, Paní jediná!

Váš navždy

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000179. Dvojlist formátu 11 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Psychiatrická léčebna v Praze Bohnicích, založená patrně roku 1909, společně s vídeňským ústavem to byl největší a nejmodernější obdobný ústav v Rakousku-Uhersku.

² Viz dopis č. 3.

³ Tj. svým nevhodným chováním.

⁴ Tj. patrně městská část Praha 5.

⁵ Tj. oblečený.

⁶ Tj. baráku, domu ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

⁷ Štěchovice, městys nacházející se v okrese Praha-Západ.

⁸ Tj. dobrého, kvalitního.

58

Vysocevážená Paní!

Nemám (a nebudu ani míti) opravdu slov, abych jen poněkud mohl poděkovati za laskavé přijetí a skvělé pohostinství Vaše – tím méně jsem si toho já – strašlivý ubožák! zasloužil – aniž kdy budu moci odvděčiti, neboť nemám ničeho než méněcenné mazby¹ své. Ovšem je vůle dobrá aspoň malinkou radost Vám způsobiti, nevím kdo by toho zaslouhoval více. (Ostatně slova která † Mistr² Váš promluvil o Vás už také mohla stačiti). Zkusím odvděčovat, ale je nutno, abyste ničím ani neráčila chtít odměňovati, nic bych jinak provésti nemohl. Mně bylo malování vším nežli jsem starou poznal pak jsem pro ni aspoň často – s nadšením se snažil něco kalého³ namalovat; teď jsem ale ztratil smysl všeho a zoufale se chytám, abych měl hvězdičku nějakou při malování – (musím říci všedně prosím za odpuštění) ostatně mně je těžko přiznávat!

S tím obrázkem udělám, co budu moci, ale jistě bych svedl lepší, kdybyste oň zájem míti ráčila. Tohle všecko jsem měl říci a ne teprve psát, jenže si před vámi milostivá Paní, těžko co rozmýšlet! Též jsem mohl přepnouti ten obrázek, – až se nahodí příležitost. A musím podruhé vše sám obstarat, aby se jen mohlo pověsiti. –

Je štěstí veliké, že právě ve Vašich rukou je shromážděn a zachráněn tak velký umělecký poklad jak † Mistr² s obrovskou znalostí rozhledem i styky dovedl sebrati ovšem i pomocí Vaší. A Jeho díla k tomu! ráčíte jednou vzpomenouti, že se podle zásluhy ocení!

Díky mnohé, že ráčila Jste mně dopřátí vidět, ale bojím se nenastudila-li Jste Se. Já hned zimu necítím, – nebožka⁴ říkala, že jsem Rybrcoul.⁵

Mistr Porš,⁶ nemýlím-li se, co nejvíce se dře těž na nějaký barák – v Hradci⁷ nebo Pardubicích a prorokuju, že naň za nedlouho míti bude.

Budu míti na paměti, vyplniti, co z malování by Vaším přáním bylo, ale s podmínkou, kterou jsem už uvedl. Sestra⁸ nejvřejeji děkuje a přeje všeho dobrého.

Zatím ruku líbá nejuctivěji vždy oddaný

Fr. Kaván

O dušičkách stěží bychom mohli přijít, zapomněl jsem, že letos nutno na hřbitovy 3.⁹

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000180. Dvojlist formátu 10,8 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. obrazy.

² Jan Šír, viz dopis č. 20.

³ Tj. dobrého, kvalitního.

⁴ Helena Kavánová, rozená Váňová, 10. srpen 1863 Lebeny u sv. Mikuláše v Uhrách – 9. červenec 1926 Polička, 20. srpna 1896 se provdala za F. Kavána, zemřela na selhání srdce.

⁵ Rybrcoul, tj. Krakonoš, bájný duch hor, který v různých podobách chrání pohoří Krkonoše.

⁶ Gustav Porš, 2. únor 1888 Chrudim – 2. květen 1955 Pardubice, krajinář a grafik, žák Václava Jansy, Vlaha Bukovace a Jana Preislera.

⁷ Tj. Hradec Králové.

⁸ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁹ Nelze určit přesně které tři hroby Kaván myslel, zda hroby členů rodiny či známých, přátel.

59

Vysocevážená Paní!

Obdržel jsem teď zprávu, že ty kopie mých obrázků¹ se dostaly k soudu a že mně to k dobrozdání pošlou, pročez Vás 30. ho již nevyruším. Teprve, až mě ráčíte laskavě pozvati Smilujte Se a neprotahujte lhůtu příliš, už nyní se mně stýská až běda Taky mě trápí, že jsem Vás rozčiloval nepatřičným jedením, snažně znova za odpuštění prosím i za trpělivé poučení děkuju. Tak jako se Vaše čarovně obratné ručky kmitají, mé pazoury se ovšem nikdy nebudou, před Vašima hvězdama mám pořádnou trému, že mně často jídlo vážne. A jak přivyknouti, když je za dlouho!

Líbá ty Vaše ruce zázračné nejuctivěji oddaný

F. K.

Z Turnova {5. ho} bych Vás nejspíš svezl autem do Libuně² i zpět, získalo by se času, abyste Se pohodlněji naobědvala v Turnově, – i více prohlídlo. Kdybyste raději jiný den jela, prosím Vás, napište.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000181. Dvojlist formátu 10,9 x 16,7 cm a list formátu 10,6 x 16,7 cm, psáno perem na straně 2 a 4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Kavánovy obrazy zejména s náměty zim vytvořené ve Vítanově a Svobodných Hamrech byly od dvacátých let falzovány, zvláště ale po roce 1931, kdy umělec v novém manželském svazku obnovil stálou výstavní činnost. Více v Michael Zachař: František Kaván, s. 168–169. Napodobeninám mistrových obrazů se poprvé významně věnoval Karel Vancl, 20. prosinec 1890 – 25. červenec 1975 Praha, v knize Padělky obrazů Františka Kavána, která vyšla v roce 1946.

² Viz dopis č. 3.

60

Nejdražší Paní!

Malování tu¹ tedy pomalu zanechávám bude třeba něco přebírat a bedny² spravovat. Vzpomínám na Vás ustavičně a děkuji nejsrdečněji za vše, co Jste mně tu prokázala – i za cesty sem podniknuté i myšlenky za mnou do této zapadliny¹ podniknuté i svou lásku k Vám tady se vyvíjející s nádherou a trápeními jak jsem dosud nepoznal. Já už bych tady ani malovat nemohl teď nevydržím pro stálý neklid ze přemýšlení o Vás! Je to doba popsitelná. Už bych bez Vás nebyl nic, je to strašné.

Ve dvoře tu bylo teď v jarní náladě nádherně, kytky krásně kvetou a vzduch báječný, i baráky kolem v kouzelném světle – takový jarní den tu stojí za měsíc jinde. A bývá to, že člověku se nejrásnější dělá co má opustit. Škoda, že tu pár chvil nejste, musím si Vás sem jen přimýšlet – tam ostatně možná též, bylo by veselé v těch 6 místnostech Na barák takto nespěchám, snad bych bez něho vystačil dobře – z jarního malování stále něco jest. Platy se smlouvou teprve obdržím posílal jsem jen úrok z těch 20 tisíc hypotéky. Majetkový převod je prý z těch osvobozených baráků též menší. Jednota výt. umělců³ mě přihlásila do Syndikátu⁴ příspěvek jsem zaplatil a už jsem v té cestě, kterou jsem jít nikdy nechtěl, tak se člověk mění! K vůli komu víte do všeho možného na svět k vůli Vám vlezu a vše podniknu. I nabídce toho pojištění se nebudu protivit, jen nyní ještě ponechám až vybrednu z platů všelikých. Toho půl baráku Si pak vzít musíte aspoň (ne kvůli placení dám Vám tu, co se z ní neplatí) Kouzelnice má! Mařenka⁵ se nyní obírá kozí rodinou. (samí kozílci). Bosák (Žoček)⁶ je u nich taky ustavičně. Kde pak my ho dáme ostříhat? Už vypadá legračně a chová se čím dál solidněji každému se líbí. Má to dobré, ránu tady posud nedostal. Nejvíce poslouchá Kmotru ale nikdy ho též neuhodila jen naň spustí kraval – má ho taky ráda Kozu možná též převezeme a tam opatříme k ní ještě jednu. Co pak asi se mnou se stane? Buďte mně milostivá

Paní nejdražší a nejsvůdnější vzývá Vás na smrt vždy oddaný Vás

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000182. Dvojlist formátu 11,4 x 17,5 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

² Bedny na přepravu obrazů.

³ JUV, viz dopis č. 19.

⁴ Patrně Syndikát výtvarníků československých, viz dopis č. 47.

⁵ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁶ Žoček, pes, viz dopis č. 18.

61

Vysocevážená Paní!

Vzdávám uctivé vřelé díky za laskavý dopis, mohu však přijeti teprve v úterý, k jedné hodině, neboť mám na berním úřadě v pondělí jednání, aby rozpletli, kdo co má vlastně platit s majitelem bývalým (koupil jsem tehdy jen tu louku a nikdy vlastně snad nebylo měřeno.) Sněhu je po kolena těžce se tím chodí autobusy nemohou jezdit a povozy se neseženou na brzo ani v Kamenici¹ každý potřebuje sám. V sobotu po poledni jsem obdržel, ještě se chumelilo hodně. (psaní z Kamenice¹ jdou jednou za den a zpět na saních) a těch několik slov vítal jako spasení, pro tu poslední chybnou zastávku byl jsem velmi každý den rozrušen a zatím možná ráčíte chystati něco zbytečně a nebude Vám milostivá Paní příjemno, že opět mám vyrušovati. Zdržím se však co nejméně a vynasnažím nekřápati² zbytečnosti! Zapomněl jsem tehdy též na vyrovnání špeditéra³ – jak bych byl mohl vzpomenout. S tím sněhem ovšem, je tu pěkné a trochu se rozmalovávám i těším se, že mému nejlepšímu srdéčku pěkné zimy udělám. Jak bych mohl dáti jinam když je mít ráčíte ráda, to by mně mohli slibovat

království nebeské. Dorazím na domek⁴ stejně z jiného asi za půl roku zůstanu-li trochu zdrav. Představuju si, jak na místa, kde mně bývalo smutno ráčíte se mnou – a ty vlasy na slunci ke světlým šatům v zahradě u Šteklů na Hrubé Skále (na skalní plošině nad propastí) nebo na jiných četných místech – a velmi mně to plete hlavu, až k slzám jen. Na úterek neračte ještě předem obstarávatí ničeho, je počasí všeliké, ale já se do P.⁵ dostanu, vyjdu dříve.

Nyní patrně na mně přijde pohroma s tím zařizováním Vaším nesmím vyrušovati až asi za měsíc patrně, ale co se trápiti napřed! Nezasluhuju nic rád Vás musí mít každý. Ustavičně Vás má hvězdo strážná vzývám, abyste při mně stála. – Jest jediný smysl života mého. Líbá Vaši sladkou ruku

F. K.

nejuctivěji oddaný

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000183. Dvojlist formátu 10,9 x 16,5 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. Trhové Kamenici, viz dopis č. 1.

² Tj. neříkati.

³ Špeditér, tj. speditér, zajišťuje přepravní výkony pro dopravní podniky.

⁴ Domek v Libuní, viz dopis č. 3.

⁵ P. tj. do Pardubic, viz dopis č. 8 nebo Prahy, viz dopis č. 1.

62

Nejdražší Paní!

Díky vřelé za psaníčko, nejlépe všecko starost odstranilo. Ano, učiním jistě jak dlouho budete Pavličko chtít, a uskuteční-li se, musíte prosím Vás nějak provéstí, abych ani nemohl z Vašeho majetku na nic nárok míti. Když budu šťasten, ještě pro Vás něco musí přibýti. A štěstí v lásce Vaší; často v noci rozsvítím, ležím klidně a o Vás uvažuju, máte-li mě ráda – na konec uznám, že ano – a to víte, co bych udělal, kdybych mohl – přijel hned. Spustila bys na mne tu nejsladší cudnou božskou nádheru? Spustila? Pavlo drahá, má vřele milovaná ženo, ano? – Líbám Tě celou, buď zdráva, má zlatá Hvězdo!

Chudák Žoček!¹ Jak jinak – v hlavě jen ta nádhera vězí. Odpuť, prosím Tě, všecko!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000184. Dvojlist formátu 10,9 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Žoček, pes, viz dopis č. 18.

63

Velevážená Paní!

Snažně prosím za odpuštění že musím psát velmi se mně zastesklo, ani nelze mnoho dělat. Jinak možno nebylo, sestře¹ zůstala po chřipce choroba břišní (jako mně zas tehdy nervová) a je z toho velmi slabá. K tomu přijdou teď na silnici cizí lidé (a dvůr bude otevřen kus plotu se bude pak přesazovati dál do vnitř a stromy se budou kácet) byla by tu s naším „majetkem“² sama. Kamarádka přijde ve středu nebo ve čtvrtek – já pak ve čtvrtek po deváté hodině dovolím vyrušiti Vás, milostpaní. Nejprve udělám Vaše plátna přebílená (též přivezu jedny malé Krkonoše a podle nich bych 1 udělal, ráčíte-li souhlasiti, až uvidíte. Snažně prosím, srdce mé, ponechávejte Si věci, co udělám nebo aspoň za to račte použití pro Sebe, kdo ví jak dlouho živ budu. Takto bych nic neodvděčil Kartoňáčky³ rovněž Se nerozpakuje přijmouti, neračte o tom pochybovati, že dávám z lásky, která už je – když Jste to tak ráčila

chtít vědět, větší nežli k nebožce⁴ byla. (ona mě však měla ráda tuze) – Ráčíte však věděti dobře, milostivá Paní Pavličko Šírová, kvůli nikomu jsem nedělal, co k vůli Vám a budu jen k vůli Vám i dále, Bůh Vás pro mne, nejdražší Přítelkyně, zachovej ode všeho zlého. Toužím každou chvíli! Líbá Vám zlaté ručky

nejuctivěji oddaný pro vždy

F. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000185. Dvojlist formátu 11 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1 a 3–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Ve Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

³ Kartoňáčky, tj. menší obrazy na kartonu.

⁴ Helena Kavánová, viz dopis č. 58.

64

Vysocevážená Paní!

Račte přijmouti, prosím, poslané obrázky bez rozpaků i děkování – je všecko k Vaším službám povždy, co člověk může. Menší jmenovitě za krásnou podušku, kterou ručinka Vaše možná ve chladu vyšívala pro mne. Uložím si na dobré místo tajné a budu chodit se z ní těšit. A tisíceré díky za krásná slova, kterých Jste mně ráčila mnoho pověděti; ani jsem se z jednoho nevzpamatoval, už přišlo ještě hezčí – a já se musím bohužel chovati zdrženlivě, nebo bych v důležité chvíli někde se prozradil – (jakož jsem si netroufal jméno Vaše mně posvátně opakovati a Vy Jste, milostpaní, ještě se příjmením mým ráčila opakovati – jak mně při tom bylo!) A tady teď zase vězet ve spoustě sněhu taková! – a ještě denně přibývá. Snažně za odpuštění prosím, že jsem u Vás tak ubohý z cesty byl, jel jsem den před tím – jednak, abych neměl zkaženo právě na 24. za druhé pak abych sehnal ten starý zimní. Nechtěl jsem ovšem říci, ale strvzenka, kterou jsem nechal v té nové vlastně skoro nové tašce, neušla bystrosti Vaší, pročež musím přiznati, že 23. jsem posílal v P.¹ na dráze. A dvě noci, nežli jsem k vám přišel, jsem vlastně víc probděl – rozrušením, srdce mé nejdražší, – jak u Vás dopadne. A s „oděním“ též snažně za odpuštění prosím, nebylo možno jinak minule, musím zavésti nějak jinak, abych toho mohl s sebou ještě více vzíti. Tu je obyčejně cesta zametena (krajina sibiřská je větrná) a vítr ostrý na smrt se bojím nyní nastuzení – moh bych mít s nemocí zmařeno asi dva měsíce zimního malování a bezpochyby Paní života svého ztratit! – Musil jsem poříditi lyže, už je nemožno jinak na malování. Kdyby se udělal hodný vítr, možná několik hodin musím sníh vyhazovat než by se mohlo vyléztí ze dvora, jistě by byl zarovnan celý. Ani bych se možná na určitý den nemohl dostatí k Vám, ale račte přece laskavě určití; – kdyby možno nebylo, nějak oznámím (a příjezd telegrafuju stejně.)

Za tu berní službu bude, myslím, nejlépe dáti ty břízky – a ničeho neračte litovati bude opět něco, – však budu hledět, abyste ráčila míti v zásobě. Sníh stále tady kazí venku malování, dělám ten pohled do dvora hlavně. A je mně po minulé výpravě, jako když mně rozpichuje srdce jehlou! Tak Jste po té nemoci zvláště byla krásná a tak sladké naděje {v budoucnost} slibovati ráčila, že by člověk musil býti z kamene, aby tomu na dlouho nepodleh! Je ve Vás opravdu kouzlo nevylicitelné, vládkyně mých dnů i snů – a ke všemu nutno se držeti v tajnosti. Na shledanou šťastnou! a račte odpustiti, co kde jsem provinil, je vždy jen ze spletenosti zamilované a té strašné zimy!

Líbá nežnou ruku nejuctivěji vždy oddaný

F. K

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000186. Dvojlist formátu 11 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ P., tj. v Pardubicích, viz dopis č. 8 nebo v Praze, viz dopis č. 1.

65

Vysocevážená Paní!

Právě jsem poslal a psaní je uvnitř, jen jsem zapomněl mnohé věci jako na př. snažně prositi, abyste mně dárky neráčila sháněti, stejně jakživ co ráčila Jste mně prokázati neodvděčím nestačím a sotva víc Vám milostivá Paní budu moci býti oddán stejně nežli jsem – nedovedu si představití. A co je obrázek nějaký?! Račte bez rozpaků přijmouti, já na nic právo proto si dělat nebudu, všecko je na Vás. O těch obrazech Mařenka¹ psát bude. Stále přemýšlím, jak Jste se ptala – že potřebuji Vás hned v Hamrech.² Kdyby tak bylo možno nic na světě nebylo by báječnějšího ale bohužel bych Vás ztratil jistě. Zdá se mně že stále něco ráčíte luštití – co pak asi bude a zkoumáte při tom, možno-li se na mne spolehnout – podívejte Se jen na prstýnek, hvězdo má tmavá – která Jste Se rozsvětla pro mne – Buďte co nejlépe zdráva a vzpomeňte

Ruku milosrdnou a {uměleckou} líbá
nejuctivěji oddaný
F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000187. Dvojlist formátu 11,1 x 17 cm, psáno tužkou na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 65.

² Tj. Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

66

Vysocevážená Paní!

Na ty 2 zimy jsem pana řiditele Jindru¹ neposlal – to bylo od minula (se svolením Vaším laskavým) a když nyní dostal odpověď, – že stůňu a nic nemám. Určovali jsme pro p. řiditele z elektrárny, já to pro něho sehnal ve světě (ten Slanský) a nevím, dokázal-li bych už tak hned. Strašně bych byl ráda, kdybyste přijmouti ráčila sama, nechce-li pan řiditel z elektrárny – teď jsem už byl venku malovat a pan řiditel Jindra¹ může brzo mít. Ovšem staniž se vždy vůle Vaše, když byste Si ráčila přátí Vy, milostivá Paní a co by zaň dal, račte laskavě na střevice i závdavek na ateliér upotřebiti. Jinak mám – barev i všeho dost – oslavu uzdravení jsem koupil. Bylo mně sladkobolně, když jsem zase venku maloval a najednou s velkou jasností se mně vybavilo, jak jdu s Vámi po ulici v Pardubicích – až jsem se na pravo ohlídl! Bože můj! a kdo ví, uvidím-li Vás kdy!

Toužebně Vám ruce líbá Váš neuctivěji vždy oddaný
F. K.

Nyní jsem psát musil

A vůbec milostivá Paní! proč vlastně bychom nemohli panu řiditeli elektrárny ten starý zimní věnovat?! Vždyť myslím i † Mistrovi² mnohé dobré služby prokázal a v těch výstavních atd. záležitostech prokázati může a vždyť mám ho rád s tím nadšením pro umění – a velkou dobrotou srdce k ubohým umělcům hlavně, – není takových mnoho. Nemluví pro nějakou svou Kuňku,³ to všecko – nemohu psáti dál –

Proto jsem taky ve světě a už už bych byl Vám milostivá Paní, přímo řekl tehdy, kdybych se nebál. Mně přece obrázek nic není, – dostane-li se na své místo dobré, nevzpomenu víckrát a mám klid to jen když na dolním místě není. Kdybyste s tím ráčila souhlasiti, račtě připsati věnování: věnuje za zlaté srdce k ubohým umělcům {nebo někdy připíšu.} – Teď teda ať je se mnou jak chce – Možná, že {(ale[?] letět)} se svezu ke Kuněticům⁴ za to a p. řid. Jindrovi¹ bych něco udělal

Vše ve Vašich rukou

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000188. Dvojlist formátu 10,7 x 16,7 cm a list formátu 9,5 x 10,7 cm, psáno perem na straně 2–3 a 1–2, papír linkovaný, nedatováno

¹ Jan Jindra, státní ředitel ve Vysokém Mýtě, viz dopis č. 14.

² Jan Šír, viz pozn. č. 20.

³ Kunětická Hora, viz dopis č. 46.

⁴ Kunětice, obec u Pardubic.

67

Nejdražší Paní!

Odpusťte, prosím Vás, že tam ještě najdete psaní nějaká – člověk měl zlou hlavu? V Pardubicích, kdybych byl věděl, mohl jsem se s Vámi setkat, byl jsem Tam jak přijel druhý rychlík (9.40) a viděl lidi od něho vycházet, jenže jsem všechny nesledoval. Jaký nešťastný den! Autobus též přijel pozdě po vlaku ve Hlinsku! Za výpravu Vaši, která hlavně mě uzdravila – i vše při tom prokázané – nejvřelejší díky. Zkoumal jsem peřinu, co Vám nedělala dobře – je to načpělé tím, že sušilo se teď v pokoji při mnohém topení více olejových obrázků, páchne makovým olejem. – Mne Jste uzdravila v pravý čas, nešťastnými okolnostmi jsem o Vás nevěděl a už byl blízek zbláznění – (z luxu¹ cestu přes Prahu dvakrát bych nedělal {není možná přečkat, abych už byl v Nuslích!²}), Ty návaly do hlavy až člověk zůstával hluchý, byly právě nervové a od srdce. V týle mně ovšem rheuma³ sedí, taky se tím může krev prodíratí nesnadněji ale hlavní je, když myslím, že Vás ztratím. Pro žvást o Julce též jsem měl zle (a teď i od Mařenky⁴ zvěděl, že bylo, proč. Ale vůbec bylo jen takové pošvádlení, jak milenci provádějí. Jak Jste ráčila povídat, že nic neřeknete a odejdete nadobro, bez rozmyslu jsem žvástnul že si vezmu Julku teda (nemyslil jsem hned teď.) A není možno, abyste mě tak špatně znala – že vůbec nemohu za nic na světě jinou chtít, natož Julku ke všemu. Ale odpusťte, srdce drahé, neměl jsem říkat ani to, těžce jsem odpykal. Sotva bych bez Vás dokázal zůstatí na živu! Ale před tím snad ne jednou jsem se slavně zavazoval, kdykoli a kdekoli si Vás vzít, a nic nemítí proti volnosti Vaší i zavazují se ještě jednou (vždyť nyní Vás též vidím za dlouho) a snažně prosím račte odpustiti, dám si už pozor strašný – napravíte mě ve všem. Ostatní je jako nic – tam se bude malovat dobře (a teď finančně překonáno – za týden možná vše mít budu – i na stěhování (a na ten nábytek Vám zrovna dám též). Neračte snažně prosím staré obrázky zvláště ne pro mne prodávat – vše bude stačující při malých – v Č. ráji Se o nic nebojte

Ruku líbá vroucně

F. K.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000189. Dvojlist formátu 11,1 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. z luxusu.

² Byt Pavly Šírové v Praze, viz dopis č. 1.

³ Tj. revma.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

Vysocevážená Paní!

Snažně prosím za odpuštění, že jsem Vám teď opět poslal smutné těžké psaní, které jsem poslat nechtěl, ale v tom rozruchu po příchodu bratrově¹ jsem maně udělal – víckrát se nestane, abych takové vypravil.

To po nemoci zbyla citlivost – a stýská se po Vás, milostpaní – i člověk slabý. Měníti nechci nic, když budete ke mně milostiva, měl jsem velký strach, že neráčíte Se slitovati. Rád bych Vám ještě mnoho namaloval krásného nyní především na ta plátna po Mistrovi,² až na to bude čas (vzpomínám 28. výročního dne³ Jeho)

Přeji, abyste byla zdráva a snažně prosím, abyste na mně nezapomněla.

Ruce líbá nejuctivěji provždy Váš věrný

F. K.

Začnu chodit ven a doma mám nakresleno to velké plátno.

A tuze prosím o velkou milost: ty dopisy poslední doby, {asi od toho co jsem se dotazoval jestli byste ráčila jeti do Hamrů} neráčila-li Jste jej spáliti, spalte vesměs. je z horečného blouznění mnoho, jak kdy byly záchvaty do hlavy. Stejně není zdrávo ani číst a uděláte mně velké dobrodinní, nedostane se někdy na veřejnost. Na velké štěstí jsem teď docela osvobozen. Zůstala jen veliká láska, kterou však skryju co nejvíce, abych Vás ušetřil

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000190. Dvojlist formátu 10,7 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Jan (Honziček) Kaván, bratra akademického malíře F. Kavána.

² Jan Šír, viz pozn. č. 20.

³ Jan Šír zemřel 28. února 1928.

Vysocevážená Paní!

Domů jsem se dostal šťastně a nic se mně tou cestou nezhoršilo, až ostrý vítr a mnoho sněhu – ale Vaším rozluštěním všeho rozporu jsem byl velmi posílen. Tam se mně s tím obrazem dohromady, přiznám se – k uvěření všemu srovnati nechtělo člověk je zvyklý, že si nic nezaslouží; a ráno? zářila Jste takovým něžným výrazem, že jsem byl spleten, ani nevěděl, co dělám Ráčíte býti neobyčejná žena ve všem, stydím se za sebe, nelze ani vysloviti! má uzdravitelko a spasitelko, jen co Se člověka dotknete nebo naň pohlednete. Ani bych neměl křížiti Vaši cestu, ale teď Vás mám zas tisíckrát radši, je všecko marné. Od návratu píšu psaní za psaním {aby nevypadalo bláznivé a nejbláznivější je poslední} a zas se bojím zkazit vše, obrázky 3 jsem chystal, chtěl poslat, ráčíte míti tady, nechtěl jsem proti zákazu, – chci se rozběhnout k Vám – ale teď už se dovedu opanovati, na nic jiného nemám myšlenku, než opakuju si všecko o Vás, kdyby bylo s tou hlavou jako tuhle, nevím, jak by dopadlo! A tak zatím račte přijmouti mé nejvřelejší díky za obětavou pohostinnost a trpělivost se mnou i za ta dvě skromná dobrodiní nejnovější. Račte vše se mnou podle vůle Svě svrchovaní učiniti, budu jen poslouchat, jak vždycky říkám, na jiného nejsem. (mimo trochu malování {i lásky bláznivé} – a věrnosti taky, srdce mé nejdražší.) Bojím se mnoho psát, abych zbytečně nekazil (ale píšu aspoň v noci, na neděli, právě ráčíte ty tmavé diamanty bděním trápati! dobře bude-li tomu konec.)

Velmi prosím, abyste Si ráčila na můj účet k té zimě velké {dát} udělati rám a bednu, já jsem měl stejně úmysl. A přihlásím ještě na Mařákovu výstavu.¹ Až budou vracet, už budete v Praze,² do Litomyšle by se posílalo v červnu až. Velké plátno Si musíte ovšem vzít na

dojemnou upomínku velkou, ať udělám kde udělám i ty zimní – a co budu moci, všechno, neboť nyní teprve jsem strašně Váš, – nevím, jak tím budete potěšena)

Když ráčíte pak míti vhodno a možno, do atelieru přijedu i držet se³ tam správně budu. Kež jsem co nejvíce zdrav, abych mohl vše vyplniti. A zůstaňte zdráva hlavně Vy, milostivá spasitelko, Hvězdo, která září stále na mne, jenže někdy jsem osleplý zbytečným trápením – ruce nejdražší které bych co nejčastěji chtěl líbat! Kež se všechno i Vám vyplní

Nejuctivěji pro vždy oddán
Fr. Kaván

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000191. Dvojlist formátu 10,4 x 17 cm, psáno perem na straně 1–4, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Výstava JUV: Julius Mařák a jeho žáci, viz. dopis č. 30.

² Byt Pavly Šírové v Praze, viz dopis č. 1.

³ Tj. chovat se.

70

Vysocevážená Paní!

Sestra¹ psala stran těch obrazů do Brna² a Vaši adresu tam udala – abyste tedy o tom ráčila věděti – kdyby někdo přijel.

Já jsem teď byl dosti těžce nemocen na hlavu – prý z nastuzení na těch děsných mrazech – horečky s blouzněním atd. – pomohlo velké pocení. Nebylo mně dobře už před tím, vydržím dlouho přechodit tak myslím, že jistě to hrozné nedorozumění i zastávku osudnou v P.³ jsem provedl s tou poruchou myslí jinak nemohu pochopiti (i Vám milostivá Paní bylo nápadno, že bych tak bez rozumu jednal – připadá mně jako děsný sen zvláště ty sklopené Vaše oči – hněvem na mne. Račte odpustiti, prosím snažně nebyla v tom moje vina velká. Též náhoda moc zavinila. (do M. [?] jsem šel více za jinými důležitostmi – jako jeden obraz co chci míti na výstavě (Mař. Školy)⁴ a ten list jsem několikrát na něco potřeboval. Též jsem hodlal jen dole v krámě se optat narychlo Slečny, ráčila-li Jste odjeti. Hlas Váš nahoře jsem vlastně nepoznával, byl nachlazený – až už nemohl {jsem} ani jinak)

Teď jsem se ze všeho probral a vzpamatoval, takže, až ráčíte uznati za vhodno a možno, bez obavy mě do atelieru přijmouti můžete budu se jistě držeti bezvadně, však jsem stejně nejmenšího neprozradil, sestře teprve ne!⁵ – Zima se však myslím prodlouží – šel bych dle toho jak ráčíte laskavě oznámiti, kdykoli později Vše chci udělat a vždycky!

Do pavillonu jsem pro rozrušení nechtěl; ale býval jsem na všech skoro výstavách, pamatuju. Zimních⁶ mám 20, ještě však musím připravovat (venku na těch velkých mrazech dále nesmím, je strašné a s takovou poruchou jsem sám nebyl mnozí tak měli ze mrazů) V nějaké jarní též doufám, tak by snad stačilo. Zimní,⁶ až uschnou, to však bude déle trvati, pošlu k Vám, abyste ráčila míti jisté. Teď jsem jako znovu zrozen – třeba k novému trápení, když rozvažuju nadělané spousty a jak jsem proti Vám, milostpaní, mnoho chyboval i srdce si odcizoval: teď jasně vidím a chápu Vás. Po těch děsných dnes jsem ovšem ještě více Váš! Bože, jaké krásné čisté chvíle jsem s Vámi strávil! Jak pak se nezamilovat na smrt! Nebe Vám za vše žehnej. Jen do toho nemělo přijíti to mé zimní dravectví kterým jsem chtěl získávati domov pro Vás. a místo toho ztratil snad Vás, to taky je děsné pomyšlení. Místo bráti s pokorou krásu jak duše je schopna jsem se jako dravec rval až mě to sprážilo a přestal chápati v srdce Vaše s tím Teď jsem se probudil ovšem, ale jaké spousty! – S tím Slečniným prstýnkem jsem nic nemyslel než že Jste při stěhování věcí někde zatím ráčila navléci na prst, kdysi Jste ráčila říkati, že ráčíte míti dost i starožitných.

S těma 2 roky, (jak sama ráčila Jste určovati) jsem smýšlel tak jen svalovati, když napřed bych mohl dáti Vám buď barák nebo aspoň půlku nebo obnos větší a ovšem dávati pak

ještě, co ráčila byste potřebovat ne jen tak beze všeho, proto jsem říkal že přizískám jen je hrozné že tak naspěch mě to zmátlo. Taky pro ten smutek zdejší přímo zoufalý. Ale byl bych v tom snadno zas, račte snažně prosím odpustiti: také Jste Se tam ráčila dostati do zlé doby vzpomínám časně i pozdě. Přeju, abyste vydržela zdráva a někdy na mne ráčila beze hněvu vzpomenout.

Kdyby bylo jako dříve, lil bych na své trápení pivo a brzo se ovšem dorazil, ale kvůli Vám jsem odvyk – na nejmenší míru nebo často mnoho dní nevzpomenu. V ledačem Jste mě ráčila polepšiti, přijměte někdy, co vděčnost a láska (třeba nerozumná!) Vám podává. Blahořečím Vám, dej Vám nebe štěstí. Ruce líbá nejuctivěji oddaný

F. K.

Musím psát všelijak, Mařenka¹ stále se míhá všude, tak odpustění prosím.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000192. Tři listy formátu 10,5 x 17 cm, psáno perem na straně 1–6, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Patrně příprava na Kavánovu samostatnou výstavu v Brně v roce 1931.

³ P., tj. v Pardubicích, viz pozn. č. 8.

⁴ Výstava JUV: Julius Mařák a jeho žáci, viz dopis č. 30.

⁵ Patrně o svatbě, spíše zasnubách.

⁶ Tj. obrazů se zimním námětem.

71

Nejdražší Paní!

Poslední dopis jsem musil donést k autobusu (v neděli) – napsal jsem za ustavičného vytrhování. Tak třeba jsem pochybil slovo nějaké, neračte na to bráti přísné měřítko ani na tento (z cesty nutné) Doma, když ve dne jsem v malování a s očima na ostrém větru, se při petrolejce večír bídne píše. Do spolku se dám právě zapsat,¹ a když něco budou mně chtít vystavit, račte Si tam dáti Svě věci staré jako soukromý majetek (nebo Si prodejte – jak uznáte, ale chyba by byla teď lidem házet²)

Nechumelí-li se, třebas i nějaký obrázek co by se tam moh dát, přidělám Rámky bych nerad ovšem Vás nechal kupovat, ale patrně mně na ně v tyhle časy <časy> stěhovací nezbude. – Jestli budu muset jít ke kontraktu³ brzo, bylo by možno předat Vám – bez pohoršení veřejnosti! půlku zatím, když „nezměníte stav“ totiž. Platit bych Vás nenechal nic! Jak mám provést? Učiním pak, co jen budu moci, nesebere-li mě to zkrátka. Ten přetlak zrovna nemyslím, (je mně nyní lépe než kdykoli! bývalo) ale bez Vás, nejdražší Srdce, by dopadlo zle! Každý den mám teskné chvíle, ani pospěch při malování na ledě mě nepřinese zapomnění. Vzpomeňte na mne Pavlinko, Ženo v světě jediná, líbá Vám oddaně ruce drahé

F. K.

Dvojlist formátu 11 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ JUV, viz dopis č. 19.

² Tj. levně prodávat.

³ Tj. ke smlouvě.

72

Vysocevážená Paní!

Odpustění prosím – je mně již hrozno zase psát! ale počasí bývá děsné, sněhu mnoho, opravdu se nelze někdy ničím do Hlinska dostat, v tom případě bych poslal poštou. Přijedu-li

24. Tedy, prosím uctivě v 11 hodin dopol. {přijdu} – V balíku by byly Vaše obrázky, zvláště zabalené a s upomínkou na 7/,- v obálce za napnutým plátnem ten prstýnek co měla žena ode mne, málo však nosila.

Račte prosím ode mne – nyní pro mne jediná! přijmouti, dávám, protože právě bylo cenné pro mne, račte Si uložiti – mám krásnou naději, že se mně jednou vrátí – s nejdražší teď ve světě rukou, od které vše je tak krásné a milé. A račťe přijmouti proto, že to posílám se slibem věrnosti a čestným slovem, že kdykoli a kdekoli Si přáti budete, s Vámi se dám, milostpaní, oddati dle přísliby – i tehdy kdybyste byla (nedej Bože – a nedá!) co nejubožší.

Obrázky jarní jsou na připomínku, že mám velkou touhu spatřit, jak na Vaše vlasy svítí slunce, a jak na ně padají ze stromů květy – možná, že se mně nevyplní. Naději na život s Vámi, snažně prosím, mně neračte bráti, neměl bych už vůbec nic a stejně třeba nedočkám Smyšlení mé je dobré a ke všemu pro Vás jsem ochoten. Ve psaní na rychlo a v návalu horečky úzkostlivé (jak jsem též měl když jsem posledně z P.¹ přijel) někdy člověk dobře nevyjádří, vidí strašné, jak jsem se na příklad přímo děsil, že takový strejc jako já má Vám milostpaní dělati ostudu – opravdu bych se byl rád ztratil, ale horečka přejde a láska k Vám přemůže všecko.

Pro p. řiditele jsem novým zimním vyrazil starší, – lepší též, byl bych ovšem rád kdyby zůstalo Vám {ovšem věnováním to bych připsal pak} je to sníh pozdní – a přec kus malování (na ten případ je tam i loňský obrázek též) draho mu prosím neračte počítati – a namaluju mu později ještě všelico, když má tak rád. Kuňku² pro pardubický účel ale dělat nemíním – kvůli tomu, aby mně strana modernomalířská nevyčítala, že jsem se tam dostal neprávem a zadem; když udělám, jakože s tím zaměřením plán mám – bude pro Vás! i jiné, co ráčila Jste mně tam uložiti, udělám – Přijel bych, kdyby nyní nešlo, 19. února <v pondělí> {úterý} o 1. hodině, když budete mítí dříve nával práce; jak vydržím, nevím psát též tolik nevím – dokážu-li

Přeju Vám milostivá Paní mnoho zdraví a štěstí v podniku a sobě taky něco!

Ruku líbá nejuctivěji oddaný

Fr. Kaván

Věnované snažně prosím si ponechte, nebudou takové

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000194. Dvojlist formátu 10,4 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. Pardubic, viz dopis č. 8.

² Tj. hrad Kunětickou Horu.

Nejdražší Paní!

Posílám obrázky za tam ty prodané, ale pro mne Se prosím Vás snažně, o staré nepřipravujte, vytrískám¹ se novými. – Mám příležitost poslati s nimi peníze na ten nábytek Váš – 2 tisíce, jak Jste posledně ráčila říkat – bude-li dražší, pak dodatečně. Raději ať jsou u Vás dříve, aby nebylo pokušení stavitelské, něco za ně zkaziti na libušském baráku² ráčíte Si pak dle Svého dáti udělat od jiného mistra. Rovenský barák jsem viděl, 4 místnosti, budou teď dávat okna ale tak na holo by Vás sotva těšil. Jsem nyní zcela v pořádku, až na to rheuma³ za krkem – jak se točí hlavou při malování. Na lázně snad by potřeba nebylo. Co mě postihlo tuhle, jen duševní a nervové bylo, možná i z trápení všelikého. Těžko ráčíte posouditi, co jsem vydržel a přece po celou zimu nezastonal, zatím co lidi marodili a leželi. Kromě cest do světa – skoro den co den jsem se vlekl v těžkém kvádru – a s dosti těžkými potřebami strašnými cestami (do kterých Jste tu též jistě na kousek padla, a bylo vyschlejší) já většinou všade po ledě nebo míchaně s blátem. Při malování jsem vždy stál s těžkou škatulí na sobě pověšenou⁴ (jinak valně {v zimě} nelze, jsem zkušený všeho) Časně jsem vstával, pozdě

chodil spát (i nespát mnoho, když lezlo zlé do hlavy) Mezi dnem si neleh ani neses skoro. K tomu starosti o Libuň⁵ – a úzkosti lásky, ty Jste snad na mně též viděla (odpusťte mně zlatá Pavličko, je mně vše vhod, co uděláte, a na nic si nároky nedělám, ale nutno přiznat, že do hlavy zlé někdy jest, chvíli naděje, chvíli beznaděje, silné chlapy by to porazilo, jak by ne mě (upříti snad nelze, že Vás rád mám a ne málo!)

Ale já bez nemoci pro záchranu mnoho udělal, nechlubím se – jen co tak je zřejmo Račte jen býti v tom ohledu bez starosti o mne.

Musím psát honem, aby běželo a to víte s vyrušováním, kmotra. Mařenka⁶ a jeden malíř grafik se švakrovou snad je toho dost. Pročež račte odpustiti kdyby nebylo něco dobře. Ruce Vám nejvroucněji s díky líbá, nade vše drahá Pavlino, Váš nejuctivěji navždy oddaný

F. K

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000195. Dvojlist formátu 11,2 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. finančně se vzchopím.

² Libuň, viz dopis č. 3.

³ Tj. revma.

⁴ Tzv. šelmosmrt, tj. „šikovný pultík zavěšený přes rameno,“ pojem malíře Bohuslava Dvořáka.

⁵ Viz dopis č. 3.

⁶ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

4.2 Období 1930 – 1941, po svatbě

74

/6. 6. 1930, Trhová Kamenice¹/

Nejdražší Pavlo!

S listem bude snad potřeba na faru a dát tam ještě vyhotovit náš snubní list a pak s tím obojím na úřad. Chtěl jsem Ti toho mnoho při tom napsat – aspoň se písemně se svým Štěstím největším pomazlit. jsem nanejvýš na polo blázen! ale zas nemohu, starosta tu s tím byl večer a ještě jiní, usnul jsem u lampy a ráno než jsem se mohl dát do psaní, přišel ten, co má nám dávat do pořádku bedny, musil jsem shánět a ukazovat bedny i vyhledávat víka. do toho pak deputace Sokola² zvát na neděli na Slet³ {Hlinsko}. (A za ten obrázek {poděkovat}, co jsem jim musil dát do sletové tomboly, odpusť prosím Tě, to už víš že jinak nejde {je to Sokol²}, nebožtík Mistr Šír⁴ taky musil na takové národní účely {dát}. Při tom to zas obyčejně přinese, když lidi vidí, objednávek třeba mnoho, je jako reklama tady. Ten pán co jsem Ti o něm říkal, tu ještě nebyl, on je taky ve sletovém výboru, ale jistě brzo přijde. A co to píšu, přijel taky [...] na slet³ jeden pan řiditel z Vídně (pochází ze Hlinska ale bude tu teď krátce ten chce něco až budu v Č. ráji, má to tam procestováno a je pro to nadšen zdržel mě dobrou hodinu a já už mám hlavu spletenou a musím se psaním.) Tak mně prosím Teď odpusť a nehněvej se ani, vzpomeneš-li Si na něco ze smutných zkušeností se mnou, vzpomeň {rovněž}, že jsem prožil na světě taky ledaco horšího a taky podřel hodně malování a mám Tě rád poněkud víc než rozumu je zdrávo. Líbám Ti ruce a vše co mohu, má Krásko neocenitelná a nezasloužená mně souzená, buď zdráva a spi sladce. Na vždy Tvůj

Franta.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000196. List formátu 16 x 20,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír nelinkovaný, částečně datováno.

¹ Viz dopis č. 1.

² Sokol, občanské sdružení jehož členové se dobrovolně věnují sportům, pohybovým aktivitám v oddílech sokolské všestrannosti a kulturní činnosti, především ve folklorních a loutkářských souborech.

³ Slet, tj. hromadné tělovýchovné vystoupení pořádané Sokolem.

⁴ Jan Šír, viz dopis č. 20.

75

/12. 6. 1930, Turnov/

Nejdražší Pavlo!

V Libuni¹ jsem se trochu potěšil Malíř z Rovenska² tam právě byl a do pondělka bude mít vymalováno jistě – a několik pažení u dveří též bude hned natřeno Konečně teda asi 20. ho tam můžeš býti. Víš, děvče mé jediné, že to tam bude dost pěkné? všelico praktického – a dost světla A teprve uděláme zahrádku Teď je vše zarostlé, pro kozu na začátek dobré. Tam nic Pavlo zlatá nevědí já musel stavitele uvědomiti o oddavkách kvůli rešpektu (ovšem Svému) říkal jen, je-li to ta co tam byla; jináč nikdo nezavadil, ale Libuň se pohne, až uvidí nádhernou Paní Kavánovou!³ Já bych připlaval za tebou nejdéle kolem 25. – snad. Chtěl jsem se pustit do Prahy – z radosti jak v tom kraji budeš pro mne bohyní, jináč by mně byl lhostejný nadobro. Kraj krásný. Odpusť mně chlapovi bláznivému jak jsem se o to namáhal pro Tebe ovšem není nic, ale dá se tam odpočinout budeme dělat vše možné pro Tebe, to se podíváš, (Mařenka⁴ se tam taky těší) Králíci tam nejsou a vůbec tvor žádný nemoh by. on je pryč dávno – ale pořídí se co uznáš. Líbá Tě nekonečně Tvůj starý bláznivý

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000197. Dvojlist formátu 10,9 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánová, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3, přízemí.

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. Rovensko pod Troskami.

³ F. Kaván a Pavla Šírová uzavřeli 31. května sňatek.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

76

/1930/

Nejdražší Pavličko!

Prosím Tě, odpusť, že jsem tužkou naškrábal ten dopis, jiného nebylo po ruce ani nebylo kde kale¹ napsat a chtěl jsem, aby ještě běželo. Já jsem nyní úzkostlivý abych Tě něčím nehněval, třesu se, abych Tě neztratil – teprve ještě víc Tě mám rád než dříve, nevím kam to povede se mnou! Vrátil jsem se obratem a všemožně budu hledět urychlit, abych se tam brzo octnul. Kdybys dřív než já Se tam dostala, pošli telegram. Na tu verandu cihly ještě tam nechal, kdybys přece ji chtěla. třeba trochu jinak – on tam v Libuni² teď taky začíná stavět Sokolovnu, upotřebil by, kdyby k tomu pro nás nedošlo. Nakonec jsou teď pěkné betonové schody a v pokoji nahoře zatím nechal rolety (kdybychom chtěli převzít) jsou taky patrně od Dittrichů³ – z Pardubic říkal – jen už jméno nepamatoval. Vedle starého ten pokoj nový rohový ti je světlý báječně, tam by se Ti možná líbilo nejvíc. Až ještě jednotlivosti v baráku dle Svého zřídíš, snad Tě tam těšiti trochu bude. Byl bych strašně rád! Škoda že tu nemám aspoň ty Tvé ručky rozkošné, nejkrásnější měsíc jako voda uteče a s ním nenávratně tolik ztracených políbení závrtných I malování krásného! Tam je vlčího máku! janovec už dokvétá, hloh pryč, i šípkové krásné keře brzo. a napřesrok než zas vše pokvete! Jen kdyby mě Pánbůh teď zachoval, když mám Tebe – nebo abych o Tebe nepřišel, ani nemohu pomyslit!

Budeš-li ty 2 českorájské⁴ posílat, což raději neděl tak jen, prosím Tě, jako soukromý majetek. Já sic na ta místa přijdu zas ale takové třeba nebude.

Buď zdráva a veselá nejdražší Ženo pod sluncem všechno pro Tebe jen Se na mne nehněvej [...]

Líbá Ti ručky nejvzácnější Tvůj pro vždy

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000198. Dvojlist formátu 11 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno.

¹ Tj. dobře, kvalitně.

² Viz dopis č. 3.

³ František Dittrich, 1880–1962, majitel firmy „Výroba roletových záclon,“ ve Smilově ulici čp. 347 v Pardubicích, syn zakladatele Františka Dittricha, za okupace firma vyráběla ze silného černého papíru zatmění do oken.

⁴ Tj. 2 obrazy s tematikou Českého ráje.

77

/22. říjen 1931, Lomnice nad Popelkou/

Nejdražší Ženo!

V Lomnici je v pořádku. jen pár krejcarů to stálo. Tak, Se kvůli tomu nemusíš sem nastuzovat. (v Lomnici byla ledovatka, jako v zimě, a Tábor ve sněhu. Přijedu, jak Si budeš přát Libá Ti ruce Tvůj

Franta.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000199. Pohled „Prachovské skály – V císařské chodbě“ formátu 8,7 x 14,2 cm, psáno perem, částečně datováno.

78

23. 10. 1931

Nejdražší Ženo!

Vzpomínáme¹ na Tebe ustavičně, jak Ti je na té výpravě. Starost bych jinak neměl, kdyby nebylo tak ostro – a ve vlaku zas obyčejně horko, tak se člověk nastudí snadno. Tábor byl ve sněhu jako v zimě. Já jsem podnikl výmazní výpravu – když jsme to dostali i myslil jsem že jsou to ty daně, že jen spleť 15 000 za 1500. V neděli byl ten pohřeb p. řid. Knížka a Mařenka² tam mluvila s pí. Matouškovou napadlo ji zvědět něco bližšího při tom a on sem pak přišel, ale bylo pro jistotu {dobré} – dovědel jsem se, že ty daně jsou zaplacený; povolali ho tam – a neměl ani vlastně platit, bylo vyrovnáno, jen nám to hodili do knih bez přesvědčování! A na těch 15 tisíc běželo jen o výmaz.³ Říkal, že tam půjde, ale já jsem se radš chtěl přesvědčit. Byl ale jarmark a mnoho lidí po ouřadech, tak jsem zarazil k p. notáři a dal nějakých 7 či 8 koňúr⁴ tomu řiditýlkovi a na mou věru, měl od toho zaplacený p. Matoušek taky, což se mně doma nechtělo věřit. Nemoh jsem teda, odpust', inštrukci Tvou vyplnit (abych s ním nemluvil) nešlo, jinak. Tak teď už brzo dostaneš odevzdací listinu na ten kontrakt.⁵

Podzimní obraz s těmi břízami jsem už taky odevzdal do Tvého pokoje – byl dosti nesnadný a mizerného světla mnoho. Ale nezkalil jsem snad, vypadá solidně. Půl dne jsem byl taky u Rovenska⁶ na obyčejném obrázku s posledním listím A nyní budu začínat zimní (zbývají podle rozpočtu zimní 4) to snad udělám Opravovat jsem ovšem nemoh zatím nic. Pak asi 25 malých bych rád pořídil. Na zasněžený Tábor jsem instrumenty měl ale bylo to hned pryč. Zvěř⁷ se neobyčejně zažírá⁸ patrně před velkou zimou, Kočuka⁹ už je širší než delší a Kútisko¹⁰ též roste, vyleze všude i zná barák jako stará Kočka, Zahradka je většinou zamrzlá, musí se již chystat na zimu. Rád bych Tě viděl brzo, ale jak budeš Ty chtít. Líbá Tě vše Tvůj nejoddanější

Franta.

Mařenka pozdravuje

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000200. Dvojlist formátu 12,8 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1–3, papír nelinkovaný, datováno.

¹ Tzn. se sestrou Marií Kavánovou, viz dopis č. 11.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Patrně odpis.

⁴ Tj. korun.

⁵ Tj. smlouvu.

⁶ Tj. Rovenska pod Troskami.

⁷ Tj. domácí zvířata.

⁸ Tj. hodně krmí.

⁹ Kočuka, tj. kočka.

¹⁰ Kútisko, tj. koťátko.

79

/10. 12. 1931, Libuň¹/

Nejdražší Ženo!

Co tohle píšu, otevíráš myslím výstavu² snad je tam i pan hejtman Studnář. Bylo by mně tuze líto, že tam nejsem s Tebou, ale převazoval právě nohu p. doktor Hněvkovský,³ který to nejvíc asi zná a pokaždé dle potřeby něco jiného na to dává. Polovička {boláku} už je zatažena tenkou kůžičkou a nejlepší že i ten koutek co se nemoh zavřít pro hnisání. Začínám věřit, že to vyhrajem. Co se tkne darovacích obrázků navrhoval bych, abychom panu

professorovi⁴ dali takový na lepence (jakost jako ta Cesta k zapadlému malíři což máme doma Zimní ráno – zasloužil by věru od nás (a zas bych zanedlouho udělal takový) – nejen za operaci, nýbrž, i že mě tu nechává, když místo tak potřebuje – to je teď operací!) a kdyby náhodou bylo potřeba něco operovat, {jinde s tím čerta je!} ujal by se nás milerád zase a pro V. Hněvkovského³ by se moh doma do toho rámu též vybrat zimní jsou v truhle asi 3 sic méně dobré ale v rámu by šly. Mně je hlavně o to, že možná velká překliha⁵ „Před zimoří by se mohla dostat do Jednoty⁶ a viděli by že je dělána podle toho, co mu chceš dát! Nebudu Tě nijak přemáhat, ale kdyby se Ti zdálo že by bylo vhodné změnit mohla bys se mnou do Libuně¹ a tam ty věci sebrat a odvézt – balení je doma jen je potřeba koupit špagát.

Na obvazování domů bude potřeba široká gáza čistá vata, čistý benzin lékárny a náplast širší a čistý líh, pak trochu masti „Peridol. Benzinem mejou okolo boláku tak teď to víš všecko. Ven mě ještě nenechávají. Máňa sem přinesla tu vzácnou hůl ale dnes jí to dám nazpátek radši aby se tu neztratila Jestli vyhrajem, budu jako znovuzrozený a teprve Ti to nejlepší namaluju jak venku tak doma. Drž se tam abys se nerozstonała má Ženo nevyrovnatelná

Líbá Tě vřele nejoddanější

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000201. List formátu 11,1 x 16 cm a formátu, papír nelinkovaný a list formátu 9,9 x 14,8 cm, papír čtverečkový, psáno tužkou na straně 1–4, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře Nusle-Praha, Vlastislavova č.3., přízemí.

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. Kavánova první výstava v Brně, viz dopis č. 70.

³ Otakar Hněvkovský, Prof. MUDr, DrSc., 25. 7. 1901 Karlov u Blovic – 4. červen 1980 Praha, v roce 1926 dokončil pražskou lékařskou fakultu, stal se přednostou druhé ortopedické kliniky na Karlově náměstí, později vedoucím oddělení pro dětskou chirurgii a ortopedii v roce 1945, které bylo součástí Všeobecné nemocnice v Praze, napsal a redigoval řadu skript pro mediky, provozoval bohatou přednáškovou činnost.

⁴ Tj. profesorovi Janu Zahradníčkovi, Prof. MUDr, DrSc., 13. červen 1882 Mastník – 12. říjen 1958 Praha, roku 1909 ukočil lékařskou fakultu v Praze, stal se asistentem chirurgické kliniky, během první světové války působil jako velitel I. chirurgické skupiny profesora Kukuly na různých bojištích, zkušenosti z válečné chirurgie zúročil při zavádění prioritní operační techniky, proslavil se vlastní metodou léčby vrozeného vykloubení kyčelního kloubu, stává se řádným profesorem Univerzity Karlovy a přednostou II. chirurgické kliniky v Praze, stal se zakladatelem moderního operačního oboru

⁵ Tj. obraz na překližce.

⁶ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

80

/16. 11. 1931, Libuň¹/

Mařenka² pozdravuje – o mnoho líp jí není ještě.
Nejdražší Ženo!

Mělas napsat, jak je po té výpravě Tobě, pořád vidím ty oteklé prstíčky – a kdo ví, co všecko nahráblas.³ Jsem netrpěliv, abych Tě už viděl, není-li Ti zle! O slepicích už psali, ale Mařenka² píše, že na žádný pád nepřijmeme. Je to tu ostré (a bude dobře 2 měsíce zima ještě) Jedna holubice už to odnesla – (a druhým taky valně není) – včera ji p. Kubín vytáhl z holubníku mrtvou a Dolík⁴ ji zuřivě sebral, já hned neměl kdy za ním letět a ve vysokém sněhu honit v bačkorách, patrně ji někde sežral. My nic nezkazili, dával jíst p Kubín Prkýnko jsem přidělal sám a sype se jim na to i dává voda – i do holubníka. Kdepak takovou psinu⁵ by mohli vydržet, ostrý vítr! Ve čtvrtek se sypal sníh celý den i v noci, v pátek jsem trochu maloval dokonce odpoledne obměklo, ale v sobotu strašný vítr chvílemi – všude všecko zpřeházel. Sněhu spousta i na dvoře, do malování aby člověk lez jen po silnici, jinak po kolena sněhu ztuhlého, někde i po břicho. V sobotu jsem vylezl k Čimyšli,⁶ nebyl ještě vítr,

ale jak jsem se rozložil, přišla vichřice a okamžitě jsem měl paletu tlustě zavátou – prkýnka pod sněhem jsem musil hledat – a škatuli i ruksak musil přinést domů plný sněhu. V neděli odpoledne (včera) jsem něco namaloval. V takové zimě nutno vhodnou chvíli využít a proto Se, snažně prosím nehněvej že člověk byl mrzutec⁷ když nemoh letět na to. K tomu ještě jsem nerad, když Svě z té výstavy⁸ Si vyhazuješ na nás. Ostatně ale nechám, jak Si přeješ stejně. S kozou není špatné, musí se za den jednou vydojit kapka mlíka, což nechtěla nechat, musil jsem ji napřed držet a uctívat řepou, ale zvykne taky. Jinak je to zvíře báječné, bylo by ho tuze škoda. Měl jsem hlavně strach, nebudou-li přemrzlé nohy. Nezdá se. Pan Kubín by k tomu holubovi opatřil prý holubici někde – nějakou pštrosku⁹ – máme to dovolit? Odtamtud neposílej, pamatuj jen na zdraví a na to, že aspoň 2 měsíce je ještě zimy, já věci znám dobře! i velké mrazy budou

Líbá ti ruce zubožené Tvůj
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000201. Dvojlist formátu 10,9 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánova; choť ak. malíře, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Tj. čím si se nakazila.

⁴ Dolík, Dolíček, Ďolíček, Dolikus malikus, pes Kavánových.

⁵ Tj. špatné počasí.

⁶ Čimyšl je část obce Újezd pod Troskami.

⁷ Tj. mrzutý.

⁸ Tj. první Kavánova výstava v Brně, viz dopis č. 70.

⁹ Tj. Moravský pštros, plemeno holuba.

81

/1931, Stará Paka – Ml. Boleslav/

Nejdražší Ženo!

Jsem pořád ve strachu, aby Ti tam něco neprovedli – tuze zhurta s nimi nezacházej, stejně nic nedostaneš zpátky Mně tu teď bez Tebe je mizerně, ačkoli tu je všecko v pořádku. Zvířata taky ale chybí jim Paní velitelka. Kočuka¹ se pouští moc do světa, musí se pořád shánět. Den jsem maloval venku bylo moc horko, ale do Krkonoš se nemohu pustit ještě pro déšť, byla velká bouřka v noci. – Pantáta starostův z Jivan² přinese Ti, až přijdeš holoubata. Psaní jsou tu: od Studnářů³ – jsou už doma a velmi zvou, pak vybidnutí k zaplacení pojistky (do 12. září) a od prof. Jelínkových z Jičina (ty 2 nechť, nýbrž větší zimu místo {pozdrav Bůh!} toho později). Stavěl se tu s autem jeden hodinář ze Hlinska, když jsem byl pryč. Mařenka⁴ mu jen u branky dole řekla, že jsme v Praze.⁵ – Já myslím, že sotva za ten čas všecko pořídíš a tentokrát budu těžko přečkávat – taky se mně o Tobě zdálo strašidelně, dej pozor. – Mařenka pozdravuje.

Líbá Ti krásné udřené ručičky
Tvůj povždy oddaný
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000203. Dvojlist formátu 14,3 x 17,8 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír nelinkovaný, částečně datováno: Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánova choť ak. malíře, Kr. Vinohrady-Praha, Písecká č. 2221 {novostavba}, I poschodí, byt č. 3. shránka.

---

¹ Kočuka, tj. kočka.

² Jivany, tj. vesnice, část obce Libuň.

³ Studnář, viz dopis č. 79.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁵ Kavánovi vlastnily v Praze později další byt na adrese Písecká čp. 2221, Královské Vinohrady-Praha.

82

/1931, Libuň¹/

Nejdražší Ženo!

Jsem rád, že to se Žočkem² cestou tak dopadlo, ale nepíšeš, jestli těmi cestami sychravými Sobě neuškodilas – a to bezpochyby ano! S bosákem³ pořídíš dobře, jako vše děláš co nejrozměněji i s tím Loubem,⁴ jinak nešlo, protože je solidní člověk a hlavně svratecký malířský konsul, velmi oblíbený malíři právě z Jednoty výtvarné,⁵ bývá u nich i v Praze, je jako jejich. – Dolík⁶ je tady v živlu a ještě s ním ujde, jen někdy přelítne do Ramb.⁷ zahrady. Tuhle hnojili záchodovinou, a on se vrátil ve zlém stavu, měl toho pod krkem a na bříše spoustu – ještě když ho Mařenka⁸ umyla (teplými mydlinami), což byla těžká operace, páchl dlouho. Přehlíd jsem celý plot na tu stranu, a kde se co zdálo špatné spravil ale přese vše tam byl zas jednou. Tak ho málo pouštíme na dvůr, jen když se tam může pobýt. Honzíček⁹ jen druhý den ráno, pozdravuje a děkuje. Bednu v kůlně vytáh, a já zrovna něco přemalovávám na těch velkých Troškách.¹⁰ Zimní jsem dospravil konečně, byly dost ubohé. 12 přinesu nebo pošlu – na výstavu¹¹ až jak uznáš – nejradš bys Si měla před svátky prodat, co se dá. Větších přijde 8, – babyku bych si tu měl ale ponechat vlastně Napadne-li více sněhu – teď je tu příprašek, měl bych jednou asi jít ven. (Přítáh jsem s tím spravováním zim chumelici) Tak bych tu potřeboval pobýti do čtvrtka nebo pátku vydržím-li to víš, že se mně po Tobě stejská čím dál víc! Je to takhle život rozbitý. Napíšu nebo pošlu telegram. Po večerech dodělávám tu škatuli ještě taky, vezmu s sebou a menší obrázky do ní. Jahody Mařenka přikrývala. Jinak nic nového Líbá Ti vřele drahé ručičky

Tvůj oddaně milující

Franta.

Mařenka⁸ pozdravuje

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000204. Dvojlist formátu 10,8 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Nusle-Praha, Vlastislavova ul. č. 3., přízemí.

¹ Viz dopis č. 3.

² Žoček, pes, viz dopis č. 18.

³ Bosák, tj. Žoček, viz dopis č. 60.

⁴ Ludvík Louba, nejúspěšnější a nejbohatší obchodník ve Svratce. Jeho zeťem byl Alois Chocholáč, malíř, po tchánovi později převzal obchod, stýkal se s malíři, kteří do Svratky jezdili malovat. Společně budovali na Svratkou golfové hřiště.

⁵ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁶ Dolík, pes, viz dopis č. 60.

⁷ Tj. Rambouskovy zahrady.

⁸ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁹ Jan (Honzíček) Kaván, viz dopis č. 68.

¹⁰ Tj. velký obraz s námětem Trosek.

¹¹ Výstava v Brně, viz dopis č. 70 nebo první Kavánova samostatná pražská výstava k jeho šestapadesátým narozeninám v Rubešově saloně v Praze.

83

/1931, Jičín/

Nejdražší Ženo!

Mám obavy, žeš to na hřbitově nepěkně chytila, ačkoli tam je mírnější. Tady bylo ošklivé, hodně sněhu napadlo a do toho přšelo s větrem, bylo co sušit. V neděli aspoň bez

větru a přituhlo, dodělával jsem něco na škatuli¹ a pak venku u holubů. Kočka skočila ze střechy na to prkno co se jim dává žrát, za ní kocour Köhlerův (je vdávací čas) a urazili ták, je slabý. Holubi se rozlítli do světa kočky skočily a latě cos měla koupání a pak na chlívěk, hrníček s vodou se rozlil; Köhlerův kocour seděl na chlívku a Dolík² zuřivě vyskakoval na chlívěk (kocourovi to bylo jedno) Tu spoustu jsem viděl shora a pak musil spravovat. Dnes v pondělí děsně mrazivý vítr, a celou noc už a připadl snůh – vánice. Tak to máš všecko, dobře že tu nejsi.

Koze se kolínko sebralo ale snad nebude zlé, šlape už na tu nohu. A bude, jak se říká vochodovitá, totiž náchylna k výchřezu v době kůzlat, Mařenka s tím ale umí. – Jináč to s ní jde je tuze hodná, neměj žádné starosti o nás. Pozdravuje a líbá Tě vřele Tvůj

F.

a Mařenka³

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000205. Dvojlist formátu 12,8 x 16,8 cm, psáno tužku na straně 1–4, papír nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánova, Nusle- Praha, Vlastislavova č. 3., Příz.

¹ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

² Dolík, pes, viz dopis č. 80.

³ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

84

/8. 1. 1932, Libuň¹/

Nejdražší Ženo!

Přijedu 12. ho v úterý jako obvykle (ten den je o 5. hod. schůze) není-li jinak něco důležitého, abych přijel dřív. Ten proražený obraz mě velmi mrzí, myslil jsem, že dojde nejlíp; ale neměl jsem kratší šrouby, ač ostatního všeho dost. Ale ty jsem musil upilovávat, a už nebylo dobře. Myslím však, že spravím dobře, vezmu si z domu, co potřeba – barvy tam jsou. Já dnes začal pro ten menší dlouhý rám co tam máš, na překližce dle Tvého malého ??? obrázku totiž zatím jen nakreslil, světlo nebylo – lijáky s větrem, člověku je z toho zle. Bude-li světleji, ještě bych to snad do úterka dodělal Mařenka² je z toho počasí ochraptělá, mně zatím³ není nic. Tobě sotva bude dobře taky, bojím se. Od toho stavitele Kováříka z Přerova⁴ obrázek přišel – podpis uřízli při rámování asi. zbylo z toho jen K. Obrázek z Petrkoa⁵ se žlutě rozkvetlou loukou a baráčkem vzadu těžko okopírovatelný složitý a prodřený Měl jsem 100 chutí si podle toho udělat něco – jenže by dlouho trvalo a může třeba být malování venku, tak pošlu pryč. – Jsem rád, že apsoň tamty na Smíchov dobře došly. Pojistné jsem dosáh na každou bednu jen 10. 000, víc se jim na dráze nechtělo.

Jen kdyby všecko nějak kalé⁶ dopadlo, pořád mám strach z něčeho zlého. Potřeboval bych malovat venku zimní, to by mně dělalo líp do hlavy Dej na Sebe pozor v těch nečasech Líbá Tě vřele Tvůj vždy nejoddanější

Franta

Zadní strana dopisu:

500 Kč Státní Prémiový los

Serie 003243

Číslo 000187

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 0002006. Dvojlist formátu 10,8 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánová, choť ak. malíře, Kr. Vinohrady-Praha, Písecká č. 2221, I. posch.

¹ Viz dopis č. 3.

---

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Tj. zatím.

⁴ Karel Kovařík, stavitel z Přerova, jeho firma prováděla hrubé stavby, spolupracoval například s architektem Vlastislavem Chroustem.

⁵ Petrkov, část obce Trhová Kamenice.

⁶ Tj. dobře, kvalitně.

85

/10. 3. 1932, Libuň¹/

Ve čtvrtek 10/3

Nejdražší Ženo!

Můžeš-li odložit koupání na pondělí mne se chytala chřipka což jsem v čas předešel ale mám ještě poněkud kašel. Možná že bych v sobotu taky nezkažil, ale přec jen lépe pozdržet. Horší je že je tu právě spousta krásného sněhu na který nemohu. Včera (ve středu) byl bych stejně: nemohlo padat a větrovalo a především teprve, ale dnes krása! Budem mít újmu na příští výstavu! Já v atelieru tam to dělám ale snad pro nějaký špatný podklad stále musím předělávat! Tak jinak neměj starost, já má víc o Tebe, protože před takovýmhle návalem sněhu se objeví chřipková nákaza. – Jsem rád že máš s Ostravskými věcmi² v pořádku!

Líbá Ti drahé ručičky

Tvůj

Franta

Do Lomnice jsem ovšem ještě nemohl

Tak v pondělí odpoledne v obyčejný čas přijdu

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000207. Dvojlist formátu 10,7 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť akad. malíře, Vinohrady-Praha, Písecká 2221.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² První Kavánova výstava v Ostravě v únoru roku 1932, v Domě umění.

86

/17. 3. 1932, Stará Paka – Mladá Boleslav/

Nejdražší Ženo!

Domů jsem dorazil dobře a tentokrát už ne ve vánici. Zima ovšem dost. Pustil jsem se do obrazu a večer trochu v zahrádce všecko dosud ubohé. Nového zcela nic. Vzpomínám jak to bylo vše krásné! Buď zdráva! Vzdává vřelé díky a líbá Ti ručičky Tvůj nejoddanější

Franta

Mařenka¹ pozdravuje (Dolík² byl nadšen {tež Fanušic³})

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000208. Dvojlist formátu 10,4 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť akd. Malíře, Vinohrady-Praha, Písecká č 2221 Ip.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Dolík, pes, viz dopis č. 80.

³ Patrně píše F. Kaván sám o sobě.

87

/30. 10. 1932, Libuň¹/

Nejdražší Ženo!

Obě místa jsem hned, jak se patří pořídil a doma správně opatřil. buď bez starosti i hůl je na obvyklém místě. Byl trh a lidí hojnost – nějaké čekání. Trochu jsem se prošel po Turnově a na konec parku a vzpomínal jak s Tebou bylo krásné v Lomnici – (v Turnově bylo ale jarněji a tolik ledu nikde). Odpusť, prosím Tě, že mrzutina² mě přepadala na večer jaks přišla, ono mně to nějak připadalo, že už dlouho Tě neuvidím pak – s těmi koupelemi nevzpomněl jsem, že mezi tím jsou přestávky! Na ty barvy tedy účet posílám ale kdybych byl nerozmyslil, že tam třeba půjdeš dřív, patrně byl bych hned poslal na chek, je to mnoho peněz na Tebe pořád (a bylo potřeba na tyhle u Novotného³ proto že mně hodně došly temperové a já chci s nimi hodně dělat, kromě těch největších plachet. Poslal mě to solidně – čerstvé.) Sněhu se do večera ztratilo mnoho; tak venku není kalé⁴ bude se sedět doma.

S těmi játry Tvými by mě to zrovna moc netěšilo – ale není možná, abys při Svě opatrně životosprávě co měla pohoršeného je to jen doktorština fantasírující {(zejména játra ne)} Vzdávám Ti díky za vše nyní prokázané, buď zatím honem zdráva Líbá Tě vřele Tvůj nejoddanější

Franta

Na Wilsonovo⁵ neprodej něco špatného, chodí tam výtečná malířská {professorská} společnost, raději prostředňáky⁶ (Březku⁷ nebo Trosky velké ne, to se odbude jednou) Ostatně jsem trouba, rozumíš lépe sama

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000209. Dvojlist formátu 11,1 x 17,3 cm, psáno tužkou a perem na straně 1 a 3–4, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha XII, Písecká 2221. – I.

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. mrzutá, špatná nálada.

³ Novotný, prodejce malířských barev.

⁴ Tj. dobré, kvalitní.

⁵ Wilsonovo nádraží, viz dopis č. 38.

⁶ Prostředňáky, tj. obrazy střední velikosti.

⁷ Březka, část obce Libuň.

88

/18. 4. 1932, Libuň¹/

Tak po zaplacení díla mám přes 8 a těch 6 = se 14²

Abych nezapomněl: říkal jsem Ti, že mám doma ještě 3 stovky, ale to jsou z toho cos´ dala předešle mně. Na těch 6 stovek, co jsou ve stolečku v Tvém pokoji, jsem nevzpomněl, ty jsou taky netknutý.

Nejdražší Ženo!

Dostal jsem se domů dobře za ustavičné chumelice. A dopoledne zůstalo hodně sněhu, tak že bych byl vyrazil ven malovat kdyby nebylo toho inspektorátního přiznání, které zároveň se psaním Tobě posílám konečně – dalo mně ještě hledání („výměry“ pozemků. Byl tu již dopis od ředitele Měst. prům. Musea v Hradci Králové.³ Od 1. února 1933 můžem jistě vystavovat a kdybych chtěl později mohu též – bude v záznamu⁴ Tak teď jen musím se držet, už mám z toho strach. Jinak tu není nic nového – jen musím klopit⁵ na předplatné na „Dílo“⁶ do Jednoty.⁷ Jsou tam v 1 seš. reprodukovány i ty Krkonoše Tvé (z Pardubic). O svátcích⁸ tu nebyl nikdo a pomlazačů⁹ bylo rovněž prý málo letos. Teď odpoledne už je sníh skoro pryč a vypadá to na aprilové počasí. ten velikánský rám {2 m dlouhý} je nalezen, tak to patrně hned budu napínat, – a druhý tak velký ponechám na později skoro by se mně chtělo něco Hradeckého na to udělat třeba jen v dálce – ale to podle okolností šťastných jinak bych možná udělal ze žňové nálady něco. Mám předtuchu, že ta Slečna tak snadno nevykne našemu jídlu: u nich se myslím mastí fajnským¹⁰ sádlem domácím taky tak jí to tak poříd'. Ostatně jsem trouba, vždyť Jsi tam byla.

Uhlí dělá dobrotu, vyhořívá dobře Přišlo s přívozem a skládáním skoro za stejnou cenu ovšem – jakos', říkala. Buď zdráva! Líbá Ti drahé ručičky Tvůj nejoddanější

Franta.

Mařenka¹¹ pozdravuje

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000210. Dvojlist formátu 10,8 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená paní, paní Pavla Kavánova, choť akd. Malíře, Praha XII., Písecká 2221. I posch.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Myšleny částky v tisících korunách.

³ Tj. František Tichý, 22. leden 1886–1961, architekt, ředitel Městského průmyslového muzea v Hradci Králové, autor místopisných prací o Hradci Králové, propagátor výtvarného umění na Hradecku. Jako válečný zajatec pobyl 6 let v Turkestánu (1915–1920).

⁴ První výstava v Hradci Králové proběhla nakonec v prosinci roku 1932, druhá roku 1936.

⁵ Tj. dát peníze.

⁶ Dílo, časopis JUV, viz dopis č. 19.

⁷ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁸ Myšleno velikonočních.

⁹ Tj. koledníků s pomlázkou.

¹⁰ Tj. fajnovým, jemným

¹¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

89

/26. 2. 1932, Libuň¹/

Nejdražší Ženo!

V Jičíně jsem sehnal auto v městě až (kvůli těm blanketům²) a za 40 Kč se dobře octnul doma, vrátka otevřel klíčem. Dolík³ byl hned v činnosti⁴ tak Mařenka⁵ běžela otevřít. Vše je jako obvykle i studený barák neboť je 8 stupňů – ale jen příprašek – u Hradce⁶ bylo sněhu víc i krásná vyhlídka od Rosic⁷ na Pardubice. Sehnal jsem materiál na to přiznání,⁸ jen nevím jestli všechny účty na malování. Mám v hlavě po té Ostravě⁹ strašný zmatek nemohu se do toho vžít. V pondělí jako obvykle přijedu a přiznání přivezu, doufám.

Posílám ti předvolání do Lomnice,¹⁰ bude to myslím poplatek za převod na půlku. Od Davida lístek, že poslal doplatek do Ostravy – jestli na mé jméno, tak třeba méně správné, ale stejně by pak poslali poukázku na Tebe. Já tady ovšem kromě toho daňování nepořídím nic jiného, leda že jsem vyložil obrázky ze škatule.¹¹ Vzpomíná na Tebe a líbá Tě vřele.

Tvůj nejoddanější

Franta

s pozdravem od Mařenky¹²

Vejsce (pokud se dá) přitáhnu.¹³

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000211. Dvojlist formátu 14,4 x 22,5 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Velevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť akad. malíře, Král. Vinohrady – Praha, Písecká č 2221. I. p.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. formulářům.

³ Dolík, pes, viz dopis č. 80.

⁴ Tj. byl hned v pozoru, na nohou.

⁵ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁶ Tj. Hradec Králové.

⁷ Rosice, vlaková zastávka, část Pardubic.

⁸ Tj. daňové přiznání.

⁹ Tj. první Kavánova výstava v Ostravě, viz dopis č. 85.

¹⁰ Tj. Lomnice nad Popelkou

---

¹¹ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

¹² Viz pozn. č. 4.

¹³ Tj. přivezu.

90

/9. 11. 1932, Libuň^{1/}

Nejdražší Ženo!

Dostal jsem se domů dobře a zvěř² přišla na dvůr naproti! Bednu dávám dělat na všech 5 obrazech – jenže jeden je ještě dost mokrý, nevím mám-li dát ale snad pošlu předem oznámení aby dali pozor – a tam u Sýkorů³ doschne. Vzpomněl jsem si, nešlo-li by několik obrazů z výstavy⁴ do výstavy⁵ přece dostati když by se sebraly nákladním autem a třeba o den později v Hradci⁶ zahájilo? Chtí⁷ tam koupit, – tak aby byl výběr lepších velkých a vůbec jedna výstava pořádná s pečlivým výběrem. – to víš, že nás tam přijmou vřele a je to východočeské hlavní město. Já tam dám na oslavu jeden maličký obrázek (jak bratr⁸ s tatínkem⁹ seče žito, mám to schované pro památku – tak to co říct, že vytáhnou! Dám si u Sýk.³ udělat na to rámeček, ale obrázek si vsadím pak sám. Nenastud' Se, dej pozor, nebo bude s námi bídne, já bych pak měl na vše ubohou palici!

Pozdravují a líbají Tě vřele

Franta

a Mařenka¹⁰

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000212. Dvojlist formátu 14,3 x 18,9 cm, psáno perem na straně 1–2, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha 12, Písecká 2221. I. Zadní strana obálky: 1500 + 1700 + 3200 = 6400.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. domácí zvířata.

³ Sýkorovi, rodina rámařů z Pardubic.

⁴ Výstava JUV v pražském Obecním domě – obrazy Oty Bubeníčka, Františka Kavána a Jaroslava Panušky uskutečněná v listopadu roku 1932.

⁵ První Kavánova výstava v Hradci Králové konaná od prosince 1932.

⁶ Tj. Hradec Králové.

⁷ Tj. chtějí.

⁸ Jan (Honzíček) Kaván, viz dopis č. 68.

⁹ David Kaván, manžel Anny Kavánové, otec akademického malíře F. Kavána, chalupník ve Víchovské Lhotě, čp. 22.

¹⁰ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

91

/26. 10. 1932, Libuň^{1/}

Nejmilejší Pavlo!

Dohlíd jsem ještě pozorněji na jiný jízdní řád a spěchám Ti oznámiti, že ráno ten rychlík v 7 hod 55 jede z Denisova nádraží² (a je v Hradci³ v 9 hod 46 minut). – Dnes přijela z Hradce³ s odporoučením p. Arch. Tichého⁴ paní Sýkorová⁵ choť, řezbáře rámaře atd. přivezla na ukázkou 2 rámy stříbrné v rozích řezané a říkala, že dělají Mistru Bubeníčkov⁶ Jelínkov⁷ atd stále. Prosila abychom těž u nich něco dali na ty výstavy⁸ dělat, chtěli by obrázky navzájem. Řek jsem že to záleží na Tobě. myslím že by se Ti dost líbily. Já jsem tu jeden ponechal asi na náš malý formát, aby se s tím nevozila nadarmo – je za 130 Kč. (řezaný) udělám do toho něco hned. Arch. Tichý je chváli. Líbá Tě vřele nejoddanější

Franta

a Mařenka⁹ (už jí je mnohem lépe.)

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000213. Korespondenční lístek formátu 14,7 x 10,6 cm, psáno perem, částečně datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, Praha XII., Písecká 2221 I p.

¹ Viz dopis č. 3.

² Denisovo nádraží, později Praha Vltavské nádraží, název Praha-Těšnov mělo nádraží až do svého zrušení v roce 1972.

³ Tj. v Hradci Králové.

⁴ František Tichý, 22. leden 1886–1961, architekt, ředitel Městského průmyslového muzea v Hradci Králové, autor místopisných prací o Hradci Králové, propagátor výtvarného umění na Hradecku. Jako válečný zajatec pobyl 6 let v Turkestánu (1915–1920).

⁵ Sýkorovi, viz dopis č. 90

⁶ Ota Bubeníček, 31. říjen Uhříněves 1871 – 1962, malíř, loutkář, publicista, žák Julia Mařáka a Antonína Slavička.

⁷ František Cína Jelínek, 6. červen 1882 Praha – 3. únor 1961 Praha, krajinář, žák UMPRUMu v Praze, později žák na pražské akademii umění u profesora V. Hynaise a R. z Ottenfeldu.

⁸ Tj. výstavy v Praze a Hradci Králové v roce 1932, viz dopis č. 90.

⁹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

92

/6. 12. 1932, Libuň¹/

Nejdražší Pavlo! Oznámení Tvé, že přijedeš po Novém roce se Slečnou velmi mě dojalo nadějí na shledání po tak dlouhém čase, ale i starostí jak v tomhle vražedném čase provedeš – ale věřím, že dobře provedeš a jistě taky podle počasí. Tady po těch -30° mrazu {a jak -20^{-2} } bylo dnes -13° ; a velký vítr {východní}, mezi okny házel záclonami (okna vyschlá). Já už několik dní do atelieru nemohu a p. D{r}. Krus³ který se tu stavívá, ale jen přines takovou meducinu pro chuť k jídlu zatím velmi varoval abych do atelieru nelez což jsem už nechal dříve – aby se mně nezvýšila normální teplota tak jsem ho jen prosili o ty kapky co jsme měli loni. Mrzí mě velmi, že nemohu nahoře dodělat začaté (taky jsem vytáh ledaře z rámu a chtěl dělat ještě většího. Buď bez starostí, nedám žádnému a až budu moci nahoru vsadím zas do rámu jak byl. Dole jsem taky teď nejvíc v posteli a minulou noc jsem dal přes peřinu – ještě kožich a kožíšek a koženky okolo krku to bys se zasmála a svetry 2 na sebe pod peřinu! Tak to už dotáh Tvůj malíř zim kterého Jsi sama se šelmosmrtem⁴ v krutých mrazech vídala! Možná, že tomu teď ani sama nevěříš. Kéž je mně ještě dopřáno pro Tebe aspoň jarní i letní a podzimní udělat. Ale sotva lze doufat. Teď právě tu byl pan Brunclík se krabicí jablek pro Tebe přichystanou jen jsme tu napsali honem adresu bytu Tvého⁵ a Frantík⁶ s tím dolít na poštu, tak asi správně obdržíš. Já už teď musím přestat psát abych promluvil s p. Brunclíkem a přišly mně od Štolaských⁷ barvy barvy právě asi 165 Kč platím jen malé tuby a prosí mě p. tov. Štolovský, ten mladší Aleš⁷ napsal do reklamního oznámení o svých zkušenostech se Štols barvami, což mu rád přislibuji málokdo v tak nízkých teplotách je vyzkoušel. Bůh buď s Tebou i se Slečnou V.⁸ kdybych nemoh náhodou už napsat přeju Ti mé zlaté srdce všeho nejlepšího (na svátky budu na Tě stále ty dny vzpomínat i u drahých Přátel našich podobně přejeme, já už teď honem nestačím sám

Líbá Tě vřele tvůj bez {Tebe} ubohý

Franta

Mařenka⁹ a Frantík⁶ ruce líbají

Musil jsem psát na posteli tužkou

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000214. Dvojlist formátu 16 x 9,8 cm, psáno tužkou na straně 1 a 3–4, pohlednice s reprodukcí obrazu Františka Kavána „U nás“ nelinkovaná, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha 12., Písecká 2221. I.

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. -20°C.

³ Arnošt Krus, lékař z Rovenska pod Troskami, léčil F. Kavána od roku 1934.

⁴ Šelmosmrt, viz dopis č. 73.

⁵ Viz adresa na obálce.

⁶ František Kaván, viz dopis č. 39.

⁷ Aleš Štolovský, 14. červen 1911 – 4. září 1987, syn Josefa Štolovského, bratra Zbyňka Štolovského, aktivní v rodinné firmě na barvy „Štolo“ či „Štols.“

⁸ Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

⁹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

93

/31. 3. 1933, Libuň¹/

31. v pátek

Nejdražší Ženo!

Pro pěkné počasí chodím teď malovat ven, abych byl rozmalován – na tu louku doma v Krkonoších jde mně to na začátek dost mizerně někdy od září jsem nedělal věci bez sněhu, to máš půl leta. Včera bylo venku horko jako v tom srpnu. Na zahradě sucho. Zahradník Ti přines 1 rhebarboru je zasazena vzadu a zalévá se. Od Pilnáčků přišla upomínka na 98 korun nedoplatku, dali jsme z h.², pak na ½ leta Letem světem³ a z Inspektorátu {zemského}⁴ rozkaz jsme zaplatili – platím 17 korun 50, stvrzenky do stolečku jsme dali. Taky se možná brzo bude musit platit do Jednoty⁵ členský příspěvek s „Dílem“⁶ (povinným) 200 Kč 18. ho byla ta valná hromada, zvolen předsedou zase M. Štolovský⁷ a prof. Blažíček⁸ místopředsedou. – A teď právě začíná pršet, nejspíš nebudu moci ven. Tu není nic nového – koza začíná stát na nohou, kůzlata se hrabou⁹ dobře. Líbá tě Tvůj nejoddanější

Franta
vřele.

Na druhé straně dopsáno jiným rukopisem

Sedum set dvacet dvě

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000215. Dvojlist formátu 10,9 x 17,5 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť akad. malíře, Praha 12, Písecká 2221. I.

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. z pokoje nahoře.

³ Patrně časopis.

⁴ Podle § 15 545/1920 Sb. – nový řád o zemské a obecní dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí vyměřoval a vybíral v Čechách zemský inspektorát pro zemské dávky, na Moravě zemský výběrčí úřad, ve Slezsku zemský úřad pro vyměřování dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

⁵ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁶ Dílo, časopis JUV, viz dopis č. 19.

⁷ Patrně mistr Štolovský, Josef Štolovský, viz dopis č. 92.

⁸ Oldřich Blažíček, 5. leden 1887 Slavkovice, Nové Město na Moravě – 3. květen 1953 Praha, žák Jana Preislera a Jakuba Schikanedera na UMPRUM v Praze, Hanuše Schwaigra na Akademii výtvarných umění, malíř vnitřků kostelů, krajin a zátiší, kurátor, historik umění, pedagog.

⁹ Tj. vedou si, daří se jim.

94

/11. 12. 1933, Praha¹/

Nejdražší Ženo!

Včera jsem psal, a dnes už zas, bude líp, když pořád budeš o všem vědět. Ráno sestřička říkala, že bych moh dojždět i na ambulanci 2 krát týdně – za chvíli p. D{r}-², že bych měl

zůstat do Vánoc že se dohodí ale pak přišel pan professor³ chtěl bolák vidět a usoudil že ve čtvrtek mohu domů že to do te doby stačí – Škráb do toho lapisem, jako když poznamenává datum a dobu! tak jsem jen se ještě zeptal mohu-li kdyby se něco stalo přijet na ambulanci a když přisvědčil už teda jdem: okolo to pomazal jodem (ne tinkturou jodovou. Teď bude potřeba abys přijela o den dřív totiž ve středu a ve čtvrtek vytáhneme kotvu! – Včera jsem dostal z Výtvarné jednoty⁴ zprávu že výstava⁵ bude v dubnu květnu abychom se tuze chystali. Stejně budu rád když se bude už taky malovat. Ale slepit⁶ [?] na nohu až budu v Libuni nebudu dám si u Hloučků udělat berlu (pod paždí tak [...]klacek nahoře s příčkou) ale v Písecké⁷ pobít nohu jak si budeš přát, taky bych tam maloval na těch blízkách. Včera (v neděli) tu byl majstr Žák⁸ s hochem, a Formanovy⁹ ženské s alby fotografií. Máňa jim přísluhovala, sehnala někde židli a všecko jako doma. Ten hoch je velmi hezký – bylo by škoda, aby po matce byl, jak se říká zatížen! Nudil se mezi tím chudák!

Těším se na Tebe tuze, kéž Ti mohu v tom obnoveném životě přitáhnout štěstí, – Život nový to bude a budou se vymýšlet nové patenty.¹⁰ Líbá tě vřele Tvůj nejoddanější
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000216. Dva listy formátu 10,7 x 17,2 cm, psáno tužkou na straně 1–3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocvážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Prostějov¹¹ {na Moravě}, Grandhôtel.

¹ Viz dopis č. 4.

² Patrně MUDr. Hněvkovský, viz dopis č. 79.

³ Patrně profesor Zahradníček, viz dopis č. 79.

⁴ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁵ První výstava v Pardubicích doplněná o obrazy Jana Šíra uskutečněná v roce 1934.

⁶ Tj. stoupnout.

⁷ Tj. Písecké ulici, kde měli Kavánovi byt, viz dopis č. 81.

⁸ Patrně František Žákavec, viz dopis č. 32

⁹ Ženy ve vztahu k Formanovi, jednateli ornitologického spolku.

¹⁰ Nová řešení jak uzpůsobit prostředky k malování Kavánovu zdravotnímu stavu, zmiňovaný šelmosmrt si vymyslel a vyrobil také sám, viz dopis č. 73. K tomu také M. Zachař: František Kaván. Praha 2009, s. 108.

¹¹ V Prostějově se konala v roce 1933 Kavánova výstava.

95

24. 12. 1933, Praha¹

Nejdražší Ženo!

Tomu panu říd. Růžičkovi² jsem nepsal hned ale zdá se mně s ním zahájení smolné³ a vůbec na tom čerta záleží ať mluví kdo nebo ne – Si to tam nevytrhnou. Ostatně sotva bude doma někde u moře asi. Ale pěkně jsem napsal; na tomhle papíře jsem začal a pak musil táhnout ven s berlou papír zapad, tak jsem psal na jiném proto ten nadpis vzadu odpust', Jsem tuze rád, že to tak ubíhá když nemohu malovat je tu tuze tma. P. doktor⁴ tu ještě podruhé nebyl, na klinice asi před svátky nával a byla asi 2 dny ledovatka velká patrně i víc neštěstí, to jezdí na ambulanci plno lidí s úrazem. Na to převázání už kvalt není, bude možná zataženo – pak ještě snad přijde na to jedna vrstva kůže. Chodím po patě – na záchod a sem tam nějaký krok. Na tohohle Hájka se nepamatuju má asi ten mlýn {Slanský} co měli rodiče Paniny budou to dmohryzové jak nebožka⁵ tomu druhu mecenáše říkala. P. Hromádka je dobrý a prokázali nám mnohé i o válce. Já myslil, že je to p. Hájek co má hôtel v Hlinsku divil jsem se že by to prodal, Pacholíkovi nám přinesli dekorativní smrčiček ve květníku apsoň. P. rada Štěpánek musí do pense každou chvíli se kácí. Ing. Mysliveček⁶ nám tu dal bednu vína to jsme ovšem nenačali je pro Tebe. To telecí Máňa zrovna nesla když vybírala Tvé psaní – a lidem řekneme že jsme měli půl velryby Oběd dnešní kapustové řízky s nastavovancem, jablkový závin džber černé kávy. Na psaní těch žaček odpovídám píšu Mařence⁷ a Růžičkovi² pak lístky milostpaní Kučerové, pp. Drábovem,⁸ Raisovem,⁹ Jelinkovem¹⁰ ještě komusi –

nepamatuju též p. Veselému do nemocnice. Jedinskému atd. Teď ti budu psát ještě jednou nebo dvakrát – podle událostí. v Pardubicích Se myslím, musíš stavět. Máňa ruku líbá Pozdravují pp. Pacholíkovi a Forman¹¹

Líbá Ti krásné ručičky a návratové nožičky Tvůj nejoddanější
Franta
〈Vysocevážený pane řediteli〉

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000217. Dvojlist formátu 11 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1–4, papír nelinkovaný, datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova choť akad malíře, Prostějov na Moravě, Grandhôtel.

¹ Viz dopis č. 4.

² František Růžička, jednatel a později ředitel Městské spořitelny v Pardubicích, čilý organizátor pardubických výstav, autor publikace Čtyřicet let Městské spořitelny v Pardubicích 1886–1926, příznivec F. Kavána

³ Tj. chybné, špatné.

⁴ Patrně MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 92.

⁵ Helena Kavánová, viz dopis č. 58.

⁶ Mysliveček, inženýr, zprostředkovatel prodeje Kavánových obrazů, zvláště v letech 1921–1925.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁸ Dráb, patrně kožešník, viz dopis č. 107.

⁹ Patrně příbuzní rodiny Karla Václava Raise či Marie Míškové-Raisové, viz dopis č. 22.

¹⁰ Jelínek, švagr Pavly Kavánové-Šírové.

¹¹ Forman, jednatel ornitologického spolku, viz dopis č. 94.

96

2. února 1934

Nejdražší Pavlo!

Tak uhlí je už tady 15 metráků „Kohinoor“, děkujeme Ti, však je tu –18° zas a okna ani neroztají ani nebude snad možno malovat. S tím p D{r}– Fitterou¹ nemůže být jak píšeš, psaní od něho jsme tenkrát dostali a možná že doma máš uloženo – psal, že to udělá zdarma, jen kolky že si zaplatím. Kolik {to bylo snad už po nemoci.} je to, nepsal až jsem teď viděl na listině z Nasavrku² Abych mu byl něco poslal před nemocí není snad možno, tehdá jsme naň ještě nevzpomněli psalo se mu po nemoci. On možná, když jsem byl ubohý už nechtěl počítati. Bude-li psát pošlu Ti

Malováno mám vlastně za ten čas málo a za mnoho to nestojí Teskně koukám ven. Teď by se namalovalo v tom sněhu nejlepší, dnes obzvláště. Taky bych radši pro Jednotu³ udělal ještě věci trochu menší, aby se lépe prodalo. Růžičkovém⁴ napíšu, ale ten jod je pro kornatění lepší než koření, a já zatím kornatinu nemám.

Rovenský p. doktor⁵ obdržel obraz správně, a mají z toho radost. Jsem rád že tak dopadlo. – panáků⁶ si mohu namalovat plno, jen do zimy je horší.

Já teď nejvíc v noci přelamuju v hlavě⁷ není-li Ti tam hůř. Jen co možná nejvíce šetři nevyjdi nikam. Mařenka⁸ pozdravuje.

Líbá ti dávno neviděné ručičky Tvůj nejoddanější
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000218. Dvojlist formátu 10,2 x 13,8 cm, psáno perem na straně 1-4, papír nelinkovaný, datováno.

¹ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.

² Nasavrky, město u Chrudimi.

³ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁴ Růžička, viz dopis č. 95.

⁵ Patrně MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 92.

⁶ Tj. panáky obilných snopů.

---

⁷ Tj. přemýšlím

⁸ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

97

24. 2. 1934, /Libuň¹/

Nejdražší Pavlo!

Musím Tě, odpust', obtěžovat v zápětí, ještě ani nedojelas. Buď tak dobrá a pošli telegram, kolik jsme za minulý rok {teda posledně} platili daně z obratu, našel jsem že se ta daň odečítá od příjmu jiné daně ne? Mužeš to napsat ve slovech a jiného vysvětlování k tomu není potřeba

Je-li na př 1252 Kč tak máš takhle:

Kaván, malíř, Libuň

Tisíc dvě stě padesát dva

(a halíře nech)

Stojí to za to odečtení, my máme málo vydání na malování za loňský rok.

Kdybys napsala expres psaní, můžeš k tomu ještě vzpomenout na nějaká vydání za Hradec²

Odpust' teda, líbá Tě nejvřejeji

Franta

teda: platební rozkaz z roku 1933 na daň z obratu za rok 1932 {máš to tam v tom velkém papíře}

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000219. Dvojlist formátu 14,5 x 22,4 cm, psáno perem na straně 1, dopisní papír „František Kavan, akademický malíř“ nelinkovaný, datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť akad. malíře, Praha 12, Písecká 2221. I.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. za výstavu v Hradci Králové, viz dopis č. 90.

98

/25. 4. 1933[?], Libuň¹/

Středa 25. ho

Nejdražší Pavlo!

Do té doby než přijedeš, je na pozvání toho pana ředitele málo času, než to dostane, je pátek, a když jede 2krát do Prahy týdně sotva by se shodlo. <ostatně> na odepis jsou taky dva dny ještě. Ostatně mu mohu, když Si přeješ, napsat taky zas. Salát je zasázen i jiné věci, co tak nezmrznou, ostatní ještě Mařenka² přinese. ted' ještě pořád vypadá na mráz. V Hradci bylo v neděli bílo, pan Köhler tam byl za synem. Třesně jsou odkvetlé jak jsem povídal, na tom slunci kvetly 2 dny asi jen drží Rambouskovy³ posud a trochu naše, to jsem teda 2 překližky⁴ udělal přec ale včera přšelo a je zima dnes i přšet bude zas. Je to trápení když nemůže člověk venku malovat, jen má člověk do hlavy myšlenky pořád, že Tě ztratí i v noci se málo spí. Taky co se mnou když nebudou kalé⁵ obrázky zvenčí, ty jedině nás drží trochu a jestli jaro selže, co udělám?! To není věc veselá. Do Hořic⁶ jsem to přihlásil a poslal zápisné 10 Kč ale jak dokážu, nevím – odjinud než z Hořicka nebo Kumburk⁷ atd nemá význam, tos tam viděla. Do Hlinska se toho přihlásilo, jak jsem říkal, mnoho a ještě bude jistě nával. – Prof. Blažíček⁸ věnoval na Karolinum⁹ tu velku vyhlídku (někde z Vestecké hůry) asi 2 m co jsme jednou zrovna taky viděli {je ted' v Jednotě¹⁰}, zdá se mně když vystavoval s Hodoňskými asi {za} 30 tisíc. Neměli bychom taky něco dát? na př. to Tání – žádný to jistě nekoupí. To se ví, vše podle Tvého – ale že bychom jeli jako padesátkou do toho! Rektor Domin¹¹ by měl radost a v Akademii¹² taky!

Kdybych já moh tak s tím hnátem¹³ do nějakých těch českorajských děr,¹⁴ letos bych teprve se do toho pustil – jen tak trochu menší překližky⁴ nejmíc metr to by mohlo jít. Mám na zídce všechny potřeby už v pořádku vyrovnané ale není žádného začátku kalého¹⁵ tak bude bídné pokračování i konec!

Zahrada se rozzelenává, chřest hází dlouhé výhony a rebarbory už je ohromný kopec. Taky nám už od Kovářů¹⁶ přinesli k večeři Mařenka trošku připravila a za půl hodiny jsem na záchod nestačil přižlutila se plachta. – Ostatní čeká s přípravou na Tebe. snad to ve sklepě vydrží. – Cymbálovem Mařenka řekne. Králici jsou už pořádní, žerou se starou o závod. Ferencovi jsem věnovací psaní ovšem poslal – Chtěl jsem napsat, aby se na to u Feiglů¹⁷ podívala, ale zapomněl.

Líbá tě vřele Tvůj nejoddanější
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000220. Dvojlist formátu 14,5 x 22,4 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „František Kavan, akademický malíř“ nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha 12. Písecká 2221. I.

¹ Viz dopis č. 3.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Mohla by být rodina Jan Rambouska, 24. května 1895 Praha–26. května 1976 Praha, malíř, grafik, ilustrátor, odborný spisovatel, studium na AVU v Praze 1913–1921, žák J. Preislera, V. Nechleby, M. Švabinského, studium na École des Beaux Arts v Paříži 1921–1922, člen UB, SVU Mánes, SČUG Hollar, patrně ale jiná rodina Rambouskova žijící v Kavánově blízkosti.

⁴ Tj. obrazy namalované na překližce.

⁵ Tj. dobré, kvalitní.

⁶ Patrně zápisné na výstavu v Hořicích v roce 1933, mohlo by to potvrzovat určení roku v dataci tohoto dopisu.

⁷ Kumburk, zřícenina gotického hradu v Českém ráji.

⁸ Oldřich Blažíček, viz dopis č. 93.

⁹ Karolinum, sídlo rektora a centrální instituce Univerzity Karlovy.

¹⁰ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

¹¹ Karel Domin, 4. května 1882 Kutná Hora – 10. června 1953 Praha, profesor botaniky, ředitel farmaceutického botanického ústavu Karlovy univerzity v Praze, 1933–1934 rektorem této univerzity, 1935–1939 poslancem Národního shromáždění republiky Československé, přední zástupce v oboru systematické botaniky u nás.

¹² Mohla by být Akademie výtvarných umění v Praze nebo Akademie věd a umění, totéž jako v dopise č. 52.

¹³ Tj. nohou.

¹⁴ Tj. blíže neurčená místa v Českém ráji.

¹⁵ Tj. dobrého, kvalitního.

¹⁶ Kovářovi, rodina v Libuni.

¹⁷ Feigl, patrně rámař.

99

19. 1. 1934

Nejdražší Ženo!

Podle toho, cos napsala o výstavě,¹ nebylo a nebude tuze slavná, ale hlavní věc, Jsi-li tam zdráva (a nepošťvali-li na mne nějak i Tebe nějakí dobrodinci staří!) Sháněl ovšem psát nebude, jestli ulovil nějakou napodobeninu, ale stačí že Ti zasmolil výstavu!

Já se tu hrabu dosti dobře a pokud počasí dovoluje, maluju. Dodělal jsem to tání které ovšem pro svou náladu i motiv bude se jen tahat z výstavy do výstavy ale i takových potřeba. Velkou překližku² (holou) tak velikou jako je ten podzimní hnědý Chtěl jsem právě začít, ale raději rozříz na 2 stejné menší delšího formátu, udělám na nich zase zimy, – vidím, že bez zim bychom nic neprodali, a příliš velké zimy taky ne – to už máme dvě stejně. Oknem jsem udělal jedny Trosky malé a jedny nakreslil pod dojmem pěkného dne což jsem druhý den už litoval – začalo pršet a je holo. Psaní mnoho nepřišlo jen Inž. Mysliveček³ což jsem snad psal

a Pacholíkovi. Byl tu cestující na auta a nechal tu cenník – a Chlumský, kterému jsem ukázal pracku⁴ a fajňáčky⁵ řez, byl tím nadšen. Z ornithologického spolku (pro ochranu ptactva) přišla přihláška a psaní, že p. jednatel Forman⁶ mě navrhl jako nadšeného ftákaře⁷ (a ten předseda, p. Musílek⁸ [...] z Bohdanče byl taky na zahájení naší výstavy v Pardubicích¹). Tak jsem 20 Kor.⁹ poslal {s přihláškou} s podotknutím, že jim teď mnoho platen nebudu, protože mám v nepořádku brka¹⁰ – aby mě zatím zařadili mezi ptáky exotické (chtěl jsem napsat vlastně „trulanty“ Z Akademie¹¹ přišlo pozvání na slavné sezení celé Akademie (což lituju že tam nemohu, poznal bych mnoho výtečných lidí) a pak pozvánka na schůzi, kde je podepsán Mistr prof. Švabinský¹² jako čestný Doktor (jako byl † Ing. Arch. Hilbert,¹³ musím gratulárnout. P. řiditeli Růžičkovi¹⁴ obrovské díky!

Tak tam pozdravuj, koho uznáš za dobré, a co nejvíce Se drž zdraví, nepí studenou vodu, a nedej se vtáhnout do studených salonů. chřipky jsou v proudu! Líbá Tě vřele

Tvůj nejoddanější

Franta,

ochraňovatel ptactva.

Kolik se dává Sokolům¹⁵ a hasičům na ples?

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000221. Dvojlist formátu 14,6 x 22,3 cm, psáno perem na straně 1–3, papír nelinkovaný, datováno.

¹ Podle roku uvedeném na dopisu odpovídá výstava té v Pardubicích v roce 1934 doplněné o obrazy Jana Šíra, první Kavánova výstava v Pardubicích.

² Tj. obraz na překližce.

³ Mysliveček, viz dopis č. 95.

⁴ Tj. nohu.

⁵ Tj. dobře provedený.

⁶ Forman, jednatel ornitologického spolku, viz dopis č. 94.

⁷ Tj. ptákaře, ornitologa.

⁸ Musílek, předseda ornitologického spolku.

⁹ Tj. korun.

¹⁰ Tj. nohy, ruce.

¹¹ Tj. AVU, viz dopis č. 52.

¹² Max Švabinský, 17. září 1873 Kroměříž – 10. únor 1962 Praha, malíř, kreslíř, grafik a pedagog, studium na AVU, několikrát zvolen jejím rektorem, žák Julia Mařáka, Maxmilián Pirnera a Maxe Eduarda, obdržel čestný doktorát Masarykovy univerzity v Brně, patří ke generaci umělců, kteří položili základy českého moderního výtvarného umění dvacátého století.

¹³ Kamil Hilbert, 12. leden 1869 – 25. červen 1933, významný český architekt, studoval na vídeňské Akademii výtvarných umění v letech 1891–1895 u profesora Fleischera, věnoval se především rekonstrukcím církevních budov, jeho nejvýznamnějším dílem je dostavba Svatovítské katedrály.

¹⁴ Růžička, viz dopis č. 95.

¹⁵ Sokol, viz dopis č. 74.

100

27. 10. 1930, Libuň¹

Nejdražší Pavlo!

Domů jsem se dostal dobře, a nic tu není zvláštního, jen několik psaní které Ti pošleme zítra, taky od p. Jebavýho. Zvířata taky v pořádku. S pozdravem od Mařenky² líbá Ti ruku F.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000222. Pohlednice „Hrad Kost“ formátu 13,7 x 8,7 cm, psáno perem, datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, pí Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Nusle-Praha, Vlastislavova č. 3. Přízemí.

¹ Viz dopis č. 3.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

101

22. 12. 1930, Libuň¹

Nejmilejší Ženo!

Ta věc v pořádku přišla, Stroj drahou a poštou vše ostatní. Rozbednil² jsem jen, sestrojíš pak sama. Já teď chodím pořád ven. Na dráhu přijdu. Tuze se těšíme

Ruku líbá

F. K

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000223. Pohlednice „Hrad Kost dle originálu akadem. malíře Jindř. Procházky“ formátu 13,9 x 8,8 cm, psáno perem, datováno. Adresa: Velectěná Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Nusle – Vlastislavova, č. 3. příz.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. vybalil z beden.

102

/5. 3. 1932, Jičín/

Nejdražší Ženo!

Domů jsem se dostal dobře, dosti za světla a našel vše v pořádku. Mařenka¹ za sněžnice děkuje a hned to zkusila. Do malování se ovšem hned nedostanu musím nějaké věci psát i k malování připravovat leđaco. Bylo tu zvláštní pozvání abych přišel na valnou hromadu, musím tam otelegráfnout že nemohu pro neodkladnou úřední věc, že jsem proto včera se vrátil do Libuně. Abys tedy věděla, kdyby se ptali. A ten inserát (vlastně ne inserát, to by bylo vzadu v listě před inseráty snad) by zněl jak jsem přiložil lístek – totiž uznáš-li za dobré vůbec uveřejnit anebo podobně jen. Ale raději vůbec nic. Tady už není skoro žádný sníh ale zima dost a větry prý tu burácely ohromné a strašně mrazivé. Ven teda malovat nepůjdu. Stýská se mně velmi po Tobě, jakmile vytáhnu paty je po náladě. Vzdávám Ti opětné díky v tomto čase bylo zvláště báječné!) za vše prokázané, barev použiju ovšem pro Tebe

Líbá Tě vřele Tvůj nejoddanější

Franta

Někdo s tam té strany Hlinecké chce ten obrázek podzimní, co Si ponechala – byl v Dánsku (Slavnostní podzim) odepsal jsem že neprodáš, dá se podle toho namalovat!!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000224. Dvojlist formátu 10,3 x 16,9 cm, psáno perem na straně 2–3, papír linkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocovážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Kr. Vinohrady, Písecká 2221. I p.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

103

2. 1. 1941, Libuň¹

Nejdražší Ženo!

Přišlo psaní doporučené od P. četnického strážmistra Horyny z Roudnice/Labem kde se pan Strážmistr octnul a poslal doporučený dopis, který Ti posílám doporučeně neboť byl na mne. Tady je velká zima s větrem, tak musím stále ležet. Líbá Ti ruce a pozdravuje Slečnu

Tvůj

Franta

ode všech políbení ruky

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000225. Pohlednice „Jan Šír: Loučení s parforními hony v Pardubicích“ formátu 13,9 x 9,3 cm, psáno perem, datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, Paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha XII., ul Slezská č. 116., II. posch. č. dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

104

18. 1. 1941, /Libuň¹/

Nejdražší Pavlo!

Mně se zdá {nebo se mně plete}, že první část obratového přiznání měla být podána do 20. ledna, a jak byste teda udělali s mým podpisem musíš podepsati za mne teda Ty sama když všechno vedeš {a já jsem nemocen} – a dávám Ti tímhle aspoň teda své zplnomocnění (nebo at' podepíše slečna.

Líbá Tě nejvřejeji Tvůj

František Kaván

akad. malíř, Libuň¹ č. 117. okres Semily

20. ledna 1941

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000226. Dvojlist formátu 11,7 x 15,4 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, datováno. Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť akad. malíře, Praha 12., Slezská č. 116., II posch., č dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

105

9. ledna 1941

Nejdražší Ženo!

Teď nám tedy nastávají dny nejhorší, neboť já nemohu za Tebou a Ty za mnou už taky ne, cesta byla strašlivá, jak jsem předpokládal a psal – jediná útěcha, že můžeš Se dodělati dobré lékařské záchrany, a já tu mám často p. MUD{ra}- Kruse¹ jenž ohledá tep a tlak krve a teplotu měřím asi 3 krát denně a ohlašuji. Též přinese asi 3 krát ricinový olej² a to zelené užívání pro chuť k jídlu nebude prý zhora ničeho co nejdříve. – Na ostatní mám trochu praxe sám. Teď budeš mít můj dopis ze 7. asi poslaný, 6 ho psaný nemýlím-li se. Jak to jde dlouho i z Prahy Tvůj dopis – jak by nešel dlouho kufr?! cos sama Sobě posílala! A a do toho co nám pošleš nepřikládej, co bys mohla potřebovati, třeba se docela ztratí. Velmi nás potěšila zpráva od Sl Vandy, že ráda k Tobě zas půjde, atd. Patrně už tam bude a tak bych o tom vlastně psal marně. Ale jen dej hlavně co největší pozor abys Se zbytečně nenastudila nebo nepředřela! Já taky dávám stále a na mé ležení je asi podívaná legrační, všechno co potřebuju, mám kolem sebe. A nohu každý den nějakou chvíli rozházím, aby mně nestrnula (v bačkorách) do kuchyně jsem ale udělal jen asi 2 kroky, mají tam většinou zimu. Na posteli ovšem dělám plány, jak co nejdív si odtamtud snesu všechno potřebné na malování obrázků dole! Jenže to pořád je neproveditelné a nutno čekat na Boží smilování. Zatím žádná pomoc – 2 měsíce budou ještě jistě zlé. Z Kalné poslali nám nájem,³ jinak nic nového. Sníh se posype na novo. Jen kdyby mě nepřepadl nějaký zánět plic! V tom případě bych Ti musil o tu nějakou ošetřovatelku telegrafovat, jinak bych se udržet nemohl jistě. Zatím však jsem měl jen asi 2krát o nějaký dílek vyšší teplotu – více strachu o Tebe mé Srdce drahé! A já čím dál ze všeho zmatenější, jak pak má dobře dopadnout! Ty složenky dali do pořádku popsali uložili, na některé teprve přijde od. Líbá Tě vřeje Tvůj ubohý

Franta.,

Mařenka a Frantík ruce líbají Bůh Tě, nejdražší Srdce, opatruj!

Slečnu V.⁴ i naše druhé Příbuzné pozdravujeme (i Slečnu Sousedku Tvou) – a všechny známé

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000227. List formátu 14,3 x 20,6 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, datováno.

¹ MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 92.

² Ricinový olej, lisovaný ze semen skočce obecného, mírně jedovatý (obsahuje alkaloid ricin), užívá se v lékařství, má projímavé účinky, dokáže pročistit celý střevní trakt a stimulovat činnost lymfatického systému.

³ Tj. Dolní Kalné, Kavánovy koupili v roce 1937 vilu čp. 40 po továrníku Noskovi, v průběhu úprav domu a přípravy ateliéru došlo k zabrání Sudet a Kaván se nemohl v okolí volně pohybovat. Roku 1938 se proto zase opět stěhují zpátky do Libuně. Vilu věnovali na jaře roku 1941 České dětské nemocnici v Praze, od ní bude patrně nájem.

⁴ Tj. slečna Vanda, Vandička.

106

13. 1.1941

Nejdražší Ženo!

Kufr přišel o polednách v úplném pořádku, vše obdivuhodně a přehledně složeno! a s ním hned jako když nový život přijde! Tvá péče i láska (bez Tebe není pro mne – i všechny nás života! Bůh Ti odplat' brzkým úplným uzdravením!) Krabici pro Kovářovy¹ Frantík² hned sebral a k nim odnes. Pan Kovář¹ leží a byl sám doma vzkázal tisíceré díky. {do Prahy nemíní má jakési koupele dobré} To kolo pod sebe jsme vytáhli a zkusili nadmouti do polou asi jde to dobře, a záclona na to taky. Bude pro mne vymoženost výborná, na jednom místě, cos už viděla, posud se nezacelilo, ač je menší od té doby. Koženky jsou báječné, moc a moc taky ph. Drábovým[?]³ děkuju, zatím budu do nich hasstrošit⁴ {na noc} hlavu a krk to je neocenitelný vynález! a staré na noc na sebe až bude tam to zaplaceno. Věřím teď, že ještě ze všeho vyvážnu a hlavně, že Tě uvidím, jen kdybys mohla v téhle děsné době mohla bez úrazu Se dostat sem! Je to hrozná cesta a starost smrtelná Není k uvěření že Ses tam dostala! Suché pečivo v sáčkách je taky znamenitá věc, jaks' na to jen vzpomněla?! Když člověk sní kousek chleba odemstí se to zácpou a zácpa mně jak p doktor říkal hned účinkuje na přetlak krve a zvýší teplotu i kazí srdeční tep. Dřív mně to bylo jedno, ale když nejsi doma nikoliv, rád bych se ještě dočkal Tebe. Potřeby Ti a kufr zatím tedy posílat nebudeme, až jak budeš potřebovat a kufr uložíme. Paní K.⁵ nám přinesla včera něco masa a ¼ kila másla to i jiné některé potřebnosti by se Ti mohly hodit Všecko ubohé (proti Tvé nezaplacitelné ničím do smrti nadílce, kdybich moh jako ve Svobodných Hamrech⁶ vyletěl bych se „šelmosmrtem“⁷ a namaloval i tady věci báječné. Ale pekelná muka musím vytrpěti – jen jednou nebo dvadrát denně se trochu nahastroším⁸ a projdu se po světnici, aby noha nestrnula a Dolikus Malikus⁹ běhá se mnou. U postele se zastavíme a dělá rámus,¹⁰ abych ho mydlil¹¹ a zpíval mu což doprovází bručením. A u druhé pohovky tak zas, to je náš zdravotní celý výlet. Nahoru ani pomyslení! Když něco potřebuju přinesou mně. Jen kdyby nebylo dál se mnou hůř, zima ohromná teprve přijde! Mám též úmysl později něco menšího podle studie dělat dole, až jak bude. Ale nade vše Jsi mě nyní posílila, Pavlo nejdražší a Srdce nejlepší ve světě, kéž je mně dopřáno jestli se odvděčiti! Líbá Tě v slzách krvavých Tvůj

Franta

Mařenka¹² a Frantík² ruce líbají.

Slečnu Vandičku¹³ a drahá naše Přátele a Příbuzné pozdravujeme, kéž jim Bůh popřeje dlouhého života a dobrého osudu!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000228. Dvojlist formátu 14,5 x 21 cm, psáno perem na straně 1–4, papír čtverečkovaný, datováno.

¹ Kovářovi, rodina v Libuni, viz dopis č. 98.

² František Kaván, viz dopis č. 39.

³ Drábovi, viz dopis č. 107.

---

⁴ Tj. oblékat se.

⁵ Paní Kovářová, viz pozn. č. 1.

⁶ Viz dopis č. 1.

⁷ Tj. vyběhnul bych, vyšel bych se šelmosmrtem, viz dopis č. 73.

⁸ Tj. obleču.

⁹ Dolík, pes, viz dopis č. 80.

¹⁰ Tj. šteká.

¹¹ Tj. hladil.

¹² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

¹³ Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

107

22. 1. 1941, Libuň¹

Nejdražší Pavlo!

Vzdávám Ti (i Slečně² vřelé díky za psaní (ze dne 21. ledna) Vynasnažím se dle Vašeho návodu vyplnit. Uložíme vše co přijde z Prahy – to potvrzení o činžovním příznání. Jsem tuze rád, že na Sebe se zdravím dáš pozor s ledvinami je moc potřeba! Máš-li pak tam ten pás na bedra? a bojím se žes nechala u nás někde – musela bys Si dát udělat u p. Drába.³ Pak silné punčochy a střevice nezapomenout Je strašná věc že Tě dlouho neuvídím, ale cesta {Tvá} by byla moc nebezpečná {až budu moci já...}. Dobře že Jsi pod tak dobrým dohledem lékařských kapacit! asi 2 leta to bude cítit – ty ledové obklady! Ale dáš-li pozor a budeš užívat vytratí se. Ačkoli já po těch ledvinách a tuhle jak na začátku zimy jsem byl v atelieru to taky měl ještě jako od toho tehdejšího. ale už to doležívám. Jak pak bych návštěvníkům nepřipadal zdravý?! ve dvojích podvekačkách a 2 trikách pod peřinou den co den. No někdy vylezu trochu ke stolu a dole oknem hodlám něco začít ale seda daleko od okna se musím nahoře se zdi něco strhnout a poslat Ti budeš potřebovat jistě jsou tam taky 2 nebo 3 40 x 52 zimní a větší (prostředňáky,⁴ Bojím se, že po téhle oblevě (jsou asi 2° tepla budou jako v Hamřích⁵ nějaké 35 kg⁶ mrazu! Budu psát pořád – abys věděla o nás a my o Tobě – užívej! nebyla by na ledviny taky thesalvosa trochu dobrá?

Stejská se mně strašně! ale co dělat! Drahé naše Příbuzné též pozdravujeme vřele i Slečnu

Líbá tě mé zlaté Srdce, Tvůj osamělý

Franta.

Mařenka⁷ a Frantík⁸ (má teď moc učení) ruce líbají

Bůh Tě opatruj

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000229. Dvojlist formátu 14,5 x 20,3 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír čtverečkovaný, datováno.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Patrně slečna Vanda, viz dopis č. 105.

³ Dráb, patrně kožešník.

⁴ Tj. obrazy střední velikosti.

⁵ Tj. Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

⁶ Myšleno patrně –35°C.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁸ František Kaván, viz dopis č. 39.

108

30. 1. 1941, Libuň¹

Nejdražší Ženo!

Snažně prosím: Teď pozor! Jsou tu dvacítky mrazu – budou třicítky až vysoko přes! Věř zkušenému („ty seš žula, já jsem žula“ říkali) Líbá Tě Tvůj

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000230. Pohled „Jan Šír: Zima na Českomoravské vysočině.“ formátu 13,8 x 9,1 cm, psáno perem, datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, Paní Pavla Kavánova, choť ak malíře, Praha XII., Slezská ul. 116, II. posch č dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

109

3. 5. 1941, Libuň¹

Nejdražší Pavlo!

Včera jsem ti vítězoslavně psal o 10° C tepla na zahradě, a dnes je tam obratem 4° mrazu i chumelí se to co říci, tak jistě bude jak jsem říkal: zima potrvá přes „ledové“ muže² prostředek května (ne-li víc, na Českomoravštině³ zmrzly, 3krát brambory naposled o sv. Anně) Mám o Tebe děsný strach dej na Sebe co nejvíc pozor! Líbá Ti ruce drahé

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000231. Pohlednice „Jan Šír: Zima na Českomoravské vysočině.“ formátu 13,8 x 9,1 cm, psáno perem, datováno. Adresa: Vysocevážená Paní, Paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha XII, Slezská č 116 II. posch, č. dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. Pankrác 12. květen, Servác 13. květen, Bonifác 14. květen, pranostika spojená s trváním zimního období.

³ Tj. Českomoravské vrchovině.

110

2. 3. 1941, Libuň¹

Nejdražší Ženo!

Čas se tak smutně vleče za Tvé nepřítomnosti, třeba člověk podnikal všelijaké věci, aby z toho trochu vyšel. Počasí tuze proměnlivé a dosud bylo málo vidět, tak sundávám i zatmění zase je ale zimavější. Pustil jsem se ale do 2 lepenek² podle nejstarších Vítanovských věcí, abych na to musil dávat pozor, podzimní na silnici za Rváčovem s jeřáby a pak velkou voru[?] podle škrábu³ od našeho baráku, je to po čertech těžké ale doufám, že přemohu teď už nakresleno. Tak zatím nechám schnout podklad a budu zkoušet jeden Hrabačovský zimní – Tak to nějak překlackuju,⁴ jen kdybych věděl, jak Ti tam je po té cestě i Panu Kovářovi,⁵ to ovšem sotva zvíme. Jinak nic nového jen {lidi} vyhrožují, že bude jezdit jen jednou denně vlak! musí se dělat jak půjde a pro Tebe ještě hůř! Dnes tam už ale u Tebe snad je slečna Vanda⁶ a něco napíše o Tobě i p. Kovářovi.⁵ Tady celou dobu posud nikdo nebyl a o ničem se nezvědělo, jen přines p. Kubín vzorky toho sněhového návalu a vyhazování – až přijdeš, vybereš {Si} vzorky a dá vykopírovat pro Tebe.⁷ S naším barákem taky a plno lidí.

Ty nové velké bych rád udělal ještě pro výstavu nějakou. Jak jen to všechno se mnou bude. Frantík musí chodit všelijak, ale jen když nám snad zase brzo budeš moci přijít. Piště, co by bylo potřeba poslat Líbá Tě vřele a všechny Přátele uctivě pozdravuje Tvůj nejoddanější

Franta

Ti libá vřele ruce nejdražší (i Mařenka⁸ a Frantík⁹)

Buď zdráva Pavlinko, Srdce nejdražší!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000232. List formátu 15,3 x 23,1 cm, psáno perem na straně 1–2, dopisní papír „František Kaván ak. malíř, Libuň u Jičina 117“ nelinkovaný, datováno.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. obrazů na lepence.

³ Tj. obrazu, náčrtu.

⁴ Tj. přetřím, zvládnou.

⁵ Kovář, viz dopis č. 98.

⁶ Viz dopis č. 105.

⁷ Myšleny fotografie, která nechá přidělat.

⁸ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁹ František Kaván, viz dopis č. 39.

111

26. 4. 1941, Libuň¹

Nejdražší Ženo!

Dopis Tvůj od Slečny V.² psaný jsme včera obdrželi a když Pan Kovář³ přišel večer dotyčné věci jeho se týkající mu přečetli. Jinak už ani nikdo za celý čas nepřijde (jen kdosi se zprávou, že dostal Štejfův pan student telegrafickou zprávu aby přijel. Kdybychom po něm měli něco poslat ještě napište. A dnes je zrovna strašlivý den, jakého člověk nepamatuje ani tam z Hamrů⁴ již v noci a zas do noci strašlivý víchř s deštěm děsně studený okolo nulky, barák prostydlý skrz na skrz a vše mokré, a já mám ohromný strach jak Tě tam ubohé nemocné tělo děsně bolí a že to nebudeš moci vydržet, protože mě bolí taky v sobě všechno, ale abych na děs zapomněl pustil jsem se v atelieru do malování obrázku musil jsem abych trochu zapomně⁵ a nohama v nánožníku (zas praktičněji než jsem měl dřív půlku udělal).⁶ Ale večir je stejně jako ráno potoky vody po tabulích. A v kuchyni vyrazilo ze zdi nahoře to víko po starém vedení tak musili mýt kuchyň když přišel Franta.⁷ A válka jde teď válčí Bůh! kdybych já moh pustit bych se za Tebou mé Děvče zlaté ale to už jakživ nebude možno. Ale vydržet musíš, musíš, neopomeň ničeho co by mohlo ulevit a Slečnu² prosíme pro všecko na světě aby Tě pomáhala zachraňovati. Co pak o mne já co možno trochu udělal a víc nebude mít žádný význam. Ale musíme poslat. nehněvej se na mne nejdražší Ženo pro nic bláznivého a drž Se co můžeš, uctivě se poroučí i p. prof. D{ru}– Zikmundovi povždy nejuctivěji oddaný

Fr. Kaván

– Líbám Tě vřele.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000233. List formátu 15,1 x 20,6 cm, psáno perem na straně 1–2, papír nelinkovaný, datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, Paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha XII, Slezská ul č 116. II p. č. dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

³ Kovář, viz dopis č. 98.

⁴ Tj. Svobodných Hamrů, viz dopis č. 1.

⁵ Tj. zapomněl.

⁶ Uzpůsobení potřeb k malování Kavánovu zdravotnímu stavu, viz dopis č. 94.

⁷ František Kaván, viz dopis č. 39.

112

27. 4. 1941

Nejdražší Ženo!

Posílám Ti z Hlineckých¹ tu výzvu při které člověku je tuze smutno, když nemůžeš Se účastnit ničeho. Není chvíličky aby člověk nevzpomněl jak je s Tebou a právě tu byl p. Kovář² se ptát není-li dopis odtamtud. Zima byla trochu menší a přes noc bezpochyby bude mráz. Já jsem konečně zase na té Libuni³ tam ten obrázek jsem včera udělal, ale nohy v nánožníku⁴ ustavičně. Od p. Jindřicha Bureše⁵ přišel lístek: stavba turistického domu Pension Svratka (arch. K. Řepa⁶ Pardubice) a pozvání abychom tam přijeli letos lístek jsem

uložil – 3 poschod'ová budova. – Na zahrádce pořád se nemůže nic začít strašně mokro, a liják ještě v dnes byla bys tady, Srdce mé zlaté měla taky do Těla děsné nadělení já se v noci ani zahřát nemoh, kdo ví jak ukrytý! Nikdo jináč nejde. Ale musím nechat. Franta⁷ musí na poštu se psaním. Slunce už bude zapadat za Trosky.⁸ Já pak ještě oknem něco budu dělat do zahrady teď se nemohlo.

Líbá Ti ručičky vřele Tvůj nejoddanější

Franta

Frantík⁶ a Mařenka⁹

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000234. List formátu 14,1 x 22,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, datováno.

¹ Hlinecké noviny, viz dopis č. 11.

² Kovář, viz dopis č. 98.

³ Viz dopis č. 3.

⁴ Viz dopis č. 94 a č. 111.

⁵ Jindřich Bureš, majitel hostince ve Svatce, ujal se stavby Hotelu Mánes tamtéž, který vyprojektoval architekt Karel Řepa.

⁶ Karel Řepa, architekt z Pardubic, 28. říjen 1895 Nový Ples – 6. březen 1963 Pardubice, autor řady funkcionalistických staveb na Pardubicku, žák Josipa Plečnika na UMPRUM v Praze, následoval ho až na Slovinsko, kde své studium dokončil, navrhnul například pardubické vlakové nádraží nebo Průmyslové muzeum tamtéž, vyprojektoval stavbu Hotelu Mánes v Svatce.

⁷ František Kaván, viz dopis č. 39.

⁸ Trosky, zřícenina hradu v Českém ráji mezi Turnovem a Jičínem.

⁹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

113

2. 5. 1941

Nejdražší Ženo!

Jsem tuze rád, že dbáš léčení a držíš i šetříš Se – to je má jediná naděje že Tě přece ještě uvidím a že veleváž. Slečna V.¹ Tě v tom podporuje. Jinak je mně taky dosti bídně, zlé myšlenky mě samy lezou do hlavy, kdybych kdo ví, jak se hnal do práce (jako do té Libuně² u které už pozadí mám, jen ještě napřed mák, který udělám hodně červený podle jedné studie z Vítanova³). Tady je konečně počasí zatím lepší, tak že by se mohlo brzo na zahradu třeba, Bože, Bože kdybych já s Tebou děvče zlaté zas vésti ten radostný život jako dříve, jak bych si teď toho vážil jinak předrahá má ženo milovaná. Doufejme že někdy bude i to, jen válka válka, mají to všichni! Z Hradce poslali oznámení výstavy Poršovy⁴ z Českomoravštiny,⁵ v Kulturním domě, jináč o ničem nevím, co se na Hlinecku dál děje už nic nepřišlo, což jsem rád. Bylo by krásné kdybychom se přes Svob. Hamry⁶ spolu projeli, sám bych nechtěl bylo by strašně smutné. Pane Bože to tam byl člověk ubožák a – svině, odpust, odpust, zlatá ženo, vůbec na tu stranu je to jako do pekla – Macoun⁷ tam taky v našem baráku zařval⁸ totiž jinde ale tam to nahráb u toho okna strašného Tady ostatně letos nemůžeme nic vyčítat to bylo možná tak děsné jako v Hamřích⁶ Ovšem nyní je na zahradě asi 10° tepla a dnes se břízy zelenají, tak snad bude lépe taky na Tvou nemoc budeš-lo {se Ti} sem podívat možno Já se toho zlaté děvče nažvástám⁹ ale co dělat když už jiného nemám, malování mě s očima taky pomalu opouští! Jináč tu býval někde jen p. Kovář¹⁰ a p. D{r}. Krus¹¹ jede málo kdy okolo pozdravují Tě A já pozdravuju s díky vřelými slečnu V.¹ a naše drahé Příbuzné. Přeju Ti nejdražší Ženo s Mařenkou¹² a Frantíkem úplný návrat zdraví to by bylo vítězství hlavní! a ruce Ti vřele líbáme

Tvůj

Franta

Mař. a Fr.¹³

(A už tu zas svinstvo prší na okna!)

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000235. Dvojlist formátu 15,4 x 23,1 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „František Kaván ak. malíř, Libuň u Jičína 117.“ nelinkovaný, datováno.

---

¹ Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

² Viz dopis č. 3.

³ Kaván žil ve Vítanově v období 1904–1906 a 1909–1922.

⁴ Gustav Porš, 2. únor 1888 Chrudim – 2. květen 1955 Pardubice, krajinář a grafik, žák Václava Jansy, Vlaha Bukovace a Jana Preislera.

⁵ Tj. Českomoravské vysočiny.

⁶ Tj. Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

⁷ Gustav Macoun, 18. prosinec 1892 Praha – 7. října 1934 Praha, studium na AVU v Praze, žák Vlaha Bukovace a Antonína Slavíčka.

⁸ Tj. zemřel.

⁹ Tj. navykládám.

¹⁰ Kovář, viz dopis č. 98.

¹¹ MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 98.

¹² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

¹³ František Kaván, viz dopis č. 39.

114

/3. 5. 1941, Libuň¹/

Nejdražší Pavlo!

Tak to tu všecho pokračuje pomalu nejvíc malování. Ten s borovicemi jsem musil nechávat zaschnout, ten pro Pardubice dal práce jako možná Polabiny velké a jeden větší na lepence jarní jsem terpve nakreslil. Přípravuju ještě větší pro malování venku, bude potřeba brzo. Několik dní tu byl p Brunclík s dělníkem zas, a dělník ještě na něco přijde chtějí ten rum² kamsi dát a připravit záhonky zeleninové, je na tom ta hlína z chlívků posud. Trávu zasili, já jsem dostal též vytrvalce,³ cos viděla oznámení a dal (krom asi 2 kousků) na Tvé oddělení – Ledaco se vzpamatovává co vypadalo zhynulé. Pan Koehler účet má zapraven⁴ včera asi 137 Kč. Já platím ještě na Turnovské Dílo⁵ 35 Kč (to už bylo pozdě na odhlášení {platí od N. roku} ze spolku, co dělat! U p. Rubeše⁶ bylas? měl jsem upravit cenu pro jeho závod na ten potok.

Jsem velmi zvědav, jak s Vaším ježděním dopadne, a jaké obrázky se udělají asi, mám z toho strach že už mnoho nedovedu a že se někde potlučete.

Bříza má spoustu krásných jehněd i lístků {a tisíce včel na tom!}; na budku co jsme tam dali, dělají si právo vrabci, ačkoli se do ní marně derou. Sýkory to potom ale patrně opanují, míhají se se tam často taky. Špačkovou jsem snad měl přec taky ještě přikoupit – udělal bych – jenže tak v ruce na truhle je teď pro mne špatné, ještě že jsem ty škatule⁷ dokázal přizpůsobit!

Teď to snad už nějak uteče a Vy budete zatím jezdkyně mistrovské. Napiš co tu máme všecho pořídít, a starosti o nic neměj. Líbá Ti slavné ručičky

Tvůj nejoddanější

Franta

Mařenka⁸ pozdravuje, i Máňu.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000236. Dvojlist formátu 14,6 x 22,2 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „František Kavan, akademický malíř“ nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená, Milostivá Paní, Pí Pavlinka Kavánová, Choť ak. malíře (v Libuni), Praha XII., Slezská č. 118. II. posch., č dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Tj. suť, stavební odpad.

---

³ Tj. vytrvalé rostliny, trvalky.

⁴ Tj. zaplacen.

⁵ Turnovské dílo, skupina turnovských malířů, mezi zakládající členy patří malíři Karel Vik viz dopis č. 119 a Karel Kinský.

⁶ Karel Jan Rubeš, 1873–1934 zakladatel Rubešovy galerie na Ferdinandově (Národní) třídě č. 30 v Praze. Inspiroval se zejména Topičovým salone, v němž původně pracoval jako agent. Galerie nebyla pouze uměleckým obchodem, ale věnovala pozornost pravidelnému představování souborů prací československých nebo v Čechách působících umělců konzervativnějšího zaměření 19. a poč. 20. století. Uspořádala například výstavy Alfonse Muchy (1915), Oty Bubeníčka (1916), Augusta Piepenhageny (1917), Ferdinanda Engelmüllera (1924), Jaroslava Panušky (1926), F. Kavána (1931). Rubešova galerie ve své činnosti pokračovala i po smrti svého zakladatele, skončila roku 1950.

⁷ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

⁸ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

115

6. 5. 1941, Libuň¹

Nejdražší Ženo!

Co Ti tady chci sdělit není žádná vážná historie jen tak pro špás, jak říkal † truhlár Fiser a ale musí Ti napsat aby z toho vážnou historii neudělali. Přišel sem pan MUD{r} Krus² jak chodívá a já popíjel trochu ten jablečnick tak mně předepsal užívání, aby to nevypadalo tak [...]. František³ přinesl z Rovenska⁴ – bylo to obvyklé dobré užívání proti chřipce. Tak jsem klidně maloval dál a nic nevzpomněl. Tu ale přišel pan Kovář⁵ a neříkal pořád nic ale po jeho odchodu přišel nám posud neznámý ten ruský pan Doktor – medicínu pochválil {on p. Dra Kruse² zastupovává}, ale jelikož začínala pocení musela mě Mařenka⁶ v posteli zabalit s jeho pomocí do mokrého prostěradla a nechat asi ½ třetí hodiny dobré to pak bylo a doufám bude tak vidíš, jak se o nás svět stará! To popředí u Libuně¹ jsem ovšem dosud nedodělal a hned tak nedodělám chci se dočkat shledání s Tebou, Ženo má nevyrovnatelná od bytí terpve nejkrásněji zachráněn od Tebe! Bůh to ještě popřej a na všem ostatním už mně nic nezáleží. Víím že obstojíš kdyby nic neobstálo. Líbá Ti ručičky ubohé které tolik se pro nás nadřely i natrpěly

Tvůj povždy nejoddanější

Franta

i Mařenka⁶ a Frantík³

Já tu už teď na psaní málo vidím odpust'

Hlinečtí chtějí abych, zakročoval u p. Jindř Bureše,⁷ aby půjčil svou galerii do Hlinska, já nám u něho zakročovat tak jsem 2 trápeními děvče! Napíšu že vše vystavování je Tvé totiž je Tvým pravem, ale nepřipouštěj Si Pro Bůh ničeho

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000237. Dvojlist formátu 11,5 x 14,4 cm, psáno perem na straně 1–4, papír čtverečkovaný, datováno.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 92.

³ František Kaván, viz dopis č. 39.

⁴ Tj. Rovensko pod Troskami.

⁵ Kovář, viz dopis č. 98.

⁶ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁷ Jindřich Bureš, viz dopis č. 112.

116

/3 [?]. 5. 1941, Mladá Boleslav/

Nejdražší Ženo!

Tak se mně zdá že začíná Bůh nic prosby a modlitby slyšet, třebaš mě nechť ani propustit naši nahoru abych tam něco hledal – bylo tam víc hůře než venku a strašně sychravo! nemyslím, že už by tak vytrvalo na dlouho ale vracet se bude tak opatrnosti nesmírné potřeba musíš myslit že jsem tam i hodně udělal ale na konec se odtamtud musil dát vystrnadit. Já to tak nepamatuju ale v Hamřích¹ ano tam patrně stálo víc za to. Mařenka² opsala číslo Našeho vozu³ na tabulce je: Č 61.351 je to věc dojemná Bůh Ti ještě popřej, abys na to dlouho jezdila a P. p. Novopačtí⁴ aby slavně jezdila pro mne a já jsem teď taková pleva stačily by mě snad 2 [...] na kabátě a jelo by se Ostatně se jede taky ve fantazii o nejdražší Pardubické víle! Ta jízda je nejrásnější a Ruský pan Doktor co tu p. dr. Kruse⁵ zastupuje abych vypil kalich

Má pro posázavské Šírovy⁶ figury⁷ porozumění je vidět venkovštinu to je Pán dobrý jako to Rusko Včera a především mně hoří Rajština osladili nějakým tumpachem – ale budiž konec žvastu jen když nám kvete naděje další

Buď zdráva naše Paní Pravá a jediná Těšitelko o všem jen strašný pozor na cestu i kdys se musila se příjezdem opozdit – a jen od dola všude co nejlíp ustrojená nemožno hledět jen na krásu Měj na to rozum obecný i naše Drahá a věrná Slečna V.⁸ budiž pozdravena a [...] hluboce a všechny Přátele již [...], pozdravujeme

Tvůj provždy nejoddanější ač právě dny ostrými napadený

Fr. Kaván

Libuň⁹ 117

Před tou cestou cestou, prosím Tě Se dej dobře prohlídnout a co třeba vysvětlit a poradit na cestu možno odložit kdyby něco povážlivého bylo – ostatně znáš dobře!

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000238. List formátu 14,8 x 23,1 cm, psáno perem na straně 1–2, papír nelinkovaný, částečně datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, t. č. Praha XII., Slezská ul. č: 118, II posch., č. bytu 7.

¹ Tj. Svobodné Hamry, viz dopis č. 1.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Vůz Praga Piccolo zakoupili Kavánovi počátkem třicátých let, sloužil Kavánovi také k výjezdům a malování v plenéru.

⁴ Pan Novopacký, úředník v Městské spořitelně v Praze, příbuzný Pavly Kavánové-Šírové. Přes p. Novopackého se Kaván dostal k vytvoření obrazu továrny a vily továrníka Noska v Dolní Kalné čp. 40 pro místoředitele spořitelny JUDr. Dědka, který vzpomínal, že doprovázel F. Kavána, když maloval pro jeho zemřelého strýce továrníka Noska. Na základě této návštěvy v Dolní Kalné se Kavánovi rozhodli pořídit danou vilu v dražbě, pobývali zde v roce 1937–1938, do záboru Sudet, kdy se rozhodli vrátit zpátky do Libuně, protože Kaván zde nemohl volně chodit a malovat. Vilu v roce 1941 věnovali České dětské nemocnici v Praze jako ozdravovnu.

⁵ MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 92.

⁶ Jan Šír, viz dopis č. 20.

⁷ Tj. obrazy s figurální tematikou.

⁸ Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

⁹ Viz dopis č. 3.

117

11. 5. 1941

Nejdražší Ženo!

Tak jsem dnes po velké úvaze v nastrojení silném a prohlídce začal ouřadovat trochu v ateliéru, hlavně abych co možná dodělal mák na té posmrtní malbě brzo, což se mně trochu dařilo, (ještě tak jedno přes suché bude potřeba totiž na popředí, A tu přišel dolů do přízemí nějaký Pá¹ ze Chrudimě myslím z plynárny a ptal se po obraze který byl v roce 1908 vystaven v Pardubicích pode jménem „Zimní večer v Podkrkonoší číslo 48. cena 19 000 Kor., chtěl by to koupit, jmenuje se Pšenčík Ivan, plynárna Chrudim. Bude to patrně ten obraz, co už je v Přelouči, – avšak Tu lépe vše znáš a já jménem našeho podniku nikde a nic sám nepodnikám ani nesmějí naši

Ach Bože! jaké těžké sny všelijaké v těch děsných časech, člověk je strašpytel strašný, ale taky divu není. Čerta mně na sobě záležívá! pamatuješ jistě ale na Tobě! obzvláště už nyní musí všechno! Ale snad nás Bůh neopustí je dávej pozor na Sebe co nejvíc!

Pozdravuje Tě a líbá vřele Tvůj nejoddanější

Franta

– Mařenka² a Frantík³

Bud' zdráva zdráva a zdráva!

venku o málo líp!

a včera tak lezlo do kostí

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000239. List formátu 16,4 x 14,4 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, datováno.

---

¹ Tj. pán, v tomto dopise pan Pšenčík.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ František Kaván, viz dopis č. 39.

118

/1. 6. 1941, Libuň¹/

Nejdražší Ženo!

Tohle dnes přinesl pan Kovář,² kterému to ten pan velkostatkář Bohuslav Šnajdr poslal. Já píšu na druhou stranu bylo by těžké psaní, tak mu tam odepiš dle potřeby. Já tu maluju tu Libuň pro Libuň, nejtěžší pruh uprostřed jsem už trochu přemoh, snad to trochu bude jenže mně teď už i u práce nesejdeš s myslí! Teď tu začíná taky tepleji ale ven ještě nemohu. Přijde někdy pan Kovář² dál nic Zapomněl jsem posledně pozdravovat Sl. Vandu³ a Její dobré Rodiče, tak dnes dělám dvojnásob. Co ze mne bude, než přijdeš, těžko říct a nejvíc myslím, že už Tě nevidím. Ty někdy mně ovšem všelike věci musíš vyčítat v duchu, ale já jsem nedokonalost sama k tomu ještě tak stará {Je kvapně⁴}

Líbá Tě nejvřeleji povždy Tvůj

Franta

odpusť co není dobře.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000240. List formátu 17,4 x 19,9 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, datováno. Obálka: Vysocevážená Paní, Paní Pavla Kavánova, choť ak. malíře, Praha XII., Slezská č 118, II. posch., č. dveří 7.

---

¹ Viz dopis č. 3.

² Kovář, viz dopis č. 98.

³ Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

⁴ Tj. narychlo.

119

15. 1. 1941

Nejdražší Ženo!

Zapomněl jsem Ti poslati po p. profesorovi, Havlasovi¹ lístek, ale vlastně už bych byl nestačil napsat, když tu byl Pan Doktor² a Mistr Vik³ a něco bych ještě spletl – to si představíš, že jsem byl spletenej na dobro a ke všemu ještě nemoh vzpomenout na žádné jméno lidí ani vesnic o kterých jsme mluvili Mistr Vik³ mně dal překrásné své Dílo českorajské, to bude ovšem pro Tebe, což Ti p prof. Havlas¹ taky jistě řekl. Že mám o Tebe stálý strach to víš. Já jsem dnes na chvíli sed ku psaní za stůl – to se ví dobře oblečen a v pokoji 18° tepla. Myslím, že se za tu chvíli co píšu není čeho bát, Dolíček⁴ mně leží při tom za zády. Hodlám, už brzo začít podle studiíček menší obrázky a to ne u okna nýbrž

u pohovky (Když bude svítit slunce a to ne dlouho v bačkorách arci a pod nohama tlustý koberec. Proti jarmaře teda a kdyby to nedělalo dobře, nechám toho. Ale utíkal by mně líp čas a zapomněly trochu starosti. Ostatně snad, jak budeš chtít. Teď tam budeš mít s daněmi – snad se p. řed St. o čas na to stará, letos to bude jináč, ten lístek z novin o obratové dani⁵ jsem přiložil ale bude u všeho jináč, já bych měl s tím zlé. Ale jen když je trochu naděje pro mne na uzdravení. Horečky velké jsem posud neměl, ale jináč není taky oč stát. A Bůh Ti dej všecko dobré za to cos poslala. Dělán, jaks' napsala, a polezu zas do toho rád. Líbá Tě vřele Tvůj nahastrošený⁶

Franta

Mařenka⁷ napíše dál.

Nejmilejší Pavlinko!

Jsem velice šťastna, že Vám mohu napsat, že Františkovi⁸ lépe. Ono to nebylo zlé, ale na nohy nemohl se dostat, aby chodil víc. Dnes píše tohle psaní u stolu. Spotřebuju teď hezky mlíka. Dávám jemu a často vařím kaši krupičnou. Na polívku a kousek másla přinesli od Kovářů,⁹ nekoupila jsem tedy, mimo to, co dostaneme, žádné. Starost, že F.⁸ půjde nahoru {do atelieru}, nemějte. Chce si to, aby mu ušla chvíle, sestaviti dole. Zatím zase přijdete. Mrazy jsou zase vysoké, dnes už bylo kolem dvaceti, ale ve dne to poklesne. Prát jsem nic dosud nemohla. Je sice prádla, musí se F.⁸ často převlékati a stáhla jsem už i cejchy a dala růžené. Přijde pan doktor.² Ale to všecko se srovná stejně v tom velkeru¹⁰ mraze teď nejde. Pán Bůh dej, aby se i Vám ulehčovalo Slečně a pánům Novopackým¹¹ srdečné díky a pozdravy. Psaní teď nechodí. Budeme se těšit, že zase brzo přijedete a pozdravujeme a líbáme Vás.

Mařenka⁷ a Frantík.¹²

Máme tu nové lístky oděvní. Kdybyste, Pavlinko, si chtěla něco koupit, pošleme je.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000241. List formátu 14,3 x 34 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, datováno.

¹ Ladislav Havlas, 19. říjen 1907 Přepře – 2. říjen 1988 Poděbrady, pedagog, glyptik, sochař, sklářský výtvarník, studium na Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově, od roku 1925 na UMPRUM v Praze, žák Josefa Drahoňovského, viz dopis č. 133.

² MUDr. Arnošt Krus, viz dopis č. 92 nebo „ruský pan doktor,“ viz dopis č. 115.

³ Karel Vik, 4. listopad v Hořicích – 1964, český malíř, krajinář, grafik, žák Ottenfeldův, od roku 1917 člen skupiny „Hollar.“ Po návratu z první světové války se usadil v Turnově, jeden ze zakladatelů skupiny Turnovské dílo. Od 1919 se oddal dřevorytu, později vícebarevnému, v němž dospěl svého výrazu zvl. v podání horských krajin, zalitých sluncem a v městských architekturách. Některé náměty provedl v leptu. Cykly např. Na horách (1916, soubor i v Moderní galerii v Praze), Český ráj (1931, text J. Pekaře a Zd. Wirtha), Braunův betlém z Kuksu, autor unikátního pětibarevného dřevorytu Panorama Prahy, mnoha ex libris, pohlednic a plakátů, pro turnovské ochotníky se zabýval scénografickou prací.

⁴ Dolík, pes, viz dopis č. 80.

⁵ Tj. spotřebitelská daň.

⁶ Tj. oblečený, navlečený.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁸ František Kaván, akademický malíř.

⁹ Kovář, viz dopis č. 98.

¹⁰ Tj. velkém.

¹¹ Novopáčtí, viz dopis č. 116.

¹² František Kaván, viz dopis č. 39

120

Nejdražší Ženo!

Posílám Ti ten lístek na honem, škoda, že se to s těmi rámy takhle zdrží ale pozdě nebude. Přijedu v sobotu 19. ho v obyčejný čas, po jedné hodině. To víš, že bych byl raději u Tebe ale potřeba dáti do pořádku věci malovací a na ty sluneční dny jsem vylez ven, ráno devítkou a trojkou zpět zima bestiální tady víc než v zimě tak mám 3 nevalné obrázky a teď se chystá na dešť. Řid Jezdinský píše – postrádá ve výstavě ty dva malé obrázky nerad. Co platno – byl ve výstavě v neděli nejvíc se mu líbí louka Včera tu byli autem prý nějací důstojníci, ptali se po Krkonošských obrazech. Mařenka říkala, že v létě budu v Krk.¹ malovat. Vejce i peří přivezu. Vše Ti ruce líbá a těší se Tvůj nejoddanější

Franta

Ty rámy na překlíčky² musí, mně se zdá, býti proto silnější, aby je překlíčky,² když se bortí teplem nezkřivily nebo nerozhodily

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000242. Dvojlist formátu 11 x 16,7 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. v Krkonoších.

² Tj. obrazy malované na překlízce.

121

Nejdražší Ženo!

Domů jsem jel dobře a vzpomínal místo čtení na Tebe, jak to byl krásný týden! Bylo krásně, ale ve středu tu prý bylo mnoho sněhu. S tím řízením v kostele – jsem teda byl ve středu {ráno}, kdyby se náhodou ptala. Kamna by asi o 6 cm přečnívaly dál když by se tak napříč daly ale to se spraví tím, že se ten okolek {sporáku jak máš v pravo v koutě} zapustí do zdi u nás. Náš komín je za kamny ale více v pravo až ke koutu, tak se dá taky přispůsobit vedením {otvoru} ve zdi vysekaném.

Kus přidělavky bude s tou pecí možná však, že se bude moci i ponechat, až jak nejlépe sama s kamnářem nějakým rozhodneš. Bude sporák za zužitkování stát. Já myslím že Se Ti odtud nebude chtít stěhovat, zahrada i zahrádky jsou zřízeny krásně, velký bez na kolika místech – měl ho dosti doma a sám vsadil ještě dřív než jsme na to pomyslili. {Málem bych zapomněl oznámit, že jsme na lístku četli špatně nebo Mařenka¹ spletla: máme 6 králíčků ne holoubat} Břízku chtěl dát k houpačce, prý Jste o tom mluvili. Ale měla tuze zubožené kořeny (kolem kůlů a do příkopu u silnice. Teď tam {jako vždycky prohlubují} (ale blíže k baráku) stojí už nová, sice slabší, ale krásná jen o málo nižší a druhá menší ve druhém rohu. {měl břízky doma} Bez je u houpačky a odnože založeny zatím v zemi. Tráva posud zaseta není ale vše připraveno i kolem vody. On tu byl ten sníh právě. Záhonů zeleninových plno čeká královnu zahrady, a my ještě toužebněji, jen kdyby bylo počasí! Líbá Ti nádherné ručičky

Tvůj nejoddanější

Franta

Mařenka¹ pozdravuje.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000243. Dvojlist formátu 10,9 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

122

Nejdražší Ženo!

V pátek tu byl sněhový den dost mizerný, ven by se bylo nemohlo ale v sobotu dost pěkný a tichý. byla by udělala venku zimní. Ale všem jsem seděl a sedím doma opravoval

jsem prostřední formáty. Včera přišlo psaní od Jednoty,¹ aby se ty obrázky neposílaly, výstava ve Vídni je odložena k jaru – a posílat věci do 6. února. Honem jsem telegrafoval p. Neprašovi, aby zarazil doma zatím. Číslo domu jsem nepamatoval, ale dostal přes to jistě. A udělej nyní, jak myslíš. {snad vezmeš domů} Byl bych telegrafoval Tobě, ale měla bys s obtíží spojeno třeba nebo nebyla doma Do toho 6. února třeba udělám něco velkého zimního i venku. Pak prosím Tě vyměř ten menší úzký formát (z ráků složených nahoře za záclonou na chodbě) – jak jsme naň koukali a zapiš. A číslo domu co bydlí Mistr zabloudil,² potřebuju mu psát; to všecko až přijdeš.

Slepice snesla už 17té vejce. Zvěř³ se hrabe dobře. – Místo sněhu zas bláto Těší se na Tebe a ručičky líbá Tvůj nejoddanější

Franta

Mařenka⁴ pozdravuje tuze

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000244. Dvojlist formátu 10,5 x 16,5 cm, psáno perem na straně 2–3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

² Tj. Mistr Zabloudil, mohl by být Alois Zabloudil, narozen 7. ledna 1895 v Hukvaldech, za okupace popraven nacisty, výtvarník, grafik.

³ Tj. domácí zvířata.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

123

Nejdražší Ženo!

Je mně nyní po Tobě smutno více nežli kdy jindy a ještě ke všemu je děsné počasí (dobře žeš' Se ho nedočkala!) déšť tma a bláto kraj jako s jara zahrada zelená a slepice na ní drobnohledoujou.¹ Jaks' odešla, měl jsem práci s přípravami na malování venku (to ještě vypadalo že se nahrne sněhu) a přicestoval p. řiditel Vavroušek² se Slečnou Ten kalup³ na převléknutí. Přinesli taky mé podobizny⁴ z nichž jsem si ponechal jen 3 které Ti posílám – jedna je přívětivější poněkud na druhých vypadám jako starý kriminálník, tak patrně budou věrné! – Já bych pro něho do toho atlasu výtvarníků⁵ měl prý nechat ofotografovat něco z obrazů jestli víc než jeden to jsem se zapomněl zeptat. Nedal bych ovšem sám nic ale žeš' Si myslím přála, říkal jsem že okolo 10. ho možná budu v Praze kvůli té Akademii,⁶ a obrazy že tam jsou na zarámnutí. Až přijde – adresu má – rozhodni o tom sama jestli ano a co bys považovala za vhodné, já tam patrně budu až později, pozvání ke schůzi posud nepřišlo. Od Paní Engelmüllerové⁷ těch 6 set korun jsme obdrželi 4. ho a dobře uložili. Jinak přišlo: psaní od p. D{ra}- Fittery⁸ abych se tam stavěl až pojedu do Ostravy⁹ má mnoho nových obrazů od starých našich Mistrů: 3 Slavíčky,¹⁰ Chittussiho,¹¹ Čermáky,¹² 2 Knüpfry,¹³ 2 Mařáky,¹⁴ Preisslera,¹⁵ Lebedu,¹⁶ 2 velké krásné Navrátily,¹⁷ Doubka,¹⁸ Márolda,¹⁹ Novopackého,²⁰ Myslivečka²¹ a Purkyně!²² {chodí mu na to kapacity studovat!} Má obrovskou radost. Pak přišlo pozvání od Litomyšlské měst. rady ke spolupůsobnosti při výstavě Mařákové¹⁴ a od prof. Švimberského²³ oznámení sňatku Círy! Jinak nic. Vzpomínáme na Tebe ustavičně, jak tam máš zas mnoho zařizovat. Ven nebudu chodit když nebude snít (však přijde zas) jen smolit něco doma. Líbá tě nejvřejeji – s pozdravem od Mařenky²⁴

Tvůj oddaný

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000245. Dvojlist a list formátu 10,8 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1 a 3–4, papír linkovaný, nedatováno.

-
- ¹ Tj. pochodují, pobíhají.
- ² Bohumil Vavroušek, 25. června 1875 Slavětín u Chotěboře –, český národopisec a literární dějepisec, ředitel škol v Praze. Vydával fotografické soubody s vědeckými úvody. Např. Dědina (1925), Malebné Slovensko (1923), Literární atlas československý (1932).
- ³ Tj. spěch.
- ⁴ Fotografie.
- ⁵ Mohl by být chybný název, protože Bohumil Vavroušek vydal v letech 1932–1938 Literární atlas československý – obrazová historie naší literatury s literárním příspěvkem Arna Nováka.
- ⁶ Mohla by být Akademie výtvarných umění v Praze nebo Akademie věd a umění, totéž jako v dopise č. 52.
- ⁷ Engelmüllerová, patrně manželka Ferdinand Engelmüllera, 22. prosinec 1867 Praha – 29. září 1924 Praha, malíř, grafik, ilustrátor, scénograf, studium na AVU v Praze u Julia Mařáka, starší spolužák F. Kavána.
- ⁸ JUDr. Václav Fittera, viz dopis č. 10.
- ⁹ Snad za účelem výstavy v Ostravě v roce 1932 nebo 1935.
- ¹⁰ Tj. obrazy od Antonína Slavíčka, 16. květen 1870 Praha – 1. únor 1910 Praha, malíř, krajinář, studium na AVU v Praze u Julia Eduarda Mařáka, spolužák F. Kavána, roku 1909 zasažen mrtvicí a částečně ochrnutl, po rekonvalescenci se snažil malovat menší zátiší levou rukou, ale byl tím zklamán, roku 1910 spáchal sebevraždu.
- ¹¹ Tj. obraz od Antonína Chittussiho, 1. prosinec 1847 Ronov nad Doubravou – 1. květen 1891 Praha, malíř, odborný publicista, studium na AVU, žák Josefa Matyáše Trenkwalda a Jana Swertse, velký vzor F. Kavána.
- ¹² Tj. obrazy od Jaroslava Čermáka, 1. září 1831 Praha – 23. duben 1878 Paříž, malíř realista a romantik, studium na AVU v Praze, žák Christiana Rubena, studium na malířské akademii v Antverpách, podnikal cesty do slovanských zemí – zejména Černé Hory a Dalmácie, dále cestoval například po Itálii a Francii, zemřel v Paříži.
- ¹³ Tj. obrazy od Beneše Knüpfra, 12. duben 1844 Frýdštejn – 18. listopad 1910 na moři mezi Rijekou a Anconou, studium na AVU v Praze a pak AVU v Mnichově, malíř, ilustrátor a odborný publicista.
- ¹⁴ Tj. dva obrazy od Julia Mařáka, 29. březen 1832 Litomyšl – 8. říjen 1899 Praha, krajinář, kreslíř, grafik, studium na AVU u Maxmiliána Haushofera, na AVU po návratu z Vídně obnovil krajinářskou školu, mezi jeho žáky patří například Antonín Slavíček, F. Kaván, Otakar Lebeda, podílel se na výzdobě Národního muzea i Národního divadla v Praze.
- ¹⁵ Tj. obraz od Jana Preislera, 17. únor 1872 Popovice – 27. duben 1918 Praha, malíř, grafik, ilustrátor, pedagog, odborný publicista, studium na UMPRUM v Praze u Františka Ženíška, kde později sám také učil, přednášel na AVU.
- ¹⁶ Tj. obraz od Otakara Lebedy, 8. květen 1877 Praha – 12. duben 1901 Malá Chuchle, malíř, kreslíř, studium na AVU u Julia Mařáka, spolu s Antonínem Slavíčkem a F. Kavánem patřili mezi jeho nejlepší žáky, roku 1901 se v Chuchelském lesíku zastřelil.
- ¹⁷ Tj. obrazy od Josefa Matěje Navrátila, 17. únor 1798 Slaný – 21. duben 1865 Praha, malíř, ilustrátor, vyučil se u svého otce malíře pokojů, následovala studia na AVU v Praze u Josefa Berglera, stal se malířem-dekorátorem, sám se dovzdělával na cestách do zahraničí, zvláště Švýcarska, jeho nástěnné malby zdobí například Pražský hrad, zámek Ploskovice, Jirny, Zákupy.
- ¹⁸ Tj. obraz od Františka Bohumila Doubka, 20. březen 1865 České Budějovice – 1952 Nový Jičín, studium na AVU v Praze u Františka Sequense, malíř, kreslíř, ilustrátor.
- ¹⁹ Tj. obraz od Ludka Marolda, 7. červen 1865 Praha – 1. prosinec 1898 Praha, studium na AVU v Praze u Františka Čermák a Františka Sequense, malíř, grafik, ilustrátor, vytvořil panoráma Bitva u Lipan.
- ²⁰ Tj. obraz od Jana Novopackého, 15. listopad 1821 Nechanice – 3. srpen 1908 Slavětín u Loun, malíř, krajinář, studium u vídeňského malíře Schrotzberga, později přijat na AVU do Vídně, živil se jako učitel kreslení v šlechtických rodinách, například u Paarů, Hoysů, vyučoval děti císařské rodiny a stal se učitelem malování korunního prince Rudolfa, byl jmenován správcem císařské obrazárny ve Vídni ke působení až do svého penzionování, považován kvůli svému častému pobytu v zahraničí za rakouského malíře.
- ²¹ Tj. obraz od Josefa Václava Myslivečka, 25. září 1812 Praha – 15. duben 1882, malíř.
- ²² Tj. obraz od Karla Purkyně, 11. březen 1834 Vratislav, Polsko – 6. duben 1868, studium na AVU ve Vídni u Carla Heinricha, malíř, ilustrátor, kostýmní návrhář, politický publicista, syn Jana Evangelisty Purkyně.
- ²³ Mohl by být Antonín Švimberský, 2. června 1863 Votice – 22. října 1945 Chrudim, sochař, řezbář a restaurátor, studium na Uměleckoprůmyslové škole Rakouského muzea ve Vídni, učitel na Odborné škole pro zpracování dřeva v Chrudimi.
- ²⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

Nejdražší Pavlo!

Je tu zas předvolací lístek pro Tebe na úterý 15. ho do Lomnice¹ o 2hé hodině odpoledne (a já zas mám pozvání na úterý do Akademie,² což možno je omluvit) Co mám dělat? Pošli snad depeši.³ – Někdo tam v úterý být musíme – Jela bys Ty? Telegrafuj, kdy mám přijet – v neděli 13. ho bych už mohl to už mně nic neudělá. nebo i zítra, když bych obdržel {v čas} To se nám to ošklivě zamotalo! ale jak budeš chtítí provedu.

Líbá Tě Tvůj nejoddanější
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000246. Dvojlist formátu 10,7 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. Lomnice nad Popelkou.

² Mohla by být Akademie výtvarných umění v Praze nebo Akademie věd a umění, totéž jako v dopise č. 52.

³ Tj. zprávu.

125

Nejdražší Pavlo!

Nehněvej Se, že nemohu v pátek přijet postihla mě churavost a mnoho horší než onehdy, já už poslední den pokašlával a z toho se vyvinul kašel velmi ostrý v průduškách zrovna boláky nějaké – není-li chřipka, je tomu blízké (to je už známá věc že se St. – vými jde o život.) Mám strach že s Tebou je rovněž zlé. Já myslím, že na těchle studených věcech z hospody atd. udržují se znamenitě bacilly i na ovoci neboť potřebujou zrovna stejný chlad k vývinu jako ty lahůdky svinské {ke konzervaci}. Posílá se z ciziny často zamořené a v hospodě toho lidí nanesou. Jez jen teplé. Srdce mé nejdražší i ovoce trochu do vřelé vody ponoř Já to vše vím, ale ze spletenosti dám si říct. Při malování venku se mně nic nestane a tohle by mě sklátilo! ničím není možná polepšit ani rýmu ani bolest v hlavě. Ven ovšem nemohu a u okna malovat též je nebezpečné. Přijel bych, polepšili se jakože doufám zase v neděli. Pro tu Slečnu R.¹ obrázek přitáhnu i to šafránové. Dnes (středa) je tak krásný {sněhový} den a já zmeškám všecko a ještě bude kvalt na výstavu novou. Vím, že Tě bezpochyby s takovým trápením ztratím, jak by mohlo jinak dopadnout! Ale jen se drž, abys něco nepochytila nerozummě

Líbá Ti nejdražší ruce Tvůj
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000247. Dvojlist formátu 10,8 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Patrně Marie Míšková-Raisová, viz dopis č. 22.

126

/5. 11./

Nejdražší Pavlo!

Pozvání z Akademií¹ „že je účast všech členů žádoucí“ 10. ho o 5. hodině jsem už obdržel a přijedu tedy v úterý o 1. hodině na Wilsonovo² jako obyčejně. Kdybych tam v Písecké³ neměl Ráj, to víš že by se mně nechtělo vyrušit z malování! – Přivezli nám tu hojnost roští (zařídil pan Brunclík) s přívozem jsme platili 100 Kč ale bude velmi potřeba, sotva co zbude. {hlavně růže – i přední zahrádky kolo a vysoké atd} P. Koženému jsme též zaplatili 20 Kč což se shoduje, toho nového je jistě 5krát tolik. K topení suché bude výborná věc potom. Do Brna⁴ vyříd' Si jak Ti bude vhodno, já už mu napsal několik slov aby se obrátil

na Tebe a že na zimní⁵ potřeba počkat. – Kočuka⁶ zas je o kus větší to je podívaná! Mařenka⁷ měla lítost, že to máslo zapoměla teď obrdříš možná víc Je ráda, že se Ti to tam tak líbí a že nestůněš. Pozdravuje Tě i Slečna. Líbá ti vřele ručičky

Tvůj nejoddanější
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000248. Dvojlist formátu 11,2 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, částečně datováno.

¹ Mohla by být Akademie výtvarných umění v Praze nebo Akademie věd a umění, totéž jako v dopise č. 52.

² Wilsonovo nádraží, viz dopis č. 38.

³ Byt Kavánových v ulici Písecká čp. 2221, Královské Vinohrady-Praha, viz dopis č. 81.

⁴ Další Kavánova výstava v Brně se konala na podzim v roce 1937, první v roce 1931.

⁵ Tj. obraz se zimním námětem.

⁶ Kočuka, tj. kočka.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

127

/1931/¹

Nejdražší Pavlo!

Posílám Vám obrázky, které jsou Vaše jen tu Chrudimku na plátně pošleme tomu P. D{rovi}– Vránovi.² Dejte to prosím Vás, zarámovat na můj účet a poslat zrovna od rámaře na adresu: Slov. Pán D{r}– Gustav Vrána,² ředitel parlamentního archivu Praha Parlament (Rudolfinum). Při zarámování aby dali ještě silnou lepenku nebo něco pod. pod to. Psaní pošlu odtud předem. Ten dvojitý obrázek na jedné straně s vodou (Slubice³) a na druhé s tou olšičkou vprostřed (Na Vítanci⁴) je starý ten Si zařaďte a druhé Si prodejte na Vaše výlohy. A koupíte-li tam barák Vysočanský vynasnažím se abych co nejdříve Vám na to přivydělal, škoda že nebylo možná ten velikánský zimní⁵ udělat jako dárek svatební – zas bych ale neměl menší věci. Musím dodatečně což před a po stěhování je nemožné, ale nějak bude. Dnes jsem musil „kápnout božskou“ Mařence,⁶ protože by mohly ohlášky⁷ už přijít do Kamenice,⁸ a mohla by se tam dovědět dříve. Trochu plakala ne však tak smutně, jen pohnutím. Říkala, že se všechno dobře srovná a že je to tak nejlepší. Musil jsem jí vymlouvat úmysl něco ke svatbě upéci. Teď tuze do Kamenice nepůjde, aby ji netrápili žvásty všelikými Na mne tu velmi útočili pro obrázky taky večer, stěhováním jsem vymluvit nemoh to jim není nic, – tak budou koukat jako vejři až to praskne. Vzdávám Vám nejvřelejší díky za vše prokázané posledně tolik jsem se Vás naobtěžoval – už ale bych nevzpomněl vypočísti. Za tu ohromnou obětavost do fary (a pak i ke zpovědi arci nejvíc) Byla Jste při tom báječná. Nevím, jak teď vydržím touhu po Vás. po Vašem náručí rajském! Mám vše v růžové mlze opojné! Teď musím letět s balíkem, aby se nezdrželo, líbám Vám ruce – tisíc hubiček! – nejoddanější Vám

Franta

– Koupit jsem tam něco chtěl, ale když Jste byla proti tomu nechal jsem, – jenže jsem Vám nenechal na ty prsteny!⁹ Opuštěte Srdce mé dám dodatečně teď jsem blázen

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000249. Dvojlist formátu 11,1 x 17,5 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Rok určen na základě zmínek o svatbě, která se uskutečnila 31. května 1931.

² Gustav (Augustin) Vrána, 2.listopad 1877 Zbrašov – neznámo, vystudoval právnickou a filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor filozofie–geografie, první ředitel Archivu Národního shromáždění Praha 1918–1938.

³ Slubice, část obce Bohdalovice u Českého Krumlova.

⁴ Tj. Vítanov.

⁵ Tj. obraz se zimním námětem.

⁶ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

---

⁷ Tj. oznámení chystaného církevního sňatku.

⁸ Tj. Trhová Kamenice, viz dopis č. 1.

⁹ Tj. snubní prsteny.

128

Nejdražší Ženo!

Co jsem byl na cestě, přinesli účet od toho truhláře. Mařenka¹ vyrovnala z toho cos tu nechala – máš potvrzený účet 340 Kč ve džbánku i ten chek na Republikána.² Mně tu chřipka propukla když jsem přijel bál jsem se toho – ale zakročil hned s „léčivem“. Třeba to je jen silnější rýma, dnes mně je o mnoho líp a ovšem jsem zůstal doma je taky vánice ještě silnější, než když jsme putovali do Jívan.³ Budu dělat něco doma nahoře při topení taky myslím, že v sobotu stejně budu moci přijet. Mám nahnáno, když Tě nevidím že Tě ztratím, obzvláště s tím hlineckým žvástalem⁴ teď! Psali z Prahy – Věra[?] na Tebe, pak P. Ot. Hruška,⁵ ať v pondělí o půl čtvrté tam do Hlavovky⁶ spolu přijdeme bude tam sešlost známých Hruškových.⁷ Byl se ptát u Rubeše⁸ kdy to⁹ spustí – říkal že 3 ho. Tak se na mne nehněvej má Jediná Pavlo, líbám Ti ruce do nekonečna

Tvůj

Frantůra

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000250. Dvojlist a list formátu 10,5 x 16,7 cm, psáno perem na straně 3 a 5, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Republikán – List strany České státoprávní demokracie na českém jihu, vycházel v období 1919–1938 dvakrát týdně, také název Jihočeský pondělník Republikán.

³ Tj. Jivany.

⁴ Tj. jedincem s nesmyslnými, zbytečnými řečmi.

⁵ páter Otakar Hruška, abbé, Kavánův spolužák a přítel z gymnaziálních let, duchovní správce v donucovací pracovně v Pardubicích, v letech 1909–1925 první duchovní správce bohnické psychiatrické léčebny.

⁶ Hlavovka, známá pražská Hlavova kavárna v ulici Italská čp. 1219.

⁷ Tj. příbuzní Otakara Hrušky, viz pozn. č. 5.

⁸ Jan Rubeš, Rubešova galerie, salon, viz dopis č. 114.

⁹ Mohla by být Kavánova první samostatná pražská výstava v Rubešově galerii v lednu 1931 k jeho pětadesátým narozeninám.

129

Aby poslali pozvánku na adresu V.p.¹ Milan Zrůst, bankovní úředník a spisovatel
tč. Hlinsko v Čechách

Nejdraší Ženo!

Vrátil jsem se domů včera (v pondělí) ráno ½ jedenáctou bez všelikého úrazu a dobrodružství. V Poličce jsem spořádal² vše hladce jel o půl páté odpoledne až do Hradce³ a v Paříži⁴ snadno obdržel pokoj i ráno vyjel v dešti o osmé. Padák⁵ jsem teda přec jen zužitkoval. Doma taky vše v pořádku, – přeprchá⁶ tak nemohu ven. Jeden obraz jsem ještě začal – dokud je listí zahrádku oknem, jenže sotva asi stačím udělat, je každou chvíli jinak a listí bez toho již spadne.

{Taky snad poslat na adresu: Václav J. Černý ak. malíř tč. Slatiňany,⁷ on mně taky posílá} Člověk už je v duchu pořád na té výstavě mnoho kalého nepovede taky. Sem mně nepsal nikdo, tak patrně nic do Prahy už nepošlou. Vypáčí-li ten obraz. Páně presidentův, prosím aby v katalogu nezapomněli podotknout, že je to dar města Hlinska v Č.⁸, P. presidentovi.⁹ Mám starost, jak Ti je po cestě – mně dobře, jen mě bolela p.¹⁰ od sedění.

Zítřka teda inštalujete¹¹ dobře že nemusím. Oroděj tam ještě, ať to neotvírají se žádnou slávou, abych nemusil taky něco kejhat,¹² zaspíval bych jim leda „My tři králové jdeme k Vám

Líbá Ti neocenitelné ručičky

Tvůj nejvřeleji oddaný

Franta

Několik pozvanek ještě zamluv pošlu v Praze

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000251. Dvojlist formátu 10,8 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. vážený pan.

² Tj. zařídil.

³ Tj. Hradce Králové.

⁴ Hotel v Hradci Králové.

⁵ Tj. deštník.

⁶ Tj. poprchává.

⁷ Václav Jiří Černý, 14. květen 1884 Možděnice u Nasavrk – 1970 Slatiňany, malíř, vystudoval ČVUT v Praze.

⁸ Tj. Hlinska v Čechách.

⁹ Patrně Tomáši Garrigu Masarykovi.

¹⁰ Tj. vulgárně pozadí.

¹¹ Patrně instalování výstavy v Hlinsku v létě v roce 1941, usuzuji ze zmínek o Hlinsku nebo by to mohly být také výstavy v Hradci Králové z roku 1932 nebo 1936. Určení této výstavy je nejasné.

¹² Tj. povídat.

130

/čtvrtého v měsíci, úterý/

Nejdražší Ženo!

Díky za lístek vzdávám – vidím že všechno je zase ve starém pořádku a že sháníš usilovně výstavu. Vlastně bys ale po majitelích nemusila – v Praze, když si sami odnesou z Jednoty¹ půjčí každý, pí. Zahradnická jistě a od pí Myslivečkové ty Trosky² bychom snad neměli brát musil bych nedávati snad ty menší potom, máme jich plno – aby nevypadalo kšeftařsky. Jen kdyby člověk věděl, obdržíme-li ne-li psal bych na pár míst sám raději, – čas, potvora tuze ubíhá. Malé mám opraveny dnes úterý, snad do soboty většina suchá bude. Všestary³ dodělám nanejvýš za dva dny, pak přijde ta velká překližka⁴ – dá se zhotovím li – tam kde bude více potřeba. Tady není posud žádná změna. Mařenka⁵ ukládá jak je možno – popršelo tu dost, po noční bouřce Dolikus⁶ byl po Tvém odchodu zarmoucený (a já, trvám, taky.) Držíme se švestkových knedlíků a mnoho hrušky pospíchají měknout, musíme obětovat žaludky

Uhlí je zapláceno – bylo ho 13 metrů {za 374 Kč} stvrzenka, recepí⁷ na obraz a strvzenky veškeré jsem uložil na patřičné místo.

Myslím, že jsem Ti do seznamu napsal které jsou tempéry⁸ ... na ty přijde sklo na jiné větší jen lepenkové na tenké lepence by se taky měly zasklít (to jsem nic jiného na malování neměl tehdy. Já ovšem nezmařím čas žádný. (nebudou-li nějaké tmavé dny deštivé)

Psaní jsme nedostali, je nový svazek spisů Šírových⁹ – přivezu.

Líbá Tě vřele a těší se Tvůj nejoddanější

Franta.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000252. Dvojlist formátu 11,1 x 17,3 cm, psáno perem na straně 1-3, papír linkovaný, částečně datováno.

---

¹ T. JUV, viz dopis č. 19.

² Tj. obraz s námětem Trosek.

³ Všestary, obec u Hradce Králové.

⁴ Tj. obraz na překližce.

---

⁵ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁶ Dolík, pes, viz dopis č. 80.

⁷ Tj. stvrzenka.

⁸ Tj. obrazy malované temperou.

⁹ Jan Šír, viz dopis č. 20.

131

Nejdražší Ženo!

Do toho B. jsem se ještě bál psát, poradilas to tajemníkovi – tak by už bylo nepěkné, abychom jim to provedli jako se Hradcem – a psal-li tam hned jakože jistě, tak by se zas nehodilo na přímé převezení bez čekání někde by se musilo skládat. Já ovšem udělám jak chceš, jen napiš nebo vlastně už nestojí za to přijedu do H. v úterý o 9. ráno, ale nesmíme Jednotě¹ ukřivďovati ještě za to členství (a nech tam vše plavat podle povolání). Z B. tam na výstavě budou jako na koni ostatně, dá se vyjednat ústně a možná i jiné některé nabídky na výstavu, kde by bylo dobré (jen se nesmíme poplašit na Chrudim, Vys. Mýto,² Čáslav, Kolín, Kutná Hora, Jičín). – Chtěl jsem se hrozně pustit do malování ale tady teď nešlo nic, psí počasí a tmy. Nachumelilo se trochu ale za chvíli to bylo pryč i po kopcích Rozsili jsme zrovna před sněhem strusku a kainit pěkně to zamokne. P. Brunclík slíbil, že růže přijdou přikryt ale teď ještě nic nehrozí – je listí posud. Zimní malování připraveno – stejská se mně že nemohu nic dělat ještě a po Tobě ovšem taky tím více. Dělat všelijaké podklady na překližky a papíry není zrovna radno lepší až se ví co se na to bude dělat. Však se všechno pohne, až napadne sněhu.

Líbá Ti vřele ručičky Tvůj nejoddanější

Franta

Psaní hod' do kamen – o těch městech!³

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000253. Dvojlist formátu 11 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1–3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

² Tj. Vysoké Mýto.

³ Myslel toto psaní, dopis č. 131.

132

4.46 16cm

/prvního v měsíci, středa/

Nejdražší Ženo!

Změřil jsem ty světnice:¹

Nahoře náš pokoj 4 metry 58 cm dlouhý a 4 metry 29 cm široký Dolní (s krbem) pokoj 4 metry 38 cm dlouhý 4 metry 29 cm široký po ty lišty kolem

Konečně tu je jakési jaro, a byl jsem po dva dny venku, ale jen po půldnu a mnoho z toho nemám jen jeden obrázek. Než člověk zas do toho hnědého jara přijde a než něco najde, není hned. Doma jsem nemoh nic dělat, napnul jsem po všelikých obtížích neboť to je na výšku až ke stropu a na šířku těžko mezi nábytkem umístitelno a dosti těžká kráva {těžký rám i plátno}. mimo to plátno jsem měl poněkud krátké {možná že se srazilo za ta léta} tak že na jedné straně se těžko zabíralo kleštěmi a musil jsem dávat hustě cvočků; levačkou jsem musil napínat a kladivo držet pod levým paždím (když jsem napínal u stropu) pravou v kapse vybíral hřebíček, zapích vytáh z podpaždí kladivo a zarazil – abys si to představila. Plátno silné dobře ale bylo dlouho stočeno – pár roků těžko se natahovalo. Rám jsme našli na půdě,

vlastní výroby, ve Vítanově. Aby se napjalo, bylo nutno namočit, stětcem Ale zapomněl jsem už, že je to temperové. Podklad se rozmočil trochu, tak je potřeba několik dní nechat uschnout, aby se na tom mohlo dělat olejovou (praskalo by jinak). Připravil jsem ještě teda překližky do těch rámců co máš doma a pak šel na sluníčko na půl dne – dvakrát. Ale mnoho z toho nemám jen jeden musilo se déle hledat v tom holém hnědém kraji a oči přivykat na slunce. Taky jsem za půl dne dokončil na těch obrazech hotových něco a v zahrádce jsme odkryli spodní příkrývku, jen roští řídce nechali. Mařenka² připravovala něco na setí. Odebrat trochu přikrytí bylo nutno slunce by to vypařilo. Dnes je zase aprílový studený vítr s deštěm a bude kreslit na velký. Namalováno teda celkem málo ale nemoh jsem jinak, přípravy šeredné. Kubín postříkal stromky a křoví. Z Jednoty³ mně poslali sešit vídeňského časopisu o té výstavě – s několika reprodukcemi našich umělců byl u toho šek na 11, 60 Kč, tak jsem ovšem poslal. – Souhlasíš-li s tím, přijedu v pondělí v obyčejný čas – chce v neděli přijet Honzíček,⁴ nemůže než asi na den začíná práce – tak abych se s ním setkal Možná že třeba, kdyby bylo mizerně ani nepřijde, ale nic se neví. Kdybys chtěla abych přijel dřív ale, napiš. – Snad teď na velkém něco udělám. Líbá Ti zlaté ručičky Tvůj nejoddanější

Franta
s pozdravením od Mařenky²

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000254. List formátu 11,5 x 17,2 cm a dvojlist 10,8 x 17,2 cm, psáno perem na straně 1–2 a 4–5, papír linkovaný, částečně datováno.

¹ Tj. světnice, místnosti.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁴ Jan (Honzíček) Kaván, viz dopis č. 68.

133

/18. den, středa/

Nejdražší Ženo!

Posílám Ti 1. pohlednici od pp. Štolovských¹ – (svajba² stříbrná) 2. Vizitku od p řiditele arch Tichého³ 3. Pozvání k výstavě do Turnova při výstavě skla prof. Mistra Drahoňovského⁴ – na červen a červenec. Ta výstava je ovšem velmi čestná věc a v téhle formě na ty dva měsíce, co tam pobíhají turisté myslím dosti dobrá, protože na sklo prof. Drahoňovského⁴ se podívat půjdou – i Němci dokonce. Musilo by se tam dát to nejlepší i udělat to nejlepší – vedle M. Drahoňovského⁴ není malá věc. Tak se na to prosím Tě rozhodni, co mám odpovědět. Měla bys tam teda po ruce a za ty 2 měsíce by něco uváznout⁵ mohlo. Když bys nemyslíla podniknout všechno aspoň kolekce by potřeba byla, když jsem do Turn. Dílu⁶ vlezli. Místnosti znáš – víc toho nebude.

Ten prostředňák⁷ jsem včera {v úterý} udělal a dnes jsem chtěl vykonati na Mašově.⁸ S tím jsem ale nebyl šťasten – podle přání p. doktora jsem se stavěl v tom statku, abych věděl co by si tak p. Doktor přál a kde jsou jejich pole. Nahoru jsem lezl od dráhy pomalu ¾ hodiny a taky jsem se nezpotil. Ale pak šla se mnou Raní sestra páně doktorova a provedla mě po několika partiích, co se mu líbí – po těch polích, vesnici Pelešanech (co patří k Mašovu) dolů a pak příkce zpět; ustrojen jsem byl ovšem dost {a nesl taky dost} – a když jsem jeden pohled začal malovat, musil jsem toho nechat – byl jsem úplně vespod mokrý, spocení a začla mě roztřásat zima musil jsem domů, ale to trvalo hodně dlouho než jsem se (cesty jedna mydlina! a z kopce) dostal k zastávce {Turnov}. Nevím jestli jsem něco nepochytil. Ani jinak by nebylo valné malování – dost mlha a trochu přšelo – člověk se jen bojí aby neutek sníh.

Teď tam půjdu, až bude příhodnější a na to, co je nejníž – abych se nezpotil. Na větře⁹ to tam je všude.

Jináč se budu snažit o věci dobré Z Jednoty¹⁰ poslali list papíru – udělat do 1. února něco do alba na padesátiny prof. J. Obrovského¹¹ nevím, jak se mnou dopadne ...

Bud' zdráva, líbá Tě vřele Tvůj nejoddanější
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000255. Dvojlist formát 11 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, částečně datováno.

---

¹ Štolovský, viz dopis č. 92.

² Tj. svatba.

³ František Tichý, viz dopis č. 91.

⁴ Josef Drahoňovský, 27. březen 1877 Volavec u Turnova – 20. červenec 1938 Praha, český sochař, rytec skla a medailér, profesor na UMPRUM v Praze; žák Stanislava Suchardy a Celdy Kloučka, přítel F. Kavána.

⁵ Tj. mohlo by se prodat.

⁶ Patrně Turnovské dílo, skupina turnovských malířů, viz dopis č. 113 nebo myšlena turnovská oblast.

⁷ Tj. obraz střední velikosti.

⁸ Mašov, část města Turnov.

⁹ Tj. na větru.

¹⁰ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

¹¹ Jakub Obrovský, 23. prosinec 1882 Bystrc – 31. březen 1949 Praha, malíř, grafik, sochař, pedagog, spisovatel, žák S. Suchardy a M. Pirnera.

134

Nejdražší Ženo!

Dostal jsem se domů dobře a přivítání bylo jak obyčejně slavné. (Dolík¹ seděl tiše na verandě, dokud jsem nepřišel ke brance, pak strašlivě zařval a přilít²) Vše je v pořádku a na střeše p. Mašek nic zlého neshledal, patrně prý jen byl velký příval vody tak přeteklo. Ale v létě ještě něco tam přidá; nestane se prý ale nic. Posílám ti to psaní – mají tam teda špatné, možná i pro nás chyba!

Co se tkne katalogu, můžeš, až napíšeš do něho ty 3 názvy, opsat a poslat nebo pošli expres sem já napíšu {hned} a expres pošlu, to myslím stačí. Ten daňový čas nezmeškám, buď bez starosti. Jen kdyby Nepraš měl včas to je teda hlavní. Ted' <začíná> {je} v Ostravě³ ta výstava přede mnou! Drž se tam, co můžeš! ať se nerozmůžeš: Mám o Tebe velký strach

Pozdravují a líbají Tě vřele

Fr.

a M.⁴

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000256. Dvojlist formátu 10,3 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1 a 3, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Dolík, pes, viz dopis č. 80.

² Tj. zaštěkal a přiběhnul.

³ Výstava v Ostravě z února roku 1932 nebo z roku 1935.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

135

Nejdražší Ženo!

Jsem náramně rád, že jsem to psané od Tebe teď dostal, věděl jsem že s Sebou chřipku táhneš – kam by se dělo – tolik chřipkáren jsme přetrpěli! Já ovšem chci vylézt ven až v pondělí (9. ho) Dnes – v sobotu – je trochu světleji, tak se pouštím do rozměrování jedné lepenky Objednal jsem taky to Kolářovo koření, je při chřipce dobrá věc – aby nebyla žloutenka. {přivezu vezmeš Si rovněž} Posílám Ti psaní ze Sázavy poslané sem na mne a lístek od Kratochvílů. Zásilka je právě taky na dráze. Raději hned posílám psaní za Tebou

O něco hůř možné budu z té chřipky slyšet, tak můžeš na to spolehnout a přitlačit. Když uslyším bude legrace. V očích taky mžitky, ale to se brzo ztratí. Ještě se doma vypražuj¹ nechod' ven, a napiš, kdy míníš dojet do Hořic

Líbá Tě vřele Tvůj nejoddanější

Franta

postrach výstav

Mařenka² se ještě dosti drží, pozdravuje Vás obě

Neposílají Ti po té výstavě psaníčka abys Se s Frantou³ dala rozvést? Nebylo by nic divného vypadalas tam nádherně

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000257. Dvojlist formátu 11 x 17,7 cm, psáno perem na straně 1-3, papír linkovaný, nedatováno.

¹ Tj. vypocuj.

² Tj. Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

³ F. Kaván.

136

/květen–červen, 1931/¹

Nejdražší Pavlo!

Psal jsem tam ale nežli by se tam co podniklo stejně budete se už jestli se mně vyplní, jmenovat – Nedvídková.² Tak jsem abyste o tom věděla zeptal se nešlo-li by to mé Tání, které se tam látkou svou pro par.³ málo hodí nahradit něčím Š-ým⁴ z Horácka moravského pro národopisný výraz a vážné umění vystihující zdařile a vroucně tvrdý život na těch horách a že † Mistr⁴ vždy toužil aby se něco z těch obrazů dostalo na význačné místo pro čest rodného kraje atd. Možná, že řeknete že jsem Šmodrcha² jako vždycky, ale musíte Si mé zlaté dítě vypočítat, že sotva mé Tání vydají a tam s tím něco budou chtít udělat. Ne-li, taky není zle, prodá se později líp zájem se trochu probudí. A třeba se i Tání zpět obdrželo, pohne se zájem o Š.⁴ hned. (A nebude vadit řeknou-li, že jsem blázen já jinak nemoh, když padne už na stejnou chvíli s tou ohláškou! Uvidíme.

V Libuni⁵ jsem byl, právě tam mají zedníci u konce – teď ještě ostatní řemeslo. Myslím že nebude zlé, nahoře se velmi zlepšilo Světnice dost velká a taky s velkým oknem na sever jako atelier teda na sever 2 velká okna. Dvěře do každého i mezi sebou schody na půdu (zatočený) v té komůrce v pravo od starého pokoje. Schody z přízemí jsou betonové – nové. Dole z toho pokojíka do hostinského (jak Jste rozhodla) hned blízko v pravo, užší. Nahoře okno (se strany co jsou Trosky⁶) proraženo aby bylo světlo na schody. Zdivo solidní Stavitel je dost praktický, to se musí uznat. Dříve mně bylo z všeho tam bídně teď už vidím že bude dost hezké, ovšem mám vše ve světle z Vašich očí! A přec jen Č. ráj! Zahradu pí. Rambousková⁷ bude potřebovat pro sebe hlavně kvůli trávě taky Stromky s ovocem prodá jak budem chtít

Taky jim tam mnoho mrazy zničily loni. Nebude zle třeba obdržíme jinde něco – a králíky, teda možno chovat nebude.

Stěhování dříve než v polou⁸ červnu též nebude, musí vyschnout. Návrh na verandu jsem nechal ještě udělat a pošlu Vám, ale kdyby se prováděl sám zaplatím.

Představuji Si Vás pořád v jaké asi náladě Jste v této době rozhodné. Já už mám cestu rovnou a jedinou, jen pro vás Jedinou a o té cestě nejsem v pochybnostech, je správná. Tuze dlouhá býti nemůže, ale co dělat! Buďte zdráva, pozdravujem Vás nejvřeleji. Psát budu co budu moci. Líbám Vám nejdražší ruce, Pavlo milovaná. Navždy oddaný

Franta.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000258. Dvojlist formátu 11,1 x 17,6 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Rok a měsíc určuji na základě koupě a přestěhování se do Libuň čp. 117 v roce 1930, v květnu dům koupili, v červnu se stěhovali.

² Pavla patrně Kavána oslovovala Nedvídek a Šmodrcha, viz dopis č. 26.

³ Tj. Pardubice.

⁴ Jan Šír, viz dopis č. 20.

⁵ Libuň, viz dopis č. 3.

⁶ Trosky, viz dopis č. 112.

⁷ Mohla by to být příbuzná Jana Rambouska, viz dopis č. 98, patrně ale členka jiné rodiny Rambouskovy žijící v Kavánově blízkosti.

⁸ Tj. v polovině.

137

Nejdražší Ženo!

Musím se mermomocí zdržovat abych se za Tebou nerozjel, zvláště že se mně tím více zdá že čím je déle tím hůř, – že budu u Tebe ztracen nadobro. Ale musím ještě předržet, mám dělat ještě jednu mazbu¹ 118 x 90 (Dva jsem bohudík odvedl do Tvého pokoje) Dnes je teda sobota večer – píšu to na posteli, zítra musím nutně ráno do Jičina a odpoledne na zahradě něco dodělat (– velmistr s dělníkem dnes odpoledne pokryli velkolepě růže všechny a já mám udělat větší misky u stromů což bude kupa drnů, dám je zatím stranou někde a navezu od zadu země smíchané s vápnem trochu Thomasovy strusky² tam už je nasypáno. Uvidíš, jak to napřesrok bude dělat dobře. Köhlerovi obílili stromy, když bílili sobě. Slepice jsou tam pořád a vyzobou hmyz.

Psaní přišlo jen jedno, z Moravy od toho p. Heřmana, zvěstuje že mu psala a že se pak podívá do Ostravy.³ Tady je nového to, že se dobývali kasaři do Kampeličky⁴ – snad navrtali {po posvícení} pokladnu a byli vyplašeni, utekli. – Našli to teprve o polednách druhý den. Ale zevrubněji nevím sedím pořád doma. Ten večer vyloupili ještě kdesi za Jičínem patrně ti samí.

Na ten obraz počítám tak 3 dny; půjde-li jako ostatní tedy snad nanejvýš ještě čtvrtek dopoledne. Míním přijet v pátek {27.} obvykle po jedné hodině na Wilsonovo⁵ a desítkou⁶ odtamtud. Velmi budu v očekávání, jak Tě tam naleznu jabl ústečka zubožená a všecko možné stále rozvažuju při malování a už vidím zlé věci – a vylít bych zděšeně, odpusť – jinak člověk nemůže, ostatní je při starém – kočky líhají spolu na kamnách, {když jsou teplá} – nebo se zvěř⁷ všechna dere ke mně – po střeše i po schodech – Kočuka⁸ roste pořád. Pro opravu trochu obrázků přitáhnu Kdybys chtěla, abych přijel jinak napiš. Líbá Tě vřele, s pozdravením od Mařenky⁹ Tvůj potřeštěný nejoddanější

Franta

Kozu Málková odvedla ke kozlu, běžela koza {výborně}

Na posvícení k nám nikdo nepřišel.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000259. Dvojlist formátu 10,4 x 16,5 cm, psáno perem na straně 1–4, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. malbu.

² Tj. Thomasova moučka, vyrábí se z odfosfořovací strusky z Thomasova konvertoru, pro vysoký obsah fosfátů se používá na výrobu hnojiv, vedlejší produkt tavení kovů.

³ Výstava v Ostravě z února roku 1932 nebo z roku 1935.

⁴ Kampelička, družstevní záložna, jejich propagátorem byl František Cyril Kampelík, první záložna u nás vznikla roku 1858 ve Vlašimi.

⁵ Wilsonovo nádraží, viz dopis č. 38.

⁶ Tj. tramvaj č. 10.

⁷ Tj. domácí zvířata.

⁸ Kočuka, tj. kočka.

⁹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

Nejdražší Pavlo!

Tahle výzva mně přišla zároveň s Tvým psáním, to je nadělení! bojím se, aby se nemusilo platit dvojmo. Byl bych přiložil lístky na potvrzení, že jsme správně zadali do Semil, ale to máš v bílém pokoji. Bude snad potřeba, aby tam dojel p. tajemník Štěpánek, tak pro něho někoho pošli s touhle výzvou sama nejezdí nevydržela bys. Jinak je tu vše v pořádku – maluju jako morák {neznepokojuj se vysvětlí se omyl} Líbá Ti ruce vřele

Tvůj Franta
a Mařenka¹

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000260. List formátu 15,4 x 23,2 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, nedatováno.

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

/1941/¹

Nejdražší Ženo a velevážená Slečno Vandičko!²

Bedničku jsme obdrželi ve vzorném mírovém pořádku a udělala nám velkou radost tím větší, čím horší jsme asi už před tím připouštěli obavy. Listonoš ráno ohlásil že tam leží, o polednách nebylo nic a nikdo pro to nemohl, hoch byl pryč – až přijel ze školy. V hlavě jsme měli, že přijedeš, a tak se nám to míchalo se chřipkou, které je všude plno ale já mám na to dávno schystáno však užívání, protože jsem už jednu válku s obr chřipkami prodělával. Přes to ale nemyslím, že bych i jak se patří znal. Tak tedy nejvřelejší díky i za švestky opravdu výborné a všechno Bůh Vám zas naděl. Jsme nejvíc potěšeni ovšem, že hodláš přijet – jen Si na to vyber pěkný den a vše na Sebe potřebné. Slečnu tuze rádi uvidíme o Velkonocích³ tedy.

Z Kalné⁴ přišel nájem 240 Kč a od pana Hanuse 750 Kč. Obdrželi jsem od Kampeličky⁵ metrák pěkného černého uhlí, ze kterého jsme se zaradovali. K nešťastné 75ce⁶ chci na mně s kolika stran vzpomínky to mám teď velkou radost, když sotva vím, je-li čtvrtek nebo pátek a kam jsem si kterou škatuli⁷ dal. – Pan Kovář⁸ tu byl s recepty od toho pana profesora z Mnichovské. Bude-li dle rad řídit i užívat, bude dobré, šel tam ještě v čas. S malováním snad trochu svedu, na ty 2 velké staré⁹ se mně podařilo nakreslit i podklad a pro tu milostpaní nejde valně¹⁰ protože už taky v Hrabačově¹¹ nepamatuju, to je ale rozkucháno¹² mám.

Sněhu tady strašně ubylo, třeba taky odtáhne, ale nechce se mně tomu věřit. Zatím Ti všichni ruce líbáme a těšíme se jen ale buď co nejopatrnější. Od Kovářů⁸ máme vyřídit pozdravy. Drž Se co můžeš děvče zlaté, co pak my jsme bez Tebe! dej na Sebe pozor. Slečnu² i drahé Příbuzné pozdravujeme a děkujeme za vše prokázané

Tvůj nejoddanější
Franta
a Mařenka¹³ i Frantík¹⁴

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000261. List formátu 14,5 x 23,2 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, nedatováno.

¹ Rok určen na základě zmínky o pětasedmdesátých Kavánových narozeninách, které oslavil v roce 1941.

² Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

³ Tj. Velikonocích.

⁴ Tj. Dolní Kalné, viz dopis č. 105.

⁵ Kampelička, viz dopis č. 137.

⁶ Tj. pětasedmdesáté narozeniny, 10. září 1941.

⁷ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.

⁸ Kovář, viz dopis č. 98.

⁹ Tj. obrazy.

¹⁰ Tj. dobře.

¹¹ Hrabačov, tj. část města Jilemnice.

¹² Tj. rozpracováno.

¹³ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

¹⁴ František Kaván, viz dopis č. 39.

140

/12. den, pátek/

Nejdražší Ženo!

Vypsal jsem si to, a zas Ti všecko posílám i se psáním které poslal p. Schneider.¹ Návod ke kamnům, na které přišel už chek na placení (asi 147 Kč) ponechám tady – musí se podle toho opatrně topit (vše je vypsáno) <tady ponech>. Až přijdou kamna, tak peníze za ně na chek pošleme. Tež přišel chek na 30 Kč od Syndikátu,² tež pošlu třeba mně Syndikát¹ nyní na čerta je, ale když jsem loni nevystoupil už musím dát, je po Valné hromadě. Jsem rád že říd. Růžička³ promluví, že bych byl nenapsal adresu, nepamatuju)

Ty pozvání teda snad vžalas s Sebou nic jsme nenašli. Je taky skoro jedno. Hlavní věc že Jsi na tu výpravu zdráva. O mne neměj strach, jsem nahoře asi od 10. hodiny a odpoledne do 3., maluju na tom začatém, ale těžko se rozmalovávám – jak jinak po 8 nedělích! Musím psát o několik barev, v Praze se mohlo koupit, ale nevěděl jsem, když se odtud náhle vyrazilo (a nevědělo, přijdu-li zpět) trochu za den noha nad prsty oteče, jak v Praze říkali ale <večer> ráno zas splasklé a myslím, že za nějaký čas budu chodit o mnoho líp – jsem ve žlutých bačkorách netlačí to. Můžeš tedy tam býti bez starosti. Jenom, zlatá Pavlo, Se na mne nehněvej, budou-li tam nějakí žvástalové něco na mne vypravovat – tam je hlavní město východočeských žvástalů⁴ {přese mne} a všecko to má na mne zlost, že mě nežerou vši. Vzali by mě na milost teprve až bych byl sežrán nebo hladem umřel, pročež pomni, že nakřápnou⁵ nesmysl. (A tečou tam taky falšované⁶ obrázky mrkni po nich se tam)

Mrazu je tu asi –4 stupně tak to zatím ujde Jím dobře, spím <dobře> dobře a užívám Jodasole. Tomu p. Schneidlerovi¹ odepiš budeš-li moci já taky pár slov až to přijdu. – Inž Mysliveček⁷ byl u nás, když jsme odjeli, posílá mně 2 knížky (od bratří Čapků)⁸ Budu psát, co budu moct, jen Se tam všemožně šetři. Mně husí kůže naskakuje, jak mě tam přítelíčkové ze všech stran sedřou, – tam aby byla výstava andělská.

Tak tě celou vřele líbám v duchu. Bůh tma buď s Tebou. Vždy nejoddanější Tvůj
Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000262. Dvojlist formátu 14,6 x 22,3 cm, psáno perem na straně 1–4, dopisní papír „František Kavan, akad. malíř“ nelinkovaný, částečně datováno.

¹ Pan Schneider, Schneider, jde patrně o přepsání se a jedná se o jednoho člověka.

² Syndikát, viz dopis č. 47.

³ Růžička, viz dopis č. 95.

⁴ Tj. kecalů.

⁵ Tj. napovídají.

⁶ Tj. padělané obrazy, viz dopis č. 59.

⁷ Mysliveček, viz dopis č. 95.

⁸ Tj. Josef a Karel Čapkové.

141

Nejdražší Pavlo!

Píšu nakvap¹ psaní, dám na nádraží, jdu malovat blízko. Přijedu tedy v neděli, v obvyklou dobu, není mně nic, ani nebylo, jen jsem tuhle cítil, že tu je všelijaké a na obrázky byl nejvyšší čas, (něco připravit na nich atd. měl jsem s tím co dělat celý pátek) a možná že bylo pozdě. Tady ovšem přihláška nebyla na nějakou Libaň² možná čerti nesli nebo co. Mařenka³ je taky v lepším pořádku. Koza po noze šlape, a jestli dopadne dobře s kůzlaty bude vyhráno. Kdyby nedávala Mařenka³ stále pozor i v noci vstane nevím jak by bylo, často jí to vystupne když v noci se vyhrabe dolů a lehne zadkem dolů.

Nehněvej Se na mne, prosím Tě já vydržím do palice víc než jiný, ale když se všeliké starosti shluknou, je chvíli mrzutina ne však dlouho. Kdyby jen ta zima taky byla pryč Líbá Ti ruce nejrozkošnější, s pozdravením od Mařenky,³ Tvůj

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000263. List formátu 12 x 22,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. narychlo.

² Patrně Libuň.

³ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

142

Nejdražší Pavlo!

Pokusím se nebát se – i věřit, že Jsi tam na dobrém místě. Je to těžko když mám hned popletenou hlavu a měl jsem strach už od rána, než jsme dostali psaní, člověk to cítí, že se něco děje. Musíme se tu držet nějak jako obvykle. Bůh Tě opatruj. Srdce nejdražší! Líbá Tě Tvůj nejoddanější ubohý

Franta.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000264. List formátu 14,5 x 22,2 cm, psáno perem na straně 1, dopisní papír „František Kavan, akad. malíř“ nelinkovaný, nedatováno.

143

Nejmilejší Ženo!

Domů jsem přijel dobře a vzpomínám, že tam máš obrovskou melu, což možná po cestě bude s Tebou horší, – já tu taky ještě mnoho neudělal za ty dny mně zas uschly barvy – a všeliké jiné zdržení. Posílám ti dva šeky, není na nich co se má poslat vlastně, leda by těch 30 bylo Korun čert je vem že to kale nenapíšu není to ani datum ani peníze Tak půjdeš-li ještě do Jednoty¹ Se zeptej a vyrovnej laskavě. Všecko je jako obvykle a žádné jiné psaní nepřišlo. Počasí jako tam, tmy většinou tak to s Tvým obrazem patrně špatně dopadne z jiného nic nemám mně se zdá. Dej pozor na nastuzení

Líbá ti výstavní ručičky

Tvůj povždy nejoddanější

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000265. Dvojlist formátu 14,4 x 22,7 cm, psáno perem na straně 1, papír linkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

144

/19. den, čtvrtek/

Nejdražší Ženo!

Čas se vleče k nepřečkání, když člověk neví, jak Ti je, ani u malování to nechce utíkat; ale jinak není tedy možno, tak se musí vydržet! V neděli ovšem přijedeme; myslím, že tam je možná návštěva až odpoledne. Že to tam musíš býti déle než počítáš, je jistější, to už člověk má zkušené – a s Mařenkou¹ to pořád přemíláme. Maloval jsem dnes a včera na zahradě, překližku² 62 x 66, před tím 2 menší nad nádražím (na Hlinici³) počasí tam bylo dost ošklivé Když bude pršet, udělám doma malý zimní⁴ pro řid. Resla, zmínjuje se o něm. A chtí s sebou přivésti mimo řid. Kavana⁵ ještě jednoho řiditele. Obrázky u p. inspektora Kouby Resl viděl a nezdají se mu být pravé. Co se tkne Loukovce,⁶ bude rád, když bude podzimní trochu. Neměl bych Tě s tím snad vyrušovat ani. Šofér štípá dříví, tyhle dva dny se nikam nejelo, tak udělal hodně. Nebyl tu žádný, tak všechno je obvyklé, – jen kdyby tak bylo pořád. Máme-li něco přivést, napiš na lístek nebo dej napsat – musíš-li nehybně ležet. Budu třeba ještě zítra psát, kdyby se něco nahodilo. Starost neměj provedeme nic. Líbá tě tisíckrát Tvůj nejoddanější

Franta

Právě jsme dostali psaní od Kemrů a od Raisových⁷ z Jilemnice. Raisovým⁷ jsme odepsali.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000266. Dvojlist formátu 14,6 x 22,4 cm, psáno perem na straně 1–3, dopisní papír „Pavla Kavanová“ nelinkovaný, částečně datováno.

¹ Marie Kavanová, viz dopis č. 11.

² Tj. obraz na překližce.

³ Mohla by být Hlinice, část města Tábor.

⁴ Tj. malý obraz se zimním námětem.

⁵ Tj. ředitele Kavana.

⁶ Tj. obraz s námětem Loukovce, tj. obec blízko Mnichova Hradiště.

⁷ Raisovi, rodina Karla Václava Raise, patrně dcera Marie Míšková-Raisová, viz dopis č. 22.

145

Nejdražší Ženo!

Obdržel jsem od sl. Kulturní rady Národního souručenství[?]¹ 4000 Kč prostřednictvím {2.}[?] banky a posílám poděkování – v tom mně ale laskavě vyplňte 2 místa: totiž sídlo té Kulturní rady: Praha I. Valentinská ? číslo jsem zapomněl a to druhé místo: kde ta výstava byla? Na těch 2 místech jsem čárknul² tužkou – tak laskavě napište jinak by bylo. Jen na to laskavě sežeňte obálku Peníze jsem uložil do známého místa. Budu psát více hned. Ležet musím stále je na všechno teď tma a já teď jsem slabota!

Líbá Tě vřele a {děkuje}

Tvůj

Franta

Mařenka³ a Frantík⁴ ruce líbají

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000267. List formátu 14 x 20,5 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, nedatováno.

¹ Národní souručenství, jediná legální povolená politická strana v protektorátu Čechy a Morava, vznikla 21. března 1939 v čele s Emilem Háchou, mělo se stát masovou organizací, který by byla oporou protektorátní vlády a prezidenta, v období 1939–1941 vystupovalo na obranu československé autonomie, některé její složky přímo spolupracovaly s odbojem. Od roku 1941 převládla politika loajality s německými okupanty. 15. ledna 1943 bylo souručenství zlikvidováno a změněno na korporaci s převážně kulturními a výchovnými úkoly. Sdružovalo téměř všechny mužské státní příslušníky protektorátu, ženám a Židům nebylo členství povoleno.

² Tj. udělal čárku

³ Marie Kavanová, viz dopis č. 11.

---

⁴ František Kaván, viz dopis č. 39.

146

/22. 4., úterý/

Nejdražší Ženo!

Od tvého odjezdu je mně bídě a nejraději bych se byl za Tebou rozjel protože před odjezdem jsem Tě ještě pohněval – těmi penězi, odpusť, prosím Tě, já vím, že tam budeš moc potřebovat (a já já tu mám 8 t. a proto jsem nechtěl. Teď jsem teda uložil (za ty 4 díky nejvřelejší) a druhé jsem uložil zas na známé místo. – Začal jsem tohle psát večer, ale zas tu byl nadenou[?] Pan Kovář¹ dopisují to ráno. Teď přišlo psaní od Ústřední Matice² s prosbou o reprodukční svolení jedné věci, co má jeden Pán z výboru. Posílám Ti to tam, můžeš poslat v Praze bez Tebe jsem nechtěl vyřídit (a Matici² to svolit ovšem potřeba jistě i sama tak smýšlíš, tak to tam ještě podepiš.) Na Slečnu Vandu³ sem přišlo psaní, ale listonoš vzal zpět.

Já tu teď začínám ten obraz, co má být pro Libuň a třesu se stále o Tebe, nemohl bych bez Tebe být ani kdyby nebyl válečný čas. Drž Se co můžeš, Děvče zlaté, ještě i pro mne, – nejsem sic hoden ale lituju strašně všeho čím jsem Tě pohoršil a ještě něco bych Ti rád namaloval

Bůh Tě zachovej a odplat' Ti, má Ženo drahá!!

Tvůj nejoddanější

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000268. List formátu 14,2 x 20,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, částečně datováno.

---

¹ Kovář, viz dopis č. 98.

² Patrně Ústřední matice školská, nadace, založená roku 1880 s cílem podporovat vznik a provoz menšinových českojazyčných škol v národnostně smíšených oblastech Rakouska-Uherska, zejména v českém pohraničí. Jejím vzorem a hlavním protivníkem byl německý spolek Deutscher Schulverein, který se snažil poněmčít Čechy zakládáním německých škol. Matice vytvářela těmto snahám protiva zřizováním škol pro českou menšinu v pohraničních obcích. Opírala se o silnou podporu ze strany českých politiků, novinářů i široké veřejnosti. Prostředky získávala především dobrovolnými sbírkami a benefičními akcemi, například plesy, které organizovaly místní odbory v česky mluvících oblastech. Zpočátku se zaměřila na školy základní-obecné a mateřské-opatrovny, později rozšířila svou působnost i na gymnázia a odborné školství. V roce 1919 převzal většinu základních škol stát, Matice ale pokračovala během celé první republiky ve zřizování internátů, mateřských a odborných škol v pohraničí. Roku 1930 uspořádala velkolepé oslavy padesátého výročí. Po Mnichovské dohodě ztratila většinu provozovaných škol i dalších nemovitostí. Definitivně zanikla roku 1948. Umělci podporovali matici svými díly, zisk z jejich prodeje šel na podporu matice.

³ Slečna Vanda, viz dopis č. 105.

147

Nejdražší Pavlo!

Chtěl jsem psát ze Tebou vzápětí, jaks' odešla, tak se mně udělalo teskno, ale upamatoval jsem se, že by možná do Prahy došlo ještě dřív než Se tam dostaneš – a teď to tady je tak prázdné a smutné, třeba se člověk hnal do nějakého dření! Sníh tu ležel celý den a –3° nebo –2°, ale je ještě dnes – ráno v pátek, jen víc taje. Tu věc s pampeliškami jsem větší nakreslil a pak vytáh inkoustem, ale podklad mně inkoust smýval ač se zdál správný, tak jsem musil opravit a ofixírovat,¹ nevím, co z toho pojde! Možná musím znova. Mnoho kalého² nebude! Zatím nic nového nepřišlo. Hlavní je, abys Se tam nepředírala! člověku je hrozno, když si představí, co všelijaké práce Jsi tady dokázala, a chceš hned tam zas pokračovat! Za všechno cos' tu pro mne udělala Ti ruce drahé líbám, nezasluhuju nic a kdybych Se trochu vzpamatoval budu hledět víc odvděčiti, jen kdyby člověku neletěly tak léta a k tomu do mizerných časů a člověk ani neví jak co bude, aby aspoň pořádné plány dělal. Pozdravuj tam

naše známé i v domě ty, které Ti připomáhají a v Jednotě³ přijde-li někdo, a naše drahé Novopacké⁴ i p. řed. z Orionky⁵ a podobně. Já možná se tak na nohy nevzpamatuju, abych se tam moh podívat bez nebezpečnosti života. Konečně ovšem je ještě pokračování zimy, a bude trvat do konce dubna skoro – asi tak do 25. ho, potom se vzpamatovávej! Ale ať je jak chce budu hledět udělat co se dá. Jen Si nepředstavuj, že sypu z rukávu prachtverky a hned na setkání rozdávám to jsem nemoh ani v největším zdraví. Buď bez starosti nadobro! Objevil jsem tu škráb⁶ z r. 1897 z Dobrušky a jeden z r. 1901 (Loretu u Jičina) což jsem právě pro Tebe spravil.

Odpust', že musím to hnát aby šlo
Líbá Ti nevyrovnatelné ručičky Tvůj nejoddanější
Franta,
i Mařenka⁷ a Frantík⁸

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000269. PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000269. List formátu 22,2 x 28,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír čtverečkovaný, nedatováno.

¹ Tj. zafiksovat.

² Tj. dobrého, kvalitního.

³ Tj. JUV, viz dopis č. 19.

⁴ Novopačtí, viz dopis č. 116.

⁵ Tj. Orion, továrna na čokoládu, a. s., Praha, od roku 1928.

⁶ Tj. obraz nebo náčrt.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁸ František Kaván, viz dopis č. 39.

148

/1. den, neděle/

Nejdražší Ženo!

Odpust', že jsem posud nepsal, – (vlastně jedno psaní už ano, ale Kočuka¹ kterýho jsem pustil oknem, mně na to skácel terpentín, než jsem měl čas odstranit – a k novému psaní jsem se už nedostal, až teď) ale že stále na Tebe vzpomínám, ještě cítíš. Jeden den jsem ještě předělal doma kousek obrazu, druhý jsem dělal velké přípravy na malování venku, jeden věnoval hledání malebných třešní, pokud možno nových ale třešně nekvetou (ač už je to 4 dny což jsem čekal na jisto), – jeden den jsem maloval v Železnici² bez třešní a jeden předělával ty Trosky³ na překližce, co se loni zkazily. Teď se budou moci snad dát do Hradce.⁴ V pravdě řečeno, jsem se venku rozmaloval uboze a nějak mně po tempeře olejová nechutná. V zahradě jsme ovšem též něco dělali, ale je strašně sucho – na sazenice zeleninové radš nespíchat, zalévání to neudrží a patrně ještě bude nával zimy, dnes ráno byl vítr děsně ostrý.

Zahradník včera si 3 hodiny tu byl, dříve nemohl pro nemoc. – Ty Trosky³ z Turnova přijdou, musil jsem skrz turistický klub libušský (byl u nás říd. Rambousek⁵ s tím zplnomocněním a potvrzení mám schováno) zaplatit za rám, bednu, pojištění při výstavě 126 Kč. Od Studnářů⁶ [?] psaní, že už mám jet na Bezkydy – což ovšem musím odepsat, že nepojedu teď – až bude možno. A 24. května musím jeti do Akademie⁷ – nějaké nutné volby.

Dnes je 1. máj, tak nelezu malovat ven, je trochu kdy na psaní. – Mezi dnem je na zahrádce pěkně už by se Ti to líbilo, Kočuka¹ hmyzozřavcuje⁸ celý den se slepicemi skáče po hmyzu do větru jako ryba. Břízky máme už krásně zelené Napiš kdy mám asi přijít naproti a co přinést. Líbá Tě Tvůj nejoddanější

Franta,
Mařenka⁹ pozdravuje

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000270. Dvojlist formátu 14,2 x 19,1 cm, psáno perem na straně 1–3, papír nelinkovaný, částečně datováno.

---

¹ Kočuka, tj. kočka.

² Železnice, tj. obec nedaleko Jičína.

³ Trosky, viz dopis č. 112.

⁴ Tj. do Hradce Králové na výstavu v roce 1932 nebo 1936.

⁵ Mohl by být Jan Rambousek, viz dopis č. 98, ale patrně jiný Rambousek z Kavánova okolí.

⁶ Studnář, viz dopis č. 79.

⁷ Mohla by být Akademie výtvarných umění v Praze nebo Akademie věd a umění, totéž jako v dopise č. 52.

⁸ Tj. loví hmyz.

⁹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

149

Nejdražší Ženo!

Začal jsem počítati dny do shledání s Tebou, ale najednou jsem obdržel pozvání na schůzi v Akademii vlastně 2 – (o páté hodině a pak všeobecná v 7) to teda musím přijet, je to v úterý 13. ho Přijedu v úterý po 1 hodině na Wilsonovo.¹ Když tam budeš, rád Tě uvidím, ale kdybys měla něco na pospěch správně dojedu elektrickou.² Tady je vše v pořádku – dnes v pátek ráno přišel p. Švec na tu správu taky. Doma jsem nemaloval nic, ten podzimní se musí nechat poněkud uschnout podmastil jsem si trouba! celé, ale venku jsem udělal asi té velikosti 2, totiž na jednom něco málo venku dnes ještě dodělám včera šlo pomalu, byl strašlivý vítr; kdyby tak chtělo ještě pobýt, jeden podzimní místo zimy by taky ještě nškodil! Lomnice³ je posud tichá, – to víš, že se sotva hnul. –

Máš tam asi pořádný pospěch, nežli vše bude v proudu. Já teď musím běžet zas Líbá Ti nejdražší ručku Tvůj vždy oddaný

Franta

Mařenka⁴ pozdravuje robotí⁵ v zahrádce

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000271. Dvojlist formátu 12,9 x 16,9 cm, psáno perem na straně 1 a 2, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Wilsonovo nádraží, viz dopis č. 38.

² Tj. tramvají.

³ Tj. Lomnice nad Popelkou.

⁴ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁵ Tj. pracuje.

150

Nejdražší Ženo!

Dostal jsem od soudu z Lomnice¹ tohoto znění:

Usnesení.

Nařizuje se by se vymazala poznámka pro zajištění pohledávky per 15.000 Kč s přísl. dle usnesení ze dne 16. září 1929. čd. 792 ve vl. čís 167 pozemkové knihy kat. území pod pol.b.č. C-8 zapsané

Okresní soud odd. II.

dne 2. října

Tak nevím, není-li potřeba, abys Se sem podívala – a šli bychom tam spolu. Nejprve Se ale třeba někde zeptej, co vlastně to znamená – jestli mám upravit místo pro vtělení 15.000 pro Krista Pána! těch co Ti o nich povídali, nebo jen obstarat výmaz toho to je strašné už bylo by to možné aby mně házeli na barák jeho staré dluhy ještě po koupi

Kdybys chtěla přijet musíme odsunout Studnářovy,² ještě psát.
Ruku líbá Tvůj ubohý
Franta
17 ho o polednách

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000272. List formátu 12,8 x 16,8 cm, psáno perem na straně 1–2, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Tj. Lomnice nad Popelkou.

² Studnář, viz dopis č. 79.

151

V zahrádce taky mnoho potřeba ještě když už mrzne opravdu
Nejdražší Ženo!

Jdi, prosím Tě, do Hlavovy kavárny¹ sama a omluv mě – a že nejvřeleji pozdravuju zatím. Byl tu už hodný mráz, listí se sype a já mám dodělat ten jediný větší podzimní, co z tohoto podzima mám – po návratu, už budou holé stromy (a je to vlastně jedno budu-li tam nebo ne nic tam nemůže zaoučinkovat. – (zvláště ne řeznit!) Tak ať odpustí Otká, i všichni i Ty odpusť. Musí-li něco být {nevyhnutelného}, pošli depeši

Líbá Tě vřele Tvůj nejoddanější
Franta
Pozdravujeme i Mařenku²

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000273. Dvojlist formátu 14,3 x 18,9 cm, psáno perem na straně 1, papír nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Hlavovka, viz dopis č. 128.

² Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

152

/1936/¹

Nejmilejší Ženo!

Velmi jsem se nalekal té nepředloženosti že v N. Politice² sbubnovávají³ majitele mých věcí {starších} vůbec, tak neurčitě k tomu (jen majitelé starších – to každý bude myslit že má starší – ostatně stačilo napsat: majitelé pražští! vždyť jim toho může přijít a se potlouci, že to nebudou mít kam uložit a když se něco poškodí nestačím na to odpovídati do smrti já – i spravovat kdo pak to pak udělá?! Vždyť Ježíš Mariá jsme 3 a mám nového hromadu to bude psina!⁴ Chtěl jsem psát, abys zarazila ale to už je konec.

Velké do Hradce⁵ jsou teda 4 tady: Všestary,⁶ Zimní ráno, Starý Stan (taky zimní) a Krkonošské podzimní „k večerou.“ (Na plátně 1 metr krát 102 cm jak viděla dal mně pro vítr ale teď ujde) Teď zatím doma už nic dělat nebudu mám toho dost prší teď a světlo žádné Jestli se bude moci ven tak budu malovat ovšem venku silně potřebuju být na vzduchu Kdyby bylo možno dělal bych venku velký ale spíš uteče všechno listí v dešti – škoda u Železnice⁷ prý jsou červené třešně a obůrka u Sedmihorek⁸ jsem vidě krásu když jsem jel. Co dělat na jedné straně se něco získá na druhé uteče ten podzim nám bude chybět, musím dát pozor abych nerozcáral ještě zimu. Teď musím něco svrabařit rovněž v zahrádce Mařenka⁹ mnoho nemohla udělat se jí velký vřed prostřed tváře měl jsem strach zateklo oko i v krku motala se slabotou a potila. Dojel jsem aspoň pro jodovou tinkturu a lepší náplast. Teď překonáno, ale než se zahojí nutné dát pozor. Ovoce je uloženo něco pod stolem na papíře v malovaném pokoji (jablka) hrušky na půdě – něco též na jarmarách¹⁰ – pro [...] uklizeno. Jináč žádný nic neveze ani nedělá v zahradě, ale kvalit není – počasí nehrozí. Vzpomínám a bojím se o Tebe

v té výstavní mele. Zdálo se mně, že jsme spolu tancovali a bál jsem se že něco přijde a přišel ten výstřel v Politice² – tancovat budem dost a ničeho kalého se nedočkáme. Drž se co můžeš!

Líbá Tě vřele Tvůj nejoddanější

Franta

Dolikus¹¹ byl už zdrav jako jiskra, když jsem domů přišel. Kočuka¹² je jako ovce velkej, dlouhou srst! – bude silná zima (též Dolikus;¹¹ vyžírají¹³ znamenitě. Koza přidala trochu mlíka ještě. Vajec je zas 32.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000274. Dvojlist formátu 14,3 x 18,9 cm, psáno perem na straně 1–4, papír nelinkovaný, nedatováno.

¹ Rok určuji na základě zmínky o výstavě v Hradci Králové, která se konala v roce 1936.

² Národní politika, list vycházející dvakrát denně v období 1884–1945, vycházel spolu s listem Naše politika.

³ Tj. svolávají.

⁴ Tj. legrace.

⁵ Tj. do Hradce Králové na výstavu v roce 1932 nebo 1936.

⁶ Všešary, obec u Hradce Králové.

⁷ Železnice, viz dopis č. 148.

⁸ Sedmihorky, obec u Doubravic.

⁹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

¹⁰ Tj. skříních.

¹¹ Dolík, pes, viz dopis č. 80.

¹² Kočuka, tj. kočka.

¹³ Tj. vykrmují se.

153

/18. 12., středa/

Nejdražší Pavlo!

Tu listinu na úrazovou pojišťovnu jsem poslal dál do Prahy na Tebe, protože já nic nepamatuju o tom šoferovi, kdy nastoupil a jaké podmínky platební atd byly, ani to vysloupení[?]¹ konečně jistě nevím, kdy. Snad budeš dobře vědět, a napíšou Ti – třeba i ten náš p. bývalý soused v Písecké² někdy Ti s tím pomohl moh by přijít – a když bys nevěděla, na data zapsaná jak tam jsou se podívat. (Ptát se Nedvídky³ je úplná nemožnost!) – Tady jsou teď mrazy děsné a nikdo na ně připraven. A já kurážný malíř zim jsem zubožen tak, že se už do atelieru (ještě k tomu se tam včera zatopilo) nemohu odvážit leda honem pro něco strašně nastrojen. Říkali v Rovensku,⁴ že 32 stupně ale nám tu teploměr dolů nestačil {jak hoch povídal} teď odpoledne ovšem je ke 22. Zrovna jsem tam za chvíli co jsem hledal v truhle ozáb na ruce i nohy! Pod peřinu musím mít kozenky a 2 swítry⁵ a šálu arci jsem starý ubožák ale jiným taky je bídě okna ve světnici jako venku a je teprv 18 prosince Mám hrozný strach, že u Vás taky jinak není a že tak slabá přijdeš o život. Měl jsem nos, že jsem maloval pokud se trochu dalo. Ve Svob. Hamrech,⁶ Pardubicích tak ostré snad ani v lednu nebylo. Ale prosím Tě pro všechno na světě abys dala pozor! Třeba ale se pak oteplí taky, ačkoli je málo pravděpodobné. – Měli nám přivést jak jsem psal asi půl osma metrů toho uhlí ale v poslední chvíli vydral někdo jiný dostali jsme půl třetího. Konečně jen když aspoň tak slíbeno máme (bylo moc dobré). Ten komerční p. rada Slaby říkal o zjištění obrazu napsal jsem, že bys i Ty třeba zjistila ale že Jsi po těžké nemoci! Bojím se o Tebe hrozně, nezasluhoval jsem si Tě ale snad tak přec jen úplně na nic nejsem. Bůh buď s Tebou děvče zlaté – pak se s Tebou nic zlého nestane Líbá Ti ruce neocenitelné – Tvůj

Franta

– Mařenka⁷ i Frantík⁸ má teď již prázdnou.⁹

Mařenka⁷ je taky dost ubohá to víš, a všechno známé sousedstvo.

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000275. Dvojlist formátu 16 x 9,8 cm, psáno perem na straně 1 a 3–4, pohlednice s reprodukcí obrazu Františka Kavána „U nás“ nelinkovaná, částečně datováno.

¹ Tj. ukončení práce, propuštění.

² Tj. Písecké ulici, kde měli Kavánovi byt, viz dopis č. 81.

³ Pavla patrně Kavána oslovovala Nedvídek a Šmodrcha, viz dopis č. 26.

⁴ Tj. Rovensko pod Troskami.

⁵ Tj. svetry.

⁶ Tj. Svobodných Hamrech, viz dopis č. 1.

⁷ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

⁸ František Kaván, viz dopis č. 39.

⁹ Tj. volno ve škole.

154

/15. den, neděle/

Nejdražší Ženo!

Obdržíš , jakmile nám dodají, včera měli spěch se mlácením tak zítra se pořídí. A do svátků obdržíš ještě něco pak. Nesnadná věc byla s obalem, Mařenka¹ přinesla jen rozbitou velkou škatuli² – obaly musejí prý odvádět {Štejfa[?] někde dělá do dříví, prkna už žádná} tak jsme našli takový pletený košík ze širokých třísek, přirozbitý, ale vzal jsem hned do práce ještě včas dnes bych už nemoh do atelieru je –22° okna tlustě zamrzlá a psinec!³ Někde jsem sdrátoval někde povázal a polepil (kromě (obloučku) držadla, – půjde to. Jak to přitáhnou hned vložím přes to pod držadlo 2 lepenky⁴ (každá z jedné strany, v prostřed trochu užší, aby vlezly pod držadlo a celé (mimo to držadlo) zabalím do balícího papíru; jablka tam psát nebudu radší napí ovoce nebo hrušky. Špagáty na to dám co byly na paraple⁵ při malování venku – zase se sežene. Po obdržení sthni obal na víku na každou stranu jsem zašrouboval šroubek, ty vyšroubuj a lepenky⁶ ony dvě vytáhni s každé strany jednu popotáhni. Vystříhej⁷ Se chřípky, děvče zlaté, já těžko letos budu překonávat, jsem zubožený. Pan doktor se tu stavěl večer ještě pro pár podepsaných fotografií, teplotu horečkovou jsem neměl změřil mě; vyzkoušel tep říkal, že jde srdce dobře, ale to bylo 36 a i stupínek říkal, že to je normální, dnes ráno to bylo taky tak (bylo taky teprve asi –8 mrazu) Dnes už do atelieru nejdu (a mám na zásylku schystáno to jsem měl nos udělám dole. Přivezli nám uhlí z Kampeličky⁸ (p. Kaván takové nepěkně vypadající lidem se do toho nechtělo (ale s druhým uhlím a koksem pěkně do posledku vyhořívá a hřeje (tady v kamnech v dol. pokoji moc dobré. Přijde s dovozem asi 7 K. Mařenka ho <vzala> chtěla asi půl <osma> sedma metrů. (teď ale uhlí někdo zkusil, že hoří dobře a přivezli {za 70 K} půl třetího, budou ale hned objednávat ještě! – S tím p. Zajíčkem⁹ odpusť, prosím Tě, já když s tebou bylo strašné tak, jsem ztratil paměť někdy jsem zrovna nic nepamatoval. Teď už je to lepší, když je s Tebou zlepšené, ale to jsem se bál s někým mluvit. Nový obrázek pro něho vzal s sebou p. D{r}– Vanc¹⁰ a ptal se pak jestli 1200 a já přisvědčil. Na ústřížku je za 1 obrázek. Taky to malé jsou z kolika (škatul větší i menší) Ale já jinak všeho prodávání nechám a už jsem nechal. Tak prosím Tě Se jen nehněvej Kdyby tak tam byl k dostání dobrý pokojový teploměr víš na zeď koupil jsem jich v kalenských dobách¹¹ několik, ale všechny byly falešné, na zimu docela nepotřebné byly z několika míst v Jičíně, ale stejné neřádstvo! Pokud to šlo jsem ještě něco přimalovat, ale teď to možná bude ostřejší a ostřejší – a já už nejsem ani tak jako po té operaci – co dělat! Jen kdybys Ty Se ženo předrahá mohla udržet musí se člověk spolehnout jen na nezimní věci ano! Kdyby nás aspoň nechali jet. Činžovní daň se musí přihlásit do konce prosince to Ti snad v Pace¹² pan Doktor napíše, ale kam se posílá, nevím, snad do Semil ale pan Doktor bude vědět. Líbá Ti ruce drahá Pavlo,

Tvůj bláznivý

Franta

Mařenka¹ i Frantík¹³

Do zásylky Ti přiložím taky zjištění poptávku pošlete se vzkazem že až později že bych teď těžko poznal

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000276. Dvojlist formátu 16 x 9,8 cm, psáno perem na straně 1 a 3-4, pohlednice s reprodukcí obrazu Františka Kavána „U nás“ nelinkovaná, částečně datováno.

---

¹ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.

² Tj. bednu, krabici.

³ Tj. velký mráz, zima.

⁴ Tj. dva obrázky namalované na lepence.

⁵ Tj. na slunečnick používaný na stínění při malování v pleněru.

⁶ Viz pozn. č. 4.

⁷ Tj. vyvaruje se, vyhni se.

⁸ Kampelička, viz dopis č. 137.

⁹ Zajíček, mohl by být majitel knihkupectví v Jičíně. Ve výloze obchodu Kaván vystavoval své obrázky a prodával je.

¹⁰ Karel Vancl, viz dopis č. 59.

¹¹ Tj. období strávené v Dolní Kalné, 1937–1938.

¹² Tj. Nová nebo Stará Paka.

¹³ František Kaván, viz dopis č. 39.

155

Nejdražší Pavlo!

Tu věc do Pardubic jsem už poslal do Libuně p. Feiglovi,¹ aby udělal podobný stříbrný jako byly ty 2 (50 x 66) do Pardubic a hned to v bedničce poslal do Pardubic Ferencovi. Řek či napsal jsem že tomu pánovi se tam to s takovým rámem moc líbilo, ale že už byl zakoupený. tak že jsem měl doma podobný z těch míst starší. Myslím, že tak bude pro Tebe nejlepší kdyby se doma řídilo třeba bys musila kolikrát doma zbytečně čekat A mě odvázet nespěchej, až budeš mít s autoškolou atd. u konce na p. profesora ještě není pospěch měl jsem asi za 2 měsíce se ukázat to ještě tak bude pozděj. Kdybych tam byl kolik dní, zas toho plno zmeškáš A nic mně tu není je teplo jako a celý český ráj v plném květu po tom teple nesmíme to rozcárat. K autobusu dolezu² jako nic chodí, se mně dobře dost, Mařenka³ mně donese škatuli,⁴ autobus je skoro prázdný a tam pár kroků do Jívy k Dílcům⁵ nebo do Knižnic⁶ a hned u huby kvete něco atd. To se ví, že takové spousty kvetoucích stromů jako u Železnic⁷ nebudou, ale co platno když do Železnice⁷ nemohu. Ale v takovéhle kráse a počasí doma zůstat nemůžu a nic se nestane doma nadělám víc kroků než je ke Kozákovům⁸ a tam od zastávky já už to na zkoušku co kde je přešel. V zahradě zůstaly věci jak jsme posledně psal, na ten rumec nepřišli ještě ani sklady hlíny nesebrali. My nevíme {jak vlastně chtí} To se ví, když přijedeš připravena mě najdeš jelikož je neděle taky a uvidím Tě tuze rád, ale do Prahy je dost času, až to odbudeš, jinak Ti všeka jarní krása uteče, radš⁹ Se ničím nezdržuj. Pro mne, to víš, když už jsem jedny květy loni zanedbal, by bylo hrozné zanedbat takovýhle čas, když je tak teplo a pro nohu to je jako balsám i pro tělo vůbec. Co se tkne králičat,¹⁰ jsou 3, jako buchtý. Třešinky malé kvetou dvě a ta z Čimyšle má 1 kvítek. Líbá tě vřele Tvůj nejoddanější

Franta

PNP, f. FK, sign. LA 71/71 000277. Dvojlist formátu 11,2 x 14,3 cm a list formátu 11,2 x 14,4 cm psáno perem na straně 1–5, dopisní papír „František Kavan, akad. malíř“ nelinkovaný, nedatováno.

---

¹ Feigl, viz dopis č. 98.

² Tj. dojdu.

-
- ³ Marie Kavánová, viz dopis č. 11.
⁴ Škatule, tj. bedna či krabice s potřebami k malování.
⁵ Dílce, obec u Valdic.
⁶ Patrně Kněžnice, obec mezi Jičínem a Újezdem pod Troskami.
⁷ Tj. Železnice, viz dopis č. 148.
⁸ Tj. Kozákov.
⁹ Tj. radši.
¹⁰ Tj. králičí mládřata.

Závěr

František Kaván, podkrkonošský rodák, básník, překladatel, malíř zim a významná osobnost českého krajinářství, tak je umělec znám z odborných slovníků. Studie o mistrově životě ho představují jako pilného a pracovitého člověka, nadějného akademika a milovníka české krajiny, kterou nikdy neopustil. Monografie a katalogy, které o něm byly napsány, ho vykreslují jako dobrého, skromného a laskavého jedince, velmi plachého a do sebe uzavřeného. Fotografie z posledních let života zachycují staršího muže s mírně shrbenou postavou, nejčastěji v přírodě při malování nebo v kruhu rodiny a přátel. Vzhledově bychom ho opravdu mohly označit za „venkovského pantátu“ či „strejce,“ jak se sám často tituloval.

Čtením dopisů se malíř stal milým, vytrvalým, snad více choulostivým mužem, který velmi miloval a pro spokojenost svých bližních byl schopen učinit velmi mnoho. Ctitel přírody, zvířat a literatury, člověk se skromným vystupováním a neklidnou povahou byl především oddaným obdivovatelem české krajiny, která se mu stala neutuchající inspirací a potěšením až do posledních dnů.

Autor jeho monografie František Kovárna, který měl možnost se s umělcem setkat, o něm ale napsal, že prostý Kaván není prostou otázkou. Překládaná korespondence to v plné míře potvrzuje.

Při zpracovávání dopisů jsem si nebyla jistá, jak na mě budou působit, co se z nich dozvím a co od nich mohu očekávat. Nepředstavovala jsem si ryze podrobný popis manželského života, ale snad v něj doufala, protože tuto otázku dostupná literatura příliš nerozvíjí. Zajímalo mě, do jaké míry životopisci vystihli jeho povahu a co vedlo šestapadesátiletého muže k dalšímu sňatku. V tomto směru mě František Kaván velmi překvapil. Řádky čtrnáctileté korespondence představují od prvního odstavce do poslední tečky na smrt oddaného přítele, který je odhodlán podniknout a vydržet vše, co je v jeho silách, aby pomohl osobě, která ho okouzila, zdá se, od první chvíle. Kavána, v té době po fyzické stránce staršího jedince, vnímáme skrz dopisy jako mladého a velmi zamilovaného muže, kterému Pavla Šírová vlila novou krev do žil a vrátila mu elán.

Skutečnou Pavlíninu povahu tato edice v plné míře určitě neodhalila, umožnila ale vytvořit si konkrétnější představu o druhé manželce českého krajináře, po organizační stránce velmi schopné a praktické ženě. Zda Františka opravdu milovala, je těžké odhadnout, měla o něj starost, věnovala mu péči a umožnila, aby se mohl plně věnovat malování, které bylo zdrojem jejich finančních příjmů. Z dopisů vyplývá, že své manželství zasvětila pořádáním mistrovských výstav a zprostředkováváním prodeje jeho obrazů. Ať už ve skutečnosti opětovala

Kavánovy city v takové míře, jako on projevoval ty svoje nebo ne, podílela se ve velké míře na chodu umělcovi domácnosti, zlepšení jeho zdravotního stavu a vytvoření podmínek pro umělcův spokojený osobní i tvůrčí život.

Kaván maloval pro potěšení a pro prodej. Obrazy byl jeho obživou, ale také součástí sebe sama, bez které by nemohl být. Postupně je z dopisů cítit určité nepohodlí při malování obrazů způsobené zhoršujícím se zdravotním stavem. Na druhou stranu můžeme plně vnímat velkou snahu splnit manželce co jí na očích viděl a o co ho poprosila, bral veškerá její přání jako rozkaz, který obětavě plnil, trápilo ho, když už malování nezládal tak, jak by si sám přál. Jeho přáním bylo, aby mohl dál „kouzlit své zimy“ a aby „temné, diamantové hvězdy“ v očích paní Pavly pro něj nikdy nepřestaly zářit.

Dopisy přibližují otázku prodeje obrazů, činností spojených s pořádáním výstav a členství ve spolcích. Vzhledem k časovému období vzniku korespondence se nabízela možnost poznání umělcova postoje k okupaci, tak ale jako by v očích manželů Kavánových ani neexistovala. Michael Zachař o Kavánovi napsal, že ne vždy se umělcovy vnitřní stavy odrazily na plátnech jeho obrazů. Co nesdělil štětcem mohl projevit ve svých básních a dopisech a patrně tomu bylo i naopak, možná ale ani tak neodhalil vše.

Předkládaná edice je sondou do každodenního života české krajináře ve dvacátých až čtyřicátých letech minulého století. Jsem přesvědčená, že všechny aspekty mistrova života, které korespondence odhaluje, by mohly být obohaceny, konkretizovány a rozšířeny rozborem dalších souborů jeho široké korespondenční činnosti. Celkový obraz by bylo možné doplnit zpřístupněním rozsáhlé sbírky fotografií a vzpomínek umělcových přátel. Samostatnou otázkou otevírá zvážení možnosti studia Kavánovy signatury na základě různých způsobů podpisů, které se v korespondenci vyskytují. Další zkoumání umělcových fondů v Památníku národního písemnictví a Archivu národní galerie může tedy dál odkrývat osobnost podkrkonošského malíře a umožnit nám vnímání světa skrze Kavánovy modré oči, o kterých v úvodu své monografie píše František Kovárna.

Ze závěru vyplývá, že jsem prameny k poznání tvorby a osobnosti malíře Františka Kavána v rámci své bakalářské práce zdaleka nevyčerpala. Umělcova cesta životem byla dlouhá, naplněná a pro další generace v mnoha směrech přínosná. Další badatelskou pozornost si mistr Kaván jistě zaslouží.

Soupis pramenů a literatury

Prameny nevydané:

Korespondence Františka Kavána odeslaná Pavle Kavánové-Šírové, PNP, fond FK, karton 2, Korespondence vlastní – odeslaná, originály, Pavle Kavánové-Šírové (manželce), 1928–1941, LA 71/71 000123–000277.

KAVÁNOVÁ Marie: Paní Helena a Pavla Kavánovy, PNP, fond FK, karton 7, Rukopisy cizí, LA 105/71 00065.

KAVÁN František: O Josefu Drahoňovském, Libuň – červenec 1941, LA 71/71 1300.

Prameny vydané:

Kaván, František: Krajinářova životní zповěď. Lidové noviny z 24. září, 1. října a 8. října 1934.

Metelka, Cyril Metoděj: Životní zповěď mistra Františka Kavána, PNP, fond FK, karton 6, Rukopisy vlastní, Literární odkaz Františka kavána, svazek I., 4. část, LA 71/71 1300.

Kaván, František: Malý životopisný přehled, PNP, fond FK, karton 6, Rukopisy vlastní, Literární odkaz Františka Kavána, svazek I., 4. část, LA 71/71 1300.

Zrůst, Miloslav: Výtvarné mládí malíře Kavána, Svět práce z 5. října 1946.

Literatura:

Adámek, Karel Václav : František Kaván. Hlinsko 1914.

Blažíčková-Horová, Naděžda: Julius Mařák a jeho žáci, katalog. Praha 1999.

Blažíčková-Horová, Naděžda: Krajina v českém umění 17. – 20. století. Průvodce stálou expozicí Národní galerie v Praze v paláci Kinských. Praha 2005.

Blažíčková-Horová, Naděžda: Odkaz Josefa Hlávky Národní galerii v Praze. Praha 2008.

Boučková, Jitka: František Kaván, katalog výstavy. Pardubice 1981.

Boučková, Jitka: František Kaván: Výbor z díla. Pardubice 1977.

Bureš, Miloslav: Krajiny Františka Kavána. Havlíčkův Brod 1954.

Český ráj a Podkrkonoší: K 75. výročí narozenin akad. malíře Františka Kavána, uspořádal Josef V. Kučera. Železný Brod 1941.

Dotřel, Jan: Julius Mařák, Praha 1909.

Dvořák, František: Česká krajina v obrazech A. Kosárka, A. Chittussiho a F. Kavána. Praha 1952.

- Filla, Emil – Träger, Josef: Julius Mařák. Sbířka dobrého umění svazek 42. Melantrich a.s. Praha 1940.
- „František Kaván, boží člověk v Českém ráji“, sborník. Lomnice nad Popelkou 1946.
- Havel, Rudolf – Štorek, Břetislav: Editor a text – Úvod do praktické textologie. Praha 2006.
- Hlaváček, Ivan – Kašpar, Jaroslav – Nový, Rostislav: Vademecum pomocných věd historických. Jinočany 2002.
- Hlušička, Jiří: České moderní malířství v MG v Brně I. Brno 1984.
- Hulířková, Veronika: Otakar Lebeda, katalog. Praha 2009.
- Hoffmannová Jaroslava – Pražáková Jana: Biografický slovník archivářů českých zemí. Praha 2000.
- Chalupa, Pavel: František Kaván (1866 – 1941), Písemná pozůstalost, Literární archiv Památníku národního písemnictví. Praha 1986. edice inventářů č. 421.
- Kalvoda, Alois: Přátelé výtvarníci. Praha 1929.
- Karlířková, Ludmila: František Kaván. Praha 1992.
- Kaván, František: Krajinařova životní zpověď. Lidové noviny 24.9. – 8. 10. 1934.
- Kaván, František: Přesýpání nálad. Hradec Králové 1989.
- Klír, Svatopluk: Jak jsem se seznámil s vydavatelem “Aventina“. Rozpravy Aventina, březen 1926, roč. 1, č. 7, s. 88.
- Dostupné online (<http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RozAvn/1.1925-1926/7/88.png>), [cit. 13. 4. 2011].
- Klír, Svatopluk: Přátelská slova z listů psaných F. Kavánovi. Praha 1946.
- Šnajdrová, Evženie: Svatopluk Klír a jeho Zodiak. Muzejní a vlastivědná práce, 1994, roč. 32, č. 1, s. 51–52.
- Kodl, Martin – Zachař, Michael: Mařákova škola. Praha 2007.
- Kolektiv autorů, editor Horová, Anděla: Nová encyklopedie českého výtvarného umění A–M, Praha 1995.
- Kolektiv autorů, editor Horová, Anděla: Nová encyklopedie českého výtvarného umění N–Ž, Praha 1995.
- Kolektiv autorů, editor Horová, Anděla: Nová encyklopedie českého výtvarného umění – Dodatky. Praha 2006.
- Kolektiv autorů za vedení Emanuela Poche: Encyklopedie českého výtvarného umění. Praha 1975.
- Kovářna, František: František Kaván, Praha 1941.
- Kovářna, František: Josef Holub. Kralupy 1941.

- Kudrnáč, Jiří: F. Kaván. Přesýpání nálad. Hradec Králové 1989.
- Loriš, Jan: Julius Mařák, sbírka dobrého umění, sv. 42. Praha 1940.
- Luštinec, Jan: F. Kaván. Expozice Krkonošského muzea v Jilemnici. Praha 1988.
- Luštinec, Jan: F. Kaván. Vrchlabí 2006.
- Macková, Olga: Otakar Lebeda. Praha 1957.
- Masaryková, Anna: František Kaván a Českomoravská vysočina. Praha 1962.
- Masarykův slovník naučný: lidová encyklopedie všeobecných vědomostí, 7 dílů. Praha 1925–1933
- Matějček, Antonín: Malířské mládí F. Kavána, katalog. Praha 1946.
- Meško, Dušan a kolektiv: Akademická příručka. Banská Bystrica 2006.
- Miklík, Milan: Mařákova škola, katalog. Galerie Art. Uherské Hradiště 2009.
- Mířková-Raisová, Marie: Dopisy Fr. Kavána K. V. Raisovi. Praha 1949.
- Mráz, Bohumír.: Encyklopedie světového malířství. Praha 1988.
- Nový akademický slovník cizích slov, A–Ž, studentské vydání, kolektiv autorů pod vedením Jiřího Krause. Praha 2006.
- Ottův slovník naučný, ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí, 28 dílů. Praha 1888–1909.
- Pala, Karel – Všianský, Jan: Slovník českých synonym. Praha 2000.
- Pavliňák, Petr a kolektiv pracovníků Výtvarného centra Chagall: Signatury českých a slovenských výtvarných umělců. Ostrava 1995.
- Petrasová, Taťána, Lorenzová, Helena: Dějiny českého výtvarného umění, díl III 1,2. Praha 2001.
- Prahl, Roman: Antonín Chittussi, katalog. Praha 1996.
- Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, zpracoval lexikologický kolektiv Ústavu pro jazyk český AV ČR. Praha 1994.
- Svoboda, K. O.: Společenský život v Dolní Kalné. Rukopis.
- Šlechtová, Alena – Levora, Josef: Členové České akademie věd a umění 1890-1952. Praha 2004.
- Šnajdrová, Evženie: Svatopluk Klír a jeho Zodiak. Muzejní a vlastivědná práce, 1994, roč. 32, č. 1, s. 51–52.
- Štech, Václav Vilém: František Kaván, Umění 4, 1931.
- Štech, Václav Vilém: Z Obrazárny Pražského hradu. Praha 1951.

Štěpánek, Martin: Básnické dílo Fr. Kavána. Dipl. Práce Vysoká škola pedagogická, Hradec Králové 1999.

Šťovíček, Ivan: Ediční teorie a metodika. Sborník autorových textů vydaný k jeho životnímu jubileu. Praha 2008.

Šťovíček, Ivan a kolektiv: Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.–20. století pro potřeby historiografie. Praha 2002.

Toman, Prokop: Dodatky ke slovníku československých výtvarných umělců. Praha 1947 – 1955.

Toman, Prokop: Nový slovník československých výtvarných umělců. Ostrava 1993.

Toman, Prokop: Nový slovník českých výtvarných umělců. Praha 2000.

Tomeš, Jan Marius: Antonín Slavíček. Praha 1966.

Umění, časopis Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky. Praha, 1962, 1965.

Vancl, Karel: F. Kaván. Liberec 1962.

Vancl, Karel: Padělky obrazů F. Kavána. Praha 1946.

Vlček, Tomáš: Praha 1900. Studie k dějinám kultury a umění Prahy v letech 1890-1914. Praha 1987.

Všeobecná encyklopedie Diderot ve čtyřech svazcích, díl 1–4. Praha 1996–1998.

Wittlich, Petr: Česká secese. Praha 1982.

Zachař, Michael: František Kaván. Praha 2001.

Zachař, Michael: František Kaván. Praha 2002.

Zachař, Michael: František Kaván. Praha 2009.

Zachař, Michael: František Kaván / hvězda Mařákovy školy. 2011.

Zachař, Michael: Mistrovské doteky českého impresionismu. Litomyšl 2010.

Z dopisů malíře Antonína Slavíčka malíři Františku Kavánovi : novoročenka JUV 1936.

Z dopisů malíře Františka Kavána grafiku Aloisi Chválovi: novoročenka JUV 1947.

Žákavec, František: Franta Kaván, Umění, XI, 1938, č. 4, s. 110–112.

Internetové zdroje:

CoJeCo – Vaše encyklopedie:

<http://www.cojeco.cz/> [cit. 4. 8. 2011].

Gymnázium Jakuba Škody a střední průmyslová škola Přerov:

<http://www.mu-prerov.cz/filemanager/files/file.php?file=14797> [cit. 3. 8. 2010].

Informační systém abART:

<http://abart-full.artarchiv.cz/> [cit. 4. 8. 2011].

Klub přátel Pardubicka:

http://www.kpp.iipardubice.cz/stranky/ctipravy.php?id=Malir_Frantisek_Kavan_a_Pardubice [cit. 23. 7. 2011].

Město Svatka – Umělci Svratecka:

<http://www.svatka.cz/content/view/102/141/> [cit. 3. 8. 2011].

Město Turnov:

<http://www.turnov.cz> [5. 8. 2011].

Národní knihovna v Praze:

<http://www.nkp.cz> [5. 8. 2011].

Ortopedická klinika 1. lékařské fakulty a Fakultní nemocnice Motol – historie:

<http://orto.lf1.cuni.cz/index.php?lang=cz&n=historie> [cit. 3. 8. 2011].

Ortopedická klinika 2. lékařské fakulty a Fakultní nemocnice Motol – historie:

<http://ortopedie.lf2.cuni.cz/historie.php> [cit. 3. 8. 2011].

Portál veřejné správy České republiky:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/6966/place [cit. 4. 8. 2011].

Slovník české literatury po roce 1945:

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=527> [cit. 27. 7. 2011].

Slovník českých nakladatelství 1849–1949.

<http://www.slovník-nakladatelstvi.cz/osobnosti/svatopluk-klir.html> [cit. 18. 5. 2011].

Východočeské muzeum v Pardubicích – Historie muzea:

<http://www.vcm.cz/museum/history.html> [cit. 2. 8. 2011].

Wikipedie, otevřená encyklopedie:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana [cit. 3. 8. 2011].

Rejstříky

Rejstřík osobní:

BLAŽÍČEK Oldřich, 5. leden 1887 Slavkovice, Nové Město na Moravě – 3. květen 1953 Praha, žák Jana Preislera a Jakuba Schikanedera na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, Hanuše Schwaigra na Akademii výtvarných umění, malíř vnitřků kostelů, krajin a zátiší, kurátor, historik umění, pedagog, dopis č. 93, 98

BRUNCLÍK, dopis č. 92, 114, 126, 131

BUBENÍČEK Ota, 31. říjen Uhříněves 1871 – 1962, malíř, loutkář, publicista, žák Julia Mařáka a Antonína Slavíčka, dopis č. 90, 91, 114

BUREŠ Jindřich, majitel hostince ve Svatce, ujal se stavby Hotelu Mánes tamtéž, který vyprojektoval architekt Karel Řepa, dopis č. 112, 115

CÍRA, dopis č. 123

CYMBALOVI, rodina, dopis č. 98

ČERMÁK Jaroslav, 1. září 1831 Praha – 23. duben 1878 Paříž, malíř realista a romantik, studium na AVU v Praze, žák Christiana Rubena, studium na malířské akademii v Antverpách, podnikal cesty do slovanských zemí – zejména Černé Hory a Dalmácie, dále cestoval například po Itálii a Francii, zemřel v Paříži, dopis č. 52, 123

ČERNÝ Václav Jiří, 14. květen 1884 Možděnice u Nasavrku – 1970 Slatiňany, malíř, vystudoval ČVUT v Praze, dopis č. 129

DAVID, dopis č. 89

DITTRICH František, 1880–1962, majitel firmy „Výroba roletových záclon,“ ve Smilově ulici čp. 347 v Pardubicích, syn zakladatele Františka Dittricha, za okupace firma vyráběla ze silného černého papíru zatmění do oken, dopis č. 76

DOMIN Karel, 4. května 1882 Kutná Hora – 10. června 1953 Praha, profesor botaniky, ředitel farmaceutického botanického ústavu Karlovy univerzity v Praze, 1933–1934 rektorem této univerzity, 1935–1939 poslancem Národního shromáždění republiky Československé, přední zástupce v oboru systematické botaniky u nás, dopis č. 98

DOUBEK František Bohumil, 20. březen 1865 České Budějovice – 1952 Nový Jičín, studium na AVU v Praze u Františka Sequense, malíř, kreslíř, ilustrátor, dopis č. 123

DRÁB, patrně kožešník, rodina DRÁBOVA, dopis č. 95, 106, 107

DRAHOŇOVSKÝ Josef, 27. březen 1877 Volavec u Turnova – 20. červenec 1938 Praha, český sochař, rytec skla a medailér, profesor na Uměleckoprůmyslové škole v Praze; žák Stanislava Suchardy a Celdy Kloučka, přítel F. Kavána, dopis č. 119, 133

DVOŘÁK Bohuslav „Bařka“, 31. prosinec 1867 Praha – 16. únor 1951 Levínská Olešnice, malíř, ilustrátor, studoval na AVU u Julia Mařáka, Kavánův spolužák, dopis č. 73

ENGELMÜLLER Ferdinand, 22. prosinec 1867 Praha – 29. září 1924 Praha, malíř, grafik, ilustrátor, scénograf, studium na Akademii výtvarných umění v Praze u Julia Mařáka, starší spolužák F. Kavána, dopis č. 114

ENGELMÜLLEROVÁ, patrně manželka Ferdinanda ENGELMÜLLERA, dopis č. 123

FEIGL, patrně rámař, dopis č. 98, 155

FERENC, dopis č. 98, 155

FISERA, možná je podoba jména Fišera, truhlář, dopis č. 115

FITTERA Václav, advokát v Chrudimi předseda Spolku pro zbudování nového divadla v Chrudimi, sběratel Kavánových obrazů, dopis č. 10, 19, 22–24, 26, 45, 96, 123

FORMAN, jednatel ornitologického spolku pro ochranu ptactva; FORMANOVI, rodina, dopis č. 94, 95, 99

FRANTÍK, viz KAVÁN František, syn Jana Kavána, synovec akademického malíře F. Kavána

HÁJEK, dopis č. 95

HANUS, dopis č. 139

HAVLAS Ladislav, 19. říjen 1907 Přepře – 2. říjen 1988 Poděbrady, pedagog, glyptik, sochař, sklářský výtvarník, studium na Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově, od roku 1925 na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, žák Josefa Drahoňovského, dopis č. 119

HEJHAL, dopis č. 56

HEŘMAN, dopis č. 137

HILBERT Kamil, 12. leden 1869 – 25. červen 1933, významný český architekt, studoval na vídeňské Akademii výtvarných umění v letech 1891–1895 u profesora Fleischera, věnoval se především rekonstrukcím církevních budov, jeho nejvýznamnějším dílem je dostavba Svatovítské katedrály, dopis č. 99

HNĚVKOVSKÝ Otakar, Prof. MUDr, DrSc., 25. 7. 1901 Karlov u Blovic – 4. červen 1980 Praha, v roce 1926 dokončil pražskou lékařskou fakultu, stal se přednostou druhé ortopedické kliniky na Karlově náměstí, později vedoucím oddělení pro dětskou chirurgii a ortopedii v roce 1945, které bylo součástí Všeobecné nemocnice v Praze, napsal a redigoval řadu skript pro mediky, provozoval bohatou přednáškovou činnost, dopis č. 79, 94

HONZÍČEK, viz KAVÁN Jan, syn Jana Kavána, synovec akademického malíře F. Kavána

HLOUČKOVI, rodina, dopis č. 94

HORYNA, strážmistr, dopis č. 104

HROMÁDKA, dopis č. 95

HRUŠKA Otakar, abbé, Kavánův spolužák a přítel z gymnaziálních let, duchovní správce v donucovací pracovně v Pardubicích, v letech 1909–1925 první duchovní správce bohnické psychiatrické léčebny, dopis č. 128

CHITTUSSI Antonín, 1. prosinec 1847 Ronov nad Doubravou – 1. květen 1891 Praha, malíř, odborný publicista, studium na AVU, žák Josefa Matyáše Trenkwalda a Jana Swertse, velký vzor F. Kavána, dopis č. 52, 123

CHLUMSKÝ, dopis č. 99

CHOCHOLÁČ Alois, viz LOUBA Ludvík

„CHRUDIMÁK,“ dopis č. 29

„P. INGENIEUR,“ dopis č. 5

JELÍNEK Cína František, 6. červen 1882 Praha – 3. únor 1961 Praha, krajinář, žák uměleckoprůmyslové školy v Praze, později žák na pražské akademii umění u profesora V. Hynaise a R. z Ottenfeldu, mohl by být švagr Pavly Kavánové-Šíroví, dopis č. 81, 91, 95

JEBAVÝ, dopis č. 100

JEZDÍNSKÝ, ředitel, dopis č. 120

JINDRA Jan, státní ředitel ve Vysokém Mýtě, dopis č. 14, 66

JULKA, dopis č. 21, 55, 56, 67

KAVÁN František (Franta), 10. září 1866 Víchovská Lhota – 16. prosinec 1941 Libuň, akademický malíř, krajinář, od roku 1896 člen Umělecké besedy, od 1897 člen Spolku výtvarných umělců Mánes, od roku 1931 řádný člen České akademie věd a umění, od roku 1929 člen JUV; žák Julia Mařáka na pražské Akademii výtvarných umění v letech 1890–1896, držitel diplomu a zlaté medaile ze světové výstavy v Paříži roku 1900 za obraz Podmrak, držitel Národní ceny za výtvarné umění za cyklus obrazů „Český ráj,“ dopis č. 119

KAVAN, ředitel, dopis č. 145

KAVÁN David, manžel Anny Kavánové, otec akademického malíře F. Kavána, chalupník ve Víchovské Lhotě, čp. 22, dopis č. 90

KAVÁN František (Frantík), syn Jana Kavána, synovec akademického malíře F. Kavána, roku 1953 promoval na doktora práv na Karlově univerzitě v Praze, dopis č. 92, 106, 107, 110, 111, 112, 113, 115, 117, 119, 139, 145, 147, 153, 154

KAVÁN Jan (Honzíček), bratr akademického malíře F. Kavána, synové Jan (Honzík) a František (Frantík), dopis č. 68, 82, 90, 132

KAVÁN Jan (Honzíček), syn Jana Kavána, synovec akademického malíře F. Kavána, dopis č. 39

KAVÁNOVÁ Anna, rozená Kubátová, dcera Jana Kubáta, chalupníka ve Víchovské Lhotě, čp. 22, manželka Davida Kavána, matka akademického malíře F. Kavána, dopis č. 37

KAVÁNOVÁ Helena, rozená Váňová, 10. srpen 1863 Lebeny u sv. Mikuláše v Uhrách – 9. červenec 1926 Polička, 20.srpna 1896 se provdala za F. Kavána, zemřela na selhání srdce, dopis č. 58, 63, 95

KAVÁNOVÁ Marie, sestra F. Kavána, dopis č. 11, 16, 19, 22, 25, 26, 37, 51, 53, 58, 60, 63, 65, 67, 70, 73, 75, 78, 80–84, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 98, 100, 102, 106, 107, 110, 112–117, 119, 121–123, 126, 127, 128, 130, 132, 134, 135, 137, 138, 139, 141, 144, 145, 147, 148, 149, 151–155

KAVÁNOVÁ-ŠÍROVÁ Pavla, vdova po malíři Janu Šírovi, od 31. května 1930 druhá manželka F. Kavána

KEMROVI, rodina, dopis č. 144

„KMOTRA,“ dopis č. 12, 60, 73

KNÍŽEK, ředitel, dopis č. 78

KNÜPFER Beneš, 12. duben 1844 Frýdštejn – 18. listopad 1910 na moři mezi Rijekou a Anconou, studium na AVU v Praze a pak AVU v Mnichově, malíř, ilustrátor a odborný publicista, dopis č. 123

KOEHLER, dopis č. 114

KÖHLEROVI, rodina, dopis č. 83, 98, 137

KOLENATÁ, dopis č. 23

KOUBA, inspektor, dopis č. 144

KOVÁŘOVI, rodina v Libuni, dopis č. 98, 106, 110–113, 115, 118, 119, 139, 146

KOVAŘÍK Karel, stavitel z Přerova, jeho firma prováděla hrubé stavby, spolupracoval například s architektem Vlastislavem Chroustem, dopis č. 84

KOŽENÝ, dopis č. 126

KRAKONOŠ viz RYBRCOUL

KRATOCHVÍLOVI, dopis č. 135

KRUS Arnošt, lékař z Rovenska pod Troskami, léčil Františka Kavána od roku 1934, dopis č. 92, 95, 96, 105, 113, 115, 116, 119

KUBÍN, dopis č. 80, 110, 132

LEBEDA Otakar, 8. květen 1877 Praha – 12. duben 1901 Malá Chuchle, malíř, kreslíř, studium na AVU u Julia Mařáka, spolu s Antonínem Slavíčkem a F. Kavánem patřili mezi jeho nejlepší žáky, roku 1901 se v Chuchelském lesíku zastřelil, dopis č. 19, 123

LOUBA Ludvík, nejúspěšnější a nejbohatší obchodník ve Svratce, jeho zetěm byl Alois Chocholáč, malíř, po tchánovi později převzal obchod, stýkal se s malíři, kteří do Svratky jezdili malovat, společně budovali na Svratkou golfové hřiště, dopis č. 82

KUČEROVI, rodina, dopis č. 95

MÁLKOVÁ, dopis č. 137

MÁŇA, dopis č. 89, 94, 95, 114

MACOUN Gustav, 18. prosinec 1892 Praha – 7. října 1934 Praha, studium na AVU v Praze, žák Vlaha Bukovace a Antonína Slavíčka. , dopis č. 113

MAROLD Luděk, 7. červen 1865 Praha – 1. prosinec 1898 Praha, studium na AVU v Praze u Františka Čermák a Františka Sequense, malíř, grafik, ilustrátor, vytvořil panoráma Bitva u Lipan, dopis č. 123

MAŘÁK Julius Eduard, 29. březen 1832 Litomyšl – 8. říjen 1899 Praha, krajinář, kreslíř, grafik, studium na AVU u Maxmiliána Haushofera, na AVU po návratu z Vídně obnovil krajinářskou školu, mezi jeho žáky patří například Antonín Slavíček, F. Kaván, Otakar Lebeda, podílel se na výzdobě Národního muzea i Národního divadla v Praze, dopis č. 19, 30, 31, 32, 52, 55, 69, 70, 91, 99, 123

MAŠEK, dopis č. 134

MATOUŠEK, dopis č. 21, 78

MATOUŠKOVÁ, dopis č. 78

MÍŠKOVÁ-RAISOVÁ Marie, viz RAISOVÁ MARIE

MUSÍLEK, předseda ornitologického spolku, dopis č. 99

MYSLIVEČEK Josef Václav, 25. září 1812 Praha – 15. duben 1882, malíř, dopis č. 123

MYSLIVEČEK, inženýr, zprostředkovatel prodeje Kavánových obrazů, zvláště v letech 1921–1925, dopis č. 95, 99, 140

MYSLIVEČKOVÁ, dopis č. 130

NAVRÁTIL Josef Matěj, 17. únor 1798 Slaný – 21. duben 1865 Praha, malíř, ilustrátor, vyučil se u svého otce malíře pokojů, následovala studia na AVU v Praze u Josefa Berglera, stal se malířem-dekorátorem, sám se dovzdělával na cestách do zahraničí, zvláště Švýcarska, jeho nástěnné malby zdobí například Pražský hrad, zámek Ploskovice, Jirny, Zákupy, dopis č. 123

NEPRAŠ, dopis č. 122, 134

„NÓBL DÁNKA,“ dopis č. 23

NOVOPACKÝ Jan, 15. listopad 1821 Nechanice – 3. srpen 1908 Slavětín u Loun, malíř, krajinář, studium u vídeňského malíře Schrotzberga, později přijat na AVU do Vídně, živil se jako učitel kreslení v šlechtických rodinách, například u Paarů, Hoysů, vyučoval děti císařské rodiny a stal se učitelem malování korunního prince Rudolfa, byl jmenován správcem císařské obrazárny ve Vídni ke působení až do svého penzionování, považován kvůli svému častému pobytu v zahraničí za rakouského malíře, dopis č. 123

NOVOPACKÝ, úředník v Městské spořitelně v Praze, příbuzný Pavly Kavánové-Šírové. Přes p. Novopackého se Kaván dostal k vytvoření obrazu továrny a vily továrníka Noska v Dolní Kalné čp. 40 pro místoředitele spořitelny JUDr. Dědka, který vzpomínal, že doprovázel F. Kavána, když maloval pro jeho zemřelého strýce továrníka Noska. Na základě této návštěvy v Dolní Kalné se Kavánovi rozhodli pořídit danou vilu v dražbě, pobývali zde v roce 1937–1938, do záboru Sudet, kdy se rozhodli vrátit zpátky do Libuně, protože Kaván zde nemohl volně chodit a malovat. Vilu v roce 1941 věnovali České dětské nemocnici v Praze jako ozdravovnu, dopis č. 119, 147

NOVOTNÝ, prodejce malířských barev, dopis č. 87

OBROVSKÝ Jakub, 23. prosinec 1882 Bystrc – 31. březen 1949 Praha, malíř, grafik, sochař, pedagog, spisovatel, žák S. Suchardy a M. Pirnera, dopis č. 20, 133

PACHOLÍKOVI, rodina, dopis č. 95, 99

PANÍ J., dopis č. 2

„PANÍ STAVITELOVÁ,“ dopis č. 10

PILNÁČKOVI, podnikatelská rodina v Hradci Králové, dopis č. 93

PORŠ Gustav, 2. únor 1888 Chrudim – 2. květen 1955 Pardubice, krajinář a grafik, žák Václava Jansy, V. Bukovce a Jana Preislera, dopis č. 58, 113

PREISLER Jan, 17. únor 1872 Popovice – 27. duben 1918 Praha, malíř, grafik, ilustrátor, pedagog, odborný publicista, studium na UMPRUM v Praze u Františka Ženíška, kde později sám také učil, přednášel na AVU, dopis č. 58, 93, 98, 113, 123

PŠENČÍK Ivan, plynárna Chrudim, dopis č. 117

PUJMAN, snad kupec na stavení ve Svobodných Hamrech, dopis č. 56

PURKYNĚ Karel, 11. březen 1834 Vratislav, Polsko – 6. duben 1868, studium na AVU ve Vídni u Carla Heinricha, malíř, ilustrátor, kostýmní návrhář, politický publicista, syn Jana Evangelisty Purkyně, dopis č. 52, 123

RAISOVÁ Marie, provdaná MÍŠKOVÁ, dcera spisovatele Karla Václava Raise, Kavánova přítele, dopis č. 22, 125

RAISOVI, myšlena rodina spisovatele Karla Václava Raise, dopis č. 95, 144

RAMBOUSEK, rodina RAMBOUSKOVA, mohl by být RAMBOUSEK Jan, 24. května 1895 Praha–26. května 1976 Praha, malíř, grafik, ilustrátor, odborný spisovatel, studium na Akademii výtvarného umění v Praze 1913–1921, žák J. Preislera, V. Nechleby, M. Švabinského, studium na École des Beaux Arts v Paříži 1921–1922, člen UB, SVU Mánes, SČUG Hollar nebo jiný Rambousek z Kavánova okolí, dopis č. 82, 98, 136, 148

RESL, ředitel, dopis č. 144

ROČÁKOVA, rodina, ROČÁCI, dopis č. 24, 40

RUBEŠ, Karel Jan, 1873–1934 zakladatel Rubešovy galerie na Ferdinandově (Národní) třídě č. 30 v Praze. Inspiroval se zejména Topičovým salone, v němž původně pracoval jako agent. Galerie nebyla pouze uměleckým obchodem, ale věnovala pozornost pravidelnému představování souborů prací československých nebo v Čechách působících umělců konzervativnějšího zaměření 19. a poč. 20. století. Uspořádala například výstavy A. Muchy (1915), O. Bubeníčka (1916), A. Piepenhageny (1917), F. Engelmüllera (1924), J. Panušky (1926), F. Kavána (1931). Rubešova galerie ve své činnosti pokračovala i po smrti svého zakladatele, skončila roku 1950, dopis č. 55, 82, 114, 128

„RUSKÝ PAN DOKTOR,“ dopis č. 115, 116, 119

RŮŽIČKA František, jednatel a později ředitel Městské spořitelny v Pardubicích, čilý organizátor pardubických výstav, autor publikace Čtyřicet let Městské spořitelny v Pardubicích 1886–1926, příznivec F. Kavána, dopis č. 95, 96, 99, 140

„RYBRCOUL, KRAKONOŠ,“ bájný duch hor, který v různých podobách chrání pohoří Krkonoše, dopis č. 58.

ŘEPA Karel, architekt z Pardubic, 28. říjen 1895 Nový Ples – 6. březen 1893 Pardubice, autor řady funkcionalistických staveb na Pardubicku, žák Josipa Plečnika na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, následoval ho až na Slovinsko, kde své studium dokončil, navrhnul například pardubické vlakové nádraží nebo Průmyslové muzeum tamtéž, vyprojektoval stavbu Hotelu Mánes v Svatce, dopis č. 112

SLABY, komerční rada, dopis č. 153

SLAVÍČEK Antonín, 16. květen 1870 Praha – 1. únor 1910 Praha, malíř, krajinář, studium na AVU v Praze u Julia Mařáka, spolužák F. Kavána, roku 1909 zasažen mrtvicí a částečně ochrnul, po rekonvalescenci se snažil malovat menší zátiší levou rukou, ale byl tím zklamán, roku 1910 spáchal sebevraždu, dopis č. 91, 113, 123

SLEČNA VANDIČKA, dopis č. 92, 105, 106, 107, 110, 111, 113, 116, 118, 139, 146

„SLEČNA NETER,“ dopis č. 37

SCHNEIDER,
SCHNEIDLER, dopis č. 140

SCHWAIGROVÁ Jožka, rozená Kučerová, profesorka, od roku 1891 manželka malíře Hanuše Schwaigra, dopis č. 13, 34

„ŠOFÉR,“ dopis č. 144, 153

SOKOLOVSKÝ, dopis č. 19

STAVITEL, dopis č. 3, 21, 38, 46, 49, 50, 56, 75, 136

STAVITELOVÁ viz „PANÍ STAVITELOVÁ“

STUDNAŘ, STUDNÁŘ, hejtman, STUDNAŘOVI, rodina, dopis č. 79, 81, 148, 150

ŠYKOROVI, rodina rámařů z Pardubic, dopis č. 90, 91

ŠÍR Jan, 12. červenec 1868 Nové Město na Moravě – 28. únor 1928 Pardubice, akademický malíř, Pirnerův žák, profesor na dívčí škole „Vesna“ v Pardubicích, bratranec profesora Jakuba Obrovského, první manžel Pavly Kavánové-Šírové, Kavánův spolužák z malířské akademie, dopis č. 8, 18, 20, 24, 28, 32, 36, 37, 46, 58, 66, 68, 74, 94, 99, 116, 130, 136

ŠNAJDR Bohuslav, velkostatkář, dopis č. 118

ŠTEJF, dopis č. 111, 154

ŠTEKLOVI, rodina, dopis č. 61

ŠTĚPÁNEK, dopis č. 95, 138

ŠTOLOVSKÝ Zbyněk, 31. říjen 1909 Kostelec na Orlicí – 1. červenec 1956 Buenos Aires, Argentina, malíř, studoval u otce Josefa Štolovského, později Vysoké učení technické v Praze (obor barvy), umělecký poradce firmy „Štolo“ či „Štols“, továrny na barvy pro umělce, bratr Aleš ŠTOLOVSKÝ, 14. červen 1911 – 4. září 1987, syn Josefa Štolovského, bratra Zbyňka Štolovského, aktivní v rodinné firmě na barvy „Štolo“ či „Štols“ viz ŠTOLOVSKÝ Zbyněk, dopis č. 92, 93, 133

ŠVABINSKÝ Max, 17. září 1873 Kroměříž – 10. únor 1962 Praha, malíř, kreslíř, grafik a pedagog, studium na Akademii výtvarných umění, několikrát zvolen jejím rektorem, žák Julia Mařáka, Maxmilián Pirnera a Maxe Eduarda, obdržel čestný doktorát Masarykovy univerzity v Brně, patří ke generaci umělců, kteří položili základy českého moderního výtvarného umění dvacátého století, dopis č. 52, 98, 99

ŠVEC, dopis č. 149

ŠVIMBERSKÝ mohl by být Antonín, 2. června 1863 Votice– 22. října 1945 Chrudim, sochař, řezbář a restaurátor, studium na Uměleckoprůmyslové škole Rakouského muzea ve Vídni, učitel na Odborné škole pro zpracování dřeva v Chrudimi, dopis č. 123

TICHÝ František, 22. leden 1886–1961, architekt, ředitel Městského průmyslového muzea v Hradci Králové, autor místopisných prací o Hradci Králové, propagátor výtvarného umění na Hradecku. Jako válečný zajatec pobyl 6 let v Turkestánu (1915–1920), dopis č. 91, 133

TLUSTÝ Josef, majitel továrny na vázané koberce v Hlinsku v Čechách, dopis č. 42, 53

VANCL Karel, 20. prosinec 1890 – 25. červenec 1975 Praha, věnoval se v knize Padělky obrazů Františka Kavána z roku 1946 poprvé významně otázce mistrových padělatelů, Kavánovy obrazy zejména s náměty zim vytvořené ve Vítanově a Svobodných Hamrech byly od dvacátých let falzovány, zvláště ale po roce 1931, kdy umělec v novém manželském svazku obnovil stálou výstavní činnost, dopis č. 59, 154

VAVROUŠEK Bohumil, 25. června 1875 Slavětín u Chotěboře – 6. říjen 1939 Praha, ředitel, český národopisec a literární dějepisec, ředitel škol v Praze. Vydával fotografické soubory s vědeckými úvody. Např. Dědina (1925), Malebné Slovensko (1923), Literární atlas československý (1932–1938), dopis č. 123

VĚRA, dopis č. 128

VESELÝ, dopis č. 95

VIK Karel, 4. listopad v Hořicích – 1964, český malíř, krajinář, grafik, žák Ottenfeldův, od roku 1917 člen skupiny „Hollar.“ Po návratu z první světové války se usadil v Turnově, jeden ze zakladatelů skupiny Turnovské dílo. Od 1919 se oddal dřevorytu, později vícebarevnému, v němž dospěl svého výrazu zvl. v podání horských krajin, zalitých sluncem a v městských architekturách. Některé náměty provedl v leptu. Cykly např. Na horách (1916, soubor i v Moderní galerii v Praze), Český ráj (1931, text J. Pekaře a Zd. Wirtha), Braunův betlém z Kuksu, autor unikátního pětibarevného dřevorytu Panorama Prahy, mnoha ex libris, pohlednic a plakátů, pro turnovské ochotníky se zabýval scénografickou prací, dopis č. 114, 119

VÍTANOVÁ K, mohla by být vítanovská kmotra, F. Kaván pobýval ve Vítanově v období 1900–1904 a 1909–1922, dopis č. 12

VRÁNA Gustav (Augustin), 2. listopad 1877 Zbrašov – neznámo, vystudoval právnickou a filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor filozofie–geografie, první ředitel Archivu Národního shromáždění Praha 1918–1938, dopis č. 127

ZABLOUDIL, patrně Alois Zabloudil, narozen 7. ledna 1895 v Hukvaldech, za okupace popraven nacisty, výtvarník, grafik, dopis č. 122

ZAHRADNÍČEK Jan, Prof. MUDr, DrSc., 13. červen 1882 Mastník – 12. říjen 1958 Praha, roku 1909 ukočil lékařskou fakultu v Praze, stal se asistentem chirurgické kliniky, během první světové války působil jako velitel I. chirurgické skupiny profesora Kukuly na různých bojištích, zkušenosti z válečné chirurgie zúročil při zavádění prioritní operační techniky, proslavil se vlastní metodou léčby vrozeného vykloubení kyčelního kloubu, stává se řádným profesorem Univerzity Karlovy a přednostou II. chirurgické kliniky v Praze, stal se zakladatelem moderního operačního oboru, dopis č. 79, 94

ZAHRADNICKÁ, dopis č. 130

ZAJÍČEK, mohl by být majitel knihkupectví v Jičíně, ve výloze obchodu Kaván vystavoval své obrázky a prodával je, dopis č. 154

„ZÁMEČTÍ,“ dopis č. 27

ZIKMUND, profesor, lékař, dopis č. 111

ZRŮST Milan, bankovní úředník a spisovatel v Hlinsku, dopis č. 129

ŽÁKAVEC František, 23. únor 1878 Kdyně – 25. prosince 1937 Praha, historik umění, kritik, překladatel, pedagog, odborný publicista, studoval na FF UK v Praze, romanistiku na Sorbonně v Paříži, doktorát z filozofie získal na FF Komenského univerzity v Bratislavě a habilitaci z dějin výtvarného umění taktéž. Ovlivněn přednáškami z filozofie T. G. Masaryka, uměnovědnou prací se začal zabývat po roce 1918. Z díla např. O českých výtvarnících. Praha 1920; Max Švabinský. Praha 1921; Dílo Josefa Mánesa. Praha 1923; V. Špála. Umění 10, 1037, dopis č. 32, 94

Rejstřík místní:

BOHNICE, dopis č. 57

ČÁSLAV, dopis č. 131

ČESKÝ RÁJ, dopis č. 10, 31, 38, 40, 44, 46, 50, 55, 57, 67, 74, 136, 155

ČIMYŠL, dopis č. 80, 155

DÁNSKO, dopis č. 23, 102

DÍLCE, dopis č. 155

DOBRUŠKA, dopis č. 147

DOLNÍ KALNÁ, dopis č. 105, 139

DOUBRAVICE, dopis č. 3, 40, 46, 50, 152

HAVLÍČKŮV BROD, viz NĚMECKÝ BROD

HOŘICE, dopis č. 98, 119, 135

HLINICE, dopis č. 144

HLINSKO V ČECHÁCH, dopis č. 6, 7, 11, 14, 34, 35, 40, 42, 53, 67, 72, 74, 81, 95, 98, 115, 129

HRABAČOV, dopis č. 110, 139

HRADEC KRÁLOVÉ, dopis č. 58, 88–91, 97, 98, 113, 129, 131, 148, 152

HRUBÁ SKÁLA, dopis č. 3, 61

CHRUDIM, dopis č. 19, 28, 117, 131

JIČÍN, dopis č. 38, 81, 83, 89, 102, 110, 113, 132, 137, 147, 154

JILEMNICE, dopis č. 139, 144

JIVANY, dopis č. 81, 128

KNĚŽNICE, dopis č. 155

KOLÍN, dopis č. 131

KOZÁKOV, dopis č. 155

KUMBURK, dopis č. 98

KUNĚTICE, dopis č. 66

KUNĚTICKÁ HORA, dopis č. 5, 46, 66, 72

KUTNÁ HORA, dopis č. 98, 131

LIBUŇ, dopis č. 3, 19, 21, 25, 26, 30, 31, 33, 38, 40, 46, 48, 49, 55–57, 59, 74–76, 79, 80, 82, 84, 85, 87–94, 97, 98, 100–104, 107–116, 118, 130, 146, 155

LITOMYŠL, dopis č. 24, 69, 123

LOMNICE NAD POPELKOU, dopis č. 4, 47, 85, 88, 124, 149, 150

LOUKOVEC, dopis č. 144

MAŠOV, dopis č. 133

MLADÁ BOLESLAV, dopis č. 3, 81, 86, 116

MOŽDĚNICE, dopis č. 35, 129

NĚMECKÝ BROD, tj. HAVLÍČKŮV BROD, dopis č. 8, 10, 12, 13

OSTRAVA, dopis č. 85, 89, 123, 134, 136

PARDUBICE, dopis č. 23, 32, 35, 37, 39, 40, 46, 56, 58, 66, 67, 76, 88, 89, 95, 99, 103, 112, 114, 116, 117, 153, 155

PELEŠANY, dopis č. 133

PETRKOV, dopis č. 84

POLIČKA, dopis č. 1, 58

PRAHA, dopis č. 1, 4, 6, 9–13, 19, 20, 22, 32, 33, 37–40, 56, 57, 67, 69, 75, 79–95, 97, 98, 100, 103–109, 11, 114, 116, 118, 123, 127–130, 140, 145–147, 153, 155

PRACHOVSKÉ SKÁLY, dopis č. 77

PROSTĚJOV, dopis č. 94, 95

PŘELOUČ, dopis č. 117

ROVENSKO POD TROSKAMI, dopis č. 3, 21, 38, 56, 75, 78, 92, 115, 153

ROUDNICE NAD LABEM, dopis č. 103

SÁZAVA, dopis č. 116, 135

SEDMIHORKY, dopis č. 152

SEMILY, dopis č. 104, 138, 154

SLUBICE, dopis č. 127

STARÁ PAKA, dopis č. 81, 86, 154

SVOBODNÉ HAMRY, dopis č. 1, 8, 11, 12, 35, 37, 43, 60, 107, 113, 116

SVRATKA, dopis č. 82, 112

ŠTĚCHOVICE, dopis č. 57

TÁBOR, dopis č. 77, 78, 144

TRHOVÁ KAMENICE, dopis č. 1, 7, 9, 11, 39, 61, 74, 127

TROSKY, dopis č. 87, 99, 112, 130, 136, 148

TURNOV, dopis č. 3, 57, 59, 75, 87, 114, 133, 148

VESTECKÁ HÚRA, dopis č. 98

VÍCHOVSKÁ LHOTA, dopis č. 37, 43, 90

VÍTANOV, dopis č. 59, 113, 127, 132

VŠESTARY, dopis č. 130, 152

VYSOKÉ MÝTO, dopis č. 14, 131

ŽELEZNICE, dopis č. 148, 152, 155

Seznamy zkratek

Zkratky archivů, knihoven, muzeí, institucí, správců a vlastníků dokumentů:

ANG – Archiv Národní galerie
AVU – Akademie výtvarných umění v Praze
ČVUT – České vysoké učení technické v Praze
f. – fond
FK – František Kaván
inv. č. – inventářní číslo
JUV – Jednota umělců výtvarných
KMJ – Krkonošské muzeum v Jilemnici
LA – Literární archiv
PNP – Památník národního písemnictví
sign. – signatura
SVPU – Společnost vlasteneckých přátel umění
UM – Umělecká beseda
UMPRUM – Uměleckoprůmyslová škola v Praze

Zkratky v textech dokumentů:

akad. – akademický
arch – architekt
atd. – a tak dále
č. – číslo
Č. ráj – Český ráj
čd. – číslo deníku
Čes. ráj – Český ráj
čís – číslo
čp. – číslo popisné
Dr – doktor
Dr. – doktor
Dra. – doktora
Drovi. – doktorovi
Dru – doktoru
Dru. – doktoru, doktorovi
hod – hodin
Ing. – inženýr
Inž. – inženýr
JuDr – JUDr., advokát
K – korun
K. – korun
kat. – katastrální
Kč – korun českých
kg – kilogram
Kor. – korun
L. – Libuň
městs – městské
min – minut

MUDra – doktor, MUDr.
N. – Národní
N. Hlinsko – Nové Hlinsko
N. rok – Nový rok
nádr. – nádraží
např. – například
odd. – oddělení
odp. – odpoledne
p – pan
p. – pan
P. – páter
P. – Praha, Pardubice
Pá – pán
Pí. – paní
pol. – položka
pp. – pána či pánů, pánovi či pánům
prof. – profesor, profesorka
r. – rok
roč. – ročník
řid. – ředitel
s. – strana
Sl – slečna
Sl. – slečna
stát. – státní
t. – tisíc
tj. – to jest
tov. – továrník
tzn. – to znamená
tzv. – tak zvaný
v. p. – vážený pán
velváž. – velvážená, velvážený
vl. – vlastnictví

Seznam příloh

Příloha č. 1

Marie Kavánová: Paní Helena a Pavla Kavánovy

Příloha č. 2

Ukázka použitých dopisních papírů, pohlednic a korespondenčních lístků

Příloha č. 3

Ukázka dopisů

Příloha č. 4

Fotografie

Příloha č. 5

Ukázka Kavánovy tvorby

Příloha č. 6

Biografie Františka Kavána